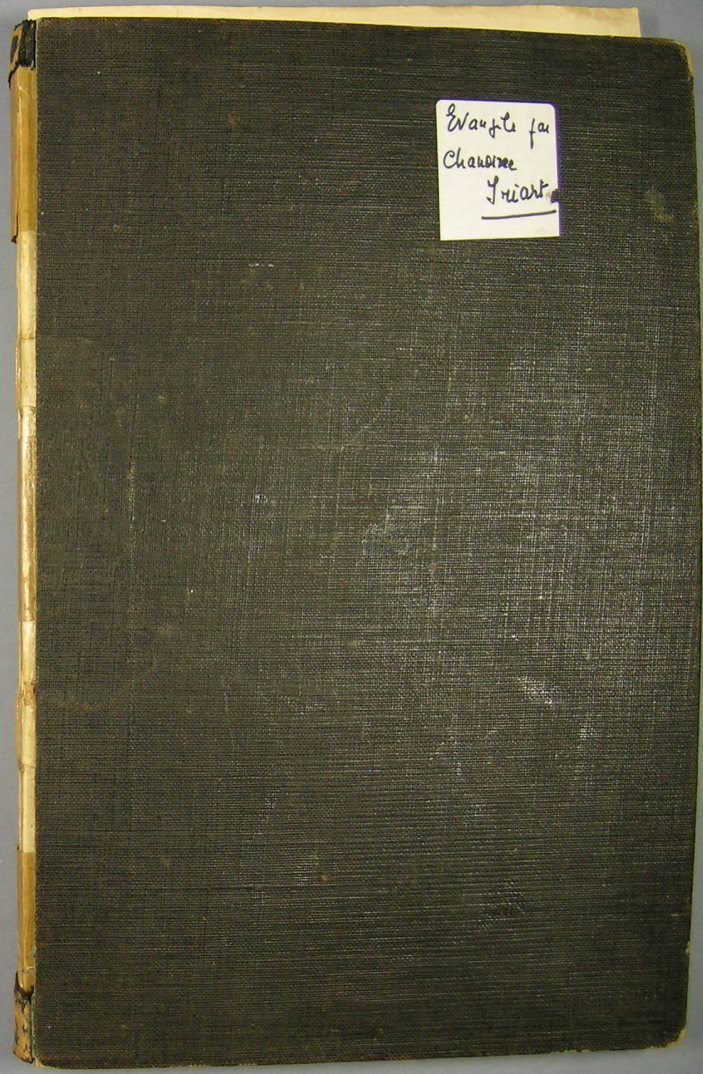
Evangiles pour
Chansons
Friart

N°
102
Rappeler ce Numéro pour avoir le même article.
POT
2 Mains

LASSERRE
BAYONNE

Mp 1 30

Eschards d. Baptem

Barnetche Kristi Cath Marie Liberia) ait un Enfant sexe Masculin le 28 Dec 1879
Baptisé le 2 Fev 1879 Eschard d. Baptem

PETIT SÉMINAIRE
SAINT-FRANÇOIS XAVIER

USTARITZ (B.-PYR.)

Cher Monsieur le Chanoine,

Le cahier de feu M. le Chanoine Triart m'a été remis hier par M. le Supérieur pour la bibliothèque.

Voici quel en est l'Etat et le contenu. C'est un grand registre de 2 décim. sur 3.

1. Note sur la feuille de garde :

« Mon but, en faisant ce travail, est de donner à mes paroissiens une idée de l'ensemble de l'Evangile. Par ci par là j'ai sauté certains passages qui ne me paraissent pas nécessaires

ad hoc. J'ai respecté le texte évangélique autant que possible, sans cependant viser à une traduction littérale et tourmentée. Environ trois minutes de lecture avant le sermon. En quatre ans, tout l'Evangile y passe. #

2. Puis vient l'Evangile, très lisiblement rédigé.

L'auteur suit pas à pas la Concordance de l'abbé Arnaud, dont s'est servi l'abbé Garnier, et depuis Weber. Mais il a omis plusieurs passages (par ex. le prologue de Jean, la généalogie, la vision de Zacharie, etc.)

3. Le texte est coupé de parenthèses et suivi de brèves notes en français, en latin, en basque. J'y trouve pas mal de réflexions de l'abbé Garnier rappelées en un ou deux mots, qu'il développait ensuite en chaire.

Les autres remarques lui sont propres. Mais tout cela ne constitue qu'indications pas rédigées.

4. Le travail est ainsi mené jusqu'au mardi-saint. Cela fait 260 pages de l'édition Garnier 1913 que j'utilise moi-même pour mes petits travaux. Il reste à traduire et commenter 92 pages.

5. Le basque du travail est très redevable à la traduction Duvoisin et à l'édit. protestante de 1828. Il ne semble pas avoir utilisé l'édit. faussement dite de Haraneder, puisque c'est avant tout du Harriet.

Mais M. Triant a gardé la syntaxe basque d'un bout à l'autre, évitant de la laisser envahir de latinismes ignobles.

6. La Rédaction de l'~~Erkundiona~~ dans l'Erkuraldiona suit celle du cahier, mais ce qui n'est qu'indiqué ici se trouve amplement

développé dans le journal. D'ailleurs le basque est un peu retouché, plus pur.

7.- Ce qui a déjà paru dans l'Eskualduna représente exactement les 162 premières pages de l'abbé Garnier. Il reste donc à publier 100 p. en s'appuyant sur le texte d'Iriart et en développant ses notes + 92 pages à rédiger entièrement

8. A la fin du registre se trouve un Examen de Conscience, basque et français intimement mêlés, comme dans les notes. On reconnaît immédiatement l'Ex. de Consc. de l'abbé Duvoisin (Elizako Liburu Hipia p. 288) mais légèrement et très heureusement retouché. On pourrait l'utiliser pour la réédition de Duvoisin, qui s'impose.

Evanjelioa

Michel Iriart jaun kalonje zenak kaseta huntan geraman lanari
~~ko~~ lotzerat goatzi

Michel Iriart jaun kalonje zenak haiu oderki geraman lana
norbaitek behar lukeela harta eta hari jarraiki baitzieten askok
egin ahalgu

Street patients

LASSERRE
BAYONNE

114 / 30

Extraits de Baptêmes

Barnetche Aurélie Sidonie Mathilde née une heure avant Barbaire le 28 Juin 1899
Baptisée le 2 Juillet 1899 par le vicaire de Bastide

Tarbouriech Pastoureau (Jeanne) 18 Mai 1897 fille de Marguerite Jeanne Mathilde Barbaire Sage

Cabrera Marie 13 Mai 1898 id

Amestoy Jean (Jacques) 24 Août 1897 —

Dacarzin Jeanne Gracieuse Marie 19 Décembre 1897 (Suzette)

Bidegaray, Caroli Raymond — baptisé le 10 Juillet 1898 (Bastide)

~~Etchebest (Etchebest Mathilde)~~
Etchebest Raymond baptisé à Hasparren le 14 Mars 1897 (Id)
Et
Etchebest Mathilde baptisée à Hasparren le 9 Mai 1899 (Id)
Decès Bonnet le 8 Juin 1899

Extraits de Baptême

Véronique Sallaberry		14 Mars 1796
Vicente Gassuan		20 Mars 1797
Marie Lse St Estében	+	27 Août 1797
Anne Tchourrébière		
Gracieuse Procasberro	+	24 Décembre 1797
Marie Jeanne Ospital		
Marie Anne Arribit	+	13 Avril 1799
Mathilde Etchevers		
M. Marie Ospital	+	28 Septembre 1799
Marie Etchonique	+	30 Mai 1799
Catherine Peronny	+	13 Septembre 1799
Marie Jeanne Baronne		
Marie Belascain	+	18 Septembre 1799
Marie Iriquin	+	5 Octobre 1799
Marie Urkalde	+	28 Janvier 1900
Clotilde Bidart	+	1ers Février 1900
Marie Jeanne Arribarry	+	5 Février 1900
Luce Haitze	+	1ers Juin 1900
Jenny Bonnet	+	6 Juin 1900
Marie Jeanne Urkalde	+	19 Juin 1900
Germaine Etchegaray	+	2 Septembre 1900
Véronique St Estében	+	11 Novembre 1900
Marie Jeanne Lazcano	+	10 Février 1900
Léonie Museca		
Gabrielle Esquerra		
Gracieuse Dufourcq		
Marie Jeanne Castillon	+	22 Mars 1900
Sabine Oxandaboure		
Paulme Bonnet		
(Supposé) Rosalie Lastiague	+	18 Février 1899
Irène Destouet	+	4 Mars 1901

Mon but, en faisant ce travail, est de donner à mes paroissiens une idée de l'ensemble de l'Evangile - Par ci par là j'ai sauté certains passages qui me paraissent pas nécessaires ad hoc - J'ai respecté le texte évangélique autant que possible, sans cependant être à une traduction littérale et fastidieuse -

Environ trente minutes de lecture avant le sermon - En quatre ans, tout l'Evangile y passe -

Nativitas Christi

Huna nola gerthatu zen Jesusen sortzea - (Hunen hobeki konprenitzeko ulertzeko, jakin behar da lege zaharrean elgarri ezkontz hitzemanak ziren gazteak, ez zirela harrezkeren buruan bainik ezkontzen, eta artekoetan elgarri eman hitzak halako indarra zuen, non elgarren uzteko behar baitzuen arrazoinak churitu legezko gizonen aitzinean.)

Maria ezkontzaz hitz-emana zelarik Josepekin, eta ezkontzako eguna zin gabe, gerthatu zen haurdun Izpiritu Saindua ganik. Josep (harrutua zagon) ez baitzakien orhoin zer mezu ukan zuen Mariak aingeruaren medioz - Gizon justua (justus) baitzen, gogora zin zitzaion hautsi behar zuela Mariari eman hitza, bainan jenden ichilik, eta Mariari laidoik eman gabe - Hori gogoan zeukalarik, jaunaren aingerua agertu zitzaion eta erran zion: «Josep, Daviden Semea, ahalik-ezu Mariari eman dizun hitza; ez beitza, geren Mariaren baithan sorthua dena Izpiritu Saindua ganikakoa da. Ukanen du Seme bat, eta zuk emanen diozu izena Jesus (Sauveur) harek behar baitu salbatu bere populua bekatutik. Hauk oro gertatzen dire, bethe dadien Jainkoak lehenago Izaie profetaren ahoz erran hau: «Birjina batek Seme bat ukanen du, eta haur hurra deituko dute Emmanuel (erran nahi baita) Jainkoa gurekin -

Josepek egin zuen aingeruak errana, eta bere ganat harturik zuen Maria ezkontzaz; Maria bethi birjina egon zen, eta haurra ukhan zuelarik, Josepek eman zion izenkizat Jesus.

De ce texte ressortent deux choses: 1° Marie fut toujours vierge - c'est un article de foi - 2° Joseph, ce jamais ere Jesusen aita, izena emaiten dio aita baliki bezala - Jainkoak ezku emaiten zion haurraren gainean par l'ange -

Bazizen aurkintze hartan artzain batzu, gauaz aldizka ardien zain zaudenak. Hor Jaunaren aingerua agertzen zaiote, Jainkoaren argiak inguratzen ditu, eta izialdura handi batek hartzen. Aingeruak esan zioten: Ez tolsa, ezik huna non ekartzen darotzuedan berri bat, populu guzia bozkatzan izarriko dutena: gaur, Davideren hirian (Bethlem) sortu baitzaizue Salbatzaile bat, hura baita Kristo Jauna. Eta huntarik ezaguturen duzue: aurkituren duzue haurtto bat chatarrez inguratua, eta hei batetko ostan ezarria. Orduberean aingeruarekin jarri zizen zeruhiar izpiritu uralde handi bat, Jainkoa goresten zutenak, esanez: Ospe (loria) Jainkoari Zeru goretan, eta bake lurrean esker oneko gizoneri.

Eta aingeruak handik zerurat ikuzi oridoan, artzainek elgarri esan zuten: Goazen Bethleemeraino, eta dugun ikus Jaunak gertatu dela jakinarazi daskun gauza hori. Lehiaz ethorri zizen eta aurkitu zituzten Maria eta Josep, eta haurra ostan ezarria. Eta ikusi zutenean, ezagutu zuten egia zela haur hartaz errana izan zitzaioten solasa; eta ikuzi zizen ardietara, Jainkoa goresten zutelarik, aditu eta ikusi zituzten gauza guziez.

Présentation

Jesus sortu eta berrogoi egunen buruan, Moysen legearen
aguerzeko jaunaren aitzinera i legeam ezarria den bezala :
Lehen-sortu matikoak ijanen diré sainduetsiac (consacrés)
Jainkoaren aitzinean : eta sacrifijiotzat emanen diré bi
ekheusoskume : Orduan bazen Jerusalemen gijon bat, deitzen zena
Simeon, gijon zuzena eta Jainkoaren beldurti, eta Izpiritu
Sainduac harén baithan zen : Izpiritu Sainduak ezagutarazi
zion ez zela hilen, lehenik Kristo agindua ikusi gabe.
Izpirituak erakharri zuen tenplora, eta orla bere burhasoek
haitzeramaten Jesus haurra tie tenplora, Simonek hartu zuen
besoetara, eta benditatu zuen Jainkoa, erranez : Orantche.
Jauna, utziko duzu jure zerbitzari hau en hiltzera, izen
ikusi dute ene begiek jure ganitako salbatzailea, populu
guzien aitzinera atheratu duzuna, jendaki guziak argitu
behar dituen argia, Israelgo jure populuaren lekoa.
Maria eta Josep miretsiak zauden, haurraz erranak ziren
solas horiéz adhitzeaz : Simonek benditatu zituen, eta erran
zion Mariari : hau hunen gatik haiminik galduko dire eta (2)
haiminik salbatuko direr Israelgo populuan, eta zeronii espatak (3)
iragnen duotzu arima.

1° Marie n'était pas obligée de se purifier - car pure - mais elle
obéit à la loi pour ne pas scandaliser - ainsi doivent faire leurs
vêtements (et la sortie) les femmes chrétiennes - purifier du péché
attirent bénédictions du ciel sur mère et enfant

(2°) Ceux qui croiront et pratiqueront doctrine de J.C. seront Sauvés, les
autres se damneront par leur faute

(3) Mon ame aste baitakegu dausi jure gozoa, han dago gurekzat
kihotz-miniik kristena.

Mages

Jesus sortu zelarik Bethlemen, Herodes erregearen eguntan,
Irago batzu ekhetorri izigiptaldetik Jerusalemera, jitatzerik : non da
Juduen errege sortu berri dena ? ezen igizkialdean ikusi ijan
dugu haren izarra, eta haren adoratzera gathozi : Bainan, herri
altzearekin asaldatuan sartu zen Herodes erregea bai eta Jerusalem
guzia harekin. Zitarajirik apezen buruzagiak, galdeka zagokielen
zela non sortzekoa zen Kristo. Hetarik iharduetsi zioten : Bethlemen,
ala bainan hau da profetak erranа : Eta hi, Bethlem, ez hais itxitzia
ijanen Judako hiri handienen artean, hitarik ilkitko baita Izraelgo
ene populuaren buruzagi ijanen dena. Orduan Herodesek ichilik
deitzen ditu magoak, eta galdatzen diote noiz agertu zitzaielen izarra.
Igortzen ditu Bethlemera, erranez : zoazte, arthaitzki galda
zazte haurraz, eta aurditzu dakezuenean, gazta diazadazue,
ni ere nathorren haren adoratzera - Magoak bethi izizen
bidean, eta izigizkialdean ikusi ijan zuten izarra aitzinera berriz
agertu zitzaielen, haurra zagon tokiaren gainerainо. Ikusi zutenean
izarra, bozkario handitan sartu zizen, eta aurkitu zuten
haurra bere anna Mariarekin, eta ahuspez emanik, adoratu
zuten, gero beren kutchak idekirik, entan ziozkaten urhea,
isentzua eta mirra. Herodesen ganat ez itzultzeko mezua
ijanik, bertze bide batetarik joan zuten beren alde.

Fuite en Egypte

Errege Magoak beren herrialdeti itzuli zirenean, Jaunaren aingerua Josepi agertu zitzaion, zioelarik - Jaiki zaite, har aingeru bat Josepi agertu zitzaion, zioelarik - Jaiki zaite, har zazu haurra eta haren ama, ihes egin Egiptorat, et zaude han nik erran arte - Izen Herodes errege ibiltko de haurraren bila. Han nik erran arte - Izen Herodes errege ibiltko de haurraren bila. Han nik erran arte.

Prédication de St Jean

Tiberio Cesar emperadore zen hamahorgarren urthean, Pontio Pilatus Judean gobernadore zelarik --- Joanes Zakariasen semeak adiña ziuen mortuan Jainkoaren mintzoa - Ethorri zen Jordaneko herriraldera, eta anitz behar zela urrikitan sartu eta bathaiatu, bekatuen barkamenduaren ardiestelo, hurbiltzen ari zelakoti zeruetako erresuma - (approche du Seigneur)

Orduan obatu zen Isaïe profetak erran hau = Zure aitzinean bidaltzen dut ene aingerua zuri bide egiten dautzuna - Portuan oihu egiten du, diotarik = Aphain zazue Jaunaren bidea, zuchen haren bidechkak - bethe ditela haran guziak, behera ditela mendiak, aldapak eta bihkarrak, bide zelhai egite ditela, eta gizon guziek ikusiren dute Jainkoa ganikako Salbatzailea -

Johanesek bere soinekoa kamelu liher zuen, eta larruzko uhal bat gerrian; aldiz haren janbaria zen charlata edo larrapatez eta ohanetako lehiz - Haren ganat heldu ziren Jerusalemdik eta Judea guzitik, eta haren eskutik bathaiatuak ziren, bereen bekatuen aithorra egiten zutelarik (S'avoue des péchés, comme tradition de pardon, existait donc avant J.C.) Le baptême de Jean n'avait aucune vertu sacramentelle - il préparait à celui de J.C. -

Quand un personnage devait visiter la Judée, on préparait les routes, nivellement... ainsi fait il convient disposer nos âmes à la venue de J.C. en nous -

Bainan ikusiriz Pharisauetarik eta Saduzearretarik hainitz bathaiora ziten, eman ziotén = (Les Pharisiens et Sadducéens étaient des sectes - Juifen erlijioneari jarraikiak, bainan achalchik bakarrik - Urgulu handia zuten eta erlijioneetik kanpharizen zutén bereri idurikitzen zitzaiotena)

= Sugetumeak, nork erakutsi daukazue gaineza holda zaukuen hasarreari ihes egiten - Bai zazte beraz egiazki urrikitazi. Eten jadanik haitzora arbolaren erroan ezarria da; edozein arbola fruitu onik ez dakarrena, ebakia izanen da, eta surat arthikia.

Zeuetaz zuen baithan erraitetik = Gure Abraham dugu aita; zeren Jainkoak harrietarik bertetarik umeak eman dezazke Abrahami -

(Gure Abraham dugu aita - erlijione onean gira - segur gira salbatzenkoneik berak salbatuko gaitu - hola mintzo deia, salbamenduko laneun hormatu baino, nahiago dutenak lagotekerian egon, ustez eta Jainkoak berak eginen duen san guzia - holes avons Charlemagne St Louis pour pères, Jeanne d'arc pour sœur, mais ils ne nous sauveront pas seuls: voilà pourquoi Jean-Baptiste crian dit-elle, repentez-vous puisque Jésus est proche, car si Jésus est proche pour guérir et sauver, mais il est aussi proche pour juger et punir - mais il est dit aussi que Jésus viendra comme un voleur la nuit et à l'heure où on ne l'attend pas)

Ez bagira ongi bakharkien erran dautkun erlijioneaz, erlijione hori hola eta haren lagoreak emanen dita lerze propulu bat, pagano baita batzuetarik egin dikeake Jainkoak zu baino girixtino hobeak; harra zen duen erran nahi sotas hunek = Jainkoak harrietarik bertarik eman dezazke umeak Abrahami -

Eta gizonak galdetu ari zitzaizkon = Zer eginen dugu bada? Joanesek idarkesten zioten = Zi soineko dituenak, gabe denari eman biozo bat, jateko rik duenak erdibat egin beza

Remarquons que J.B. recommande d'abord la charité, l'aumône -

Publicanoak ere etthorri ziren Joanesen ganik bathaiarazen hartzera (les publicains étaient gens hilpiliak par le romain - vendus du fisc) eta Joanesi erran ziotén = Maisia, guk zer eginen dugu? Kharteki ziotén = Guek ez zapuela deus galda, manatua Jainkoenetik gehiago Soldadoek ere galdatu ziotén = Eta guk zer eginen dugu? Eta erran ziotén = Nihori ez egin bortchakirik, ez bidegabekeriarik, eta zuen soldata aski izan bedi zuek gozora -

(J.B. enseigne ici les devoirs d'état, n'interdit kharko dutela Kondu erman Jainkoari, populuen laïkarrera emanten dituelen gerga eta karga sobenakinez + pitz-arazketa dituztenen khargabeko gerla guziez - bakotchak bere ofizioan egiten dituen bultsoj

Jendea gogoratzen hasiá zen, hea Joanes ez othe zen Salbatzalle denek iguriñiren zuténa - Joanesek ihardesten zioten ezetz, nanez - niñ bethiréat bathaiatzen zaituztet uraz, bat zaituztenen urriñoan, bainan ene ondotik ethorriko da ni baino zahalduagoa den bat; ez bainiz gai ni, lurrean ukhurtzeko, haren zineldako tokharrien barruiatzeko; harek bathaiaturen zaituzte Izpiritu Sainduaz eta suaz - (Su hori da hirudekostes apostoluetara zaudsi zen sua - Izpiritu saindua bera sutso mithizen ithuran - eta gutanat ere jausteh dena bathaioan eta confirmazionean) Eskuan daukabea, garbitzeko bere sarraina sedo bihitokia) ogi bihia bere bihitegia bilduko du, lastoak aldiz ezin hilezko suan erreko ditu

(Joanesek hemen dio Jesu Kristo jinen dela haren ondotik eta laborariak lurginak ógia hastotik terechten duen bezala, halaber Jesukristek ere bildutko dituela ogi bihiak, arima onak, bihitegia, zerura, lastoak aldiz, hekaborosak, helhiriko sura -

Baptême de J.C.

Jendeak ustéka bathaioaren galdez bazoaz Kolarik Joanesi, Jesus ere ethorri (Jesus) nazaretetik Jordaneko ur handira, haren eskutik bathaitua izateko: Bainan Joanesek gibelatzen zuen, ziolarik: Zuk behar nindukezu ni bathaitu, eta zu zare nere ganat heldu!

(Jesusek ez zuen bathaio beharrik, Jainko zenaz gero; eta bekatutik gabe, bainan ordu arte, 30 urthez, bijitze gorde bat eteman baitzuen, ordu an egun harton bazuen parada bere hurrueren egagutarazteko Jainko seme bezala, bai Joanesen aho, bai Izpiritu Sainduaz zaudsiko zelarik haren gainera)

Jesusek ihardetsi zion: Utz nezazu oraiko huntan; horrela bethetzeko dugu zuzen dena - Orduan Joanesek bathaitu zuen - Bathaitu eta, Jesus atheratzen berehala urchik gorduan ez zen, orai bezala, bathaitzeko ura hurrurat ichurten, bainan urean sartu behar zen) Otheitzean ari zelarik ur handiaren hegian, zerua zabaldu zen haren gainean, eta Izpiritu Sainduan agertzen zaudsi zen, uso baten itchuran, eta pausatu Jesusen gainean - Ordu berean aditu zuten zerutikako bat errailen: Hau da ene seme maitea, huntan dut nik nere gozoa. Jesusek bazuen orduan 30 urthetan heina, eta uste zuten Josephen semea zela - (Ici paraissent les trois personnes de la S.te Trinité - pièce qui parle - Père qui désigne - Esprit S.t sous forme de Colombe -

Jesus Jordanetik urrundu zen, Izpiritu Sainduaz bethea; izpiritu hunek berturat ereman zuen, ithurraz tentatzea izateko - Han berrogeu-egunez egonik bat abereckin, deus ere jan gabe, goseatu zen:

Eta tentatzaliak hurbildurik erran zion: (Predicationen hasi baino lehen. Jesus badago baurrean eta otheitzen du egunez - exemple pour nous - ainsi s'obtient la grâce qui fait le succès des prédications - Debruak tentatzen gaitu oro - pekatzeti da gure Jainkoarekilako adiskidetasunaz - Ez zakien oraiko hea Jesus zen Jainkoa bera gizon egina, eta zen Saindu bat, handia, bainan tekatuan ere-araz zaitekena - Nahi zuen hori jakin tentazionearen bidez:)

"Zu baldin bazare Jainkoaren semea, eraziu harri hoiek bilhaka ditezen ogi."

Jesusek ihardetsi zion: "Liburu Sainduan ezarria duk gizona ez dela bakarrik ogiz biziz, bainan Jainkoaren ganikako hitz guzziz."

Orduan debruak ereman zuen hiri Saindura (Jerusalem) eta temploaren kaskoan ezarri zuen, ziolarik: "Jainkoaren semea baldin bazare, hemendik behera iti athik-aye zure burua; (Liburu Sainduetan Jainkoak zaitaz manatu dietela bere aingeruei, beren eskuetan har zitzaten, beldurrez eta oinaz beharrean zadin harriari - Jesusek ihardetsi zion: "Halere erredna duk (Liburu Saindueta) Hire Jainko Jauna ez duk tentaturen - (Irrisikuan garenean Jainkoak laguntzen gaitu - bainan zure faltaz, baldin bagoaz inizkuaren bidera, tentazione galgarri baten bidera Jainkoak han laguntuko gaituelakoan, hori gaizki da - Hori Jainkoaren tentatzea da - Jainkoak holakoetan laguntzen bazizkie, Jainkoa bera laiko zure gaizkia Sustatzaile - qui amat periculum, in illo peribit)

Serpentek debruak ereman zuen Jesus mendi gora baten gainera - Handik erakutsi zizkion begi ikuli baten burreko erresuma guziak, eta hetsien ospea ziolarik: Erresuma hoik oro, eta horietako ospea emanak izan zaizkit, eta nik nahi dudanari dihat emaiten; hoik oro zureak izanen dire, baldin ahuspez emanik adoratzen banauzu - (Debruak hitz emaiten dihu harenak ez direnak ere - gezurra dario betki, bekatorearen ere-arazteko zerbait hitz emaiten diolarik - Bekatuak ez baitu ichin ere zoriona emaiten) Orduan Jesusek erran zion: "Hoatzit, Satan; iskribatua baita - adoratzaren duk hire Jainko Jauna, eta harek erranak bakarrik eginen - Debruak egon ahalak oro egin it, utzi zuen Jesus hetsien - goiat, eta aingeruak hurbildu zitzen Jesusen lagunzera - (Faut pas s'étonner de cette triple tentation: la gourmandise, l'avarice, l'orgueil - Jesus fut Docteur, Pontife, comme il est bon de connaître

Il permet - sur nous, pour notre bien - qu'il résistance - Sera source de mérites et de gloire -

Témoignages de Jean

Judueк Jerusalemetik bidali ziotzkaten apez batzu galdegitera : Nor zare zu ? Ihardetsi ziolen lañoki, eta bi aldiz : « Ez naiz ni Kristo - Berriz galdatu ziolen : Zer zare bada ? Eliaz zare zu ? (Elias zen lege zaharreko profeta bat, zeinak alchatua ceramana - zeruetarik eta) Eliaz zen lege zaharreko profeta bat, zeinak alchatua ceramana - zeruetarik eta ariuna, eta berri kur hunetara zautsi behara jendeari baino lehen - eta galdatu ziolen hea Eliaz othezen.) Ihardetsi ziolen : Ez naiz hura - Profeta zare zu ? (Par mélestic il ne veut pas être appelé prophète) Erran ziotenez - Zer diozu bada zure buruaz, bidali gaituztenei

ihardets diezotegun. Nor zaren ? - Ni naiz bortxan oihuka ari denaren mintzoa, erranz : Aphain zazue jaunaren bidea - Jeanesi hola galdeka ari zirenak, Pharisaoak zuen. Bethanian (Betheabaran) jarraikiz ziren Judu batzu, eta berzeak hurbean alcheaman nahi batzu. eta jorroski galdetu ziolen Jeanesi : Zer ari zaik beraz batthaiatzen, ez bazare ez Kristo, ez eta Elias, ez eta ere Profeta ? Jeanesek ihardetsi ziolen : Nik urean dut batthaiatzen, bada ordean zuen erdian berze bat zuek ezagutzen ez duzuena. Hura da ene ondotik ethortzekoa dena, nahiz den ni baino aitzinagokoa ; ni ez bainiz gai haren oinetakoen lotharrien urratzeko ere.

Biharamunean Jeanesek ikusirik Jesus heldu zitzaiola (berthitik), erran zuen : Huna Jainkoaren Bildotsa, hura munduaren bekatua Khentzen duena (agneau du sacrifice)

Hunetaz mintzo nintzen, ceren dautzuetalarik atzo : Ene ondotik dathor gizon bat, niraz gorago dena, eta ni baino lehenago zena, (comme rien - comme homme "non naguère ayri, J.B.) (Nik ez nuen ezagutzen, bainan ethorri naiz urean batthaiatzera, haralgo jendeari haren ezagutarazteko. Ikusi dut Izpiritu Saindua, loso bat idurri, zeruetik jautsiren eta hunen gainean gelditzen - Nik ez nuen ezagutzen, bainan urean batthaiatzera igorri naizenak erran dauk : Noren gainere ere ikusiko baituzu jautsiren Izpiritu Saindua, hura da Izpiritu Saindu batthaiatzen duena. Ha ikusi dut nik, ta lekuko nauzu hau dela Jainkoaren semea -

(Le témoignage de Jean se la Bible n° J.C. a une grande importance, à cause de la divinité incontestable -

Biharamunean Joanes arano Jordaneko urhegian zen bi dizipulueki-Ikusiriк Jesus ere han gaindi zoala, erran ziohen bi dizipulueri (berei) « Herra Jainkoaren bildotsa » Solas hori adizearekin, bi dizipulak Jaraiki zitzaizkion Jesusi. Otharturik eta ikusirik bekiren buruz Jesusek erran ziolen : Zeren ondotik zabiltzate ? Hekiek ihardetsi ziohen : maisia, non egoten zare ? Jesusek erran ziolen : Jatorre emeкin eta ikusiko duzue - Jaraiki zitzen Jesusi eta ikusi zuten nun zagoen, eta egun hura harekin iragan zuten ; orduan arratsaldeko laurak iriia zen - Bi dizipulu hetarik bat zen Andres, Simon Bethiren anaia. Joan zen berehala bere anaia Bethiri erraitera : Aizeman diagu Mesias Kristo, eta zin-arazi zuen Jesusen ganat. Jesusek bethatu zion eta erran : Su zare Simon, Jonasen semea - Hemendik güzk deituko zare Zefas edo Harria - (Superhane petram)

Ikusten dugu hemen nola Andresek ihardesten dion berehala Jainkoaren graziari ; jakin duenetik Jesus nor den, jarraikitzen zaio - Sehiago egiten du - bere anaia ere bilzen du Jesusen gana - Gizakino guziek orobat egin behar dugu - Jainkoak erraiten dauzkun graziak bildu, eta berzeak ere baliarazi -) Herra nola Jesusek bildu zituen bere gana lehen bi apostoluak - Pedro eta Andres -

Biharamunean Jesusek, Galileako aldera abiatu zelarik, Kausitu zuen Philipe, eta erran zion : « Jarraik zaitzkit » Philipe hori Betzaïdako zen, Piarresen eta Andresen herri berekoa - Philipek ikusirik Nathanael, erraiten dio : « Atchemaan diagu Profetek aiphatu Salbatzailea : Jesus hori duk, Josepe hazaretekoaren semea - Nathanaelek ihardesten dio : « Zerbeit onik athera othe diteke hazaretetik ? (Nathanaelek bazakien, testamentu zaharreko ikusiriк, profeten erranen arabera, Salbatzaile hitzemandu sortzeko zela Bethlemen, eta ez hazaretheн - Nathanael ez zitzaion iduri hazaretetik zin zitekela zerbeit onik.) Philipek ihardesten dio : « Hurbil eta ikusiko duk Jesusek ikusiriк Nathanael heldu zaiola, erraiten du harekin : « Huna zinezko Israeldar bat, maltzurkeriarik gabekoa » Nathanaelek erraiten dio : Nondik ezagutzen nauzu ? Jesusek ihardesten dio : Philipek deitu zintzan baino lehen, ikusi zaitut, piko azpian zinaudelarik - (Comme Nathanaël pourrait savoir [illegible] que Nathanaël avait fait sous le figuier, alors caché par le feuillage)

Ordunan Nathanaelek erraiten dio : Maisia orai ezagutzen dut Jainkoaren

Semea jarela, jo zare Israelzo errege = Jesusek ikardesten dio = Ni baithan sinesten dugut, erran daukatalatoti pitka aspian ikusi zaitudala ; hori baino handiagorik ere ikusiren duzue ; bai egiazki egiazki ikusiko duzue zerua zabaltzen eta aingeruak igaiten jeitsiri eta Jaunsten jainko Semearekin (allusion à l'ascension et au jugement dernier)

--- Kanako esteiak ---

Handik hirur egunen buruan, estei batzue egin zuen Kana herrian (Galilei) eta han zen Jesusen ama - Jesus ere eta bere dizipuluak esteira hetara deithuak izan ziren. Eta arnoa eskastera baitzoan, Jesusi erran zion bere amak = Arnorik ez dute = Jesusek ikardetsi zion = Emaztekia (gure iduri zaukun, haur batek bere amari erraiteko bitz hori idoitzo dela, bainan Judaen mintzairan, eta frantsian ere lehenago hainitz mendez, hauzerik ez zuten erraiten bere buruaseri = aita edo ama = bainan = gizona edo emaztekia = Jo Emaztekia, zer daukazu galdetzen. ene ordena ez da oraino ethorria = (Erran nahi du mirakulu egiten hasteko ordena ez dueela oraino zina, bainan bere amak galdegin diolakotz, egun batzan hasiko da - ajoas done grande Confiance en marie) amak erraten diote dohainei = Zer ere erranen baizaitzue, eha hura egizue. Bada, han bazizen sei untzi harrizko, (Judaen chahuldidatoetan erabiltzen ziraden) bizpahiruna metreka zabalatenak, (la mesure Contenait environ 50 litres) jesusek erraten diote = Ukez bethe zazpe untzi hoik ; eta bethe ziraden gainerano - Gero Jesusek erraten diote = Traizazue orai arnoa, eha eremazue mahain buruhatzaileari - Eta eremen zuten - mahain buruhatzaileak ez zakien nondik zen arno hori, bainan ura charri zuten dohainek bazakiten - mahain buruhatzaileak deitzen du jaun espoa eta erraiten dio = Gizon nahik hasiek ezarten du mahainean arno ona, eta gendea edana denean, tharraga, gizek aldiz orai arno ona. Hori egin zuen Jesusek bere lehen mirakulua Kana herrian ; eta hola ezagutarazi zuen bere ospea, eha haren baithan sinets zuten. (Hemen ageri da Jesus zinbat den humila eta ona - Amak galdegin diolakotz, egiten du bere lehen Miracula - Egun batzan eskuala gizonak ez bide zuen gora, arnoa hola eskastu zitzaitenean - batarik Jesus baseha heien mahukuran jarriza, eta ezdezaten orbera ahalgenik izan, behar den arnoa eman zuten diote -

Vendeurs chassés du temple

Gero Jesus jautsi zen Kapharnaumera (aitzura bizi ziti bertara bilzen ithuri dugue) haretkin batean haren ama, ahidoak eta dizipuluak. Han gutti egon ziren - Judaen pasko eguna hurbiltzen zuen, Jesus igan zen Jerusalemera (Judaen festa handienetarik bat zen Pasko, Gheltz en souvenir la passage des Israelites à travers la mer Rouge et aux grandes fêtes les Juifs donnent aller offrir le sacrifices au temple de Jérusalem)

Eta temploan alegeman zituen iti, ardi eta usu saltzale batzu, eta diru aldatzaileak han zirizuk. Ikusten bezalako bat eginik soka batzuz, ere templetik ezazi zituen, ardiak eta idiak ere, bizahainak urhatu gabeen eta ichuri aldatzaileen diruak (Temploaren ingurutan egiten zen negotia bat eta han saltzaileen zien sacrificiozkan erabili behar zuen animalak = bainan aldi hartan soltzaileek temploaren barneraino sartuak zuen bulu egitera) Usu saltzaleri erran zuten = Hemen zatzue hauek hemendik, eta ene Aitaren etcheaz ez egin Trahuko etche bat - Orduan dizipuluak orhoitu ziren Ichuse zuhaitzan idatzirakua den huntaz = Zure etcheareen alderako kharrak erreskiten ari nau = (Kolera ez da bekatu makur handi baten chuchentzeko denean, edo jainkoaren zuzenen beiratzeko)

Judaek erran zuten Jesusi = Zertarik erakutsiko daukuzu, bidezuk egin duzunaren egiteko ostka = Jesusek ikardetsi zuten = Utzu zazue Templo hau, eta hiruz chukuiko dut hiru egunik barnean = Horren gainean Judaek erran zuten = Berrogoi eta bi urthe eman dituzte templo hunen egiten, eta zuk hiru egunez eginen baituzu = Jesus mintzo zuen bere gorputzeko temploaz (zeren gure zaguzkak ere jainkoaren egitazak dire, temploak bezala -

Hiletarik pitka jenean, haren dizipuluak orhoitu ziren hori erran ijan zuela eta sinets zuten haren baithan

Gero Joan Jesus bere dijipulueki̇n Judeako aldera; eta han
ari zen batthaiatzen. Bada Joanes Baptista ere batthaiatzen ari zen
Enmon, Salimgo ondoan, ur hainitz bazelakotz aurkhitze haitan
eta jendea hiltdi batthaiatua ikhustco - Bainan Joanesen dijipulueck
Makar zerbeit ijan zuten Judueki̇n batthaiaren gainetik (Batzuek
Joaneseck ematen batthaiza hotza zela, jeusek ematen zuena baino,
Joaneseck ematen batthaiza hotza zela, jeusek ematen zuena baino,
Gorteck ezeb) Joanesen gana ethorri zitzaizkon beraz bere dijipulueak,
eta eman zieten - Hausie Jordaneko uraz haindian zureki̇n zen (Jesus)
huna ere batthaiatzen hasia dala, eta haren gana doazi gujiak.
Joaneseck ihardetsi zieten: Jeusere ez dejake ijan gijonak, zeruti̇k
ez bazaio ematen. Guana dautzuet ez naizela ni Kristo, bainan
haren aitzinetan ijan naiz lidalia, haren ezkontzeko mutturra,
Hura thar da ezai handitu gerala, ni aldiz thikitu - Jeruti̇kakoa
dena, gujetik gorago da; lurreti̇kakoa dena, lurreko da, eta
lurtiar hitzak (edozeak) diu - Jainkoak egorria denak, Jainkoaren
edozeak ematen diu, Okusi eta adiatu dituenak - Aitak maite du
Semea, eta haren eskuetara eman ditu gauza gujiak. Semearen
baithan sinesten duenak, badu betti̇reko bizitzea; aldiz Semearen
aldera sinestegabe denak ez du bizitze (huna) ikusiren, bainan
Jainkoaren haserrea haren gainean dago -

Transcription: Jesus bizkaiz: Jesus, Kristo da eta - Jesus Kristo da Dios -

Joaneseck gaizkiak erraiten ziozkan Herodes erregeari,
egiten zituen gachtakeria guzienzat, eta berezki Herodesen idukitzen
zuelakotz Herodiasa, bere anaia Philiperen emaztea - Erraiten zion:
Ez zaizu haizu hola idukitzea zure anaiaren emaztea - Orduan
Herodesek preso ezarri zuen Joanes, bindiraz finkaturik -
Jeusek jakin zuenean Joanes preso hartua zela, Pharisaoak
ohartuak zirela, Joanesen gana baino zende gehiago bazoala Jesusen
gana batthaiatu galdez, urrundu zen Judeatik, eta joan Galileara
Samaritarren lurrikaldera - Haratean behar zuen iragan Samariaren
barna - (Urrundu zen ez felduzez, bainan zuhurkiaz - Horbe baithen, ezarri zuen
zuen edijioneareni̇jak, ez zadin ijan zamurgorik Joaneseri dijipulueri (eta Judueri bainan)
ipintzarik

Ta Samaritaine

Ethorri zen beraz Samariako hiri, Sikar deitzen den batera
Jakobe (patriarkak) bere seme Josepi eman ijan zioen lurreti̇k hurbil.
Han zen ere Jakoberen ithurria - Jesus bidean nekatua, jarri zen
ithurri haren ondoan, eta haren dijipulueak joan ziren hiriza,
jateko erostera - Sei orenetako iria zen - (midi) Samariar
emazteki bat urketa ethorri zen (ithurri hartara) Jesuseck erraten
dio: Emadazu edatera - Samariartak ihardetsi dio: Ze, Judua
ijanki eta nolaz galdatzen dazotadazu edatera, naizen bezalako
Samariar bati - Judueck alabainan ez dute Samaritarrekin atchikitzen
(Judueak ipiñita handian bizi ziren Samaritarrekin - Judueck erlijione egiazkoa
baitzuten - Samaritarrek aldiz pagano erlijioneareki̇n nahastatzen - Samarie
entre Judie et Galilie - comme basse bavarie entre Lahourt et Soule - Temple de Jerusalem
etait en Judee - tous les Juifs y venaient faire sacrifice. - mais a n'y admettait pas les
Samaritains qui firent un temple pour eux au mont Garizim -) (1)
Jesuseck ihardetsi zion: Bazinaki Jainkoaren dohaina, eta nor den
zuri edatera galdatzen dautzuna, zu hasiko zinaizkion guenturaz
eskatzen galdeka, eta emanen zauzkun ur bizi batetarik edatera -

(1) (Samariar emazteki hau tetrakoros handi bat zen, paganoz bat bezala bizi
zena - eta ez daiteke aski mintzo Sallatzailearen bihotz ona, ikusiz nola den
jina tetrakoros horren bidera, urte gabean bezala, horren Jainkoari buruz berriz
itzularazteko) Erraiten dio: Bazinaki Jainkoaren dohaina! Bezitekeena
emazteki harentzat dohain handiagorik, Sallatzailearekin bezalatsea baino?
Jesuseck hemen aiphatzen duen ur bizia da adimari bizia emaiten dion
grazia -)

Emazteki̇ak erraiten dio: Jauna putzu hau barna da, eta
ez duzu zertaz ura attera ere; nondik zinuke beraz ur bizia?
Ala gehiago ottoe zare zu, gure aita zena Jakobe baino, harek
eman baitzaoku putzu hau, berak ere huntarik edan ijan baitu, baieta
haren umeek eta azienbek ere? (Jakobe patriarka zaindu handi bat entzun
zadukaten judueki) Jesuseck ihardetsi zion: Edozeinek edan dezan ithurri
huntarik, egarrituren da berriz, bainan nik emanen diotan urretik
edanen duena, ez da gehiago egarriturен; eta nik emanen diotan ura

bilhatzaileko da itturri bat, bethiereko biziereraino jorko duena.
[Erasi] Handik urrhe batzen burruan, berdin errantzen die Jesusek egin gogo guzien
gorputz Sainduaz - nik jeruskik jauntzariko duan ezpaik janen duena ez da hilen)
Samaritarrek erraiten dio: Jauna, emadazu ur hartarik, gehiago ez
nadien egarri, ez eta ethor hunat urketa - Jesusek erraiten dio:
-Joaz, zure senharraren bilha, eta jatozte hunara - Emazteakiak
itharesten dio: Ez dut senharrik - Jesusek erraiten dio: Egia diozu
errancz ez dugula senharrik; zazpi ejan dituzu berki senhar,
eta orai duzuna ez da zure senharra, [illegible] errancz duzu -
Emazteakiak erraiten dio: Jauna, ikusten orai profeta zarela zu -
(Emazteki harek ezagutu zuen Jesusek bajuela bethe gizonez geroztik zahitzate bat,
haren konzientziaren eta haren tekatuen berri jakitenaz geroz thekeki) eta
han tercan baliatzen da zerbeit argi galdatzeko Jesusi edizione egiazkoaren
gainean) errancz: Jauna, gure arbasoak mendi hunen gainean ari
ejan dire Jainkoaren adoratzen, eta zuek diozue Jerusalemeko tenpluan
zehar dela adoratu - Jesusek itharesten dio: Emazteakia, sinets nezazu
zuri hitz dua da eguna, non ez baituzue ene aita adoraturen, ez mendi
huntan, ez eta Jerusalem; egiazko adoratzaileek adoratuko dute
ene aita izpirituz eta zintasunean - (Jesukristek erran nahi du, orde
arte judek eta samaritarrek Jainkoa adoratzen zutela sacrifizio arruntekin
eskainiz, alimaleak hilez... bainan handik harat tcharko zela adoratu
izpirituz, izpiritua apaldu Jainkoaren aitzinean, haren errancen sinesteko
[illegible] - esperantzaz, amodioaz - - eta arrazoina emaiten du:) Aitabainan
Jainkoa dena izpiritu da; eta nahi du adoratua izan izpirituz eta
zintasunean - Emazteakiak itharesten dio: Badakit orai zitekeela
dela Messias, erran nahi baita Kristo (Emazteki harek jorduko
tertze zeudek tzala, bazakien hiraz Messiasen mundutaratzeko egunn
hurbiltzen dela) eta zinen delarik, orotaz argituren gaitu - Jesusek
erraiten dio: Messias hura ni naiz, nintzo nitzaizun hor hitzera -
Hainbertzenarekin hiritik ethorri zitzen dizipulueik, eta harritu zitzen
ikusirik nausia emazteki batekin mintzo - Hargatik ez zioten erran
nolaz mintzo zen harekin - Bainan emazteakiak, han utziirik bere
pegarra, jo zuen hirira, eta erran zioten hango gizoneri: - Jatozte

eta ikusiren duzue gizon bat, ene hutsa guziak erran daozkidana -
Hura ote da lekuren gaitzaitzen duzun Kristo? - Hiriki zuen teraz hiritik,
eta joan Jesusen gana - Arte hartan dizipulueik otoitzean zutelarik
Jesus jaten zeraen - Bainan nausiak ikardetzi zioten: Zuek ez dakizuen jaunhari
bat badut nik jateko - Orduan dizipulueik elkarzaten batek bestzeari:
Norbeitek zatera ekarri ote dio Jesusek erraiten diote - Ene zanaria da
egitea izozki nauenaren nahia, eta ongi bethe dezadan haren obran lana
(Jaun hori da arimen salbatzea bapatzea - hona zertako ikusten duzun hemen Samaritarrasen bilzen ari: zanak baino erriangura gehiago baita haren arimak eta haretzin
holdu diren Samaritarrez - Gratuiten dauka erri horta lehar ginukeen, guk ere,
egin ahala egin, makur dabiltzan arimen bilzeko -)
Zuek ez ote duzue erraiten - oraino lau hilabethe, eta uzta ethorriko da -
(Jesukristo bizi zen tokitik hetan urtoki eta da durduru gehiago erraiten zitzeko, heuren begiak
han uzta bilzen da withean baitan Samaritarren bizialdera eta uda agertzean - tzeki
alaratzeak dire - jomunik dire hango zeudeak nagiak eta afferrak - Uzta errekolta
deldu baitzaizte - Serta hunetan eskuratu dituzu tzeki hek - eta ongietik ez
dauzkate errekolta ukitu nahi - hek ere nahi - (Tzeak a engoi dabiltzan da caminando
por fazer valer nos Xristo -) Jesus parlatzen zaizi en jarraitzen -
Nik alchi erraiten dautzuet - Altcha zatzue begiak, eta ikusi zatzue bortoma
zadanik eheldeak, uztaren bilzeko beharrean (Jesus hiritik ate hirizpe ta
regarder la kampagne de Samarie d'heureusement a la moisson la Samaritaine avec d'autres Samaritains
venants de Sychar tout proche - Olhai la messon da ainsi que disait Jesus
Nossa a se converter avant mai - ainsi le Sauveur.)
Uzta bilzen duenak, jaiten du sari, bekiereko biziterako - Bainan eraikeak
ere bethi bitzeaik bezenbat arrazoin bajakiteko, nahi eraikia ez den
bethi bilzaile - (J.C. veut dire que le Semeur aussi aura sa récompense)
Nik igorri zaitzaztet lantzu ez duzuen lurrean bilzera, bertze batzu ari ejan
dire lantzen eta eraiten, eta zuek haien lanetan zatzete sartzu uzturen bilzeko -
Orduan Samariar haiengatik Jesusen gana zihoz, haren gaithan sinesle sartu
zuten, emazteki hari eraan diotzalakoti egin bizien hetarik ere - Ethorriko
zuten Jesus heiek bizi zen egoitzara, eta han egon zitzaizten bi egun - Hola haiengik
gehiagok sinesle sartu zuten Jesusen gaithan - Egin ziotzaten eskaera ariei eta mantsoki
ari zitzaten zioten: Orroitzik ez dugu sinesten hatarrik zuen eraraneren gainean: Geren
geuroenik entzun dugu, eta badakigu hau delta munduaren salbatzailea -

Guerison du fils de l'officier

Samariaren artean bi egun egonik, Jesus joan zen aitzina, Galileari buruz - Galilearrek egin zioten legitarte (ongi ethorri) jadanik ikusiak baitzuten Jerusalemen gauza guziak egin zituen bestan, eta han ere jaialdi hartzen Jerusalemen gauza handiak. Hara zenean, hasi zitzaizkion predikatzen, errainez Galilearen gisako egunak - Cana de Galilea (Galileako Cana) harrarazi zen Galilea guzian; ez zen ahantzi (ondoan) - Haren fama zeuden aitzindari bat, semea ei zuen Kafarnaumen - Jakinik Jesus Judealik ethorria zela Galilearat, aitzindari hori joan zitzaion, eta othoitz zuen jin zakion Kafarnaumera, ere eta sendatu zezon bere semea, hilkorra zaana - Jesusek ihardetsi zion: Ez duzue sinesten non ez dituzten zeinu eta mirakuluzko ikusten. Aitzindariak errepikatu zio: Jauna, jaitsi, sure semea hil baino lehen. Jesusek ihardesten dio: Joan, sure semea sendatua da - Sinetsi zuen Jesusek errana, eta bazoan etchera - Bainan bidean buruz joan zitzaizkion bere zerbitzariak, hauek heldu zitzaizkion errepikatzera haurra osasunean zuela - Galdegin zioten aitak zer denboraz hobekitu zen haurra. Eta ihardetsi zioten: Atzo zazpi orenetan sukarrak utzi zu - Aitak egaztatu zuen orenak hartan berean zirela Jesusek errana: Sure semea sendatua da - Sinetsi zuen Jesus baithan, bai eta haren etcheko guziek - Sendatze hori izan zen, Jesusek egin zuen bigarren mirakulua Galileako eskualdean.

Kanatik (Galileatik) Jesus ethorri zen Nazaretera, hazia izan zen herrira - eta larunbat egunean, ohi zuen bezala sartu zen sinagogan, eta irakurtzeko zeiki zen. (Et plus instructif, docteur ou docteur, explicateur aux amitabl. le passage lu) Eman zioten Isaias profetaren liburua, eta liburua zabaldu zuenean atcheman zuen Isaias profetak zuzkaitz zin beharraz eman hitz hauk -

Enekin da Jainkoaren izpiritua, hartakotz igorri nau beharren ebanjelioaren adiarazlera, bihotz erdiatuen sendatzera, itsuen argiaren emaitera, herbatuak diruen liberatzera, jaunaren urriltalmenduzko egunaren zakinarazlera -

Horban berri zuen liburua, eta liburua sinagogako funzionariari. Gero zarri zen, eta denek begiak haren gainean zauden-larik, erran zioten: Orai zuen beharriz adiu duzuen profetaren solas hori, egun betteizen da - (Sc. aïd. zenden argitzera sendatzera, liberatzera zin beharra den Salbatzaile hitzemanduna, ni nais) Guziek onetsi juten haren errana, eta espantatuak zagozin, errainez: Hau ez othe da bada Josepen semea -

(Nazaretteko sendatarik zenbaitek ekaizgo puchka bat bazuten, ikusiz heietkin hazia izan zen bat, omen hanitko egon bilhakatua - hartakotz ez zen gogotik joana Nazaretera, eman ere zuen - (Prophetak eta lie aipi ikusiak haren herrian -

(1) gauaz - herabetzen eguneaz 2. zitzeko - giria doctorijoa; 3) zitzen nahi ezvan jesaten dura eskola haritzena joala jakoma gana

Entretien avec Nicodème

Farisauen artean bazen gizon bat Nikodemo deitzen zena, eta judeuetan aitzindari - Hura Jesusen gana etthorri zen gauaz(1) eta erran zion: hausia, badakigu jainkoaren ganik etthorria zarela gure argitzera, alabainan nihork ez dezake egin zuk egiazko mirakulu hauk (miakulurik) hon ez den jainkoak harekin. Jesusek ihardetsi zion: Gin-jinez errairen daustut, nihork ez dezake jainkoaren erresuma ikusi, berriz ez bada sortzen. Nikodemok erran zion: Nola sor daiteke berriz, zahin zaharrua denean? (Nikodemek uste zuen Jesus minzo zela gerpuztadun berriz sortzeaz - Jesus aldiz pentsatzen zuen arimari buruz) Haizeak nahi duen bezain bat haizatzen du, eta zuk entzuten duzu haren hotsa, baina ez dakizu nondik datorren eta nora doan; hala oro Espiritutik jaiotzen den orok. Nola gerta daitezke gauza hauk? Jesusek ihardetsi zion: Zu Israelgo irakasle zare, eta ez dakizu gauza hauk? Egiazki egiazki errairen daustut, dakigunaz garela minzo, eta ikusi dugunaren lekuko garela, eta gure lekukotasuna ez duzue onhartzen. Ni zuetz lurreko gauzez mintzatu, eta ez baduzue sinesten, nola sinesturen duzue, zerukoez mintzatuko nizanean? Nihor ez da zerura igan, jendetik jautsi dena baizik, jainkoaren Semea, da jendetan dena. (Ascensio mentis et non corporis - homo et Deus one hui sed mente Deus non carne, carne sait bi choses la ciel)

Da nola Moysek bortuan altchatu baitzuen sugea, hala jainkoaren Semea behar da igan altchatua; haren baithan sinesten duena, ez dadin galdu, bainan igan dezan betiriko bizitzea. (Faire de serpent Daieu suffisait à guerir les juifs des morsures de serpents - ainsi la foi en le Christ en croix guerira les mauvaises du serpent infernal.) Bai jainkoak munduan hau maitatu du, bere Semea mundurat igorteraiñokoan; hunen baithan sinesten duen nihor ez dadin galdu, bainan eukan dezan betiriko bizitzea. Jainkoak mundurat igorri du bere Semea, ez munduaren zuzkitzera, bainan haren bidez salba dadin mundua. Salatzen du honde ikusiten juge le monde). Hunen baithan sinesten duena, ez da zigatua; sinesten ez duena eraitik zigatua da, sinesterik ez duelakotz jainkoaren Seme bakarraren izenetan. Eta huna zerbako kondenatuko duen: argia ethorri zenetik kumera, eta gizonek argia baino nahiago izan ditzate ilhunbeak, egitateak txarrak zirelakotz. Alabainan gaizki egiten ari denak, hizkuin du argia, eta ez da argirat hurbiltzen, haren egitateak agor ditzen ez dezaten. Baizen argi dabilena, argirat heldu da, haren egitateak agor ditzen, zeren jainkoaren baithan eginak baitire. (Work ez du merite zure onsi sinon, ehzjemen argia & gaizkiekzjemenik - engelsjemenik ahaiz)

Pêche miraculeuse

Galileako ur bazterraz zoazelarik, ostoek herbatzen zuten Jesus, haren predikua entzun nahiz. Ikusi zituen bi untzi hur hegian geldirik, arrantzariak aldiz, Simon Piarres eta Andres bi anaiak, beherera jautsiak ziren, eta sarean garbitzen ari. Jesus igan zen untzi helarik batera, eta othoitzi zuen Simon Piarres lehorretik urrun zadin apur bat - eta untzitik hasi zen predikatzen lehorrean zirenei - Mintzatzerik gelditu zenean, erran zion Simoni: Guazin zabalera, eta sareak arthikatzue, arrain atchemaileko - Simonek ihardetsi zion: hausia, gau guzian hor nekatu gare arrainkan, eta ez dugu deus atzeman; bainan zure erranaren gainean, hedatuko dut sarea - Hori egin zutenekotz, harrapatu zuten nihon ereko arrainketa, sarea tehert zerainokoan. Khcinu eginik lehen untziko lagunei, ethor zitezen laguntzera, etthok ethorri ziren, eta bethe zituzten bi untziak, hainbat non ondatzeko heinean baitziren

Simon Piarresek ikusi zuenean Jesusen
oinetan, zielarik: Jauna, ene ganik urrun zaite, gizon bekatore bat
naiz ni. Habainan Piarres eta harekilakoak harrapatuak harzhe
zainez

Tempeste aparicé

Jhesus-nabarcean erran ziolen-discipuluei: Goazen uraz haindira-
eta untzichkan sarke zen: Baiñan ibarsoa handarre handitan
zan, haletan non ohinez estalia baitzen untzichka-
jauzi zen, haletan non ohinez estalia baitzen untzichka-
Jesus bera aldi chopan zagon, burmedin baten gainean lo.(1)
Ikharzten dute, erranez: Jauna galtzera goazi, ferria gitzaz
jesusek jaikirik tarteriaku zuen haizea eta ibarsoari erran:
„Erhi hadi eta ichil a" Eta barata zen haizea, eta zabaldura
handi bat egin zen. Jesusek erran ziolen erduan: Zeren
beldur zarete, sinestе apurrekoak. „Hek aldiz ikitzuak,
ari ziren elgarri: Nor ethie da hau, haizeak eta ibarsoak
entzuten haitute.

(1) Bozagon gizon bezala - aharria zen jainko bezala.
Diduloti bazuten dijipulueк asko miraculu ikusirik, baiñan
Jesukristo harritu ziren, ikusi ibarsoa bera Jesusen menekо zela-
Hola zuen Jesusek erakusten gero ta gehiago bere jainkotasuna.

Possédé de Gérasa

Jesus joan zen ibarsoa haindira Jerasatarren herrira. Untzitik
ilki orduko, harpe batetarik agertu zitzaion izpiritu lohiak
zadukan gizon bat; gizon horrek har-ziotan zuen bere egoitza,
etchetan egin ezinez, burdinez estekatuik ere nihork ez zigaten
atchik, burdinazko gatteak berak trenkatzen baitzituen.
Zau eta egun harpe eta mendietan zabiltzan, oihuka, bere burua
harriekin zakhituz. Ikusirik eta nihor ez zaitekeen mentura
cehiralde hetan ingaitzera. Urrundik Jesus ikusi zuenekо,
lasterr egin zuen, eta adoratu, erranez: Jesus, Jainko guziz
goraren semea, othoi, ez nezazula daiñki erabil. Jesusek
galdatu zion: Zer duk izena? Ikharldi zuen: Ene izena da
Multzoa, zeren hainitz debru baigare gizon hunen baitthan.
eta othoitzka ari zitzaion ez zezan ifini toki hartarik. Hola
han baitzen urde alde handi bat alhan zagona, debruak hasi
zitzaizkion erraiten: Hemendik atheratzekoti, igor gaitzatzu
urde hoitara, barnera sar gitzaizkielen. Jesusek erran ziolen
(Debruek bolakiti zer egoitza dohakoten)

berehala: Goazte. Eta ilkirik, izpiritu lohiak urdeetan sarle
zitzen, eta urde alde guzia, harrapala gaitzean ibarsora jauzi zen,
bi mila buruzen inguruttsua, eta ibarsoan ittho zitzen.
Urdezainek aldiz ikes egin zuten, eta hiriia joanik, heldu zitzaten
herri horiek. Hiru gurdia Jesusi atthera zitzaion bidera, eta ikusi
zutenean debruak bizkhaztan zerabiltzan gizon hura ezthia
garria, soinekoz raunkitta eta ezagutzia esaan, ijitu zitzen, eta
othoitzthu Jesus bertan zadien hetien ezemuetarik. (Bainbertze urdeen
galtzea ez zen galtze hutsia ijan zeruko heienzat - Baiñan alimale hek
ere konthatzendakoak zituzten, Cat. Mozen legeaken debekatzen zitzien
judueri urdekitik jatea - Beraz galtze hori gaztigu bat ijan zen-
Bizkitartean Judueк ez zuten konprenitu Jesusek orduan euan zitzen
irakaspena - Ortera etchikiak zitzen bere ondasunei; eta ajenda
hebien galtzeak hain min egin zitzen, non othoitzthu baitzuten
Jesus urtuti zadin handik. Horrek altiaraztzen dautsu zenbateraino
bizkeko gauzen amudioak ikusten duen eta gogaitzen zeuzka, haletan
non Jesusen galtzeai buzoak achola gutxiago baitu askotan, bizkeko gauzen
galtzeak baino! - Berzalde ikusten dugu hemen debruak ez
ditzekela sar alimalin barnean ere, jesusen baimena gabe.
A forkini ez gitzazke tenta, jainkoak nahi duen neurrian bezik.
Eta jainkoak ktti neurria atchikitzen du, konbainenaren araberoko
lagunzka eta grazia emanez - Bekatuen erortzeri dena, ez da harem
falta erortzen - Horrek bihar du gure fidantzia askatu -

Jesus handik berriz untzira abiatu zelarik, debruaz erabilia
izan zen gizon hura nahi izan zitzaion jarraiki, othoi utz zezan
harekin. Jesusek ez zuen onhetsi, erran zion: Joazi zure etchera,
eta erran zure akitzeri zenbateraino gauzak egin dituen zurekiat
jaunak, eta nola zaitzun urrikaldu. Gizona joan zen, eta erran zuen
nolako onrgiak egin zizkion Jesusek, eta guziak miretzeak zauden
(Jesus apelle à sa suite quelques-uns de ses parents mêmes pour tous - Tant par traire
que pour le bons exemples, debotak ere, ajez eta ororen egin behar dira - Jainkoak nahi ditu
gu bere bonsa chedikoak, debotak ere, ajez eta ororen egin behar dira - Jainkoak nahi ditu
zerbitzari onak konsolatzeko kasuan - Eta askotan haurtzi saindo ditu tentsek, han dituek
zerbitzari onak konsolatzeko kasuan - Eta askotan haurtzi saindo ditu tentsek, han dituek
Jesusek nagi eta gehiago ere egin dezakete mundukoaren artean - Bizkeko exemplu onez, ederrez
Jesusek nagi eta gehiago ere egin dezakete mundukoaren artean - Bizkeko exemplu onez, ederrez
Horra zertako Jesusek euren gizon gisa hori egon zadin mundukoaren artean, konta zitzan Jesusek egin
Horra zertako Jesusek euren gizon gisa hori egon zadin mundukoaren artean, konta zitzan Jesusek egin
zaizkion ongiak. eta horrela geroztino bizkarazi zitzan bere ebankeak eta aldizkoak -

Guerison du paralytique

Zenbeik eguneri furnan, ikusi zen berriz Kafarnaumera - (Harri
bere etchean bezalajen) jakin zuteiarik etchean zela, handiteko osteka
bildu izan zen, non etchea bera eta etche aitzin guzia jendez beterik
baitzen - Jesus etche atrean, parrerik, ari zen predikatzen - Hari
hurbil farriak zagozin fariseu eta jakintsun batzu, zabiltzako
gizon, bertze gizon enbatiku bat (paralesia) jon ekharrtzen zutenak
hagetan, ekanka bakan ezarririk ; eria Jesusen ondora ekarri nahiz
zabiltzan, baina ezin hurbil zente ostearen gatik - Baloaze
etche gibeler, igaiten hegaztegira (maiem bau - erotics extirias pu mateia
ka terrann) eta handik teheuli igorri zuten eria bere ohantzarekin,
Jesusen aitzinera - Ikusiz heien sinestea, Jesusek erran zion
eriari : Tida zaite nii, barkatzen dauzkitzut zure tekatuak -
Eskribaak eta Fariseak gogoetaka hasi zuzen, eta ohoarri [illegible] zerasaten :
Nor da hau, holako blasfemiu ede hunen egiteko ? [illegible] pork barkha
dezazke tekatuak, jainkoak berak baizik (2) Jesusek ezagutarik
heien gogoetak, erran zioten : Zertako asmatzen duzue gaizkia
zuen bihotzetan ? Zer da errechago, errutea eri [illegible] : Barkatuak
zaizkitzu zure tekatuak - ala errutea : Jaiki zaite, har zure ohea
eta ibil ? (Heietakat biak tendin neke - jensenkat biak tentin erreh)
Bada, jakin dezazuen baduala tekatuen barkatzeko ahala lurraren
gainean, erraiten diot eriari : Manatzen dauzkut, jaiki zaite,
har zazu zure ohea, eta zoaz etchera . Eria chutitu zen berehala
eta ohea harturik, denenan aitzinean jainkoa goresten zuela,
joan zen etchera - Han zienek, lazkura batek harturik, errotan
zuten : Ala gauza espantagarriak bai'tuzue egun ikusi,
egundaino ez da holakorik gertatu -

(1) Aitzindariak haziak dire (thechakzen, jensenk bildu omen haziezg - jendea bazarraikola osteka
ezerreko gobernamendiak bakoki holako bekhaigo bat Elizarekzat - hortarik matheu haundiak populuan
sortzak - Ilges aditzen bakoki, oroen onetan bai bihotzez -

2) Thesaurus hizkuntz mei : Diensend pas pardonne pêché - Tei] ti - meatze ze diziuzki - pouvez qu'il agit
aussi sur le corps, comme sur le coeur principale -
Ou qu'il aussi le corps (miracle visible) et pour qu'il guérisse aussi l'âme, (miracle invisible)

Matthieu - Lévy

Handik Jesus ateratu zen berriz itsas- aldera ; populu guzia
bazarraikion - Bidean ikusi zuen publicano bat (zerga biltzailea)
Matthiu- Levy deitzen zena, zeriga bildegian zarria ; eta erran zion :
Jarraik zakizkit - (jadanik ikusi dugu nola Jesus hasia zen bere apostolen
hautatzen zenbe chehien artean - Pierre, Andres arraintzariak zien - Matthieu
allij alemaina - zerga biltzale bezanako emperadorearentzat - Horlatik Jesusek
aliaraztea dauka erohan hautatzen dituela bere Jinkiriarak -

Matthieu jaiki zen eta jarraiki zitzaion - Handik laster ~~eman zion~~
Matthiuk eman zion Jesusi bazkari handi bere etchean - Jin-aiazi
zituen bere makainera publikano multzo handi bat eta beste askoz
bekatore - (zerga biltzaile horik bekatoretzat zaduzkaten, osteria pagaratzen
zutelakotz, ohoinetzat ..) Baziren Jesusen dizipulutarik bre artzana
bat - Fariseoek ; jakinik Jesus bazkaltzen zela publicanoekin eta
bekatoregekin, (aitzu tzarreko gizonekin) erran zieten dizipuluei : Zuen
nausiak zerbako jaten du zerga biltzaileikin eta aitzu tzarreko gizonekin ?
Jesusek hori adituik erran zien : Sendoek ez dute medikurik (eta
Sendakin) beharrik, bai ordean eri direnek - Ulrikalmendua
nahiago dut sacrifizioa baino (sacrifizioen erkaintzea jainkoari, eta ez
egitea, agi hori - Baina Jesusek dio hobe dela bekatoreen argia egitea, kein
bihotza jainkoaren gana .) Ez nauzu alabainan justuen deitzerat etorri,
bai ordean bekatoresen -

Fille de Jaïre - Hémorroisse

Jesus mintzo zelarik, hurbildu zitzaion aitzindari bat, eta adoratzen zuen, erranez: Jauna, nire alaba oraichetan hil da; bainan zato, gainean ezatzeco eskua, eta bizi ko da. Chutiturik, Jesus joan zaiki zitzaion, eta dizipuluak ere ta. Hor. emazteki bat, hamabi urthez hartan odol galtze batekin zena, hurbildu zitzaion gibeletik, eta hunkitu zion soinekoaren ertza; esik bere baithan egiten zuen: hunki badezaket hunen soinekoa bederen, sendatua naizke. Eta itzultzik, Jesusek ikusi eta erran zion: Hgerra zure sinesteak salbatu zaitu. Eta ordu berehik emazteki sendatua gelditu zen. Bada, Jesus heldu zenean aitzindariaren etchera, eta ikusi zuenean jende oste bat harramantz handikan, erran zuen: Joaiti gibelerat, ezen neskatcha ez da hila, bainan lo dago. Eta irri egiten ziotsin. Jendea ilkiarazi zutenean, Jesus sartu zen, harki zuen neskaren eskua, eta jaiki zen haurra. Eta horren haroak zabu zuen herrialde hura guzia.

Le récit de la résurrection de la fille de Jaïre - Parabole de la 3e évangélique fondus ensemble est fait intéressant.

Evérism le deux aveugles

Jesus handiz bazohalarik, zarreiki gizkaiten bi itsu, sikuka
eta errañez: Jakiden semeka, errukaz zakigiguz. Etcheratu
zelarik, itzuak berriz burbildu gizkaitlon. Jesusek errañ
zielarik: Nahi duzue ba gu zuen senhakeko indarra
gioten? Sinesten duzue badakiela guien senhakeko indarra
skardetsi gioten? Giñki, jauna. Orduan hunkitu ziz kaien
begiak eta errañ: Egin bekigue guen sinestearen arabera.
Eta idekiak izan ziren beien begiak. Jesusek errañ gioten es
gezaten nihori errañ zendatze hori, bainan beek bazter gueldiki
barraiatu guten haren omena.

Bagunkaitz batek erraitza bagundu ditueneri, es deraten sobia kanta
egin diten bagunkiz. Ederki da. Orobat begundua izan denak
bere eskerona eraikiz dezan, gerdeliseko orde, berdin edo da.

Bi itsu beek attieratu. eta, ekarri gioten Jesusi gizon mutu bat,
debaduna. Jebana ahendu ziolarik, mintzatu zen, eta
denek gorestu guten, errañez: Egundaino holakorik ez da
Israelen ikusi. Farisaiek, alabiz errañez guten: Debruak
iraisten skarabiten ditu, debruen buruagiaren lidez.

Farisaiak, alabiz Jesus hurbeian atchemañ nahiz. Egin ukha miraku-
lu handiak egiten ziñula. Orok ikusten alabainan. Bainan ez aittortu
nahi Jainkozko indarrez egiten zituela. Eraz Jainko zela, eta bidezan
Jainkoak igorria, beraz behar zela haiek errana zuzetsi. Hori aittor-
tuko duten baino lehenago errañez dute debruaren bagunkiarekin egiten
ditula. Jebruak zendea baino indartsuago baitzie. Eta hola nahi
bakoka Jesus galdu zendun begiekin. Engaiñez za mesias.

Voir Bertha Page 162 et suivantes Polycarpe

Piscine probatique

Juduen besta hurbiltzeari, Jesus joan Jerusalemera. Bada Jeru-
salemen urtegi bat (Chartan garbitzen zituzten ardiak, sacrifiziotan
ostaini behar zirenak) Urtegi hura zen ingurutua bortz soroz eta galeriz.
Han etzanak egoiten ziren eri, itsu, maingu, alderdi idarduen hainitz,
ura noiz higituko zen aidurez. Jeren jainkoaren aingeruak noizetik
noizera jausten zen urtegira, eta higitzen zuen ura. Ura higitua
izan ondoan, urtegiira lehenbiziko jausten zen oro sendatzen zen,
edozein eritasun izanikan ere. (Hortaz ez dugu hairritzeko, lege zahar-
reran jainkoak hainbeitze miraculu egiten baitzuen Juduen bagunt eko.)
Orai ere jainkoak emaiten diote ar baitzeri miraculuzko indar bat,
bala nola Lurdeko urari, eurien sendatzeko). Urtegi haren ondoan bazen
gizon bat, hogoi ta hemezortzi urthe hartan bere gaitzarekin zena.
Jesusek ikusi zuelarik etzana, eta jakin zuenean aspaldian hala
zela, errañ zion: Nahi zare sendatu? Eriak ihardetsi zion: Jaunа
nihor ez dut urtegira arthuik nerakenik, ura higitua izaiten denean,
eta ni ibiera nohan arkean, berze norbeit aitzinetzen zait bethi.
Jesusek errañ dio: Jaiki zaite, har ezazu zure ohantza hori
eta ibil zaite. Eta han bereala sendatua izan zen gizon hura, eta
harturik bere ohea, bazabilan. Bainan egun hura larunbata
zen - eta horrakotz Judueek errañ gioten sendatua izan zenari:
Larunbata da, ez zaitze haiz zure ohearen eramatea.

(Judueek zorrotzki beiratzen zuten larunbata, Jainkoaren eguna, beriohegaz gaitzia-
tuak baitzuten egun hortan lanean aitzinanak zirenak - Jesusek hemen nahi
dioke irakatsi lanean ar ditzela Jainkoaren egunean bere, bainan bada zerbait
arrazoin eta karitatezko (beta eritzaiten sendatzea) eta behargizko (nola behar
eta zorbeit urta galtzetik beiratzeko - Holakoetan zalda dezagun Elizaren baimena
lanean aritzeko.)

Sizonak ihardetsi gioten: Ni sendatu nauenak errañ dauz: har ezazu
ohea, eta ibil zaite. Galdatu gioten orduan: Nor da hori errañ dautzuna?
Bainan ez jakiten nor zen bere sendatzailea, zeren Jesus handik itzali
bainan ez jakiten nor zen bere sendatzailea, zeren Jesus handik itzali
baitzen. Geroago Jesusek ikusi zuen temploan gizon hura, eta errañ
zion: Orai sendatua baitzare, bekatuik ez egin gehiago, zerbeit

gerikagorik es dakijun gertha - Joan zen gizon hura eta eruan
zioten Judueri Jesus zela hura Sendatu zuena - Horlaz Judueak
izazarri ziren Jesusi, bekako lanak egiten zituelakotz larunbat egunean.
(Bainan Jesusek ihardetsi zioten)

Bertze larunbat egun batez, Jesus iragan zen egi elgar (landa) batzuetarik; haren dijipuluak aldiz, gose izanez, hasi ziren egi hunu
bitzen eta jaten - Hori ikusirik, Farisiuek eman zioten Jesusi: Horra
zure dijipuluek egiten dutela larunbatez egiten ez dena. (1)
Jesusek ihardetsi zioten - Ez othe duzue irakurtu zer egin zuen David
eremiak bere lagunekin, gose ziren batez, nola sartu zen Jainkoaren
tenplean, eta jan zituen egi-batzu sacrifizioan eskaini beharrak (betarik
zuten ez baizik debekatuten haiza ez hari ez haretarakotzeri, bainan bakarrik
apezeri) Ez othe duzue begiaz irakurtu larunbat egunetan, apezek
lanusten dituela larunbatek tenploan egiten duten lanaz, eta horlakotz
ez direla faltes? Eta nik deritzuet, hemen badela tenploa baino
gehiago dena. Eztik jainkoaren semea larunbataren ere nausi da.
(1) Farisiuak ari dira Jesus kulpean atzeman nahiz - Piste egi hunu batzuen
sihikatzea larunbatarekin lan debekatu bat dela - Bainan Jesusek ihardesten
diote beharrak (saras beharrak) egin-araurren direnez lanak, ez direla lekuko egun
batzan ere -)) (Les deux exemples précédents sont de cas de nécessité)

Bertze larunbat egun batez, Jesus sartu zen Judueu sinagogan-
tzan bazen gizon esku-ihartu bat, eta Farisiuak beha zagozin, ikusteko
hea eu hura sendatuko zuen larunbatarekin, haren kontra zerbeit
salt-bide nahiz. Bainan Jesusek bazakien ze pentsu gogoan, eta eman
zion eskuihardunari: Chutik jaiki eta eman zite gizon hauzkien
erdian - Eriak egin zuen Jesusek enana - Farisiuak orduan hasi
ziren eranzuratzen, hean larunbat egunarekin sendatzea haiza
zen - Jesusek ihardetsi zioten: Nik galdegiten dautzuet hean haiza
den larunbatetan ongirein egitea tzarunari ala gaizkirein egitea?
Nor da guzien artean gizona, ardi bat larunbatarekin zitzo bateta
erori balakio, hantik atterarau gabe ute lezakeena, larunbata dela-
koan? Zenbatez ez da gizona ardiaz gehiago? Hortakotz da
haiza larunbatarekin ongiaren egitea (Lagunska egitea)

(Farisiuak ichildu ziren horitan)

Judueak Jesusi galdegin zioten ikusteko larunbatarekin - Bainan Jesusek ihardetsi zioten:
"Ene aitta bezala, lettri ari naiz ni ere" (mundua kreatu eta jainkoa
geldidu zen zazpigarren egunean - Bainan mundueren beiratzen lettri ari da
orobat Jesusek eri bat sendatzen duenean larunbatarekin, bere aitak
bezala egiten duela dio - Juduek aditze zutelarik Jesusen aholkuak jainkoa
aitta zuela, are gehiago suminduz ziren) Jesusen hiltzea bilhatzen
zuten, larunbata haustenz zuelakotz, bai eta zioelakotz jainkoa
aitta zuela, bere buna jainkoarenz bardin eginez.
Egiazko Kristau-gizon-Jaiotarien Zuk egiten duela-
orduan Jesusek errain zioten: "Aitak egiten ditunak oro,
semeak ere halaber egiten ditu - (Les personnes de la S. Trinité sont distinctes mais si unies qu'elle ne font rien l'une sans l'autre) Alabainan aitak
maite du semea, eta erakusten diozka berak egiten dituen
gauziak, eta orainobak baino handiagorik ere erakutsiko
dio, zeronek ere haurturik egonen baitzarete - Egen nola
aitak piztu baitu hilak, eta bizia baitioke emaiten,
halabe semeak ere nahi duenari emaiten dio bizia -
(Jainkozko indarra beharda hilen pizkiarzteko, bizi arren emaiteko,
eta Jesusek dio indar hori baduela jainko aitak bezala - Beraz jainko
dela) Bizkitartean aitak ez du nihor juzatzen, bainan
semeari eman dio guzien juzatzea, gizonek ohora dezaten
semea, aita ohoratzen duten bezala - (semeak, gizon eginez
eroni ditunez geroz bere oldar gizon guziak, guzien da gizonek semeari
kontu eman beharren hari esker ukan dituzten ongiazio, beraz guzien
da semeak jaya diran) Semea ohoratzen ez duenak, aita
ere, huna igorri duena, ez du ohoratzen - Egiazki egiazki
ere, huna igorri duena, ez du ohoratzen - Egiazki egiazki
errain zioten dautzuet nik, ene errana on-hartzen duena, eta ni
igorri nauenaren errana sinesten duena, bethierako bizi kearen
jabe dela, ez dela zuramendu aspira eroitzen, bainan
heriotzetik bizitzira dela iraganiten - (Jesusen errancu zarraikitzen
dienak badu gaziatzko bizia, eskatzen, eta hil ondoan ijanen du bethierako bizia)
Egiazki egiazki errain zioten dautzuet, heldu dela orena, eta iranbehetan

dela, non bitek entzunen baitute Jainkoaren Semearen mintzoa eta entzunen dutenak bizitzo dire - (Jesusek hemen aipatzen duela fedea ariina bekatiaz bilatu dutenak, eta Jesusen errenarri jarraikitz, bizirat ferriz (Matthieu 3renak) Nola baitu aitak bizia bere baithan, hala Semeak ere badu bizia bere baithan (Jesukristo gugan bizia, ez dugu gure baitharik, Jainkoak emana dugu, Jainkoak bizi arazten dautsu - da Jesusek dio hemen Jainkoak emana dugun, Jainkoak bizi arazten dautsu - da Jesusek dio hemen

Sermon Sur la Montagne

Jesus gaitsi zen mendi kaskotik beherachago; eta baratu
toki ordoki batean, eta harekin haren dizipulu araldea, baster
gurjetarik handia zen populu oste handik bat, Yondea ahala haino
ohiagokoa; ero zabiltzan Jesus anhitz beharriz, zeren haren
ganik ilkitzen baitzen botthere bat, eta sendatzen zituena.

Yhesurik hala ikusi ostea, Jesus igan zen berriz mendi kaskora;
han zarri jenean, haxiten minkatzen ziolarik -

Orduan Jesusek egin zuen minkatzalia famatua da - hartan erran
baitzituen erlijionetko egiarik ederrenak eta beharrenak - perfekzionetako
printzipiko predikua - Yhesu Kristen sekulan bekatu ezkutu - [illegible]

1° Bohatsu [illegible] [illegible] / izpiritu pobre / beharrak / direnak,
zeren herkiena baita zeruko errejuma -

Izpiritu pobreak: Kurreko gauzeri atchikitzaik ez direnak -
Bekatuak baitzitzeke bai aberatsetan, bai aberats ez direnetan -
Horra errikino bat, jainkoak Sor-arazi du aita ama aberatsetarik, eta
berak egin du bere seihuna zuzenez eta bere lanaren bidez - Joan ditekea
zerurat: Salbatzaileak dio aberatzarentzat nekez dela zerutan sartzea -
Salbatzaileak diona, igan dadiela izpiritu pobre, gogoz -
Gogoz pobre balin bada, ez du ontasun [illegible] gutitzaitzeko,
ez da kurreko ontasunen solasa atchikitzia ijanen; zerbeit gaitzen bada
gaitze hura pazientziarekin jasanen du; obra onentzat emanen du gogotik
nahiki bere heinaren arabera, orhitzu obra onentzat eta zentz
beharrentzat egina, jesu Kristo hurentzat egina dela - Orhoitzu San
Martinen eta aberats gachoaren istorioez! Gisa hortan, aberatsak, ijanik
ere aberats, zerura dikeke, gogoz pobre delakotz -

Orobat zentz beharrak ere, zeruan sartzeko, behar du izan pobre, ez
bakarrik izaitez, bainan oraino gogoz - Ez da gogoz pobre, bere es-ijanez
jasaiten ez dakiena, bethi, es ijanaren gatik khechu dena; ez da gogoz
pobre, aberatsen burua bekatzgoan diti dena (pourtan socialisten ez hitzetz
han-hemen, ez bitzerik, ahalik ez baitiz)

Ez da gogoz pobre, nihola ere aberastu nahi lukena - Seguruki haiz
zaio zentz beharrari, nekez biji denari, bilhatzea ontasun gehiago
bizitzeko errecktasun gehiagho, eta hori zuzenez bilhatzea, salbatzeko
helbia gehiago duelarik aberasteko baino, orhoitzu Jesus eta haurra
zanetik biji izan direla, pobre, eta hek bezala bezperz espatha ezfiki
hartuz - Aberats ere ez aberats, guziak izan gaitzen izpiritu pobre,
ebangelioak dion bezala, eta gerthatzen izanen da zeruko errejuma -

2.° —— Dohatsu ezti direnak, zeren kurrak jabe izanen baitire -
Arrant J.C. indarrari lepik ez zion behatzen - agkarrena nausi -
Aldiz J.Kristok dio: ikas-ajue enekin umil eta ezti naizela - Ezti denak
berezgnatzen dire bihotz gozoak; orek maite dute - ero bortxatzen dire,
horra zertako dion J.Kristok: ezti direnak kurrak jabe izanen direla -
Askotan ezkisasunez arbitsten da larderiaz baino gehiago, eta
gauzitzen larderiaz baino hobeki - Ezti dena bakean biji da
bere burunarekin, bakean bertzekin - jauzkorra allij khechu bere
burunarekin, khechu bertzekin - guti askiz asallatzeko - Zertzenik
baitzitzeke munduz haur, guziak ezkisasunari hobeki jarraik ikasiz?
Jite bat da hori - [illegible] da erorena bardin - S'hanco ni le Sage ebair
bere, il de nature - lutta bate sa nie pour acquérir douceur - devoir le
Modele de la douceur - Cependant es aste izan ezkia da ithauna
bizi bat direla - ezki izaitzeko, zeluan ez bota haiz larderia
iakitzea, gaizkiari eta gachtoari pazientzia - Non - J.Christ ipse
chassa vendeurs du temple à coups de fouet -

Holakoetan, ezkitasunak har-arazten dautze behar den
neurria, sagunttzen gaitzu gure jite bortitza edo beroa hobeki
herzten, eta merezimenduak dautze jenderen aintzira, eta jainkoarena
bezten, eta merezimenduak dautze jenderen aintzira, eta jainkoarena.

3.° —— Dohatsu orai nigarretan direnak, zeren kozkariatuko baitire -
J.Kristo jin aitzinean ez zen entzun kolako solasik - Dohatsu nigar-
-tzetan direnak ... aparentziarik gabeko solasa --
Yainko Jaunaren Semea, Yainko Jaun Aitaren Hitza, Yainko Jaun Aitaren
Pamen, famibera joan eta, egia haudia - J.C pleure de mort tel qu'il
est; nigarretan soltzen gira, bizian zenbat nigar eta nahigabe, gero
nigarretan hiltzeko - J.C ne supprime pas les larmes, mais il crent
les faire aimer, parce qu'il a souffert nous les fait aimer,

3° nous aide à réparer nos péchés 3° hous meiste le Ciel -
le S.Esprit dans Diarit : gouard nous sommes au ciel, ce que nous obtiendrons
de Dieu, ce seront les larmes, les souffrances de la terre, car c'est grâce à
elle que nous aurons mérité une éternité de bonheur --

Jarri Othen jarriko giremen gure aitxan, eri, konfesatzen diha,
othoit gaitzen Jaltatzaitxen Otan konfesatzi, emanen diautate indar oinazes
eta bihotz mintzo orzi jasaiteko, eta heinez ugeteko - Bai, lauda bezagun
aZkarki gure bihotzetan Jaltatzaitxen Otan hauti hori - bethiko nizanetz
dienak. bizkarretako bathia -

4°— { Bethatsu zerutto gauzen gose eta egarri dienak, aseko baitzie-
Sure pitez, eta bethatu orisinalaren ordetzez, ekarriak
gira fur hiruhatsu gauzen gatxiatzera, bihatzera - Jaltatzaitxak
bio-bitha dituzen eta gutizia peregriki arrunako, eternitateko
gauzak : (grazia - gloria) Resemblarin are diru - Communez dei iri-
tsi notitiamin are diru, pour la Consommer au ciel - han adea
izanen dugun zerutto gozoa hordian -

5°— { Bethatsu urrikalkizn dienak, bereK ere urrikalzirien
baitute urrikalmentu -
Gorago J.Kristok bio behar bela izan ezki - Hori ez da
aski - bio behar bela urrikaldu lagunaz, es mendekatu - bes
anticu diraiad : dent pour dent - ordaina ordaitea - gaire naturalegaren
Kontrako gauza da barkatze hori - mais pour nous aidez à pardonner aux
autres il dit gaitz nous pardonnera aussi dans la mesure où nous pardonnerons.

6° Bethatsu bihotzez garbi dienak, illusirien baitute Jainkoa -
Avant J.C. ez bitzeke ezeun mintzo nola emana zen bihotzeriari
J.Christ dit : Bozez pur, si vous voulez voir Dieu - pur même le Corps
Jaynkiak gotzen dituzarik Kristau garbi garbi bat, bidiatzen du
Kristaf hura zitzindua batin bada, iguskiarez argitzen eyta bidiatzen -
Othoit gure begia zitzindua bada bethiereaz, ez dezake Jainkoa ikus,
Jainkoaren argiak ez du begi hura gotzen -
Cela montre qu'il ne faut pas qu'un esprit impur entre en soi-même, il faut se purifier pour
Toujours -

7°— { Bethatsu bakeziarrak, Jainkoaren haur deithiak izanen baitzie
Nous formons tous une famille, tous enfants du même Père -
Zer pena aita batentzat ikustea bere haurren artean samurzo jokatzen
J.C voudrait qu'on ne se jalouse pas - elgarri ez despiantzea
bakea bizitzea elgarren artean --

8°— { Bethatsu zuzenaren gatik (eme gatik) zerbeit jasaiteko izanen
duenak, zeruko saria izanen baitute -
Souffrir pour Dieu, pour la religion, c'est la meilleure marque
d'amour envers Dieu - J.C voudrait prouver en premiers chrétiens qui
allaient avec tant à souffrir, prison, fouets, martyre --
C'est aussi pour nous, car pratique de la sainte Loi - pour Loi, observer
d'amour Loi, tous les Commandement Loi Christ, accepter le sacrement
fréquentation, Loi - mondatarre viri tinkak, bagenek begiratu baitzuke
pentsatu lanik mezura, bizpedara, sacramentarre -- traba heiK ere
garaitzeko gostatzen da - (confiance latin sartzen lanik)
Bain le ciel est au bout - eni, bethatsu zerbeit jasaiteko ---

Ez uste izan begarren eta profesten egestaldera naizela ethorri, eztuaz ethorri egestaldera, bai ordean bethetzera - (ni zin aitzinean profetak eman ereaka penak osatzen dihut etzia eginez - il complète et perfectionne l'ancienne loi -

Egiaz egiaz erraiten dautzuet, zeru lurrak iragan arteraino, hogei gorgia bethetako da, aphen ponduraino - Eta ez zarete zeruko erreumatan sartuko, ez baldin zuzarete Phariseak baino hobeak - (les Pharisiens observoient l'ancienne loi, mais incomplettement - &c. donne ici quelques exemples de vertus incomplettes chez les Pharisiens - Car je vous dis entre Seulement Chrétiens, mais toute peine au pechain... Entzun duzue lehengo jaharrei erraiten = ez duzue hiltzer hilten, eta hiltzailea juyamendu aren azpira erondo da - Nik aldiz erraiten dautzuet: here anaiari sumintzen zaiona lehar gabe (delire injuste) hartaz ere juzgatua izanen da - Nork ere anaiari erraiten baitio Raka, (chose) ifernuto zua zazan leharko da - (Kristok dio hemen gaizkiatuak izanen direla, ez bakarrik geien hiltzaileak, bainan ozaino laguntzen altzerako karitatea helpatuko dutenak - Zerbeit laido (injure) eginez - hala nola erraitez erhoa dela, zentzu bipikoa dela - Laido hoik egiten baitira begunik laguneren handiki mespretzeko checharekin, herraz, zuen norberit pasarazten badugu erhotziat, horlarik ontsako eta makur handiak izan baitzeizke laguntzat -

Beraz aldaretat ekarriren baldin baduzu eskaintza bat (sacrifice) eta han orhoitzen bazare zure laguneak baduela zerbeit erraiteko zurekat (berak zerbeitetan huts egin dizuela) utz-azu zure eskaintza han, aldaretaren aitzinean, eta lehenik zoaz zure laguneakin bakhetzera, eta orduan bazatoz eta aldare aitzinera zure eskaintzaren egitera - (jainkoak ez du onhartzen erotheiziak ez sarilizioak, deus hau burugko urhatsik, ikusiren badu zure bihotzean badugula zerbeit Sentimendu gaitz laguneren aldera - jainkoa ez dateke maitz, laguna ez bada maite - laguna rekin ez bazira, laster autsta zaite harekin bidean zaretino; bilduriez eta, juzgaren aitzinera heldukko

jareteneam, zure partidak sar-araz zitzan preso - Egiaz erraiten dautzuet, pezondegi hartarik ez zarela irthiren, non ez diozun azken arditerairo zorra pagatzen -

(Hemen J. Kristok dio zure bizia bidaia baten pare dela - bidean gizajuyamendudri burruka johan - Pezondegia da purgatoirea edo ifernua - Ifernutik ez da atteratzen, han ez baitatzeke zonik paza; bainan purgatoritik atteira diteke zorra pagatu eta - Ik zekizu "soudrait qu'entre lassians la paix avec le prochain au plustot, tandis bidean gareno, biji gareno - avant le jugement - Ou mil-Combrin il faut à la commandement

(les Phariziens begea berzelakatu zuten erranez - maitha zatzu adiskideak, hastia zatzu etsaiak - Gaizkia egiten dautzunari, egiozu ordaina -) Bainan nik erraiten dautzuet: maitha zatzue zuen etsaiak, ongia egin gaizki-egileri - Ongi minkha zaitezte, zuchaz gaizki minkho direnentzat, otthoitz egetzue zuen bilsten dituzten direnentzat -

Hola ere nahi baitzinuketen bertzek egin diozuekten, hala zuek ere egin diozuekte -

Maite baitin baditutzue zuek maite zaituztenak, zer merezimendu dukozue? Zer bai? Fariseuek eta gaizkoek ere maite dituzte beren maitatzaileak - Zuen ongi-egilei egiten baitin baditzuete ongia, zer izanen da zuen merezimendua, zuen saria? Gachoek ere egiten dute horrenbeste - Agurrik ez baduzue emaiten zuen adiskideri baizik, zer egiten duzue hortan, paganoek baino gehiagokorik?

Zuek beraz, maitha zatzue zuen etsaiak; ongia egitzue, ordainez ongia egiten ahal ez dautzuetenei ere, eta zuen saria izanen da handia; hola izanen zarete jainkoaren haur; zeren jainkoa ona baita gaizkagincentzat ere. Izan zaitezte beraz erruki-mendutsu, zuen aita erruki-mendutsu den bezala - Bertzeak ez zuza, eta ez zarete izanen juzatuak - Bertzeak ez kondena, eta ez zarete izanen kondenatuak - Bertzei barkha zazue, eta barkatua izanen zaizue - Jainkoak juzatuko zaituzte, bertzeak juzatuko ditutzuen bezala -

Hola ere neurtuko baitituzue bertzeak, halabiz neurtuak izanen zaretè - Obarkizen zare bertzen begian den lasto puskadi, eta zeurean duzun gorputz handiari ere ez zare obarkizen - Bolaz diozu lagunari: utz ezazu Khentzeko pusc begian duzun lasto puska, zure begian duzularik gaitzeko gorputz handia? Zu, achalez edozein farsa, khen zazu lehenik lasa zure begitik, eta orduan hobeki zare bertzen begiak khentzen - Zer ere nahi baitizinuke bertzek zuretzat egitea, zuk ere hetsa bera egiozu bihotzetzat - Hori da legea, profetek erakasi dutena -

Bortzalde guziri kompeniarazteko zenbat akhikia den pondu huni, emaiten oraino solas batzu, ez manamendutzkoak, baizen konsehutzkoak bakarrik - diotarik: Gattela batzuen gaitzentzari, phara zozo bertze gattela ere - Solis gainetzea hartzen bahatzu norbeitek, utz-azu barnekoaren hartzera ere - Jan gaitzeste perfet - juen akta jeruskoa perfeta den begala - - Ceci n'est pas de Commandement, mais de Conseil, de perfection - (Ce serait plus parfait d'agir ainsi

{ Beraz J.Kristok dio ez dela askitz lagunaren ez hiltzea, behar dela oraino lagunarentzat ona izan, gure erlazetan, gure egitaletan, gure bihotzetzko sendimenduetan bertan -

(Bortzgarren manamendutik orai pasatzen da Seign - renerat, eta minzo da garbitazunaz, ichikeriazko obazionetarik urruntzeaz -)

Entzun duzue zaharrei errana izan zaiotela = Ez duzue ichikeriarik eginen obraz - nik altzi erraiten daitzuet: Norc ere behatzen baitu gutizia hizen batzuetan, harek oidanoz betakatu egina du bihotzez - Beraz zure begi eskuinekoak bekatuzan eror-arazten bazaitu, begi hura attera zazu eta urtik zure ganik urrun, hobe da alabainan zure begi bat gal dadin, ezen ez zure gorputz guzia ifernuetat joan dadin - Baldin zure esku eskuinak bekatuzan eror-arazten bazaitu, eskua

hura moztu eta urtik-aju zure ganik urrun, hobe da alabainan zure eskuetarik bat gal dadin, ezen ez gorputz guzia ifernuetat joan dadin -

Hau ere errana izan da = Norbeitek uzten baditu bere emazte lagunaz eman biezo uzten duelako agenda - (Libelle) Hori ziotsen judaek thaitzeeck - azki zela bere emazte lagunaren uzteko paper bat emaiten uzten zelako - eta gero berze batekin eskontzen abal zela - Phondu hortan ere jainkoak mandatuaren kontra eman dezea moduntza gaiten berengana - Jesusek pondu hori ere orai chuchentzen du, eraner = Nik aldiz erraiten daitzuet (1) Gattela dakegue testamentu zaharretan, mandatuaren kontra jainkoak zuzen egiten zuelarik, gizonki eta emazteki-egin zituela, eta biei errain ziotela = gizonak utziko dutela bere aita amak, eta jarraikiko da bere emazteari, eta biek bat eginen dute - Ez dire hortaz hiru izanen, baizen bai haragi bat - Berak jainkoak elgarretaratu ditunak gizonak ez bitza bereetch.

Farisiaeek orduan errain ziotsen Jesusi: Zelnan, jauna, zu zin aitzinean proben denboran (montent tres mettre fr. zu zaitue tehen.) ez zen hola -

Hemen errain behar da judueek gizon haurdi baten gain zakatela pena, eta hala ere ez - profeta hartzi bat - jainkoaren lagunkarekin bazen akhi emaitzak eginik, eta ordutzaz judueek bazekien haurek gizen orai aitzetzen duzen pondu huntan, eta hortaz, gizon eskia baitzen, ez zioten hortaz gaitzitzik erraiten profeta duelakoen kontra, bainan gizonak erraiten diote orai: abiatzia autem non dic - mandatuaren kontra ez zen hola - (Phorsen denboran hola ijanik ere) jainkoak mandatua kreatu zuelarik ez zituen hola eraxi eskontzeko kondizioneak, eta nik orai egias erraiten dudanez eskontzaren estekia (lekamia) egin haurtzaroa dela; norbeitek bere emaztea uzten badu, beste baten hartzeko, hura bahitzeriazko bekatuen kartzen da, eta emaiste utzi harekin gero eskontzen dena ere bahitzeriazko bekatuan kartzen da - Siza berean emazteak bere senharra utzi eta berze bat haitzen bada, hura ere bekatzen da -

(1) J.C. ne cède pas, ez da judueen nahiaz erortzen, heien kontra nahizahi du eskontzako kondizioneak beiatuak izan diten, jainkoak mandatuen kontra eraxi zituen bezala - Bakarra bakarrarekin - Zehin eskondua gero, betikotz eskondua da, bietarik bat hil artio -

J. Kristok haizu usten ducna hau da: zure espos laguna eor
laladi zerbeit hutsa handitan, buruttik aldara laladi, sekulako
erhaspen bat bil baleza, funtsean arrazoin handi haren gatik
berech bijitzeko aski dena, haizu zauttjue elgarrekarik berechtea
egitia, ondasunez - c.a.s. egoitza ti ekche berechetan, bakotcha
bere ekche berechean egonez, bakotcha bere ondasun partheaz gozatuz,
bainan kordijimerekin, zure espos laguna biji deno, ez jizela
berze batekin esposatuko, eta zure laguna hatalde. Ez da beraz
arrazoinik aski hauhirik, eskontjako esteka bentka dejakenik,
eskontjak iraulten du, senharra edo emaztea bizi arteko.

Horra gizaldiko legea, jainkoak ezarria, gerostik jesu
Kristok zahar berritua, eyin garbitzeko.

Jesus jaunaren ordotik, eskontjako legea predikatu zuten apos-
toluek haren ahotik entzun zuten bezala. Hunaz gero diosu
Jesu Kristi Paulok, ezmonako gizaldiko baltjuari izanez betza bakean:
Anaia maitiak, ikasi dujue nausiaren legea, baladijue beraz
ezkondu nahi zaitzenek, zuen espos laguna biji deno, eskontjako
legeak finkatzen zaitzutela; bainan espos laguna hiltzen bazaijue
ez dujuela bekatutik eginen berze batekin ezkontzuz.
Korintha hiriko gizaldiko baltjuari izkiriatzen zieten bardin hauche:
Kristoren manua da, ez nerea, eskontzek ez dutela elgarrekarik
berechi behar, eta berechten bahiza ere, dagozila berze norbaitekin
esperdu gabe, bietarik bat bil arteko, eta hobeki egiteko,
elgarrekin bakean egin dizatela.

Apostoluen desberatik, izan urthez, hetsi gauza hau erakatsi du
Pilipe, doctor apezpikuak aita sainduk, elizako aita guzien aho: Hiltzeak
dezla bakarrik haustea eskontza.

Entzun dugue oraino zaharrei errana izan dela: zure zinik
hautsiren ez dugu, eta bainan jainkoari zin eginez hitzemana betke-
-ko dugu - Bainan nik erraiten dautzuet: zinik ez egin batere,
ez zeruaz - hura baita jainkoaren jar-lekua - ez lurraz, hura
baita jainkoaren oin-pekako alkia - ez jerusalemez, hura baita
errege handiaren hiria - Eta zure buruaz ere ezjazula zinik
egin, zeren ez baitzare gai zure buruko ile bakar bat churitzeko
edo beltchteko. Bainan hau izan bedi zure hitzkuntza: bai
hola da - edo - ez, ez da hola - Hitz berietaz gaineratekoak,
gaizkiteikatkoak dire.

Judutk ardura zina ahoan zuten, edo zeruaz, edo lurraz, edo Jerusalemez.
(1) J. Kristok erraiten diote ez dela hola zina egin behar nola nahi, (Zantki) bainan
egin ditekela bakarrik beharrez, arrazoin handiz - S'en tenir à un langage
simple (1) Es preciso pensar así por lo sencillo á los usos de la buena sociedad.

Aumône - Humilité -

Berautzue gizonen aitzinean egiteitik zuen obra onak,
bestiez ikusiak izatea gatik; bertzenez saririk ez dukezue
zuen aita zerueta koaren ganik - Beraz amoina bat egiten
duzunean, ez yo turruta zure aitzinean (zenden ohartarazteko jian)
nola itchuraz ederrek egiten baitute tenplo etan eta karrikeran,
gizonez ohoratuak izatea gatik. Egiaz erraiten dautzuet, bete kook
izana dute berein saria oraidanik (ez dute sarirk ijanen hilondoan)
zuk ordean, amoina egiten duzunean, zure eskui ezkerrak ez beza
jakin zer egiten duen eskuinak; izkutuan egon dadien zure amoina
eta zure aita zerutkoak, izkutukoa ere ikusiten duenak, emanen
dautzu saria -

(Done egiten dugun orgia, ez egin zenbez ikusia eta ohoratua izateko,
bainan Jainkoaren ohoratzeko - Baltzuetan on da, behar da egin orgia, zenbeit
ikusteko gisan ere, bertzeri exemplu onaren emateko; bainan ordean bilha dezagun
Jainkoaren ohorea, ez gurea -

Priere

Otthoitzean ari zarelcenean, ez ijan ichtura edor egiteak bezala, harrika bururen gelditurik otthoitz egiten dutenak, gijoneri ifuziak ijaiteko - Egiaz errairen dautzuet nik, holakoek ijana dutela bere saria - (Ikuzdu egiten den gauzak, bakhoitz ere zainduna, yeta otthoitza, nola obra on bat, merezimenduzik gabe da Jainkoaren begietan; gijonekgatik egina delakotz, ez Jainkoarentzat. Jainkoak maite du umiltasuna, zaritalgen diru umiltasunean egin gauzak -)

Beraz otthoitz eginen duzunean, zure gelan sar zaite, eta athea helzurik, gordean egiozu otthoitz zure aitari, eta zure aita, gordean ikusten duenak, saritukotko zaitu (Horrek ez du erran nahi Jainkoari ez zaiola bakez otthoitz publikoa ere lagunekin egina - egik berak erran du hau ere - ubi sunt duo &c... - bainan erran nahi du, lagunekin otthoitzean ari garelarik ere (alanean) gogoa bilduriik atheiti beher dugula, eta otthoitza, bakarrik balin bazina bezala, egin). Aldiz otthoitz egiten duzunean, ez otthoitz luzerik erran, paganoek bezala; hauk uste baitute otthoitz luzearen bidez ijanen direla entzunak - Alabainan zu in aitak, zuek galdatu baino lehen, badaki zeren beharra duzuen (paganoek egiten zituzten nolanahizko otthoitz luze batzu; Jainkoa nahiago du otthoitz luze gaizki egina baino otthoitz laburra, ijanik ere bakar.

Zuek beraz huna nola eginen duzuen otthoitz: Gure aita, zeruetan zarena, sainduki erabilia ijan bedi zure izena, bethor zure errejuma, egin bedi zure nahia zeruan bezala lurrean ere, iguzu egun gure eguneko ogia, eta barkha diezagutzu gure hutsak, geronek ere gure zordun direneri barkhatzen diotzegun bezala, ez gitzajazula utzi tentazioncan erortzera, bainan kuira gaitzatik gaizkitik, halabiz -

Alabainan bertzeri barkhatzen badaizkotzuete beren hobenak, zueri ere zuen aita zeruetoak barkhaturen daozkitzuete zuen hekatuak - Bainan bertzeri ez badiozuete barkhatzen, zuen aitak ere zuen hekatuak ez daozkitzuete barkhaturen -

Galda zazue, eta emanen zaitzue; bilha zazue, eta aurkituren duzue; athea jo zazue eta idekiren zaitzue - Bai, galdatzen duenak ukhaiten du; bilhatzen duenak (edireiten) aurkitzen; eta joateari idekiren zaio - Zein da zuetan gizona, bere semeak galda balezo ogia, harrizia emanen hiztokeena? Edo arrasina galda balezo, eskain ottie lezoke sugea? Zuek beraz, gaichtoak izanki, eta, bainbadakijtue gauza onen emaiten zuen hauvirei, zenbatenaz ere hobeki zuen aita, zeruetan denak, emanen diozkate onak galdez dogozki. Otheneri -

Hemen J. Kristok adiarazten dauku Jainkoa zenbat ekharria den gure galdatzeen emaitera; fidantzia handi bat izhar ginuzkeela Jainkoa baitthan, eta ez gireela aski baliatzen otthoitzaren indar handiaz -

Barur egiten duzunean, ez par-egitartez ithun, batzuek bethitarteak ithuntzen dituzten bezala, gijoneri erakusteko barur egiten dutela. Egiaz errairen dautzuet nik, holakoek berekin dutela bere saria - Zuek ordean, barur egitean, gantzu zazue zuen burua (ekzain oneg) eta garbi begitartea, ez erakusteko gijoneri barur zarela, bainan bai zure aita gordean deharu; eta zure aita, gordean ikusten duenak, emanen dautzu saria -

Ceci ne veut pas dire qu'il faut se parfumer à la lettre, (1) mais dissimuler son jeûne - j.C. ici rejette pour la 3e fois, ce qu'il a dit déjà pour la prière et les bonnes œuvres - prenons garde de les faire par orgueil

Egiten duguzun orgia, egin dezagun ongi -

Ez ar tur hiruntan ontasuna bilhtzen muthikoa, hemen herdoilak eta bihiek zaten baititurte, bai eta ohoinek arroatzen eta ebasten; bainan zeruthotzat egizkitzue zuen ontasuna metak, han ez baitute herdoilak eta bihiek zaten, ez eta ohoinek zilhatzen eta ebasten. Ezen non ere baita zure ontasuna, han da zure bihotza ere (2)

(1) (Penitentziak egin gogotik, egitartea arrai, eta urgaluzik gabe -)

(2) zerua maitearen balin bahagu lurra baino, lurtiarri gehiago zarraizkito gia, lurreko ontasunen baino - qui possède le ciel aime, recherche & désire avec ardeur le ciel, travaille pour le ciel - ontasun horiek ez dire iraunkorrak - mieux vaut acquérir mérite pour ciel - douce chaleur - je m'attache à ces choses

Abandon à la Providence (Sollicitude exagérée)

Nihork ez dizazke bi mundi zerbitza - Aitabainan edo bat izanen du higuin, eta bertzea maite; edo bata sinetsiko eta bertzea arbuiatuko - Ezin dekazketzue zerbitza jainkoa eta mammon (diruac) (pio: ontasun bilkuen ari bagira hemengoagat, galduko dituguta, eta allij ontasunak emaiten badituzue eta onetan (zeruetakoat) baliaraztea dituzu - Jainkoari buruz iguerten dituzu, eta zeruan atchemanen dituzu, hau ez bada ohorik ez heldoitik, hekien gaf arazteko.

Hortakotz erraiten dautzuet nik: ez izan griñatsu, bizitzeko zer janen duzuen, eta larrua zertaz estaliko duzuen. Aitabainan ez othe da bizia rana baino gehiago, eta gorputza jauntsia baino?

Ikus ahuc zeruko hegaztinak: ez dute hazirik ereiten, ez uztarik bilduen Gelhatuetara, eta zuen aita zeruetoak haztea dute.

Zuek ez othe zarete haiuetaz heldoago baino gehiagoeak - Nor da beraz zuen artean, bere zadilate guziareki, bere gorputzeko iraskia (haitzi) bezo batez luzatuko duenik? (Guia bat eta erdi) Beraz gaindirik tikiñak zuen ahalaz goragoeak balinbadire, zertako khezka bertzeez?

Hala nola zuen jauntziaz - Beha zozuete basterretaeke liliei, nola dien handitzen, ez dire bada ari, ez lanean, ez iruten; eta nik erraiten dautzuet, Salomon errege, bere oihe guziaren erdian, ezpeza bere hoztetarik bat bezala jauntzia. Beraz ezen jenteean den belhar edo lilia, eta bihar suratt aurkitzen dena, jainkoak hoin ederki jauntsten badu, zenbatenaz hobeki jainkoko zaijuste zuek, oihaur sinesle txikiñoak! Ez beraz izan khezkagei, erranez: zer janen duzu, edo zer edanen, edo zer jauntsiko. Paganoak dire horietaz khezka dabiltzanak, eta zuen aita zeruetoak badaki horien ororen beharretan zaretela. Bilha zatzue lehenik jainkoaren erreuma eta zuzentasuna, eta hurreko hortze gauza guziak emanen zaizkitzue gaineratzeko (propulu) Ez izan beraz bihartoaz khezka. Bihartko egunak ere izanen baitu bere grina, eta egun bakotchak aski baitu berea.

J. Kristok ez du debekatzen lana - nahi du bil dezagun bizitzeko behar dena, bai eta esha gain putka bat ondoko egunentzat - debekatzen ditzuna da, kezkadura soberakin bat, eta jainkoa baitzako fidantzia eskasa - jainkoari fidago balin bagira gure lanari baino, hari lehenik begira emaiten badigue (emaiteko) haren emanen dautza gure. Lurbuntako ere nahi ginukeena - lana jopuka -

Prudence - Porte étroite

Saindu dien gauzak ez eman zakurrei - ez arthik zuen perlak urdien aitzinera, beldurrez eta oshika ditzaten, bai eta zeroniri oldar ditzezen.

1° Denaria (1ª) oldako soldat ederia ziteken.. Jangile guziei emana da - Seinalatzen du bethi-ereko bizitzea, zerua, denentzat bardina, gisa batez segurik, ziaupenez - Pertsentzat bithiko baita-bizkitartean zeru bereau batzuen gorpoa bertzerena baino gutxiagoa izanen da - Hala nola ~~izar~~ izar gurjek, zeru bereau direlarik, gurjek argitzen dute, baiñan guzien dirdira ez da bardin - Jainkoak neurtuko zeruko zoriona bakotcharí bere irabazpiaren arabera -

2° Alegia buntan J. Kristok eraikusten dauku Jainkoak nahi bitzkeela gizon guziak salbatu - Beha nola atheratzen den etchetik jangile keta, eta zenbat aldiz! Goizean goizik (6) gero beharrean irian, gero egueralditan, arratsaldeko hirutetan, astemanen seietan, ilhundu baino oren bat lehenago -

Oren horiek seinalatzen dituzte gure bizitzeko adinak - Haurtasuna, gazteztasuna, gizon adina - gordina, gaharra - Jainkoak deithzen gaitu guziak haur haurretik bere lanera, haren zerbitzatzera, baiñan ez duzu guziek berdin laster entzun nahi haren deia, batzerako galde hori; batzu nagitasunez aferkeriaz ez dire lottu nahi arimaren salbatzeko lanari, batzu zoratuak bur buntako arinkeriez urgulluaz,

1º Denarioa (1ª) orduko soldat ederia zitekeen...
Jangile guzieri emana da - Seinalatzen du bestiereko bizitzea, zerua, denentzat bardina, gizabatez segurik, ziaupeneg - Penentzat bethiko baita-
Bizkitartean zeru bereau batzuen gozoa bertzerena baino gutiagokoa izanen da - Hala nola ~~zeru~~ bizar guziek, zeru bereau direlarik guziek argitzen dute, bainan guzien dirdira ez da bardin-
Jainkoak meneko zeruko zoriona bakotzari bere irabaziaren arabera -

---

2º Alegia hunkan J.Kristok erakusten dauku Jainkoak nahi lituzkeela gizon guziak salbatu-
Zeha nola atheratzen den etchetik Jangile keta, eta zenbat aldiz! Gaizean gaizik (65) gero beheratzen irian, gero eguerditan, arratsaldeko hiruretan, asken-nean Seietan, ilhundu baino oren bat lehenago -
Oren horiek Seinalatzen dituzte gure bizitze adinak- Haurtasuna, gazteasuna, gizon adina - gordina, zaharkia
Jainkoak deitzen gaitu guziak haur haurtzetik bere lanera, haren zerbitzatzera, bainan ez dugu guziek berdin laster entzun nahi haren deia, lanerako galde hori; batzu nagitasunez alferkeriaz ez dire bertze nahi arimaren salbatzeko lanari, batzu zoratuak lur hunetako arinkeriez, urgulluz,

beetze batzu beren azdura gaitzoak ez ulzi nahiz,
beetze batzu hemengo bizitzaren iraubitteko diruzkin
ezaingarrekin, khechamenduekin,
ez deie ere bardin geiz oharkeen jainkoak haneraz
egiten dielen deiari -
Batzu haurrean ongi abiatu eta, hala hala ongi
doaz bizi gaizan - Beetze batzu ithultzen dire
jainkoari buruz zorbiz maka handi gertatzearekin;
beetze batzu aldiz zaharkeen, azken orenean
Pohalbu azken orenean bederen haneraz bilkeen
direnak, jainkoaren gana ithultzen direnak, hericik
uste gabean atchemaiten ez dituenak beren beka-
-tzekin !
3: Alegia hiruetan ithusten dugu oraino jainkoak
emaiten diruela bere graziak bohainik nahi
duenari, nahi duen beinean - Azken zineri nola
behen zineri - Batzuetan azken jinek, zuharki
haneraz ariz, tan gehiago eta hobea egin dezakete
behen jinek baino, hauk malinki aritu baliz
balize segurik egun gaizan - Orobat baditeke
ez beraitzan konbertitzuak aitzinetzen diela haste
hastetik bethi jainkoaren graziaz eta haneraz biziz
izan direneri ; hori nola ? Jainkoaren ganik urrun
galdu duten denbora ardainduz bizitzen - Karbu batez
jarraikitazun handi batez
4: Azkenean, alegia hunek dio. Jainkoak ere deitzen
diruela haneraz, seruta, baitzan badiela jeitzaitez
hainitz, jaharkeen ere bilkeen ez direnak jainkoari
buruz.

Abandon à la Providence (Sollicitude exagérée)

Nihork ez dizazke bi nausi zerbitza - Alabainan edo bat izanen
du hiruin, eta bertzea maite; edo bat osinetsirko eta bertzea
arbuiatuko - Ezin dezakeke

bertze batzu beren azadura gaitzoak ez ukhi nahiz,
bertze batzu hemengo bizitzen inabaitzko dibuztin
eranguretzin, thechamentuetzin,
ez dire oro bardin geiz oharkzen jainkoak tanerat
egiten diotsen deiari -
Batzu haurrean engi abiatu eta, hala hala ongi
doazi bizi aurzian - Bertze batzu ihuzkzen dire
jainkoari buruz zorbait maka handi gertatzearekin;
bertze batzu aldiz zahartzean, azken orenean
Bohatzu azken orenean bederen tantera biltzen
direnak, jainkoaren gana ihuzkzen direnak, herioik
uste gabeen atchemaiten ez dituenak beren beka-
tuetkin!
Alegia hunetan ikusten dugu oraino jainkoak
emaiten diozela bere graziak bihainik nahi
duenari, nahi duen beinetan - Azken finetri nola
tehen finetu - Batzuetan azken finetk, zuharki
tanean arri, tan gehiago eta hobeki egin dezakete
tehen finek baino, hauek malinki abiatu baitin
batzu segurik egun guzian - Orobat bastiteke
ez ferarteen konbertitzeak aitzinetzen direla haste
bastetik betti jainkoaren graziari eta tanean bizi
izan direnei; hori nola? Jainkoaren ganitx urrun
galdu duten denbora ordainduz bizitzen hartan batez
jarraikitasun handi batez
Azkenean, alegia hunek dio, jainkoak oro deitzen
dituela tantera, gerura, baihan badirela zeigaitzez
hainitz, zaharrtzean ere bihzen ez direnak jainkoari buruz -

Prudence - Porte étroite

Saindu diren guzyak ez eman zakurrei - ez arthik
zuen perlak urdeen aitzinetra, seldurrez eta bstika ditzaztzen,
bai eta zeroniri oldar bihzen.
(J.C. dio hemen ez dela minitzatu tehar erlijioneko gauza saindue
tehaz acholatuik ez dutenen aitzinean, heieri ez aitoragarko
madarikionerik ez blasfemiorik, orduan hobenduratko baitirzke -
Partuen esan prudence -) zahurtzia handi batekin, bizi -
Gerura joan nahi dena, tar dadiela attie herbitik;
geren ifernuetako attiea zabala baita, eta harat deraman
bidea nasaia eta gerutko bizitzat deraman attiea aldiz herbiz
da, eta harat deraman bidea meharra, eta gutiak dire
hura hartzen dutenak.
eta hainitzak dire bide hori hartzen dutenak
J.C. dio hemen ez ditekela joan gerura bide errech eta zabaletik,
beha kurutzetik ziaganez joan dela gerura, gurutzat ez dela bertze
bidorik - Bortchatu tehar dela bere burua tekatzerik eta egiteko,
ez dela harku tehar mundutar hainitzek hartzen duten bidea,
bainan gizaitino onek hartzen dutena -
Hainitz joanen direla gerurat, eta guti; hainitz ifernurat eta
guti, hori egun batez zakinen dugu; orai ez zakinik ere, berdin
balio du gurutzat - Herri huntarik bat bezik ez baitik ere ifernura
joanen denik, teldu ajan tehar nuke takar kurá ni nerori
izaiteaz - Facions notre Salut avec confiance dans la miséricorde
infinie de Dieu, avec crainte de sa justice - Ez beha munduarrei,
bakotzbak bereaz egin lega -

Faux prophètes -

Bi egira zaileyte gezurrezko profetetarik - heldu baitzaizkitzuete
ardi larraz raunkitirik, barnez otso harrapari batzu direlarik.
Beren fruitueetarik dituzue ezaguturen! Ethorrietarik biltzen
ditte dire mahatsak, edo lapharretan piikoak? Arbola onak
fruitu ona dakar, aldiz arbola txarrak txarra dakar. Arbola
onak ez dezake emon fruitu gaichtorik, ez eta arbola txarrak ere
fruitu onik. Edozein arbola fruitu ona ematen ez duena,
ebakia izanen da, eta sutat arthiztia. Beraz beren fruitueetarik
ezaguturen dituzue. Gizon onak bere bihotz onetik atheratzen
du ongia, eta gaichtoak, bere bihotz gaichtotik gaizkia.

(1) Hemen J. Kristo minutia da Farisaeer ed Escribes - Hek itchuraz arras
zuzentzen ziren ohitzioneko bahatzu bainan barnez J. Kristoren aurkari - eta
ez zuten konfesatzerik bolere. Hortakotz gizon sallahaiseak behar zela hekien
etzan maskaretarik beiatu. Askotzeta hekien fruitueri behatzea, hekien
konfesteri, eher - illustreko zer gizon - Urrbat, oraiko eguneko ere badire,
zendeari sinesbaraki nahi siettetenak, mundu hau bainik hobeki
igaroka ezpijioneak ehenduz; harkara entseatzen direnak, bainan
hekien obetarik ikusi da zer fruitu txarrak etzan dituzten; hekien
gezurrezko estanperi behatuz, zenden artean miseria gabezia eta
elgar ezin ikusia ernesdatuz joan direla -

(2) Hemen J. Kristok dio ez dela aski gaizkirik ez egitea, behar dela ere
ongia egin - Ez da beraz aski erraitea: nik ez dut hekaturik egin, ez dut
deus lapurtu egiten jainkoari, ez eta lagunari - behar da oraino bahatu
Jainkoak emaiten grazies, zerbait ongi egin lagunari, bere gorputzean, bere arimari,
bertzenar sutat arthiztiak izanen gira arbola deus onik ekarkiten ez duena
bezala -

Oeuvres d'accord avec la foi -

Jesusen sarrtzeko ez da aski niri erraitea: Jauna, Jauna!
bainan ene aitaren nahia egiten duena, hura da sarturen
zeruko erresumaan - Ez du balio eni erraitea: Jauna, Jauna!
ez egitekotz nik erranak - Aspaldian egunean, askok erranen
dutzate: Jauna, Jauna, guk ez othe dihugu jure izenean debruak
iraiji, eta asko miraculu (sendatze) egin? Eta nik orduan erranen
diet: Egundaino ez zaituztet ezagutu, urrun zaitezte
ni ganik, txarkeria egileak -

(1) Jesukristok dio hemen ez dela aski sinestea, ez eta ere othoitz egitea (domaine divine)
ez eta ere miraculu sendatzen egitea, gerora praitzeko - Jarmaltiak izanen
gira ez badu egiten, obratzen jainkoaren nahia, errana, manamendiak - behar
dena gostatik ere -

Huna nor iduri duen ene erranak aditu eta obratzen dituenak:
Iduri du gizon gurbil edo zuhur bat, bere etche berria harriaren
gainean eta harnatik jarri duena. Heldu dire uharrak, haizeak,
jotzen dute etche hura, bainan ez da erori; harriaren gainean
asentatua delakotz - Aldiz ene erranak aditu eta egiten ez dituenak,
iduri du gizon zoro bat, lurretche berri bat egiten duena ez harnatik
bainan lur achaletik, ez harriaren gainean, bainan legarraren edo
arearen gainean. Heldu dire uharrak eta haizeak, jo dute etche
hura, eta joan da lurrera, leherturik -

(Jesu Kristoren aditzaileak, bazitzekeen asko Jesusen erranak miresten
zituztenak, eder zitzaizkolinak, ez ordean egiten obratzen, eta hekatulan
erortzen zirenak, delako etche legarraren gainean egin hura bezala - J. Kristok
dio orbat izanen dela gureiztat - (Ederzaizkie Jesusek erranak, mais faut les faire -
mentzoniera gainetik)

Jesusek akhabatu zuelarik mintzaldi hori, osteak espantuak
zauden aditu ziozkaten irakaspenez - Irakasten baitzioten ezlu
duenaz bezala, eta ez Farisaeek bezala -

Lepreux

Gero mendikik jauksi zenean, oste handiak zarraiki zihoazkon (jendetik). Hogeta hamar legentsu bat (lepratsu) hurbildu zitzaion. Jesusi, eta adoratu zuen, erranez: Jauna, zuk nahi baduzu, sendatu nezakezu. (Lepra da gaitz bat, larrua harkzen duena, kolpua duena, zinkirie handi eta luzeen tuduan, hil arazten duena - maiz illunsten da igurki aldean. — Lepratsu horren ethorkia laburra da, bainan jende handikoa — Sinis-petus —)

Jesusek eskua hedatu rik, hunditsu zuen, jotarik: nahi dut. Sendatu zaite - Eta han berean joan zitzaion legena - Jesusek manatu zion - Beraurtzu nihori erran (jendatu zaitidala) - bainan joazi, ager zaite apez nausiari, eskaini zezu diruzek hortako manatu emaitza, sendatua zarelako lekuko (sêd Seinak) giza - (lepradunak bizkitzen hurbiltzeko debekatuak ziren - kolpua jotatakotz - Sendatzen bazuen, ez zitzaikeen hurbil non ez ziren apez kolpek ematen sendatuak zelako Seinalea - Seinale hauen bidez, zuen Jesusek igorri lepradun sendatua -

Bainan hartzez, Jesusen gainik urrundu zeneko, asko jalatu zuen bere sendatze mirakulugilea: oste handiak bazarraiztion, Jesusi, haten entutera, heren gaitzetarik sendatzeta, halatan non Jesus ez baitzitakeen gehiago agertu hiri hirian, ithoitzean lagoi basa lekuetan (hetarik ere) jendea bazioakon ortzetik -

Piarresek galdegin zion Jesusi = Nausia, ene lagun batek eni bidegabe egin eta, zenbat aldiz beharko diot barkatu - zazpi aldditaraino?

Jesusek ihardetsi zion: Nik ez dautsut erraten zazpitaraino, bainan bai zazpitan hiru hogei eta hamarretaraino - (cf. Injures)

Jehin errege batek nahi izan zituen bere sehiekin kondoak eskuratu - Ekharri zioten sehi bat, hamar mila talentu zor ziozkana (hamar mila talentu horiek balio zuten oraiko bo miliun - diruzko zor izigarria - ageri da Jesus hemen alegiaz mundio dela - adierazteko sehi horiek bazuela zor bat ezin pagatuzkoa)

Sehiak ez baitzuen zorraren pagatzekorik, nausiak manatu zuen sal zezaten sehi hura haren emazte, haur eta zituenak oro, eta hala galdu zezan zorra - Sehi harek aldiz, ahuspeka emanik, otthoitzen zuen, erranez = Igurik nezazu, eta bihurturen daotsitzut oro.

Sehiaren nausia urrikaldu zen; utzi zuen eta barkatu zion zorra.

Nausiaren etchetik atteratzean, sehi harek atzeman zuen bere sehi lagunetarik bat, ehun denario zor ziozkana (ezta anaia ehun libretara heltzen - zor hau ochitoaren aldean deus ez - izpatxu eder bat!)

Eta sehi lagun hori lepatik harturik, ithotzen zuen, erranez = Bihur ezadak zor dautakana - Sehi lagunak, hurrera ahuspez eroririk, otthoitzen zuen erranez: Igurik nezazu, eta bihurturen daotsitzut oro - Bainan harek ez zion or-hartu, preso har arazi zuen, zorra bihurtu arte - Bertze sehi lagunek, hori ikusirik, damu min harturik zuten, eta joan zirien nausiari erraitera ongan zitzenak oro.

Orduan nausiak deitu zuen (sehen) sehia, eta erran zion: Sehi gachtoa, hire zor guzia barkatu dautat, otthoitu nauzulakotz - ez ottoe hintzen berak hire urrikaldu behar hire sehi lagunaren alderat, ni hire alderat urrikaldu naizen bezala? Eta bere hasarrean, nausiak eman zuen burreetan eskuetara (gaztigatzaileen) zor guzia bihurtu arte - (hola zor horri ezin pagatuzkoa baitzen, handiegia, hemen J. Kristok adierazten du iformurak izorri zuela, zuen han bezala bekatuoka bethi pagatuz bethi jardun egonen baita)

Ene aita zerutiarrak ere halaber eginen dautzuela, baldin bakoitzak zuen anaiari ez badiozue bihotzetik barkatzen -

Serviteur du Centurion.

Solas horren ondotik, sarta zen Kafarnaumen. Han bazen aitxindari baten muthila, bere hauziak hainitz maite zuena gaitzak hartua, eta hiltzera zohana. Aditurik Jesusen aithua, aitxindariak igorri siozkan judueldarikako zahar batzu, errattera ethor zadien haren sehiaren sendatzera. Zahar hauiek herts ahuki othoitzu zuten Jesus, errunez: Aitxindariak meresi du egin dezozun hagunkia hori; gure sendakiarentzat ona baita, eta berak egin baitrauzku sinagoga.

Jesus joan zen berekin, eta aitxindariaren etcheko hurbiltzean, aitxindariak igorri siozkan lerro batzu adiskide batzu ergitera: jauna, ez gaitzeta neka nere gatik, ez baitut meresi bar zaiten ene etchean. Horra ere geltoko ez hainbeste menkuratzen, berori ethortzera gure bidera. Bainan errazu hitz bat, eta sendatuko da ene muthila. Ezik, nik ere, berzen peko nizelarik, baditut soldado batzu ene menpeko, eta erraiten diot bati: joazi eta badoha; eta bertze bati: zato eta hurbil zait. Eraten diot sehiari: egiju hau, eta egiten dau!) Heri aditurik, Jesus espantatu zen, eta iraulirik ondotik zarraizkon osteen aldera, errun zuen: Egia, ez dudata Kausitu judauen artean ere, hainen sinestea handirik! Diot oraino, hainitz jinen direla igurki aldetik eta mendealdetik, eta zartzo diotela zeuro errestuman Abrahamekin, Isaakekin eta Jakobekin Gelditi judauen umeak arthuzkiak ilunen dire kanpoko ilhumbetara - han izanen baitzire marraskak eta hortz karraskak. Jesu errun zion aitxindariari: joazi, eta egin bekizu zure sinestearen bezalaxea. Orduhartan berean sendatu zen muthila.

Eta jesusen gana jinak sirenak bertzi etcherako zirelarik, sendatua adiaraun zuten eri izaki sehia.

1) Si merci, fohl maitia, je me sentais guéri, si j'avais la volonté, seulement, être profondément guéri.
2) Jusse Seigneur, que monsieur pénétrait sous mon toit. Je n'aurais pas cru, le fussiez-vous pas venu de la région - redemption - il le refusait, seul régnait - D'autres viennent et partent et font ce qu'on leur dit.

Handik Jesus bazohan haïm deitzen den hiria, eta haretin zoazin haren dijipuluak, eta jende oste handi bat. Hiriko bithera hurbildu zenean, hara hil bat eramaiten zerathatena, bere amaren seme bakarra - ama alhargunen zen, eta haretin bazen ahokuan jende haimitz. Jaunak ikusi zuenean ama, urrikaldurik erran zion: Bizarrik ez egin. Hurbildurik, hunkitu zuen kutcha. Skarleak (karraiatzaleak) geldidu ziren. Jesusek esiku egin zuen: gizon gartea, nik erraiten daukut, zaiki zaite! Eta hila jena jarri zen eta mintzatzen hasi. Jesusek eman zion jenlea bere amari. Zialdunak harthu zituen han ziren guziak, eta goresten zuten Jainkoa, errunez: Ala profeta handia agerthu baita gutarteen, Jainkoa urrikaldu da bere populuaz. Piste horren zolasak jo zituen judueko eta inguruetako toki guziak.

Message de Jean Baptiste

Rappelez-ici 1° Baptême de J.C. 2° histoires nombreux peuples Samaritains et paralytiques
3° épître entre disciple de Jésus et de J.B. - ici nous en faisons peuple Hébreux -
Entendu de temps Jésus guérisait - miracles -

Joanesi presondegirat ethorri ziozkaten bere dijipuluek, Jesusek egin zituzkuen berri handiak. Dijipulu betarik bik igorri ziozkan Jesusi galdatzera: Zu zarea ethorkizkoa zarena (mundurauen salbatzeria) ala beste norbeit behar othe dugu igurriki. (Jean était heureux des succès de Jésus - mais pas ses disciples qui regardait Jésus grandir et Jean diminuer, entre - Jean les envoie à Jésus, pour le gagner à Jésus par une voie personnelle de ses miracles -)

Gizon hek Jesusen gana ethorri zirenean, errun zuten: Joanes Batistak gu zaitu hemen gana, galdatzera: Zu zarea othe ethorkizkoa zarena igorthen gaitzu zure gana, galdatzera: Orduhartan berean Jesus ari ala bertze bat behar othe dugu igurriki. Orduhartan berean Jesus ari zen etcheko hainitzen sendatzen, gaitz, zauri eta ispiritu gaichtoetarik - askoren ikusi ere emaan zuten argia. Hurbildurik gizonen gana, bi gizon hek errun zioten: Joanes Batistak ... Jesusek ihardetsi zioten: Joaite Joanesi erraitera zer duzuen adiku eta ikusi: itsuek ikusten

dutela, mainguak badabilkiala, segenduak garbitzen direla, hilak piztu direla, beharduneri adiarazgorrek adituen dutela, hilak pizten direla, beharduneri adiarazten zaiotela ebanjelioa (Jesus donne comme preuve de sa divinité qu'il ressuscite les pauvres - Les paralytiques peuvent avoir mépris - Combien comme valeur - Depuis, Voltaire ipse dixit - on pense il suffit de la paille et un aiguillon - et dire qui nobre evangile hui a atteint ce statut -

Eta dohatsu nitaz gaitzidezik harturen ez duena -

Bienheureux celui qui ne trouvera pas en moi sujet de scandale -

Joanes Bapbistaren gana ifiuli zirelarik haren bi mandatariak, Jesus hasi zen Joanesez mihiaken han zirenei: Zeren ikusitera joan zarete mortura? Haizeak derabilan khanabera baten? Ala zeinekо gurii jauntzia den gizon baten? (Roseau, c.à.d. homme sans caractère tournant à tout vent - Kamela larruz jauntzia zen - larrezko otzeak jaten - (mortifié)) (Gizona norat bira harat)

Ez erregeen jauregietan dire ederki jauntziak direnak eta gurikii hiji direnak - Bainan zeren ikusten gan zarete bada? Profeta baten? Bai, eraciten dautziuet, eta profeta eta baino handiago den baten ikusten - Hartaz mintzo da liburu (Scriptura) zirudua diotelarik: Hunat hon jure aitzinean ni igortzen dudan ene aingerua, zuri bidea aphainduren dautzuna (Vidimus ad Patrem Jean montrant Jésus au peuple: Ecce agnus dei - L'engagement à la pénitence par recevoir le salut qui approche - (Latin: Prophetæ nuntiaverunt, Baptista ostendit Salvatorem)) (1)

Egiaz derrakiuet, emazteakin umeen artean, Joanes Bapbista baino profeta handiagorik ez da (1) Bainan gerthatzen da gutiago den hura eta halere zeruan den chumeena, hura baino handiago da - Joanes Bapbistaren egunetarik hunat, zeruko erresuman ez diteke sar, hire burua bortchatu gabe, eta zerua iabatzen duke borrochatzen direnek (subluxatu behar contre ennemis du dedans famine ajhura gachtoak -, du dehors tentations, persécutions

Farisaudarik batek (simon) otherritu zuen Jesus bin zakion harekin barkaitera - Farisauaren etchera sarturik, eman zen mahainean - Emazteki galdu batek (Madalena, martharen eta lazaren arreba, betaniko herri batekoa) jakin zuenekо Jesus mahainean zela Farisauaren etchean, ekarri zuen (alabastro) untzi bat olio usain on batez betbea; eta gelditurik zagoelarik haren oinetan, hasi zitzaion bere negarrez zangoen bustiken, eta bere billoez chukatzen; gero zangoak bezkatzen ziozkan eta gantzutzen olio usain on harekin - (Je dépose que le ancienne prénitente fut pécheresse publique - mais chacune histoire est à part et différente, et aucune juge de l'une pourra prouver que l'autre est la même - Les quatre évangiles ne parlent pas de la même femme -)

Horri ikusirik, Jesus bezkaitera zin-arazi zuen Farisauak eman zuen bere baithan: Jesus hau profeta balitz, balakike Segur nor eta zer den emakumen ari zaion emazteki hori, emazteki galdu bat dela -

Jesusek eman zion: Simon, badut zerbeit zuri erraiteko - Simonek ihardetsi zion: Mausia, erraiu - Jesusek erduan: Harzedun batek bezkuen bi zordun, batek zor ziozkan dezenario, bertzeak berrogoi-ta-hamar (denier=salut d'or) Baina nola ez baitzuten bihurtzeko nork, barkatu zieten bieri - Gerat bietarik zeinek du maitzenik harzeduna? - Simonek ihardetsi zion (sur-le-champ) - Zerrik handiena barkatua ijan zaionak - Jesusek eman zion: Onqui minizu pare - Eta ifiuliric emazteki aren alderat, Jesusek eman zion Simoni: Ikusten duzu emazteki hau? Sarka naiz zure etchean, eta ez daukazu urik eman zangoen garbitzeko, bainek aldiz negarrez busti dauzkit eta bere billoez chukatu - (on y marchait au pieds nus - idée de confiance avec laquelle on entre dans l'intimité d'une famille - on lui donne pieds à baiser comme à Rome qui n'avait pas fait - ici - hospitalité que la fidélité même aujourd'hui se fait, je ne connais pas d'exemple de cela aujourd'hui) Et daukazu musurik ez, bainek aldiz, sartu geroz, ez da ene zangoen bezkatzeko baralta eman, hau aldiz, sartu geroz, ez da ene zangoen bezkatzeko baralta - Horlakotz erraiten dautzut nik: Hoben barkatuak dizkakotzkiz, barkatuak maite nu - Aldiz gutiago barkatzen zaionak, gutiago du maitatzen - Gero emazteakiari eman zion: Zure barkatuak barkatuak zaizkitzu - Bazkidearrak hasi zitzen elkarri erraiten: Nor da hau, bekatuak ere barkatzen baitzitu - Bainan Jesusek eman zion emazteakiari: Zure sinestean salbatu zaitu, joazi bakean

(Ce qu'il dit ici est la même chose que ce qu'il dit à Simon - la même parole - la même image - la même leçon - mais ce n'est pas la même femme - on a mis ensemble deux histoires différentes - on a fait de Marie-Madeleine une pécheresse - Elle ne l'était pas - Elle était une femme pieuse - Elle était une femme de la ville - Elle était une femme de la campagne - Elle était une femme de la ville - Elle était une femme de la campagne - Elle était une femme de la ville - Elle était une femme de la campagne

— Saintes femmes —

Jesus Jesus hiri-herritan gaindi zabilan, adiarazi zuen Jainkoaren erreinuaren ebanjelioa - Haretan zuen hamabi apostoluak, bai eta emazteki batzu, izpiritu gaichtoetatik eta asko erritasunetatik emaitez zituenak; Maria, Madalena deitzen zutena, eta zazpi demoniu zituena; Joana Herodesen etchegojenaren emaztea, Susana, eta beste asko, beren ahaletarik Jesusi bizitzeko emaitez zituena (Jesus pêcheur - donne pas de ressources - vivait souvent quelquefois de la pêche; il vivait des aumônes de femmes pieuses, item hodie Ecclesia dotat evangelistas, formas de ministros; elle accepte les secours en échange des bienfaits qu'elle procure aux fidèles, ainsi soit-il -)

Jesus etchera zeneko (à Capharnaüm) jende oste gaitza bildu zen harazu, eta ez zuten ashirik usten, jateko pitilka bat, hartzeko ere. Orduan ekharri zioten debruduen bat, itsu eta mutu zena. Harturik Jesusek iraiz zuen debrua; eriari eman zion minetzoa eta bicita, eta denak harritzeak egon zirenez zitzetarik: Hori ez dea David en semea? (Est-ce du fils de David ...)

Aldiz Jerusalemetik harat jautsirik zuten Fariseoek eta Eskribauek erraten zuten: Jesus hori Belzebulez (debruak) hartua da, eta debruen buruzagiaren indarrez (bidez) iraiten ditu debruak - (Jesus chasse les démons par le pouvoir de Satan, prince des démons)

Mirakuletarik, egoen zen gaitzi, Jesus Jainko zela - Miraku hoik, Jesusen obraek berak (Jainoak) ez zezaketen ukha denen histan eginak baitzuten - Bizitzearteen, beren herra gaitzan, ez zuten aithortu nahi Jesus Jainko zela, bere Jainkotzako indarrez egiten zituela miraku hoiek - Eta nola debruak egin baitzitzazke gizonaren indarrez zenbeit gauza batzu, Fariseu hoek gizonek egiten zituela miraku hoiek, es bere Jainkotzako indarrez, bainan debruak bagundun - Horra zer asmatu zuten, aithortuko zuten baino lehen Jesus Jainko zela - Huna nola atheratzi horri Jesusek ihardesten duen - Hodie omni explicabimus de Beelzebub et Diabolo ...)

Jesusek jakinik zer zerazaten, hurbilarazi zituen, eta erran hitz estaliyan: Zi aldetara berezia den erreinuna, Chakutua izanen da; bi aldetara berezia dagon hiria edo etchea hurrerako da. Satanek nola iraiz dezake Satan? (Satan ez da askitontsa bere kumaten kaskatzeko gizon demonen baithanik - Satan bere buruari harritza ar liteke) Eta baldin Satanek Satan iraiz balezu (Juek diozuen bezala) bi aldetara bagoke

eta orduan nola diraude haren erresumak - Bere buruari harritza ariz, baster akhaboan da - Eta nik debruak Satanen bidez iraiten baditut, zuen semeek noren indarrez iraiten ditzate? (Zuen semeak C.ri. Enekin dabiltzan apostolu hauk, kristjadu hauk, zuen artean sortuak direz, zuen semeak, eta horiek ere iraiten ditzate debruak, nik bezala ez? Ez bezala?)

Horratoz, zuen semeak horiz berak izanen dire zuen gure - gainan, nik Jainkoaren indarrez khentzen baditut debruak, aithortzaz berak zuen artera ethorria dela Jainkoaren erresuma - (C.ri. Aithortzazue beraz ni jainko naizela, mirakuluak egiten ditudala nere Jainkotzako indarrez, eta ez debruaren indarrez)

Ene alde ez dena, ene kontra da; eta enekin biltzen ez duenak barrazatzen du - (Hemen J.Kristok adiarazten du ez ditekela makila bi buruetarik abeitik - Behar dela jarri agerian Jesu Kristoren alde; eta haren alde ez jartzen ez dena, Jesu Kristok bere ebanjelioa dadukala, zeren kehin esagutu geroz Jesu Kristo Jainko dela, laido handi bat egiten baitzaio, ez alde ez kontra egonez; hori baitzeke ukhime bera ukaitea Jesu Kristoren kontra ala haren ebanjelioaren kontra -)

Fariseoek baitzioten Jesusek izpiritu gachtoa bereki zuela, ihardetsi zioten: Nik erraten dabiltzuet, gizoneri barkatuko zaizkote bekatu guziak, egin ditzaketen burloak edo blasfemiak, edozein; bainan Izpiritu Sainduaren kontra blasfemio eginen duenari, ez zaio barkaturen, ez mundu huntan, ez bertze munduan; hobenduen egonen da betiriainoko hobenaz -

(Hitz horiez J.Kristok adiarazten deraukie Jainkoa hain dela urrikalmendutsua, non edozein bekatuen barkatzera baitago 2° bizkitartean badela bekatu bat egin barkatuzkoa - zein da hura? Izpiritu Sainduaren kontra egiten den blasfemia edo laidoa - Eta blasfemio hori nola egiten da? Gaizkian itzematuz, eta bere buruaz hain buruzki ebatziaz, non ez baitza nahi ikusi eta aithortu, noren bitzara egoen den egia, erraiteraino Jainkoak egin mirakuluak, debruak egiten ditzela - Horiche zen Fariseoen bekatua - Eta Jainkoak, bezalik aitetan hobereneo, ez dezake barka, bere nahitara gaizkian buruzkindurik egoiten denari

3° adiarazten du oraino bekatu hori ez dela barkatzen ez munduan huntan, ez bertzean -

zeraz badire bekatuak barkatzen direnak, batzu munduko humtan, batzu
bertze munduan - Eta bertze mundúan, non? Jesuan othe? ez, han ez baititeke sar
bekatuarekin, den mendrenarekin ere - Jesuan othe? ez eta ere - han
sarkera ezttirikoti baita, han ez da barkamenduric - non beraz? Purgatorioan
dioté heiéaz J.Kristoék adiarazten du sadela purgatorio bat, bekatuak barkatzen diren
toki bat; eta ichilaraztén hiru hetsentzak, hirenak ez dela purgatoriorik, eta ez
duela balio hilenkiat othoitzik egitea -)

Errazue ché ona dela arbola bat, eta haren fruitua ere bai -
eto dela txarra arbola hura, eta haren fruitua ere bai;
zeren fruitutik baita arbola ezagun - Sugehumeak, zeorrek
txarrak izanki-ta, nola erran dizakegue deus onik; zeren
ahoa mintzo baita bihotzeto gainditurakik - Gizon prestuak
gauza ondk atteratzen bitre bere bihotz ontotik, eta gizon
gaiztoak ere bihotz~~eto~~ gachtotik gauza txarrak dakarrika -
Bada, nik derratzuet, jujamenduko egunean, gizonak beharko
dueta kharteksi, erran dituen elhe alferrez. (Idas gaitoez kondu
emán beharko dela, eraan gabea; bai eta ere solas hizanez - Gainan hemen
dio Salbatzaileak, edozoin solas alferrez erez --) Zure aitotik ijanen
zare juzatua, ~~ch~~ jarti elo hobenduen - (Horien gainean Jantoki Jakobek
dio: "mihiz bekatu egiten ez duen gizona perfeta dela - Eta San
Frances Salesekoak dio: mihiak salatzen dituela gure barneko herriak)

Orduan Fariseo batzuk zenbeitek hurbildurik Jesusen ganat,
eraan zioten: haussia, nahi ginuke zure ganik miakulu gerbeit
ikusi (J.m. Jer kopeta! Jadanik, zenbeit hilabethe hetan J. Kristoek
bazituen hainbeste miakulu eginak, eta handienetarik, hilak ere
bizitzen, jadanik pizituak, halako gizai non herriz herri zendea jarraikitze,
baizik jaion, zenbeit eguneen gatzkoa berekin harturik, ~~ch~~ haren solasen
entzeko, haren miakulueen ikusteko, eta fariseo hek badute bekokia
jesuri galdetzeko egin dezan miakulu bat heien bizian eta hekienkiat,
ea, naski Salbatzaileak joanen baita miakulu baten egitera jauntto
heien etche aitzinera - Jer ~~dirgulua~~! Jr barne gaiztoa! iduri-eta
miakulu zenbeten aitzinean ~~egin~~ eta denentzat egiten zituen miakulueak
ez zirela askí hekienkiat! J.m. eraiko eguenean ere aditzen dire

gutarteau fariseo hek bezala mintzo direnak, sineste-gogorrarena
egiten dutenak, errancz: bai, guk ere sineto ginezake, gure begiz
ikusten baginu miakulu egiazko bat, jakintsun handienen aitzinean
gertatua(1) - J.m. Jerrogoi-ta hamar bat urthe hauetan, hortzetik urdeen
bereau, zenbat miakulu ez da gertatu - herezikiagorrilako beiletan -
trains de malades (Mooi) zer gaztoak! zer ezinajeak! tout cela touche
le Ciel, frappe et le porte à faire miracle - jusqu'à 30.000 et plus de spectateurs
jeila hork zerlak-gelliaraji -- herriz hasito ...
Jy allait avec ferveur jusque chaque année - Vidimus miracula - Ici ne -
hortako aski dire bi hegi, eta hek onak - aski da jentzua, ez hura ezto -
Seguruzko egiazko miakulu bat ijan dela - Paz bezain de Saranto!
(2) Sinestéko, behar da ukhan bihotza laño et umil, garbi - Behar da
oraino jainkoaren grazia (certa cum humilitate) jainkoak eman othe
(3) bezokete? Ez da seguru, jainkoak egiuik ere miakulu bat hetien
aitzinean, sinets bezaketela(2) Eta halakoetri ez diote egiten ere
galdatzen duten miakulu hura -

Ca'mirí ce que répondit Jésus aux Pharisiens:

Ume gaisto eta gaijki jin hauk miakulu galdez daude, bainan
ez gaiote miakulurik emana ijanen Jonas profetarenaz bertzerik.
Hala nola Jonas hiru gau-eguez egon baita balearen sabelean,
hala Gizonaren Semea eguen da hiru eguez hurraren barnean -
(Historiola Jonas - Rivôlt à vous qui l'avez fait taller prêcher pénitence aux Ninivites - Remborque
à l'eau - me manvaise - fâché à mon - Jésus - rejeté - va à la mauvaise pensée tourné - Item J.C. à la croix au
tombeau - Ici Jésus - (pour le salut de tous qui allaient périr par la tempête - Item J.C. prophétisant la
passion à ses amis à la mauvaise opinion de la Nation - Item passion de J.C. Mort aux Juifs
après sa mort à la tombeau -)

Ce fut grand miracle - Foi merito pour gizon bandeskiteko aski dena - Ez da
resurrection de J.C. - Une jainkozko indarrez - Ici ce n'est pas un vivant qui ressuscite
un mort, mais un mort qui se ressuscite - Jésus dit: voilà le miracle que je ferai
pour les Pharisiens comme pour les autres -

Jujamenduko eguenean, hiritarrak atheratako dire (Fariseo) haukien kontra -
eta kondenatuzen dituzte, zeren berak urrikitan zaitu bainan, Jonasen
predikuaren ondotik, eta bizkitartean hemen dena (Jesus) Jonas baino gehi-
-agokoa da -

Jujamenduko egunean Hegoago erregina ere haukien Kontra
altxerako da, eta kondenatuen artu, jeien bera lurraren bertze kurutik
jin baita Salomonen solas zuhurren entzutera - eta bijkitzarkan hemen
dena Salomon baino gehiagokoa da -

(Hemen salbatzailiak adiarazten dite Fariseoeri eta gurieri, minitarik
guk baino grazia eto argi ~~handiago~~ ukanik itsuli jiela Jainkoaren
gana - eta jujamenduko egunean gure kontra altchatuko diela, ez gizelakotz
baliatu, ijan dikegun argi eta grazia hain handiez -

Izpiritu tohia (tchua) gizon batein ganik ilki denean toki agor-
retan barna paussatzeta dabila, eta ez du aurkitzen - Orduan dio:
Nitxiko naiz, ilki naizen tokira - Hara denean, kausitzen du hutsa,
garbitua eta apaindua - Orduan badoha eta hartzen ditu bertze
zazpi izpiritu bera baino gaichtoagoak, eta sartzerik han egiten
dute bizi - eta gizon haren azken zoria, lehena baino
hitzagoa da - Jauza bera gertatuko zaiote jende gaichto
haukieri ere -

(Debuak, gure barnerik khendua ijan delarik absolusione sakramentuaren
bidez, eta bere barnatzen - berriz batabila gure arimaz jabetu beharrez,
bainan ikusten du graziazko estalkuan zaurria (garbitua, apaindua)
berutuez eta chit onez apaindua - Orduan badoha lagun-teke - bera
ederi izpiritu gaichtoekin azkenean berriz barnatzen da, eta bertze
izpiritu gaichtoekin azkenean berriz barnatzen du lehen
eroritoak baino aphalago - Hala nola gure gerazpiko eritasun batetarik
zendatu eta laster berrazten bada, bigarren eritasun kaltegarrik
lehenagoko zendatzen da -

Marie et parents de Jesus

Hola mintzo zelarik ostean, Jesusen ama eta ahide batzu
(kusiak - kusinak du Sacre de St Joseph) jin ziren, Jesus entzutera nahiz
eta berak ezeiekin mintzatzeko beharrez - Bainan orin hurbilduz zagozin, oste
gaitza Jesusen ingurutan zauria zagelakotz - (Aphur bat) egonik
Jesus urrundik beha, azkenean herbeit igorri zioten errateiat:
Zure ama eta zure ahideak urrundik daude zure galdez

Hainbertzenarekin, jenden artetik, emazteki batek aihu egin
zuen: Dohatsu zu hazi zaituen ama - (Emazteki hark nahiko zuen
ijan Jesus bizialako Semea bezala ama) Bainan Jesusek erran zion: Zoritxarkoz
aihu egiyu: Dohatsu jainkoak errunak sinesten eta egiten dituztenak -
Nor da ene ama? Nor dire ene ahideak? Jainkoaren errana sinesten
eta egiten dutenak - Eta eskua hedatuik bere dizipulueri gainera,
beha zioten haren inguruan jarriak zaudenei eta errain: Huna
ene ama eta ene hurbiltzekoak: Jainkoaren hitza sinestea, eta harek
nahi duenaren egitea, hori da izaitea ene ama, ene anaya ene arreba -

(Hemen Jesusek adiarazten dauka haria ijan dela emazte gurjsban
urrezena, ez bakarrik haren ama ijan delakotz, bainan bereziki Jainkoak errunak
sinetsi eta egin dituelakotz - Nor da zoinduena? ez Jainkoaren ganik fagore
gehienik ukaiten duena, bainan hetan hobekienik baliatzen dena -
Jesusi eder zaio edolchik heldu din ahidegoa, bainan ederago zaio
grazziatik heldu dena -

Semeur

Bertze egun batez, itsas bazterrean jarririk, hasi zen
predikatzen - eta haren inguruta bilduzen han bateko ostea,
non untzi batera iganik, oste guzia itsas-hegian beihorretik
zagolarik, itsasotik hasi-baitzen asko gauzen irakasten para-
boletan (c.ná. erlijioneko egia batzu erraiten dituela alegiazko istorio
batzuen itzuran) Adi zazue: Zraile bat ilki etchetik, bere
haziaren eraitera - Eta eraiten ari zelarik, hazi batzu bat erori
zen bide bazterretara; eta ethorri ziren zerueko chorlak eta jan zuten
Bertze batzu erori zen toki harritsu batera, eta tzehala
sortu zen, etzuelakotz lurra sodi - Bainan igaztia agertzearekin,
chispildu zen, eta ihartu, errorik etzuelakotz. Bezadurazen emaiteko -
Bertze batzu erori zen lapharren artera - Hazi-ek batzuen, laparrak
ere handitu zirenez, eta itho zuten, eta fruiturik ez zuen eskarri
Azkenean bertze batzu erori zen, eta sortu zirenez emanez bihi,
hemen 30, hor 60, han ehun - Gero aihuka hasi zelarik errain zioten:
Adizkeko beharrirek duenak, adi beza -

Jesus bakarrik geldiko zenean, harekin zirenak hamaki apostoluek)
hurbildurik, galdetu zioten zer ceran nahi zuen parabola horrek, eta
Jesusek mintzo zen hoia hitz eztaltzan - Jesusek ihardetsi zioten:
Zuretako mintzo zen hoia hitz eztaltzan - Jesusek ihardetsi zioten:
Zuri emana zaitzue zeruko gauza gordeen ezagutzea, ez ordean berze
batzuri emana zaitzue zeruko gauza gordeen ezagutzea, ez ordean berze
horieri ez zaiote emana (Berze horiek judeuak dire - ez zuen sinhetsi nahi Jainkoaz
emana haikolette grazies, argiz, miratuaraz - ez zuten sinhetsi nahi Jesu Kristoren jainkotasuna)
Horrenbat hitz eztaltzan doazi nik erranak oro - Erik, ducnari emanen
zaio, eta ukhanen du nasai; ez ducnari aldiz, bere ustez ducken hura
ere khendueko zaio (Hemen Jesusek adiarazten ducku norbeit ontsa bataiatzen
dela bada Jainkoak emaiten grazia batez, hari Jainkoak emanen diola bizitzeco grazia
eraitze batzuetara - aldiz ez dela bada bataiatzen ichen grazia hartaz ukhan bicn
hura ere khendua izanen zaiola -

Huna berat zertako parabolatan mintzo nitzaicten berze horieri: zeren
ikusten ducten ez dutelakotz ikusten - ahitzen ducten ez dutelakotz
aditzen - konprenitzen - Hola betetzen da horien baitan Isaie profetak
aitzinetik eraan hau: Zeharriz entzunen ducue, bainan ez konprenitzuke -
beeri ikusiko ducue, bainan ez da zarete ikasiko (Hori da jainkoaren
gaztiga handi bat - norbeit ez dezaean bataiatzen jainkoaren grazies, gaitzikiatan galtzeko
beretu da, ezpada ez jainkoaren jainkozen argi eta grazies, bataiatuei agertzean
jainkoak ez zaio gehiago mintzo bataiatzen - ez mintzo hallo bataio maiie ez, ala
konprenitzeke - lehenago hitzka entzuiten zuten gezurrak bezi gozo ustez dute, ez dute
sinhetsiren ez konprenitzen) Alabainan gehiela hunek gogoratzena ezin du
bezeiak helzi dike; beldurrez bezi dituzu eta beharriz entzun eta haren
hitzetza urrutiti deradazu eta sinda. (Hutsaltzek ez dutek ezin ikusi nahi ez
entzuiten nahi, ez baitute konbentitu nahi - beren mina maitte dutek, eta ez
sendatu nahi - horra nolakotzen hiten aitzinean jainkoaren grazies bataiatzen ez
direnak.

Huna nola J. Kristok ehehatu ziosten eraitzearen parabola. (argitzen zuen)
Hazia Jainkoaren hitza da (Erakaspenak, catechismoetan predikuetan eskolietan
jakintzia emaiten Jainkoak ezetsen dituen argiak...

1° Zenbeitek uzten dute ene hitza erortzera bidearen gainera, hek dire
arimak ene hitza entzuiten dutenak; bainan entzun dutenekoa, heldu da
dohua eta hekien bihotzetik khentzen du hitza, hartaz ez dituzen
balia eta salba - (premiere classe d'ames - arimak, barraiatuak bidearen
pare direnak, oro harat hunaka dabiltza bidean - arima hek ere ez dire
bildurik hiren baitan - chouak heldu diu haziharen patera, C'est
airean dabiltzan izpiritu gachtoak, dehuak - qui emporte la semence ...)

2° Toki harritsuetara hitza eraitzen zaioten arimak dire, ene
hitza hartzean pozgotik entzuiten dutenak, bainan gero, ez dutelakotz
erroaren tokirik, (pharisa hurbil) traupen ttikia dute; eta ene hitzaren
ohatzeko, heldu zaiotelarik zerbeit tentazione edo nahigabe,
berehala eroriak dire, eta ez ganik urruntzen dire -

3° Hazia ekhorrizen artera eraitzen zaioten arimak dire, ene hitza
entzuiten dutenak, bainan bar hunitako grinek, aberasta nahiak
alzegin gachtoek ithotzen dute hitza, eta fruiturik ekartzera ez
uzten

4° Hazia bar onean eraitzen zaioten arimak dire, ene hitza
ontzetsen dutenak, bihotz on batean beriatzen, eta pazientzia
harkuz (bortcha egin-arazi Spectateurari) fruitu ekartzen dutenak, batek
hogoi-ta hamar, bertzeak 60, bertzeak ehun -

à chaque Semeur, Semence tombe en nos âmes - produit
par en toutes le même effet - les unes par une raison de nature
ci-devant indiquée, laissent perdre la semence - se disant Capendant
: j'entends faire telle chose que je n'ai pas l'intention - mais -
les autres profitent, mettent en pratique la parole - se sauvent.

Parabole du fils (enfer)

Jenuetako erresumak iduri du eraino sare bat ibaina artikia, eta arrain mota guzietarik biltzen duena (ongia eta gaizkia, saindoak eta tkatnozak ere nahas mahas dire bat bestetan - Ikarrek kasik iduri nausi diele - Bainan ere chuchenduko dire bertze munduan)

Beltzea denean atheratzen dute, eta ibai-begian jartzirik, onak sorbaldetara krechten dituzte, eta ikarrak kanpoat artikitzen

Halaber da gertaturen mundoaren akabantzan - ilkiko dire aingeruak eta beresiko dituzte gaistoak presuren artetik, eta labe khaldatura artikiren dituzte; han izanen baitira negarrak eta hortz karraskak

parabola hau mintzo ifernuaz - - Ivan du 14 textes sur Enfer -

Bon grain et ivraie — Enfer -

Bertze parabola hau athera zuten, erranez: Jenuko erresumak iduri du gizon bat, bere elgean hazi ona erain zuena - Bainan etchekoak lo zaudelarik, ethorri zen Satan, eta ogiaren erdian erain gainetik hiraka, eta gero joan zen - Ogia handitu zelarik eta burutu, agerka zen hiraka ere. Orduan etcheko nausiari ethorri zitzaizkon Jehiak erraitera: Jauna, Ez ottoi zinuen hazi ona erain zure elgean? Nondik du beraz hiraka? Nausiak ihardetsi zuten: Hori Satanen lana da - Jehiek erran zuten berri: Nahi duzuia goazen eta bil ditzagun hiraka - Nausiak ihardetsi zuten: Ez, beldurrez eta hiraken biltzean, heiekin batean errotik athera dezazuen ogia ere - Utzaiz arkhi ukitzkipue denak handitzera, eta orduan erranen diotet ephaileri: Bil zazue lehenik hiraka, eta erpalka lotu zazue errezteko; ogia aldiz ene selharura bil zazue.

Osteak urrunetu zirelarik, dizipulnak hurbildu zitzaizkon eta erran: Nausia Cheha diguzu elgeko hirakaren parabola. Jesusek ihardetsi zuten: Hazi ona erain ducna da Jainkoaren Semea - Elgea aldiz, munduia da - Hazi ona jenuko umeak dire Ebai hirekia erraitea da debrua - Ustaroa da mundaren akabantza - Ustalpuiteak dire aingeruak - Nola beraz biltzen

baitire hiraka eta suan errekiten, halaber da gertaturen mundaren akabantzan - Orduan Jainkoaren Semeak igorriko ditu bere aingeruak; haren erresuman dirien eskandala eta gaiztagin guziak bilduko dituzte, eta labe gorritura artikiren dituzte - Han izanen dire negarrak eta hortz karraskak - Orduan Saindueak argituren dute, igurtziak bezala beren aitaren erresuman. Behar nuenak aditzeko, adi beza -

(Hiraka da belhar gaichto bat, hazi ona ilhotzen duena - Jainkoa ari da arimetan hazi onaren eraiten, erlijione ko urhatsen jarraikaraziten; debrua aldiz gaur (ca. gordeka) ari da eraiaspen ttarren eraiten giristinen artean, sekatuko bidetara heien bilhteko - Gure Elijan badire, bai eta beste ijanen giristino onak eta ttarrak nahas mahas - Jainkoak ikusten ditu guziak - Ttarrak ere jasaiten ditu, haren gana berri itzultiko direlakoan - Mundaren akabantzan onak bilduko ditu Jesukristo selharura - gaistoak aldiz ifernuko sura - Badire giristino on batzu (schi hek bzala ndusiaren ebeeari atchikiak direnak) nahi bakotzak Jainkoak berehala khen ditzan gaichtoak onen artetik, gaizkia egiten dutelakoti - Bainan hartzen du pazientzia, luzatzen du, gaistoek oneri mereginendu hainitz iraba - araziten badiote eta askotan gaistoak onhen baitzire, onen artean egonez - Herrela adiarazten dauku eskandala bihtzuen gure artetik khentzeko, behar dela zuhurtzia handi batekin eta emeki jokatu, bertzenak ongi baino kalte gehiago egin baitzeke - Azkenean adiarazten dauku, Jainkoak hiru luzatzen ijan ondoan, gaistoak ez badire onhen, ifernuko lekuan gorritzen artzidiak ijanen direla - Huna hau ere J. Kristok ifernua aipatu duen 14 aldietarik bat -

Jenuko erresumak iduri du eraino perla bat on keta dabilan traficaria. Kausitu duenean perla balios bat, badoha, dituen guziak saltzen ditu, eta erosten du perla hura - (Dirutze hori, perla balios hori dira grazia eta jenuko loria - Grazia ez da inon handiagoa ezta berta bi ganza segurtatu behar dituzunak, ez nahi gertatzekere; dituzun guziak emanbehar bagenitu ere bertzela - Jes dire kontuz ibiltzeko ontasunak, grazioen altzoan, sendatzeko gerizonaren altzoan

Jésus méprisé à Nazareth

3- Mission en Galilée

Jesus bazabilan hiri-ta-herritan gaindi, hango sinagogetan irakatsiz, zeruko ebanjelioa predikatuz, gaitz eta eritasun guziak sendatuz - Oste hek oro ikhustean, urrikaldu zen Jesus, nekatuhk zirelakotz eta ezindueak, artzainik ez duten ardiak iduri - Orduan erran zioten dijipulueri: Egiazki handia da usta, langileak aldiz zuti, othoitz azue beraz ustaren nausia, bere ustara igor ditzan langileak -

Usta handi hori zer da? animen usta, conbertitu behar liteskenak eta usta bat bezala, zeruko zelaurat bildu beharrak - Hainitz dire hobeto Jesusen denboran bazirien, oraiere bai 1° Asian eta Afrikan zenbat basa braino bathaiatzekoak! 2° Europan eta Ameriketan zenbat herétiko eta schismatiko - 3° katolikoen artean terean, zenbat izenez bakarrik giristino direnak - Jesusek berak dio: othoitz egizue ustaren nausiari, bere ustaren bilkera igor ditzan langileak, c-à-d: nork behar dugu othoitz jainkoari, eraikaraz ditzan gutartean misionestak, joanen direnak asiarat eta afrikarat hango infidelen paganoen artzitera, bathaiatzera eraikaraz ditzan gutartean apezonak eta giriniskino kartsuak, ikuskarazitko ditzatenak herrij gure bilijionera, gutarik terechiak dagozkiak -

Othoitz hori, nayki, nehork guti egiten bahugu -

Othoitzdy berkerik ere behar liteke - Zuen etchetarik langileak eman jainkoari, apez-geiak jainkoaren lana eginen dutenak - animen usturen bilkeko -

Apez-gei baten emaitera Elijasi, hori da famitia giristino batek jainkoari egin dezoken atsegin handienetarik bat / salbatzeilak berak hola galdatzen dituenaz geroz langileak / Hala hala jainkoak famitia bati egin dezoken ohorerik handiena da, apez-gei baten hartan hautatzea -

Aris aux Apôtres

Bere ondora bildurik hamabi apostoluak, Jesusek erran zioten:
- Ez joan predikatzera paganoen bidera, ez eta Samariarren hirietara.
Bainan zoazte lehenik Israelgo etxeko ardi galdueetara -
(Jesusek nahi zituen lehenik Juduak bildu bere gonat - eta gero, hekiin
(ondotik paganoak eta Samariarrak - Bainan Juduak gogor egon ziren, eta
(hek baino lehenago Conbertitu ziren paganoak - Juduak ez hire bilduko
(munduaren akabantzan baizik -)

Predika zazue, errancz: Hurbildua da zerurako erresuma -
Senda zazue eriak, hilak piztu, legentzuak garbi, debruak irazi,
urririk urkana urririk emazue - (miraku horien egiteko ahala
nik urririk ematen dautzuet - just eginen dituzue urririk miraKulurik)
Ez ekar zuen gerrikoetan, ez arke, ez zilhar, ez hiru - ez hideko har
alphortzarik, ez eta bi soineko, ez makilarik, ez eta oinetakorik,
langileak merezi baitu bere bazkuntza - (Deraz ez ezeman deus
zuekin, nonere predikatuko baituzue eta hangoek emanen dautzuete bizitzeko,
zuzen den bezala - langileak ...

Edo zoin herri edo hiritara joan sitezten, galda zazue nor den
han gizon behar-bezalakorik, eta haren etchean zaudezte, herri hartarik
joan arteo - Etche batean sartzean, agur egiozue, errancz: Bakea
etche huni - Eta etche harek merezi balin badu, zuen gain bakea
bakea etche haren gainera jautxiren da; ez badu ordean merezi,
zuen gain bakea zuen gana berriz biheruren da, Eta nor beitek ez bazaituzte hartu nahi ez bazaituzte entzun nahi, atteira zaizte etche hartarik eta hiri hartarik, eta hanporatzean
inharros-azue zuen oinetako herrautsa (han geldi dadin - erraten bazioiote
bezala - ez duegu deus nahi gehiago zuekilakorik -) Egiaztatzeco billa hemendik ere.

Hik erraiten dautzuet egiaz, juzamenduko eguna Solomarrentzat eta
Gomorrarentzat ezhiago izanen dela hiri harentzat baino -

Igortzen zaituztet hala nola ardiak otsoen erdira (alors
c'était mai - Judu errabiatuen erdira, paganoen artera - pour nous convertir mai)
Izan zaitezte beraz zuhur sugea bezala, eta usoa bezen taño
Ezti eta taño izanez, ardia eta usoa bezala, animu gehiago Conberditzeko
zutela, bilduko barreriaz baino - Bizkitartean erraiten diote ezitoiena ez

dela azki - sugea bezen zuhur izan behar dutela - berkzenaz itzultu batzuentzat
harituko dituztela) Bainan zaudezte erne gizoneri buruz - (hemen J. Kristok
dio debruak jendeahi eginen duela erlijione hunaren eze ustako sarkzea - eta
eska makilatako atzemanen dituela gerjoraz gure erlijioneari jazarriko diranak
- izen eremanen zaituzteta hiruen aurkeiztara, azotatuak izateko -
Ene gatik eremanak izanen zarete aitzindarien eta erregeen aitzinera,
hekiin eta populuen aitzinean ene lekuko eta ene alde jartzeko - agertzeko -

Bada hekiin eskutara ezarriak izanen zaretenean, ez bilha zuen
buruetan, nola edo zer ihardetsiko duzuen, diozuten - zeren orduan berean
emanen zaitzue zer erran - alabainan ez zarete orduan zuek mintzatuko,
jainkoaren izpiritua da zuen aboz mintzatuko - (de fait toute cela est
arrivé - Le souffrance de martyre qui convient un courage que ne s'explique que
par miracle de grâce - la sagesse de leurs réponses ne s'explique que par
l'Esprit Saint -

Hiltzera igorriko du anaiak bere anaia - aitak bere semea - haurrak jazarriko
zaizkote burhasoeri, eta hilen dituzte - (Halako erechia zuten paganoek giristinotzen
jinenen kontra, non familia bateen merkeit giristinotzen kalin bazen, haren haurridek kurek
salatzen baitzuten - jeno har-arazten, hil-arazten - Horiek ere ikusi dire J. Kristok aitzinetik
erran bezala) Ene gatik izanen zarete gaitzetsiak ororlan, bainaty horrek ere
ihardukiren baitu buruzaino, hura izanen da salbatua - Hiri batean gaizki erabiliak
balin bazarete, ihes egizue berkzera - (Conberditu nehi ez duenarekin ez du nahi J. Kristok
denborarik gal degalen, denbora kalur baita) Egiaz erraiten dautzuet, Judeako hiri guziak
ikusi gabe ginen zuekin Jainkoaren Semea - (hilon zarete)

Dizipulua ez da nausia baino gehiago - ez eta sehia jauna baino gorago - Dizipuluari
aski behar zaio bere nausia bezala izatea, eta sehiari bere jauna bezala -
(J. Kristok aitzinetik esitzen dihe heinen apostoluek izanen dituzten nahigabeak, erranez pairatu
beharko dutelarik, salbatzailearen idurin izanen direla -)

Ez izan beldur zuen gorputza hil dezaketenen, bainan zuen ariina ezin hil dezaketenen
bainan izan zaitze beldur zuen gorputz eta ariinak ifernuan igor ditzakeenarekin

Suite

Izaleau diren gurziak agerturiko dire - Jordeak diernak jakinen dire - (c.d. orano ezagutua ez den Elanjilioa predikatua barraiatua dire - izanen da orotan) Nik ikhusbetan zuri erranak erraz-kizque zigilara, ezaneu da orotan) Nik ikhusbetan zuri erranak erraz-kizque zigilara, beharriza erranak, erraz-kizque etche kaxtatarik - Ez ijan beldur- nik beharriza erranak, erraz-kizque etche kaxtatarik - Ez ijan beldur- (Hemen J.Kristok dio apostoluek predikatzerik ez dutela Elizaren ehaim heldu- (Hemen J.Kristok dio apostoluek predikatzerik ez dutela Elizaren ehaim heldu- ijan behar bainan behar dutzutela J.Kristok hunak orotan ezagut-arazi-) ijan behar bainan behar dutzutela J.Kristok hunak orotan ezagut-arazi-) Ez beldur ijan; ni etche-chori ez othe dire bi arditolan Salbzen? Ez beldur ijan; ni etche-chori ez othe dire bi arditolan Salbzen? Hetz hetarik bat ez da hurrerat eroriko zeruko aitaren nahiz gabe- Hetz hetarik bat ez da hurrerat eroriko zeruko aitaren nahiz gabe- ijuen buruko ileak ere oro kondatuak dire - ez beraz ijan ijuen buruko ileak ere oro kondatuak dire - ez beraz ijan beldurrik, hainitz etche chorik baino gehiago balio bachizue- beldurrik, hainitz etche chorik baino gehiago balio bachizue- (Hemen J.Kristok dio jainkoak aitha badutela hurrelo gauza ez deusenez, (Hemen J.Kristok dio jainkoak aitha badutela hurrelo gauza ez deusenez, zeta bachizue buruko ileak bakar bat, ardit bakarean saltzen ten chorizo, eta zeta bachizue buruko ileak bakar bat, ardit bakarean saltzen ten chorizo, eta hainitz gehiago aitha ukanen dutela bere apostoluez, Kristok herbatutko hainitz gehiago aitha ukanen dutela bere apostoluez, Kristok herbatutko dituztelarik) Nor ere ene alde jarriko baita gizonen aitzinean, dituztelarik) Nor ere ene alde jarriko baita gizonen aitzinean, ni ere haren alde jarriko naiz ene aitaren aitzinean (au jujgement) ni ere haren alde jarriko naiz ene aitaren aitzinean (au jujgement) Aldiz, nork ere ni ukhatuten baitut gizonen aitzinean, nik ere Aldiz, nork ere ni ukhatuten baitut gizonen aitzinean, nik ere hura ukhatuten dut ene aita zerukoaren aitzinean - hura ukhatuten dut ene aita zerukoaren aitzinean -

(Hemen J.Kristok dio ez dugula ahalgetu behar gristino agertzeaz - hori (Hemen J.Kristok dio ez dugula ahalgetu behar gristino agertzeaz - hori gaitzi bailakiske gain-gainetik)

Ez uste ijan ethorria naizela bakearen lurrerat ekhartzera; Ez uste ijan ethorria naizela bakearen lurrerat ekhartzera; ethorria naiz, ez bakearen, bainan espataren ekhartzera - Ethorria ethorria naiz, ez bakearen, bainan espataren ekhartzera - Ethorria naiz bereztera semea bere aitaren ganik, alaba bere amaren naiz bereztera semea bere aitaren ganik, alaba bere amaren ganik, errezina bere amaginarrebaren ganik - Eta gizonak bere etchekoak ganik, errezina bere amaginarrebaren ganik - Eta gizonak bere etchekoak izanen ditu etsai - (Berezkgo hoik etchetan ez dire heldu Jesusen ganik- izanen ditu etsai - (Berezkgo hoik etchetan ez dire heldu Jesusen ganik- bainan gizonen gachtakeriatik - Etchekoak maitatu behar ditugu, bainan bainan gizonen gachtakeriatik - Etchekoak maitatu behar ditugu, bainan ez jainkoa baino gehiago) Norbeitek bere aita edo ama ni baino maiteago ez jainkoa baino gehiago) Norbeitek bere aita edo ama ni baino maiteago balin baitu, hura ez da enetkilako on; norbeitek ni baino maiteago balin baitu, hura ez da enetkilako on; norbeitek ni baino maiteago balin baditu bere semea edo alaba, hura ez da enetkilako on - (Vocation) balin baditu bere semea edo alaba, hura ez da enetkilako on - (Vocation) Bere kurutzea har eta nire ez darraitana, ez da enetzat on - Bere Bere kurutzea har eta nire ez darraitana, ez da enetzat on - Bere bizia ren zaintzera ari denak, galduren du - Eta bizia ene gatik bizia ren zaintzera ari denak, galduren du - Eta bizia ene gatik galduko duenak, harek aurkituren du - (martir) Zuek etcherat galduko duenak, harek aurkituren du - (martir) Zuek etcherat harturen zaituztenak, ni nau harturen; eta ni harturen nauenak harturen zaituztenak, ni nau harturen; eta ni harturen nauenak harturen du ni igorri nauen zeruko aita -

zuek arbuiatuko zaituztenak, ni nau arbuiatzen - eta ni arbuiatzen zuek arbuiatuko zaituztenak, ni nau arbuiatzen - eta ni arbuiatzen nauenak, arbuiatzen du ni igorri nauen zeruko aita - Hiri hauetarik norbeitek eman tzezo bakarrik ur chorta bat, ene discipulu delakotz, egiaz norbeitek eman tzezo bakarrik ur chorta bat, ene discipulu delakotz, egiaz errailen dautzut harek ez duela galduko bere sari -

Hamabi apostoluak ongi argitu zituelarik, Jesusek igorri Hamabi apostoluak ongi argitu zituelarik, Jesusek igorri zituen bizatza predikatzera, eman ere zioten ispiritu lohien kentzeko zituen bizatza predikatzera, eman ere zioten ispiritu lohien kentzeko indarra, bai eta edozein gaitzen sendatzeko - Apostoluak abiatu indarra, bai eta edozein gaitzen sendatzeko - Apostoluak abiatu ziren, herriz herri, orotan elanjelioa predikatuz, penitenziarren ziren, herriz herri, orotan elanjelioa predikatuz, penitenziarren beharra erakutsiz, debruak sendatarik iraiziz, eta eri asko (otoiz beharra erakutsiz, debruak sendatarik iraiziz, eta eri asko (otoiz gantzuta eta) sendatuz - Bere Jesus bera bere joan jen handik gantzuta eta) sendatuz - Bere Jesus bera bere joan jen handik herrize herri batzuen argitzera -

§ — Martyre de Jean Baptiste — §

(Egun batean Joanes Batista preso zagon, Herodes errege ari eran (Egun batean Joanes Batista preso zagon, Herodes errege ari eran ziolakotz: ez zaiju haiju zure ordoan atchikitzea zure anaiaren ziolakotz: ez zaiju haiju zure ordoan atchikitzea zure anaiaren emazteki, Herodiasa - Horren gatik emazte hau ere Joanes ~~gatik~~ emazteki, Herodiasa - Horren gatik emazte hau ere Joanes ~~gatik~~ hilarazi nahiz zabilan, bainan ezpezakeen, Herodes Joanesen hilarazi nahiz zabilan, bainan ezpezakeen, Herodes Joanesen beldur zelakotz - Bazakien alabainan Joanes gizon saindua zela, beldur zelakotz - Bazakien alabainan Joanes gizon saindua zela, jendek ere profetatzat jadukatzela, eta ez zukeen populua asallarazi jendek ere profetatzat jadukatzela, eta ez zukeen populua asallarazi nahi - Berthalde heiak ere askotan argi galdetzen zion; Ene (Joanes Baptistaren buruko ileak bere dohain) nahi - Berthalde heiak ere askotan argi galdetzen zion; Ene (Joanes Baptistaren buruko ileak bere dohain) hanitz gauza egiten haren erranetik - zituen Herodiasari,

Ajkenean egun ~~nahi~~ jestalako bat gertatu ~~zen~~ Errege zituen Herodiasari, Ajkenean egun nahi jestalako bat gertatu zen Errege ak bere sorkegunetco afari bat eman zielarik aitzindari, kargadun ak bere sorkegunetco afari bat eman zielarik aitzindari, kargadun eta jahiesako handi-mandiei - Herodiasak igorri zuen bere alaba afaltzarren artera, eta han dantzatzean Hortaz alzegin alaba afaltzarren artera, eta han dantzatzean Hortaz alzegin harbu zuten Herodesek eta haren afaltzarrek - Errege eman zion harbu zuten Herodesek eta haren afaltzarrek - Errege eman zion neskatchari - nahi duzuna galda zadazu, eta emanen dautzut, neskatchari - nahi duzuna galda zadazu, eta emanen dautzut, bakitz ere ene erresumaren erdia - eta zin egin zuen - Bere hitzaren bakitz ere ene erresumaren erdia - eta zin egin zuen - Bere hitzaren finkatzeko) Handik illkirik, neskatxak eman zion amari: zer galde- finkatzeko) Handik illkirik, neskatxak eman zion amari: zer galde- ginen dut? Amak ihardetsi zion: galda zaion Joanes gaiztaren ginen dut? Amak ihardetsi zion: galda zaion Joanes gaiztaren buruza ez berrizenik - Eta berehala erregearen aitzinera igaburik, buruza ez berrizenik - Eta berehala erregearen aitzinera igaburik, galde hau egin zion: nahi dut orai berean eman diezadazun galde hau egin zion: nahi dut orai berean eman diezadazun Joanes Baptistaren buruza, azpil batean - Errege ihardu zen -

bainan ez zion nahi izan damurik egin neskatoari, zin egin
zioiakoti eta bestalairen gatik - Gero jaintsalatarik bati manatu
zion, afpil batean ekhar zezon Jaunsen burua - Hunek lephoa
moztu zion presondegian, burua ekarri afpil batean, eta neskatxari
eman, eta neskatchak bere amari - Hori aditurik Jaunsen dizipulue
ethorri zuien; & haren gorpuika hartu, eta hobi batean ezarri zuten,
gero berria ereman zioten Jesusi -

- J.G. meurt mort de la sainte
- Hérodiade et danse et agrée Herodiade
- que le fetiu fait pour la danseuse
- pas obligé de tenir promesse mauvaise, même jurée -
- mort de la fille d'Herodiade, regrè dans le Rhône - (Weber 127)

Predikatzen ibiltirik, Apostoluek ikusi zuien berriz Jesusen
gana, eta eman zioten zer zuten egin eta erakutsi ibili zuien
Jokhetan - Jesusek ihardetsi zioten: Aldara zaiste toki bazterki
batera, eta pausu apur bat har azue - Hainbaten han zen
ostearen harat hunatekin, ez zuten jateko astirik ere - Eta untzi
batera iganik apostoluekin, urrez joan ziren toki baster batera,
Betsaidako ondora - Bainan askok ikusi zituzten joaiten, eta ur-hegi
guzietti hasterka, ikusi nahiz ser miakuluzko sendatzeak eginen
ottze zituen Jesusek - Untzitik gaustean, Jesusek ikusi zuen oste
handi bat, eta urrikaldu, iduri baitzuten artzain gabeko ardi
batzu - Hainditka bati gora joanik, han jarri zen, & mintzatzen
hasi oste handi hari zeruko bresumaz, eta han zuien erriak sendatu
zituen -

Ogien emendioa

Bainan ikusi-nahiarren ari zen, eta hamabi apostoluek,
hurbildurik, eman zioten Jesusi: Toki hau baza da, eta ja
beranta da; igorratzu oste hoik hurbileko herri eta herridetara
aitzeman dezaten zaurko atherbea, bai eta eros behar duten jatekoa
Orduan Jesusek eman zioten: Ez duke joaite beharrik, zeronek
emoguete jatera. Apostoluek ihardetsi zioten: Oste haukien

askeko, eros behar ginuke berrehun denariouen ogia (165f)
Jesusek behatu eta charkurik gaitzeko ostea zeta, eman zion
Filipi: Nun aurkitzeko otte dugu ~~ogirik~~ askirik hoitkien deia ogi?
Hola mintzo zen Jesus Filipiren frogatzeko, alabainan berak bajakien
ze egin gogo zuen - Filipek ihardetsi zion: Berrehun denariouen
ogia erosiz ere, ez ginuke ahanen bat bakotchari emateko -
Jesusek eman zioten (apostoluei) Joaite eta ikus azue zenbat
ogi duten - Ikusi ondoan, Andres, Piarresen anaiak, erratin dio:
Hada hemen mutiko bat bortz ogi eta bi arrain dituena, bainan
ze da hori horrenbestez gizonentzat - Bertze apostoluek ere eman
zioten: Juk ez dugu deus ~~ere~~ jateko rik atzeman, beharko dugu joan
oste horren guziarentzat jateko erostera - Jesusek ihardetsi zioten:
Ekhar dizadatzuet nii hunat duzuen guzia, eta oste hori
jar-araz zazue andanaka sorhopilean - Toki hartan ederra
zen belharra, jarri ziren ere andanaka, chunka eta berrogoi-ta
hamarka; Bortz mila gizonen heina, emazteekiak eta haurrak
kenkalde - Jesusek hartu zituen ogiak eta bi arrainak, begiak
zerurat altchatu; eskerrak aitari bihurtu - Benedikatu zituen
ogiak, zatitu eta eman apostoluei eman zezaten jatera gizoneri
Arrainak ere zatitu zituen, eta hek ere jatera eman-arazi,
nahi zuten bezenbat - Denek jan zuten, eta ase ziren -
Gero Jesusek eman zioten apostoluei: Bil zazue jateko sobera-
(12) kinak, deus ez dadien gal - Bilde zituzten ogi eta arrain
ondarrak, eta hetaz bethe hamaki saskitara - Gizon hek, hori
ikusirik, erraten zuten: Bai, hau da egiazki mundurat
ethortzeko den profeta - (Jauser)

Dieu fait gustitic cette multiplication des pains, ogi biki bakar
batzu hurrean ereiñ eta hetarik jin-arazten baitu ugaz (mais hors parabole
(13) Ez deus utzi behar galtzera - Etche alenatzetan ez onetan deus soberakine
azkotan askiz bilzez etche behar batean disenen beharrezko -

Jesus marche sur les flots

Jesusek egaguntzik oste harek nahi zuela ereigetsat harta, berehala igan-arazi zituen untxia-bere apostoluak, aitzina bat zeraten ibarez haindira, Betzaidako aldera; arte hartan berak ichurat igeiniko zuela oste hura - Untxia apostoluekin urrunde ichurat igeiniko zuela oste hura - Untxia apostoluekin urrunde zelarik ibas hegitik, Jesusek erran zion ostiari ichurat itzultzeko, eta ikuna baitzen, mendira bakarrik igan zen otheitz egitera -

Apostoluak ordean ibasoaren erdian ziren, kafarnaumeral zihoazen bezpera zen, untxia aldiz, ubinek zehatua eta joa zerabilkien haizea bizian; untxia aldiz, ubinek zehatua eta joa zerabilkien belza zen, untxia aldiz, ubinek zehatua eta joa zerabilkien katen; apostoluak arraelan ibardka nekatuak - Arratzeko hamarretan, oraino lurrerik bertz mila metretan zirien: Jesusek ikusirik heien herstura, joan zitzaien, uraren gainean ibiliz, untxia onddotik iragan zen, aitzindu nahi izan bale bezala; Apostoluek ikusi zutenean uraren gainean ibilki, uste ukan zuten zerbeit mamu edo itchura zela; eta ikaldurak heia goraka has-arazi zituen: mamua da (edo zerbeit itchura) Berehala Jesusek erran zioten: ez zaitzpela izi, ni naiz - Orduan Piarresek ihardetsi zion: jauna, zu balin bazare, manatu zazu uraren gainaz nathorkizun (zin nezan urez zure gana) Eta Jesusek erran zion: zato - Piarres, untzitik zaulsirik, uraren gainean abiatu zen Jesusen gana - Bainan haizea asko zela ikusirik, beldurtu zen, eta ondorat furarri tchiraj abian baitzen, oihu egin zuen: jauna, salba nezazu - Eta berehala Jesusek, eskua heldatuz, harturik zuen eta erran: Zizon zinesteko ttipikoa, zertako zare izitu - Biak untzirat igan zirenean, gelditu zen haizea - Aldiz untzian zirenak hurbildu zitzaizkon Jesusi eta adhoratu zutien, erranez: bai, egiazki jainkoaren Semea zare zu -

Biharamunean - ikusi de la foule - s'aperçut au bord elle avait vu le Disciples partir seuls, et Jesus demeurer - elle ne pouvait Comprendre Comment Jesus avait traversé le lac - puisqu'il n'y avait pas d'autre barque - Ayant appris que Jesus était à Capharnaüm, elle y alla, joan zen herri haitara Jesusen ondotik -

Han aurkitu zutelarik Jesus, erran zioten: haussia, noiz ethorri zare hunat? Jesusek ihardetsi zioten: zin-zinez erraten daustuet, nere ondotik zabiltzate, ez zendatzeak ikusi dituzulakotz, bainan ogia eman dautzuelakotz eta aso zaitzuelakotz (ou p.c. seul lire: Bilhatzen nauzue, ez ene mirakuluetarik ajeri delakotz jainko naizela, bainan ogien gorputza ase dualakotz - ez jainko naizelakotz, eta ene gatik, bainan ogien gorputzeko onaren gatik, ogien gatik -) Ez othola ibil gatzien den ogi baten gatik, bainan bai betkiereko bizitzeraino diraucen (iraunten duen) ogiaren ondotik - Ogi hori jainkoaren semeak emanen daustuete, aitak berak ezarri baitu haren baithan jainko delako Semalea - Heiek erran zioten: zer eginen dugu beraz jainkoak nahi duenaren egiteko? Jesusek ihardetsi zioten: jainkoak nahi duena da, sinets dezaguen haren igorri dautzuena baithan - Hek aldiz erran zioten: eta zer mirakulu eginen duzu, gure baithan sinesteko har-arazteko aski denik? zer eginen duzu? Gure arbasoek basoan jan ogian dute mana? jatera eman dioste zerutikako ogia -

(Vous vous étonnez peut être de voir la foule, témoin des miracles de J.C. Croire en lui, et d'un autre jour des incrédules qui trouvent que J.C. ne fait pas d'assez grands miracles - Rien d'étonnant à cela, car dans une grande foule il y a de tout - la foi n'est jamais universelle - De plus Jesus ondotik zabiltzan jendea, egun oro berekin zen, Jesus et ses disciples étaient toki berean, eta hola bazien asko eta asko aitzineko mirakulusek ikusi ez zituztenak - J. Christ bere ogiekin ase zituen hamar mila jende, bainan miatzeko hori baino handiago zituzten, manaren zerutik zauzkia mozen deitzoan - Et ideo juifs disaient: gure arbasoek jan ogian dute hertze ordu mana, zerutikako ogia - Jesus ogiaren emendioa baino handiago zaukan - Hala da, mana zen zerutik bai, bainan ez zen horiek ezertzien zena, ethuraren gisa - bainan hura zen zanau bat-gorputzaren haztekoa, bainan J. Christek hemen aipatzen duen ogia da, animatto bizitzaren haztekoa zerutik zauzkagiko duen ogi bat -)

Jesusek erran zioten - Egiaz, bai egiaz erraten dautzuet nik:
Moysek eman ogia ez zen zerutikakoa, bainan ene aitak
emanen daukazue zerutikako ogi egiazkoa. Ejk jainkoaren ogia
da, zerutik jausten dena, munduari bizia emaiten diona
Orduan judueck erran zioten = jauna, iguzu bethi ogi hartarik
(Ce fut demander ille de le pain qui fait nine toujours - Cejant que
ce fait faire nine toujours leur corps)
Ni naiz bizitzeko ogi hura -
Orduan Jesusek ihardetsi zioten: ni naiz bizitzeko ogi hura -
ene gana dathorrena ez da goseturen, eta ene baithan sinesten
duenak ez da egarrituren - bainan jadanik errana dautzuet, =
ikusi nauzue eta ez sinetsi - (c.à.d. Galdatzen dautazue bizia
ogia, erraiten dautzuet ni naizela ogi hura, ni, zuen aitzinean
ikusten nauzuena, eta ez duzue hartzen ehaintza zautzuen ogi hori,
ez nauzuelakoh sinesten -)
Aitak eni emaiten dautzan guziak, ene ganat ethorriko dire;
eta ene gana heldu dena, nik ez dut ni ganik urrundako -
(Si domi'ya de incroiable, ce semble, parla Sauveur Jesus Christ - Il veut
le salut de tout - arthatik hantxina ere harizen du deney - bainan
asko ez dire baliatzen haren grazitz, gogortzen dire, eta beren faltaz
urruntzen jainkoaren ganik -)
Zeren zerutik jausi bainaiz egiteko, ez ene nahia, bainan
ni igorri nauen aitaren nahia - Eta ene aitaren nahia da,
eman daozkidan guzietarik ez dezadan batere gal, bainan
pitz-araz dezadan azken egunean. Ene aitaren nahia da,
semea ikusten duten guziek, ukan dezaten bethiereko bizitzea,
eta nik pitz-arazko diot azken egunean (tous resuscitterai, mais
pas tous glorieusement) Judueak erasiaka ari zeiren Jesusentzat,
erran zuelakoty: Ni naiz ogi bizia, zerutik jausi naizena - eta
zioten: Hori ez othe da Jesus, Josepen semea - horren aita-ama
ezagutzen dituqu - nolaz dio beraz horrek: Zerutik jausia
naiz ni? Horren gainean Jesusek ihardetsi zioten: guen artean
ez erabil erasiarik (c.à.d. ez du balio aharran artzea ez ta badaka
artzea ibru gogor hoietkin, ez dituzue bertin bilduko ene erlijioneta;

konbertitzeko, ene ganat ikultzeko behar dire bi gauza, jainkoaren grazia
eta borondate ona - Hoiek ukan dute jainkoaren grazia, bainan ez dire
baliatu nahi izan - ez ditezke animak jainkoaren ganat ikultaraz bortxaka
ferek ez balin badute nahi - mais par la persuasion -)
Ene ganat nihor ez daike jin, ene aitak (grazian) ez badu erakarri-
tzen - Guziek argitzuak izanen dire aitaren erakaspenez: Erakaspen
hoik ontsa hartuko dituzten guziak, eneganako dire. Egiaz, egiaz
erraten dautzuet nik = hitan sinesten duena, bethiereko bizitzearen
jabe da - (Voyez combien fermement sur la foi qui est sauf avoir en
lui - au moment de parler de l'Eucharistie, grand mystere qui demande
la foi, il insiste sur la filiation divine - et sa mission divine, sur la foi
qu'il faut avoir en lui -)
Ni naiz bizitzearen duen ogia - Guren arbasoek bortuan
jan izan dute mana, halarik ere hil izan dire; bainan hunat
zerutik jausten den ogia; huntarik jaten
duena, bizirik da bethiere; nik emanen dudan ogia, da ene
haragia munduaren bizitzeatzat
(Jarraik gizen Jesusen erlazioari - garbitki mintzo da - jadanik badirudi
gauza erraiten 1° ogi bat jauntzaziko duela zerutik 2° ogi hura bizia
izanen dela, bethi bizitzaziko duela 3° dio ogi bizi hura bera izanen dela -
4° eraino garbitkiago dio ogi hura izanen dela haren haragia)
Judueak emanen duan ogia da ene haragia munduaren bizi-
tzeatzat - Orduan judueck elgarri gerasaiten: Horrek nola eman
diezagueke jatera bere haragia?
(Ils disaient que Jesus allait leur donner des morceaux sanglants
de sa chair dechirée - hortaz harritzuak zauden, gehienduak - eta
arrazoinekin, zuhurnik ere orduan bertze bainbeste erraiten ginuen -
Bizikidetzean Jesusek ordutsoty bazuen kaintz nirakuta egiuik, eta
Judueak jirakusteko jainko zela; beraz predikatzeko gutxi, bere haragiaz
hitzaurak jirakusteko jainko zela; beraz ikusiz
jan-arazteko zorteik norbe errech kausitzuko zuela - Beraz ikusiz
Judueak asaltatzen ari zaizkola, zer eginen du Jesusek? Sekulerak eginen
ditue ez? erranez = ikusiaz nintzo nuz, elgar adi dezagun, ez dut
othe da? erranez = ikusiaz nintzo nuz, elgar adi dezagun, ez dut

Eucharistia (promesse)

ez erran nahi ene harazi jate eta otoi edate ijan behar dugula, alegiaz misterio hiz - eta holako - J. Kristo ijan balitz chahalatan bat, gizan enganatzale bat, bihotz bat, hola mintzatuko zen judu heien bihotzek - Bainan gibelera egiteko orde, J. Kristok eraino gartsiago burmatzen du hasi zolasa, esanez: Egiazki egiazki erraiten dautzuet nik: Ez badiñ badugu jaten ene harazia eta edaten ene odola, ez dirjue bizitzea zuen erne harazia eta edaten ene odola baithan ukhanen. (menace) Ene harazia jaten eta ene odola edaten duenak, badu bethiereko bizitzea, eta nik piztaren dienak hura azken egunean - (promesse) Egun ene harazia egiazko janari bat da, eta ene odola egiazko edari bat - (c.à.d. quelque chose qui ait mangez et boire véritablement) Ene harazia jaten, eta odola edaten duena, ene baithan dago eta ni haren baithan - (Hala nola ukhean jaten dugun janariak gure harazi bihurtzen baita eta gurekin bat egiten baitu, orobat, nic J. Kristoki, comuniatzen dugularik, bat egiten dugu Jesukrist)

Nola aita biziduak igorria bainaiz, eta ni biziz bainaiz aitaren bizitzik, halabe ni jaten nauena ere bizitzo da ene bizitzik - (Jainkoko bizia daukie emaiten comuniatzeak) Comparaison du calame et du corps vivant - même différence entre l'âme qui a besoin de J.C. et l'âme vivifiée)

Hau da zerutik jautsi den ogia - Ez du iduri juen arbasoek jan zuten manna; harkarik jainik ere hil baitziren. Ogi huntarik jaten duena, betiki bizitzo da - (comme J.C. présente cy après)

Solas horiek Jesusek erran zituen Kafarnaumeko Synagogan eraskiten ari zelarik - Hoik aditzearekin, zenbeitek erran zuten: Gogorra da solas hori, eta nork entzun ere dezake? Jesusek ikusirik hortaz eraxian ari zirela, erran ziotен: Hori gaizki hartzen dizue? Eta zer izanen da, ikusiko nauzuelarik lehenago nintzen zeruiat igaiten? (Sallestoren) Izhartzo dizue sinetsi nahi ez jainko prijala - eta orduan sinetsiko dituzue nik erranak oro gogoratzako - Hiraz gorputz saindu hau hurrez urai erranak ere baitik juen erran hitz hauk bizi dire eta dena izpiritu; hemen harazia deusetako ez da baliatzen (gorputzeko bizitik sentzuek ez dute gorputz deus ikusten sakramento huntan - hemen fedia, izpiritua behar da

Batzire juchatzik batzu sinesten ez dutenak - ezen hasiera batzuetan jesusek zoin zirien sinesiko ez zutenak, eta nork ere juen zelduko - Orduti asko urrunduz zioten Jesusen ganik - Ho Eta Jesusek orduan zioten hamabi apostoluei: Zuek ere urrundu gogo otzic zarete ni ganik? (Jesus lui chuchote à l'oreille pensant - Plusieurs qui se retirent un mot de ce qu'il a dit il profite voir parler même les apôtres.)

Orduan Simon Piarresek ihardetsi zion: Jauna, ze ukzi eta, norengana gindoazke? Juk bakarrik dituzu bethi bizitzo garelako - Eduzak erraiten - Bai; guk egagutzen dugu eta sinesten zu zarela Kristo Jainkoarena Semea - Jesusek erran zioten: Juek hamabiak ez otzic zaituztet neronek hautatu? bizitzarrian debru bat da zuetarik bat. Judas juen orduan aipatzen, ezik hura zen haren salzaile izan behar zena.

Patience de J.C. qui supporte Judas encore un an auprès de lui
Faut comme il supportera les sacrilèges --

Invitons la foi de S. Pierre, de ceux ses paroles - à qui il a vu nous --
Nous sanderons Jésus les défections des fausseurs de autres --
Car hodie, comme alors, il y a les croyants, les incrédules, ceux à qui de l'Eucharistie -
J.C. a voulu alors même disparaître les pécheurs pour ne pas
Commettre, arracher church --

Traditions, hypocrisie Pharisaïques ---

Handitk harat Jesus Jabiekan zabilan - Ez zuen Judeara joan nahi,
Judueck haren hiltzea bilhatzen zutelakotz (Egun batzan denak bazoazin
Jerusalemeko tenplora, tabernaculetako festara - Bainan Jesusek ez zuen joan nahi,
ez hiltzearen beldurrez, bainan ez zelakotz oraino haren hiltzeko ordena
Ordiuan Jerusalemetik heldu ziren Fariseo batzu, harbildurik Jesusi,
erran zioten charrtu ziren Jesusen dizipulueetarik zenbaitek
jateko egiia hartzen zutela, eskuak ikuzi (garbitu) gabe; Etala hiltzeko
eginbidetzat dauzkatenak, hala nola ophor, pegar (pitcher) duphina
eta ohe garbitzeak - Fariseoek, harbildurik Jesusi, erran zioten:
: zure dizipulueek nolaz ez dituzte beiratzen ohitkuntza zaharrak; nolaz
jaten dute egiia eskuz gizkinekin? (eta ne vont pas les
mains sales - quand on mange on ne mange pas avec purification de mains
de laver - Les pharisiens avaient ajouté par mal d'usages aux prescriptions de Moyse - Les pharisiens
croire que, sans cette formalité, tout aliment touchait impur et souillait celui qui l'avait
pris - Si, au comparoir, on se lavait les mains, on pouvait se croire "sauvé" - Join apbal eraiak
zioten Fariseoek! itchurazko gauza heitzaretua jaten eskuiuneca - eta hunen aldean ez
zioten gaztide tekatarik handinan egiteko - Hek ez jadukaten tekatu --

Jesusek charderi zioten: eta zuek zertako hausten duzue Jainkoaren
manamendua, zuen ohitzeri jarraikitzeko (festaruan) ? Ejen Jainkoak
erran du: Aita eta ama ohora zatzue; aitari edo amari zerbeit laido arlkri
dionak hiltzea merezi du - Bainan zuek diozue: Nork ere erranen
laitio here aitari edo amari: nik Jainkoari egiin estaitzka ginzuak (eba amak)
baliatuko zaizkitzu, harek ez du bertze deus laguntzarik zor tere berazeei
(c.a.d. Seme gaztio batek, here aita hazi bhar tuketeelarik, erraten baitio berala aitari:
aita deus ez dut zure hazteko, dituzunak ere Jainkoari eskainiak diztzat - Orobat
zerrak izanki eta, hetkien ez erdaintzeko aski erraitea utakuntzat - ditudanak ere
Jainkoari ede oha onhan emanak ditut -) Eiza horlan, zeronek ezarri dituzuen
ohidura batzuen jarraikitzeko, ostikatzen dituzue Jainaren manamenduak;
eta bertze horrelako zenbat ez duzue egiten?

Jehuva eder egiteak, bai zuetaz minitzo gen Isaias profeta, bertze ordu
eman zuenean: Populu horrek espainez nu ohoratzen (achalchik)
bainan horren bihotza urrun dago ni ganik - Alferretan egiten
dizidatet ohore, gizendarikako erakaspenak dituztelakotz bakarrik beiratzen
eta jainkoaren manamenduak alde battererat utzen! Ez, ez da
aholik sartzen denak zikintzen gizona; bainan ahetik atheratzen denak
du tohitzen (non ta'meurtrissure pour une maison non lavée, mais le parole
méchante, meurtres, paroles, vols, anathèmes, choses qui sortent du cœur et souillent
l'homme)

Gero Fariseoak ukzirik, etcheratu zenean, Piarresek erran zion:
Jauna, barazuria, fariseoek zolas hori adikzearekin, gaizkiro (mekuriza)
harki dutela - Jesusek charderi zioten: Ene aita heuskoak
landatu ez duen landarea, errotik atheratua izanen da; Begoste (Laissez
ihuak lire, eta ihu bidariak - Ihuak ihuk bat in bada aitzineko,
biak errekara doazi - Piarresek erran zion: Cheha dizazuzu
parabola hori - Jesusek charderi zuen: Zer! zuek ere hoin
hartze ohikia duzue! Ez duzue bada ikusten aholik sartzen den
janak ez duela gizona kutsatzen, haren tabelean baita sartzen
eta ez haren bihotzean, eta gero ganari gutzien chahutzina zoko
batera artikitzen dela) Bainan aholik atheratzen dena, bihotzetik
heldu da, eta harek du gizona tohitzen - Alabainan bihotzetik
datozzi asmu gaiste, gizon hiltzeo, tohitzeria, choindgo, zikinkeria,
jin falsu, beckhaizgo, blasfemo, burgoteria (orgueil bien gois) zoroteriak
Horiek dute gizona zikintzen; bainan eskuak garbitu gabe jateak
ez du gizona zikintzen -

(Notre-Seigneur qui ne n'est pas la chair mangée
ici pour l'abstinence qui souille l'âme ni le Corps, mais la désobéissance transgressive
d'un précepte grave - Viennent ici enfin - Nous avons remarqué le fruit défendu
d'une fort par Son Commis par une manger un fruit, mais par avoir désobéi à Dieu en ne
pas fait par Son Commis par une manger un fruit, mais par avoir désobéi à Dieu en ne

La Chananéenne (prière - foi, humilité) 91

Jesus joan zen hantik (Galilealik) Tyreko eta Sidoneko
hazterretara - Sartu zen etche batean ; nahiago zuken
ninork ez zezan jakin, bainan ezin gorde zen -
Ezik emazteki Kanaandar batek, bere alaba izpiritu txhiak
hartua zuena, jakin zueneko jesus han zela, ~~sartu zen etche~~
~~hartan~~, erran zion othuka : Jauna, Dabiten semea, urrikal
zakizkit - Debruak borthizki oinhazhatzen daut alaba -
Jesusek ez zioen hitzik ihardetsi - Bizkitartean ikasleak (dizi-
pulnak) hurbildurik othoizka ari zitzaizkon emazteki harentzat
Jauna oneta-azu horren galdea, eta igor-azu hemendik, ezen
ondotik oihuz darraikigu - Jesusek ihardetsi zioten : Ez naiz
(zeruti) igorria izan, Israelgo etchetik galdu ardientzat baizik -
(Jainkoaren chedea zen gure erhijonea erakatsia izan zadien lehenik judues
israelgo populuari - Horra zertako Jesus sortu zen eta bizi izan zen Judues
artean - gero, Judnak giristinotu ondoan, behar zen izan paganoen aldi - Eta ema
teki kanaandar hori ez zen judutarik, bainan zen paganoa - Horra zertako Jesusek
erran dion : lehenik israeldarrentzat, judentzat jina niz -)
Halarik ere sartu zen etche batean, eta jesusen oinetan ahuspez emanik
erran zion : Jauna, hel zaitzkit - Jesusek ihardetsi zion : Ukz-zaku
azeltzera lehenik etcheko haurrak - (Judnak lehenik, gero paganoak, zu
tzalakoak) Ez da ongi haurrentzat den ogia hartu-ta chakurrei emaitea -
(Jesusen ahotik atherazteko, solas gogorra zen hori - Bainan Jesusek alegia gogorra-
-rena egiten ~~zuen~~, ikusteko haren sinestea zenbat zen azkar eta umil, eta haren
alabaren sendatzeko - Guri ere nahi zaukun erakatsi, ez dugula otsitu behar,
jainkoak ez daukularik lehen aldian berean emaiten galdetzen diguna)
Emazteziak erran zion : Hala da, Jauna - bainan chakur umeek ere
jaten dute beren nausien mahainetik erori papurretarik (ondarretarik) -
Orduan Jesusek ihardetsi zion : O Emazteki a, handia da zure sinestea,
egin bekizu galdetzen duzun bezala - Orai erran duzun solas horren gatik, fi-
debrua ilki da zure alabaren gainik - Joazi - Eta etcherako jenean, aizeman
debrua ilki da zure alabaren gainik - Joazi - Eta etcherako jenean, aizeman
zuen alaba ohean deskantsuki zagola, eta debrua ilkia zela -

Gor-mutua

Jesus athera zen Tirreko aurkintzetarik, eta joan Sidonen gaindi Galileako ibas-aldera - (Libanoko eremuak barna)
Erakarri ziöten gizon bat gor eta mutua, eta othoiztzen zuten eskua eman zezon gainean - Oste hartarik bereck hartu zuen Jesusek, bere eriak beharrietan garri ziotkan, eta ahozoz unkitu zion mihia - Begiak zerurat alchaturik, hasoraspen batekin esan zion: Ezh-pethia, erran nahi baita: ideki hadi - Han berean bijmaren beharriak ideki ziren, haren mihi-pekoa ontsa egin zen eta mintzatu zen garbiki: Jesusek manatu ziöten ez jezaten nihori esan: Senhatze hori. Bainan jentakenaz harek debekatuago, eta handatenaz gehiago barrarazten zuten eta gehiago ederresten zuten (mirakulu) erranez: Gizajak ongi egin ditu, gorrak adiaraji ditu, eta mutuak mintzaraji -

Ogien bigarren emendatzea

Handik Jesus jin zen ibas-barrenaz - igan mendi batera eta han jarri - Oste handi batzu hurbildu zitzaijkon, berekin zeramatzkatelarik muke, itsu, mainguz, eta bertze herbaj asko: laikinetra eman zioztaten, eta sendatu zituen - Orok harritzen zuiden, ikusiz mutuak mintzatzen, mainguak ibiltzen, itsuak ikustzen, eta eskerrak Josef Jinkoari -
Jesusek bere ikasleak ondora bildurik, erran zioten: Urrikaltzen nitzaio jopulu huni, zeren hirur egun hautan ja ondotik baitabilkit, eta ez du zer jan. Ez ditut harturik igorri nahi (bere etxetara), ahulduzak arthuk bidean - Ezik horien artean badire urrundik ethorriak
Ikasleek ihardetsi zioten: Bainan norbe tuentan nondik dukegu ogirik aski oste horrin asetzeko -
Jesusek galdegin zioten: zenbat ogi dituzue?

Hek ihardetsi zioten: Zazpi (7), eta arrainchkila bakar batzu -
Jesusek ostedri erran zion jar zadien lurrean; eta harturik zazpi (arraina) ogiak eta arrainak, hauski zituen; eta eskerrak ithurturik bere aitari, eman zituen bere ikasleri, eta haukek populuari - Ber Arrainttoak eta henedikatu zituen eta eman jan zuten zuzick, eta ase ziren, eta ondarretarik bildu zituzten zazpi saskitara - Bazirren jan zutenetan lau mila gizonen heina, haur cheheak eta emaztekiak berzalde -

Zeruchikako ikusgarriak

Oste hek etcherat igorririk, Jesus igan zen untzicka batera, bere ikaslekin, eta jo (juan) Magedaneko basterra - Farisioak eta Saduzearrak ethorri zitzaijkon, hura frogatu beharrez, eta galdetu ziöten eraklus zezoten zeruchikako zerbeit mirakulu edo ikusgarri - (Ederki eta Jesusek ez juen erdukotz askri mirakulu egin eta askri handiak bur tchoke hunetan, gatlegiten ditke egin dyan mirakulu bat zeruan gain hortan - Mirakulu hori egin balitke, bihotz gogortu hek ez jinen sinhetsi (Jainkoaren gana) Jesusek ihardetsi zioten, hatsketzerapen batekin: Gizalde hau zeitako dabilkit mirakulu galdez? Arratsa heldu denean, erraten duzue: Bihar aro edorra dukegu, uhartza delakotz (zeruz gorrikara delakotz).
Goizetan aldiz diozue: egun aro ikusia ganen da, goibel artetik zeruz gorri baidago - (~~Gatakijue~~ beraz zeruaren ithurrak jor dion) Eanho bat agertzen delarik mendealdetik, berehala erraten duzue: ~~uria dathor~~ - (horrek uria dakharr, eta chuchen uria dathor - Aldiz haize begoztik delarik, diozue: egun berotuko du; eta hala egiten du - Badakijue beraz zeruaren ithurrak jor diotzen, eta nahi jinuntzke sinetsarazi ez dakizuela nola eraguzt Salbatzailearen zitzeko egunak - (Erran baitzie bezala: Salbatzailearen zitzeko egunak orai dire - hori ageri da, ez jezaten ithurrarik, bainan Jainkoak bere testeleri erraniarik (Daniel, Jeremiasen arabera hurrenen jinen jeila, eta hek orai egiten bilatzen bere mirakulutarako urthe hek orai bethetzen dire

Gizalde gaiztoak mahaz dabila miratuku galdez, bainan ez
zaio bertze miratuburik emanen Jonas profetarena bazik.
Eta hek han utziric, egan jen berri emiria, eta itzaldi hauindira
joan zen. (Jainkoak ez zuen emeki farisauen galdea, ez gelatetik bihotz
garbij eta zuzenez egina. Bekhaitzat eginen duen miratuburi ifiuneta bezelaz fijtu
Jesus gaztiaz bijala - ez miratuku berezirik bekhaitzat - jaun laudi bek ez bada merezi.

Cerain des Phariziens

Arengla de Bethsaïde

Primauté de Pierre

Beizaidan iragaiten zelarik, erakharri zioten ibru bat, eta
argitu zuen - Handik jo zuen Cezareako aurkhaitzetara; eta
bidean bakarrik zoan, othoitzean - (Jesus bakhatzen da ahal duen
arte zuzez, othoitz egiteko tere aita jainkoari - berezitki jendeak hauti egin
gogo dutelarik, orai egitera doana bezala - erakuspen handia gertatzat)
Gero galdegin zioten ikasleri: Jendeek zer diote Gizonaren Semeaz?
(Jainkoaren Semea da J.Kristo, bainan bakez du errakita Gizonaren Semea
adiarazteko zu bezala dela, gizon, gure anaia - ze bertzi? (Hortan erakusten dauka
bere bihotz ona
Gizonek nor naizela diote? Heiek ihardetsi zioten: Batzuek
diote Joanes Bahista zarela, bertzeek Elias, bertze batzuek aldiz
Jeremias, edo lehenako profetetarik bat bilik fijtua - (Horra
nola mintzo gizen Jesusak J.Kristoz, bezen themea, urgulu ekharjean ez aitherik
ez ezagutu nahiz Jaltzaitzale jin bihar hura zela) Jesusek erran zioten:
zuek berriz nor naizela diozue? Simon Piarresek ihardetsi zion:
Zu zare Kristo, Jainko Bizidunaren Semea - (Galde hori Jesusek egin
zioten apostolu guzieri, eta Piarresek bakarrik du ihardetsi, bertzeak eta bertzenbat)
Jesusek erran zion: Dohatsu zare, Simon Joanesen Semea, zeren
hori ez baitaotzuke haragiak eta odolak iragaki, bainan bai ene
aita zerutarrak denak; eta zuri nik daotzut erraiten zu zarela
Piarres, erran nahi baita harria, eta harri horren gainean
jarriren duala ene Elija, eta ifernuko atheak ez jaikola
nausituko - (Beraz egiazko Elija ez diteke ijan Petri den bezelan bazik,
haren gainean baita J.Kristok finkatu - pene ta'ni le successeur de Pierre, le Pape)
Eta zuri emanen dauskitzut zerutko erresumako gakoak (Hiri
bakotako gakoak emaiten zeneraz bati: hori da erazutzea zeneraz hura hiri
haren nausitzat - Beraz hitz horitaz J.Kristok ezarri zuen Petri eliaren nausi -
Eta bur bustan esketakuko diautzunak, zeruan ere esketakuak egonen
dire; aldiz bur bustan urratuko diautzunak, zeruan ere urratuak
egonen dire - (Esketatzea, urratzea: hitz horiek erran nahi dute: konbenatzea
jaitzeztea edo barkatzea - debekatzea edo kanpu uztea - Beraz Petrori emaiten diozka
ahal guziak -

Predicionx eta Passion - porter sa croix.

Ikastei lardeiarekin debekatu zioten ez zezaten hartaz nihori erran Kristo zela - (Cur[a] Jesusek bazakien hil nazi jutela, hechala berak erranen duen bezala, eta ez laitzen oraino haren hilkizte ordua jina, nahi zuen gorde bere jainkotasuna aurkitzeko hebakoeri, gaitzuk jinkartzek) Orduan hasi zen ikastei erraiten Jerusalemera han hainitz pairatzeko, arbuiatua izanen zela farisauez, legeko zaharrez, hilen zutela, bainan hirur egunen buruan berriz piztuko zela - (nor da erran dezakena aitzinehik noiz nola nun hilen den - berbako bekar da ajan jainko)

Piarresek hartu zuen Jesus berech (baptemea) eta hasi zitzaion gaizkiki erranez = Balinba ez, Jauna, ez ahal zaizu holakorik gertatuko - Jesus itzuli zen dijipulueri burutz eta erran zion Piarresi ardenziatu zuen, erranez = Hoakit hemendik, satan, (ekaia) galgarria, ez haizela hotz zale jainkoaren gauzez, bainan gizonekoez - (Voi doia Piarres ministro jainkoak agitarik jesusen jainkotasunez (jugare kristo) eta orai aphur batez buruan mintzo da gizon bat bezala - nahi bada gibelatu jesus hitzetik, nun suen salbatzeko)

Orduan hurbil-arazirik dijipulueik eta oste guzia, erran zioten: hihor jarraiki nahi bazait, bere burnari ukho egin bizio (bego) har bedi egun oro bainera bere kurutzea, eta jarraik bekit - (Voi doia erran dirie jesusek, kurutzean hilen dutela, eta orai erraiten diote giristinoek ere beharko dutela pairatu sakhatzetik)

Ezen bere burua (bizia) begiratu nahiko duenak, galduko du; eta alliz bere bizia ene gatik (arima) galduko duenak eta eskuiduenan gatik, harek beiratuko du - Alabainan zer balia jakiotke gizonari mundu guzia iabatz haleya ere, bainan bere arimaren galtzera helduz bainz? Edo zer emanen dezake gizonak bere arimaren ordain? Ezen gizonaren semea etorriko bere aitaren loriaren (soparen) erdian, bere aingeruez inguratua, eta orduan bihurturen du zeini bere eginén arabera. Eta jondaki gaisto hunen artean, norbeit nitaz eta nik erranez ahalkatzen bedin bada, ni ere harbaz orduan ahalkatuko, ez dut ezagutuko ene dijipulutzat. Egiaz derratzuet, orai hemen jaikten diarik badire zenbait, hil gabe, ikusiko dutenak jainkoaren semea jenuan ijanen den bezala - (Jugatores interat J.C. transfiguratio - Ecclesia baptizatur, et Paulus, et Petrus, et Paulus, Ecclesia interat, et Ecclesia, cum Christo resurgit de mortuis, et gaudet cum Christo de victoria mortis.)

Itchuraldatzea

Handik zortzi egunen buruan, Jesusek hartu zituen berekin Jagun Piarres Jakobe eta Joanes, eta bakarrik tremuan zituen mendi gora batetara - Han otheitzean zagoelarik, hekien aitzinean itchuraldatu zen - Haren begitarteak argitzen (iluniatzen) zuen nola iguzkiak, haren soinekoak egin ziren argi argiak eta churi elhurra bezala (2) Berrean ez baita bolazainik hain churirik eginen denik

Harekin solasean zauden bi gizon Moyse eta Elias, ospez inguratuak, eta mintzo zuen salbatzaitearen mundu huntarik joaitzez Jerusalemetik gertatu behar zenaz (moyse et Elie, les grands saints de temps ancien, representant la loi et les prophetes - qui avaient annoncé puissance humaine de Sauveur - parlent de la passion de J.C. - sa salut du monde)

Dijipitarteau Piarres eta haren apostolu lagunak bo zagozin. (endormirent - et le tentation sur le mont Thabor avec la loi et les prophetes - et l'annonce de la passion de J.C. representée - et transformation - et la transfiguration est bien gardant la mort)

Atzartzearekin ikusi zuten Jesus bere loriaz beteriaz (darian ?) eta harekin zirien bi gizonak - (ils virent gg. choses de la humanité de J.C., que de sa vie humaine fait en scripture) Eta nola bi hauk baitzioazin Jesusen ganik, Piarresek erran zion Jesusi: Jauna, ongi gare hemen; nahi baduzu, hemendiche dekzagun egin hirur etchola, bat zure, berkiza Moysentzat eta berkiza Eliasentzat; (1) ez zakien ze zerasan, ezik ikarak hartuak ziren - Hola mintzo zelarik oraino, hetoi argi batek itzali zituen Jesus eta bi profetak; eta hauk hedoian sartzen ikusteakekin, apostoluak izitu ziren oraino gehiago - Eta hedoitik atheta mintzo bat zioena: Hau ene Seme guzia maitea da, huntan dut ene gozo guzia, hunen entzun zazue - Hitz horiek entzuten zirelarik, Jesus bakarrik zen - eta apostoluak etsi ziren ahuspeka, izialdura handi bat sorturik - Jesus hurbildu zitzaielen, hunkitu zituen, erraten zietelarik: Chuti zaitzte eta ez beha - Orduan beharturik, ez zuten gehiago nihor ikusi, Jesus bera bakik.

(1) zbijanen da zeruan jainkoaren ikusiera ideuna den - gozatzea -

(2) adiarazten dauzkie nolatan ijanen diren zure zerjotzak ejitaiko diren ondoan -

Ihargi-joa

Biharamunean, mendiko jaustean, Kanoitu zituen Apostoluak eta beretzin oste handi bat - Ezdabadan arizien Scribaoekin - eta beretzin ere ikusirik hartu zuen oro - Jesus hola uste gabean jiten ikusirik harritu ziren oro - Hurbildurik zoin tchenka, agur egin zioten - Jesusek galdetu zioten: Zertarik diguc zuen ezdabada? Nolan denen artetik gizon bat jin zitzaion ontzondoa belhaunikatzera, eta erran zion: Jauna, ottoi, ene semeari egiozu begiztarte, ene haur bakharra da, urrikal zakizkio, Ihargi-joa baita; minbaze handitan ejartzen du Debru mutu batek; non nahi har dezan, turrerat artikitzen du, maiz sutan eta urretan ere; haurra jartzen da harrapoa dariola (darian) hortzak ere karraskatuz, eihartzen aridа - Erakutsi diotet zure ikasleri, eta ezin sendatu dute - Jesusek ihardetsi: Oi ume sinetsigogor eta makurrak, zuekin noiz arthio izanen ottoe naiz! noiz artheo jaranen ottoe zaituztet - Ekhar hizadazuet hunat mutthikoa - (Jesus ez da horin gogorki minzo dizipulueri, bainan han jirien jarizao eta skribaoeri - hauk beren ideas makurrez eta trufa hitzetu baitzuten dizipulueri eta mutthikoaren aitaren gotoa - eta horbakotzat ez zen sendatzerik izan - Gizon batzuk erakusten du Jaunes dela. Pazientzia lena delarik arranguretzen da judu gaisto batzuz - Jesus batzuk erakusten du tiro bihotz ona, egik mutthikoa sendatuko du.) Ekarri zioten Eria, eta izpiritu gaistoak, ikusi zuenetko Jesus, nahasi zuen mutthikoa, turrerat artthikitta, haguna zarrita, ihauska zabilan - Jesusek galdegin zion erraren aitari: Noiz denik du gaitz hori? aitak ihardetsi zuen: Haurretik, eta galarazi beharrez, gaistoak askotan artiki izan du sutan eta urretan - Bainan mihordik ahal baduzu, gutaz urrukal durik, lagun gaitzatzu - Jesusek erran zion: Sinestea bazine! Sinesteduna-rentzat ezinik ez da - Berehala haurraren aitak, oihu eta negarrez erran zuen: Jauna, sinesten dut, bainan ene sinestea eskasa azkar-azu - Jesusek ikusirik jendea multzoka jattorrla, mehatchatu zuen izpiritu gaistoa, erranez: Izpiritu gorreta mutua, manatzen diat nik, haur hortarik ilki hadi, eta gehiago ez sar horren baithan - Debruak orro handi bat eginik, haurra

zalaparrataka atheri zuen, eta gehizen harenganik - Haurra egin zen hila idiri, haletan non askok baitzioten hil da zela - Jesusek irduan eskutik hartu zuen haurra, alchatu eta chutik ezarri - Etherets zelarik, bere ikasleek ichilka galdetu zioten: Zergatik guk ezin khendu duzu debru hori? Ihardetsi zioten: (Debru mota hori ez ditekе joan-arazi otthoitzaz eta laurarat begirik - zuen sinesteske eskasaren gatik - bai egiaz errairen dautzuet: Mustarda pikoirra bezenbat sinesteske ba[illegible] erran sinestekete: hakiz hortik harataго eta jo[illegible] (ezin eginik) ezin fast decra zu[illegible] une ezin difficile une montagne) [illegible]oitzaz eta laurarat barzik- [illegible] ezin possible...

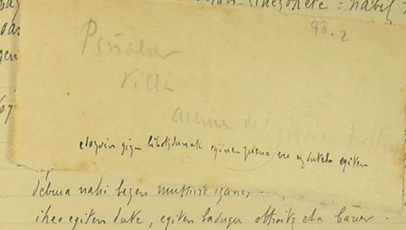

Seconde prédiction de la Passion - impôt du temple -

Denak ederretziak (harriduak) zuen Jainkoaren ahal handiaz, eta Jesusek egiten zituen guziez - Handik zobratzi larik Galilean barna, Jesusek erran zioten bere ikasleeri: Solas hau har-azu ongi gogoan: Gizonaren Semea saldua izanen da, eta hilen dute! bainan hirugarren eguneau piztuen da. Dizipulueк aldiz ez zuten ikusten ongi. Solas ilhun horrek zer erran nahi zukeen, eta ez zaitezken mentura hortaz Jesusi zerbeit arguien galdetzera - (Horra bigarren aldiz Jesus minzo dela hiltzeaz; zuratzearen Karraskatzeaz - Solas gogor hori nekez sartzen da bihotzetan - ezdoktorik ikusten zuten, bai, Jesusek zertzu erran nahi zukeen - beharko zukela, beiek ere, jairatu naussiak bezala, bainan nahiago zuten horiaz galdegiteko arguirik ez zadin- Solas baitzuten)

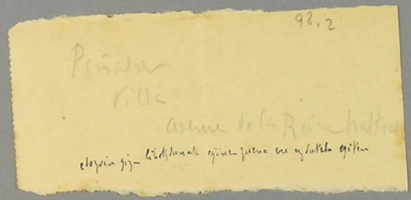

MAIRIE d' U

PERMIS

Nous, Officier de l'E
Vu l'article 77 du Code C
Donnons par le présent,
cete vingt-quatre heures, le cor
fille [illegible] Karley Louise a
Guillaume Louis Jame
~~age de~~ né à Ubaye,
décédé le 1er mai
~~Rue du hameau :~~ [illegible]

U

2.26

Ihargi-joa

Biharamunean, mendiko faustean, Kausiko zituen Apostoluak eta beteriko oste handi bat. Egabadan ari ziren Scribaoekin - Jesus hola uste gabean jiten ikusirik, harritu zien oro. Hurbildurik zoin bekenka, agur egin zioten - Jesusek galdetu zioten: Zertarik hazue guen egabada? Beduan denen artetik gizon bat zin zikaion ostondora belhaunikatzera, eta erran zion: Jauna, otoi, ene semeari egiozu begitarte; ene haur bakharra da, urrikal zakijkio, ihargi-joa baita; sinhaze handitan ezartzen du bekre mutu batek; non nahi har bezan, hurrerat artikitzen du, maiz surat eta urerat ere; haurra zartzen da harrapoa darida (darian) hortzak ere karraskatuz, eihartzen ari da. Erakutsi dietet zure ikasteri, eta egin bendatu dute. Jesusek ihardetsi zuten: O ume sinetsigogor eta makurrak, zuekin noiz arteo izanen ottie naiz? noiz arteo jasanen ottie zaituztet - Ekhar bidadazuet hunat mutthikoa - (Jesus eyda horin gogorki mintzo da

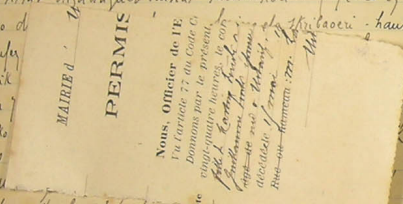
MAIRIE d
PERMIS
Nous, Officier de l'E
l'ordre n° 77 du Code d
Donnons par le présent
complimenter heureux
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Impôt du temple

Kafarnaumera ethorri zirenean, Piarresi hurbildu zitzaizkion didrakma ero zerga bilzaileak (Erlijionerako gastuentzat (future) Temploko ala apezen bizitzeko aurrekoak, Judu bakoitzak bihar zuen eman bi drakma ero hamasei soseu heina) eta erran zioten: Zure nausiak pagatzen ordaintzen duzu zerga, legarra? Piarresek ihardetsi zuen baietz. Jesusek, etxerakoan zenean, erran zion Piarresi: Zer gaitzu, Simon Piarres; lurreko erregeek norenn ganik ukaiten ohi dute zerga? Berenn haurreganik ala arrotzgandik? Piarresek ihardetsi zion = arrotzgandik - Jesusek erran zion: Haurrek ez dute beraz zor? (Jesusek erran nahi zuen: zerga hori biltzen da Jainkoaren temploarentzat - ba nik, haren seme naizelakotz, ez nuke zerga hori zor, haurrak aitari ez didakotz zor) Bizikitarteau horiz ez emaiteko gaitzidurik, (scandale) Zoazi itsasora eta artik-azu amua - atzemanen duzun lehen arraina har-azu - eta hari ahoa idekirik, kausitzuko diozu estater bat (lau drakma, ou hogoita hamahotz soseu heina) hura khen-ezu ahotik, eta eman zerga bilzaileri enetzat eta zuretzat (Jesus fait pour Pierre ce qu'il ne fait pas pour les autres apôtres - il le montre comme son lieutenant - Comme Jésus vivait pauvre!

— Humilité — (Ressentir aux enfants)

Etchera zirenean, Jesusek galdatu zioten ikaskei: Zertaz mintzo zinezten bidean? Bainan ichil zauden, bidean heren arteko solasa zutelakotz, zein ijanen zen hetsiu artean gehiena - (apôtres se figurant que Jésus serait roi, et chacun voulait être le premier dans le royaume - Jésus leur avait parlé de sa mort --) Jesus jarri zen, hurbilarazi zituen hamabiak, eta erran zioten: Judetarik behen ijan nahi dena, ijan besi ordotik azkena, eta guzijen nausi. Gero haur bat harturik, ezarri zuen hetsiu erdian, besarkatu, eta erran zioten: Ez bazarete hobiagotzen, eta haur hetsiu iduriko ezpaitzare, ez zarete seruko errezuman sartuko - Nork ere bere buruu aphaltzuko baitu haur hunen heinera, hura daitezke seruko errezuman handinik.

(Jesus charlait ainsi lorsqu'il eut pris un petit enfant, le plaça au milieu des apôtres, et prenant ensuite l'enfant dans ses bras, il leur dit: Si vous ne vous humiliez comme cet enfant, vous ne serez pas admis dans le royaume des cieux - Quiconque s'humiliera comme cet enfant, celui-là sera grand dans le royaume des cieux.

Aimer les enfants

Holako haur bat norbeitek hartzen balin badu ene izenean, harek neroni nau hartzen; et ni hartzen nauenak, ez nau ni bakarrik hartzen, hartzen du ene ni igorri nauen Aita.

Aldiz ene baithan sinesle duten haur hauetarik gaitzidik ero eskandala emaiten badio (gaitzia egitia, gaitzia egin-erazia, bizkor, obraz - car le scandale est bien tout cela tout à la fois) hareek hobe luke echara harri bat lephotik ezarri, itsasoaren zolara artik bakezak. Berautzue haur thiki hautarik bakar bat ere gal; haur horiken aingeruek ikusten baitute ene aita, zeruetan dena - Zorigaitz munduari, emaiten diluen eskandalen ero gaitzidoen gatik - Nahi-ta-ez izanen dire eskandalak (gizona tzarra izatiat ekarria dekakoskeiekinguel - malice Corruption -) enak zehiago baitenaitzu bizkotz ikustadalari ihardoki -)) Hatere zorigaitz eskandala emaiten duen gizonari - (Zere dichiduzuk garaitzeuetan, Jesusek ez du egin hain berbetzik nola eskandala emaitetzat - Jesus zin da arimen salbatzea, eta eskandala emaitek galtzen dira arima hek - Ez da haraz harritzeko Jesusek horin hastio balin bada eskandala emaitea - Ce tribunal de la terre même est le plus grand gaitzkagarik, haur bat de gaitzbat galaraztea dauemanezkat - Mais au tribunal de la sainteté scandale donné c'est souffrance grande ---

Gaitzbideari ihes -

Zure eskuak egin-arazten badauzue bekatu, ebak-azu - pika zaza, eta artik urrun zu ganik - Hobe duzue eskuin bakoitz sartzea bizian, (zeruan) ezenez bi eskuekin joaitea ifernura, betbiereeko sura; hango harra eta sua ez baitike ausikitzetik geldizen - Zure sina (zangoa) balin baduzue gaitzide (bekatuzko ukabeetan balin badabila) ebak-azu eta artik urrun zu ganik; hobe duzue betbiereeko bizitzean zango batekin sartzea, ezenez bi zangoekin artifikia izaitea ifernura, betbiereeko sura, hango harraren eta suaren ausikiak betti baitirau. Baldin zure begiak egin-arazten badauzue bekatu, atbera zazu, eta artik urrun zure ganik; hobe duzue atbez sartzea jainkoaren erreuman, ezenez bi begiekin artifikia izaitea ifernuko sura, hango harraren eta suaren ausikiak betti baitirau -

(Salbatzearen solas hori lazgarria.- Hiru alditz garbiki nuntzo da ifernuaz. dio hirurekan hango sua ez dela hiltzen - dio hirurekan, tchar dugula, chuchu badugu, berechi - urrundu tchakutu egin - arapten dantzatu gauza, lagun, tchiketarik; ~~tchar~~ hori - gure legia eskua da zangoa tzen maite bezimbat ere, hek tzen tchar arrak bezimbat ere - urrundu, gaztigu ijigarria bailitzke zurekzat, urrundu, aldiz, tchiteiraño ipuina -

Arimen balia -

Gizonaren semea ethorria da galduak gueien guzien bilzera - Arimak zenbaterainokoan dituen maite, huntarik da ageri. Norbaitek balin badiu chuen ardi, eta hetarik bat errebelatu bada, ez ottoi diru lauetan hogoi eta hemeretziak mendietan uzten, eta errebelatuaren ondetik ~~ez ottoi~~ ez joaitzeko ?

Eta egiaz erraiten dautzuet, galdu hura atzemaiten balin badu, haren gatik gehiago alegera du, egonez lauetan hogoi eta hemeretzi galdu ez direnez - (Horrek ez dieran nahi ggiak baino maitago dueta bakar hura - ez, ore bardin maite dita - Hala nola ama batek, bortz haur balin baditu eta hetarik bat eri hardi, amaren arima eta artha gaztiak eriarentzat bailitzi, eta sendatzen delarik alegera bat haurren baitu bertze lauek ematzen ez diotena - nahiz maitatzeaz bezimbateen, ore bardin maite dituen - Haloda -

Parabola hunek eratusten Salbatzaileak zenbat maite dituen arimak Ez jaio asiki gutxi gehienen Salbatzea - denak nahi ditu salbatu, eta bat bakarrik ezasten balin badiote esantalaz, gaztigu garratzak ditu eskaintzeko emaiti haruntzat)

Halaber guren aita zeruetarren nahia da, haur ttiki hauetarik bakar bat ere ez galdeen gal -

(pelle responsabilité pour ceux qui sont chargés d'élever les enfants, pour faut bien s'examiner sur le quatrième Commandement -

faisons la pointe pour sauver notre ame, pour ne pas scandaliser l'ame de ses

Correction fraternelle (Kidantzatzea)

Zure anaiak zerbeitetan huts egin badaotzu, zoaztzio, eta biruz buruan erroztzitzu zure erranguraz.

(Munsten dugularik anaia bat inaker doala, guterik bakotchak egin ahala tchar du egin haren bide onean sar-araztzeko - alimale bat ere, ikusten dugu bide makurra hartzen duela, ez ginezake utz galtzera - nolaz beraz utz ginezake arima bat, ikusten dugularik ifernuraño bideu hartzen duela, zeruetik eraun gabe -

J. Kristok dio oraino - biruz buruan " eta ez denen artzineau - ez dakiu gaitzi- tzatzuetan, gizonbiroen artzeau bezain, ez deusetarik pitzu diren haundiga ofo larunga batzuek iraulten dute eta gaitzen dire, J. Kristok eraun urhats hori egin zaitan - faut donc aller s'entendre en tête à tête -)

Zure anaiak ontsa hartzen bazaitu, iabazi dutezu haren arima - Gaizki hartzen bazaitu, har zatzu oraino zuretzakin lagun bat edo bia, bizpahiru tchukoek chuchen dezaten guen ezdabada -

(J.C. ne demande que peu de témoins, pour que les fautes du prochain Se tiendrent le moins possible dans le public -

tchukoek hek ere ez baditu entzun nahi, erroga Elizari - Bainan ez badu Eliza ere entzun nahi, izan bedi zuretzat pagano eta publicano bat bezala - (Eglise excommunie les pécheurs pour empêcher leur perdi- -tion (sans le mal -)

Prière en Commun

Diot plus haut : J. Kristok ez dueela nahi samurgoan biji gaiten bagunarentzat Norbaitek zerbeitetan huts egin badaotzu, nahi du joan zaitzion, zure erranguren erraitera biruz buruan, eta bizpahiru tchukoen aitzinean, ez gehiago, ez dakiu gaitzi - Orai eratusten dauku, elgarren arteko batazuna indar handia dueela, eta zaiola - erranez : Nik erraiten dautzuet, zuetarik biek elgar adiskin badute bat buruan, edozein gauza galda dezaten, medioz diote ere aita zeruetan denak - Eziz non baitzire bi edo hiru ene izenean bildurak, nihaon naiz hetzien erdian -

Adiskin akitu dugun J.C. Jaun hori - elgarrekiko ebanjeliak elgarretak inda Laudio dacha- jaiaksa bezaiten dela -- entre eux - au cette prière Commune & prière en famille - à l'église prières du soir se manquent faut-il de la faire en Commun ? que de paires se font et de femmes grandes prières futures, qu'on fît depuis en famille pour longtemps. Paroisse nous nous élevons de dans générations futures, qu'on fît depuis en famille pour longtemps. Paroisse nous nous élevons de faire faire prières guen maneteoni - faut-il nous arrêter si nous ne faire faire prières universelles - faire faire prières guen maneteoni - faut-il nous arrêter si nous ne faire faire prières universelles - Prêtre nos pour être nous assure si elle prient - - - Non hauz dituzu nuntzio hori

Patrices Serviteurs

Sehi bat, iraulden arizanik ebo Sehi zain egonik, ikusiz demean etchetzat, nor da zuetarik ernanen dina : zato berehala ; mahainean jar zaite ! Ez othe diogue ernatzen - Egidazu ene afaria sehenik, tinka zure gerria, eta ernadazu jatera eta edatera - Gero zuk zanen dugu eta edanen - Eta Sehiak egiten bada ~~mandatu~~ manatu hiri, nausiak zor othe dio eskerrik ? Ez dut uste - Hala bor zuek ere, egin dituzkezuenean Jainkoak manatuak ero, errazue - Sehi ez deus balio gure, ez dugu egin, egin behar genuena baizik -

nausia Sehen - Sehia gero - Ordea jamais Serviteurs sinon d'ere - Sehenik Jainkoaren bereharen adoratu egin behar dugu - Gero lagunaren adoratzeak, eta gure adoratzeak

Eta egiten badituzu ere Jainkoak manatuak ero, J. Kristek bi Jainkoek ez dauzkala sarrarik zor berbaroki - Ezkiltzaileen baria hitzemanten dauka, ona debekatzeko, nahi duelakotz - Hala beraz join urrun diren bihar bitzkentzik, Jainkoak manatuak egiten dituzunak ! ~~bekatuz~~ egiten dituzunak !

Jesusi hurbiltzen ari zitzaion mirkiro ezana (encore un ...) eta zegoan barna harrua zuen behar gatik Jerusalemerat ikuli - Mendatariak igorri zituen bere aitzinean - Hauek, bidean joaiarik, sartu ziren Samariako hiri batean, Jesusi behar zuenen aphaintzeko - Bainan Samariarrek ez zioten atherbetik eman, Jerusalemerat ari zelakoan - (Biraldi edo Samaritarin ez Juifo - Samaritarin avoient toujours eu Jalousie, et regardé de mauvais oil tout ce qui venoient d'un à Jerusalem) Haren ajostetik Jakobe eta Jaunsek ikusi zutenean hori, esan zuten - Nausia, nahi duzuia galdegin dezagun Jainkoari sua jauts araz dezan sua gerutik, Samariar horien errekezko ?

Bainan Jesusek bardeiatu zituen, erranez = Ez dakizue zer ez zirizuloak jareten - Gizonaren semea ez da ethorri nihoren galtzera, bainan bai salbatzera (Testament zaharreko ispiritua, dena larrera jen - hutsa egin ortuko, berehala garbitzua - Harra jerkako apostoluek nahi zuten sua zaubaraji berehala Samariaren garbitzeko - Jesusek ernaten diote Testament berriko legea, eni legea eztioga da - ene ispiritua amodioskoa da, ez beldurreskoa ez encontrekoa - Eta egia ernan, Jesusek bere hassiarratura fumiatura agertu du, bainan bakhan, ezinbertzi (gerueli il faudra les frapper de temps - gerueli il rejouissance - Jouissance ...

Jainkoak gaindi egiten duelarik eraiotze gaztigatzek izaitzea bitza Jainkoek (gueriz) bainan haiziz gehiago egon legeak J. Kristo ez baldin bazuen gaztigatzea (Ciel gastronomen diminutzeaga legoke)

Peteris tabernacles

Les Juifs avaient 3 grandes fêtes religieuses - Paques, pentecôte, tabernacle - celle ci en Septembre - en Janvier ils en ont jamais eu besoin - elle durait 8 jours -

Nous avons vu que J.C. s'était séparé à Galilée, à travers la Samarie, Jalousie des Juifs envers les Samaritains et jusqu'à Jerusalem -

Juduk ainhintzarrek ez jatsela kurkerik bilhatzen - haren hiltzen bezik -

Beraz besta egun hetan, Judeak haren bilha zabiltzan, eta erraten zuten = non othe da hura ? Eta hartaz erazia handia zabiltzan ahopetik jendeetan - Batzuek zioten : prestua da - Zerbeek alhi : ez da hala, bainan jende enganatzaile bat da - Bizkitartean nihor ez zen hartaz agerian mintza, Judueen beldurrez

(Hor) Besta laugarren egunean, Jesus bera heldu da Jerusalemeko tenplera, eta abiatzen da irakasten - Judeak baldituak zauden, ziotelarik : Hunek nondik du holako jakitatea, ikasten egotu gabetarik ? (Jesuek bazakiten Jesus ez zela ikasia eskuta eskolatu ikaskuntzan, ez eta haulik deusek ikasten zuten ez zela nihor haren jakitatera zuenik)

Jesusek ihardetsi zioten : Ene erakaspena ez da enea, bainan ni bidali nauenarena - (ene aitarena) Norbeitek nahi badu egin ene aitaren errana, ezaguturen du hean ene erakaspen hau Jainkoaren ganikakoa den, ala ene buruarenkakoa - Bere buruarik mintzo dena, bere buruaren edertzea ari da ; aldiz nork ere goresten baitu bere ejatzailea, hura egiaz mintzo da, eta juzena da - (Hemen J. Kristek adiarazten du bere aitak ejetzia deta zeruetik, haren erakaspenak dituela eraiten, eta ez berak gizon bezala asmatuenes solas batzu ; beraz behar direla bineki eta egin, Jainkoaren errenak hiedatuz, eta hola bere buruaz aphaltzen du, bere aitaren goresteko)

Morsek ez othe dautzue eman legea ? (ancien Testament) Eta lege horri juetarik nihork ere ez du betetzen - Zergatik dio = Ez duzu nihor hiltzen - Beraz zertan zabiltzate nihil behartuz ? Judueek ihardetsi zioten : Nork nahi zaitu hil, ala dobuak zabiltza ? (Jadu hiltz maltzurkerian arizien, bizkitzen elgar aldiuak bazterren Jerusem hiltzeko) Hainbertzenarekin, Jerusalemendarrentarik zenbeitek zioten = Ez othe da hau hiltzeko bilhatzen duten hura ? Hona non mintzo den guzien aitzinean, eta ez diote deusere egiten - Buruzagiek ezagutu othe dute Kristo deta hau -

Jesus arijen aitzina tenploan erakasten, errainez goraki =
Badakijue nor naijen, nondik hellu naijen - Ez naiz ene burutarik
etorrija, bainan egarri naucna egiatza da, hura ez dujue ezagutzen -
Ezagutzen dut hura, haren ganitzaka bainaiz ni, eta harek bera
nik ezagutzen dut hura, haren ganitzaka bainaiz ni, eta harek bera
bidatzia - Judeak hura hartu beharrez zabiltzan, bainan nihork
ez zuen gainera ezarri, haren ordena ez baitzen oraino ethorria -
Bizkitartean han zienetarik asko sinezte hartu zuten Jesusen baitthan,
eta erraten zuten: Kristo ethorriko delarik, ezinen ditke du hunek egiten
duen baino sendagaitzu gehiago ! Farisaeck aditu zutelarik jendeia
hola mintzo zela Jesusez, bereen gizonetarik egerri zituzten Jesusen hartzera
Orduan Jesusek erran zuten: Oraino apthur bat zuekin naiz, eta gero
joanen naiz bidali nauenaren gana - Bilhaturen nauzue, eta ez kausituren,
eta ni joanen naizen tokira, zuek ezin ethor zaitzkete
(Citation tirée: jésus encore un petit temps je suis avec vous après
vais quand je serai remonté au ciel, vous qui n'aurez pas cru en moi, ne
pourrez pas entrer au ciel avec moi)
Judeuek zeraraten elgarren artean: Norat joanen da hau, guk
ezin aitzemanen baitzuzu ? Jer da erran duen hitz hau = Bilhaturen
nauzue, eta ez aurkituren, eta ni joanen naizen tokira, zuek ezin ethor
zaitzkete - (Profitons de grâces - passage de J. C. au Ciel)

Jésus, source de vie --

Eskalina Jesusez

Jesusen Solas horiek aditu eta, askok zioten: Egiazki profeta da
gizon hori - Bertze batzuek zioten = Kristo da hori - Zenbaitzek
galdu zerraten: Hori Galileatik ethorria da, Kristo ez da handik
ethortzekoa - Testament zaharrak ez othe dio Kristo ethortzekoa dela
Dabiten odoletik eta Bethlemen sortzekoa - Beraz horrelako eskalina
altchatu zen Jesusez jendeen artean - Bazuzen zenbeit Jesus hartu
nahi zuketenak bisarazteko; gizonak ere igorri zituzten hartzako,
bainan hauek ützuli zioten bereen nausietara eta fariseetara, haren
gainean ezkurik ezarri gabe - Nausiek erran zioten: Nolaz ez
duzue erakarri - Heck ihardetsi zuten: Egundaino ez da gizonik
mintzatu gizon hori bezala - Fariseeck erran zioten berriz: Zuek ere
akemanak othe zarete ? Arkitzendaichan eta gutarteen ethe da bihor
horretan baitthan sinestu duenik ? Jende hunueka hoik ba sinesten
dute, begea ez dute ezagutzen, madarikatu batzu dire.
Orduan, bereen artekoetarik batek, Nikodemok, Jesusen mintzatzera
gau batez ioan zen harek, erran zioten: Gure legeak bilatzaten
othe du gizon bat, ger galdu egin duen arguia gabe, eta bera lehenik
entzun gabe - Fariseeck ihardetsi zioten: Galileatik othe zare ere ?
Ikher zatzu liburu sainduak, eta ikusiko duzu han Galileatik ez dela
profetarik atheratzen - Bio ützuli zioten bere etchera -

Emazte lohia

Jesus joan zen oliletako mendira - Argiko herrij jautsi zen
tenplora; jendea ere osteta bildu zitzaion ondora, jarri zen eta
hasi zitzaisten irakasten (predikatzen)

Orduan aitzindarick eta Farisaoek erakarri zuten emazteki bat
lohikeriazko hutsean aztemana; ezarri zuten chutik guzien erdian,
eta erran zioten Jesusi = Nausia, emazteki hau aranteche aztemana
izan da lohiketan - Lege zaharrean Moysek manatu izan daoku
harrika hil ditzagun holakoak - Ta zuk zer diozu hortaz ?
Horri galdetzen zioten, Jesus hutsean klausitu nahiz, zerbeit salatzia
izan nahiz hari yazartzeko (Hunanola = Jesusek eraiten bajuen emazte
kuria tchar zela harrikatu, erranen zuten populuari, horra Jesus hori zer gizon
lohoki gogorreko den, eta diromako enseinuetan salhatuko dugu jendeak
hilzeta kondenatzen dituela, hitzarajteko eskurik gabe - Judueck, erromanoen
menpeko jarri gero, ez bahute gehiago eskurik nihoren hilarajteko - Jesusek
aldiz eraiten bahu ez zela harrikatu tchar emazte lohetarren horria, erranen
zuten populuari: horra Jesus hori Moysen legearen kontra doha, eta hutsik
ibiltzinak ere barkin zaisko -) Hérra zer ederretan igarsten zuten jesu -

Orduan Jesus ukurturik, hasi zen erhiaz lurrean iskiriatzen -
Farisaoek hitzina galdez baitzagokion, Jesus chuchendu zen, eta
erran zioten: Guen artean tekatu gabea denak, arthik bego tchen-
-biziko harria - Jesus berriz ukurturik, berriz lurrean hasi zen
iskiriatzen - (Piste farisao hetkien tekatuak zikuela Jesusek iskiriatu
lurrean - Farisaoak hurbildurik iakurtu zituztelarik beren tekatu hek,
bat bertzearen ondotik joan zizen hantik, zaharrenetarik hasiriik, eta
bakarrik geldiku zen Jesus, eta emazteki a erdian chutik. Gada
Jesusek, chuchendurik, erran zion: Emazteki non dire zu hitzarazi
nahi zinuztenak ? nihork condenatu zaitu ? Emazteki ihardetsi
zion: Nihork jauna - Orduan Jesusek erran zion = Nik ere ez
zaitut kondenatuko, zoazi, eta gehiago bekatutik ez egin -

Jesus mintzo da tenploan - Ekarien aitzinean - hitzarajt nahi dutenen aitzinean -
Erraiten dute farisko dela - Frogatzen ere ba - eu ezviruak kuro faltsu nuela salla -
Ebaiak eumintzen dire gehiago - Emazte khiari barkatu ondoren - - - Jesus

Jesus oraino mintzatu zen tenploan, erranez: Ni naiz mun-
-duaren argia; niri darraikana, ez dabila ilhunbeka, bainan
ukhanen du bizitzeko argia -

Ego sum lux mundi: - Solas hortazgerz Jkhristok erakusten du bere farisko-
-tasuna - horren erraiteko tchar da ijan erthoa eso farisko - Bizjenen la Virnis -
J.C. tol dio. Car son ensaijuenek argitzen du munda guzia, de ffen empire - bedatsen
ari da depuis 2000 ans - Jure erbjuenetik karpo bizi direnak, ilhunbeka dabiltza
ez dazkite munda kuntatzat eta bertzeetzat gizonek jakin tchar dituen guzia
tcharren - tcharrenek - Argi horren jaiten, ez dazkitzate ehuchen biren egin bidenak
makur dabiltza, iku mundoka, haiuntz gaizkon joten konta ari dire, beren kaltetan
eta beren herrien kalte handiten -) Rapelle ici les 5 melons qui ne voulurent pas du
pape pour regne et considérer de la paix - Voyez le miracle - ce confiseur inventé, ce bonbon
la joyeuse tenue de J.C., ce tableau de la mère lumière - Lumière du Dieu - Wilson est
touché - Voici Gorge Dieu - la Divine dose ! Le roi d'Italie a fait ses pâques, son ministère
pour être grâce à Mussolini - Le roi l'Espagne, grace à la fourchaine - Et nous ?
jusqu'à quand dirons-nous fabriquons-nous ?

J.C. affirme sa divinité - ejerzien - seulement qu'on ne sent la vie -

Horren gainean Fariseuek erran zioten: Zure burua zeroni
adheretzen zaizko lekuko - ez diozu beraz egia - Jesusek ihardetsi
eta erran zioten: Nere burua neroni minkatzerik ere, egia diot, zeren
badakit nondik heldu naizen eta nora nohoan; zuek aldiz ez
dakizue - zuek zuretzen duzue haragiaren arabera (zuek
ez dakizue - zuek zuretzen duzue haragiaren arabera (zuek
ez) bazter gorputz bat dudarik, ene duzue zigor thoil bat naizela, zuek bezala)
Bertzalde ez naiz bakarrik minko, enekin da ene Aitha
nauen Aitha. Horiek erran zioten: Nun da zure Aita?
Jesusek ihardetsi zioten: Ez gaitzue ezagutzen, ez ni ez ene
Aita; ezagutzen banenduzue ni, ene Aita ere ezagut bide zineza-
kete; zuek munduko hunkarikakoak zarete, ni gainetikakoa
naiz. Juduek horlan erran zioten: Hor zare beraz zu?
Jesusek ihardetsi zioten: Hitzrai minko niri aitzinetik, naiz gauza
gazien hastapena (orien) Banuke hainitz zuetaz errateko, eta
zuetan gastigatzeko. Ene erranak ongi hartzen balin badituztazue,
egiazki ene dizipulu izanen zarete, jakinen duzue egia,
eta egiak ezarriko zaituzte guen buruen gabe. (libre) Hori zaitzitu
zitzaizten - nyuil- guziaz erromanoen moneto -- ? Juduek ihardetsi zioten:
Gu, abrahamen ddetik gare, eta egundaino ez gare izan
nihoren meneko; nolaz diozu beraz izanen garela gure buruen
gabe, guri zarratiz? Egiazki egiazki, guen erran Jesusek,
bekatu egiten duena, bekatuaren gatibo da, meneko -
Badakit abrahamen umeak zaretela, bainan ene hiltzea bila-
tzen duzue; eta Abrahamek ez du holakorik egin. Ez dituztzue
egiten Abrahamen egintzak, bainan bai guen aitha debruarenak.
Orduan juduek ihardetsi zioten: Aita bakar bat dugu, guk,
Jainkoa. Jesusek erran zioten: Jainkoa balitz guen aitha,
eriki onetz nindez aherzue; zeren ni Jainkoaren ganik ilki naiz
eta ethorri; ez naiz ene buruzkorik hunarantz, bainan harek
igorririk. Zuek debruaren umeak zarete, horlakotz ez duzue
aditu nahi nik errana; ene nire errana nere aitari entzuna baitiot
eta hura egia tera baita; debrua aldiz gezurtia da, gezurraren
aita. Zuzkarik nork frogatu dezake bekatu bakar bat ere
egin dudala?

Eta nik egia erraiten badaotzuet, zergatik ez nauzue sinesten?
Egiazki erraiten dautzuet, nork ere sinestiren baitu eta beriatuzen ene
errana, harek ez du nihoizere ikusiren heriotza. Juduek erran
zioten: Abraham gure aitha hil izan zen, profetak ere hil zien;
gehiago othe zare zu, abraham eta profetak baino? Nor egiten duzu
zure burua? Jesusek ihardetsi zuen: Abraham, zuen aitha,
hebiatu izan da ene egunaren ikustera; ikusi du, eta bozkariotzen
sartu da. Horren gainean juduek erran zioten: Ez, ez dituzu
oraino 50 urthe, eta diozu Abraham ikusi duzula? Jesusek ihardetsi
zioten: Egiazki egiazki, ni baino, Abraham lehenago izan zen baino
lehenago dahiz. Orduan juduek harri zituzten harriak, Jesusi
arthiztekotz; bainan ihesi joan zen Jesus, eta athera templotik.

Areugle-né

Bidean Jesusek ikusi zuen gizon bat sorkeletik itsu zena - dijipuluek galdegin zioten : Nausia, zeinek egin ijan duke bekhatu, itsu horrek ala herren burhasoek, hola itsu sortzeko ? (Ez gendrive gaijak no bekhatuik bekha dik jeche Padrem - et ez dennek erran nahi bekeko medijatzen bekha eta bekatoc bekhetuik - nimen bekatoren bardi enek bekhe gabetzeko jarraikiko hemen - hari esplakatu - Jesus el mundu honetarik bekjen gaijtoc gaizkia sufrijrazi bejten - hemen es da bata - Jesus gaindi non orjnez gaijtoen kontra Bijbluan, ez dira jon jin ez ezta hunenbat sufrijrazi - Gnosis ez dauzgu -)

Jesusek ihardetsi zioten : ez itsu horrek, ez horreta burhasoek ez duke bekatu egin, bainan itsu da, horren bidez agertzeko Jaunaren lekhala (le miracle que jesus fait, et que je n'aurai pas ete a faire, n'aurait pas eté accomplé) Egunak bitzueno, egin behar ditut ene aita ni igorri nauenaren lanak : hor heldu da gaua, eta gauaz nihor ez dikeke lanean ari - (Se mundu egin la monde ingrate ne fait acte salutaire pour l'eternité)

Munduan naizeno, munduaren argia nais - (Jesus que Jesus)

Eta hori erranik, itzu egin bitzerak, eta ahogezoarekin egin zuen lohi izpi bat, eta lehia bedatu itsuaren begien gainean. Gero erran zion : Zoazi Siloeko mainhatokira, han garbi zaite. Joan zen beraz itsua, garbitu zen, eta ikusi zen begiak argirik.

Itsu haren auzoek eta lehenago ikusi zuteneek erraten zuten : Hau ez otte da jarrai ere zazpen hura ? Batzuek zioten : Bai hura da Berriz batzuek alde : ez da hura, bainan hura iduri bat - Bainan itsu izanak zion : hura berbera nais - Orduan galdegin zioten : Nola ideki zaizkitzu begiak ? Ihardetsi zuen : Jesus deitzen den gizon harek egin zuen lohi izpi bat, eherekatu ditu harbaz ene begiak, erran dit : Zoazi Siloeko mainhatokira, han garbi zaite ; joan nais eta garbitu, eta orai ikusten dut - Eta erran zioten : non da Jesus hura ? Ihardetsi zuen : ez dakit orai non den - Orduan itsu izatu zuzena eremaan zuten Farisauetara (chez) Jesusek itsu hura argitu zuenean, larunbat eguna zen (tanit egin behar izaten eguna, gurechzat izincka bizeta - deji augmentat -)

Farisauek ere itsu izanari galdetka hasi zitzaizkion, nola Jesusek nola argitu zuen - Ihardetsi zioten : lohi izpi bat ezarri dit begien gainean, garbitu nais eta ikusten dut - Orduan Farisauetarik batzuek erran zuten : Jesus hura ez da Jainkoaren ganikakoa, larunbata ez duenaz gerok beriatzen (han gaitza beitzen sabaiaren barnean- itsu egiten - begira dezakegu?) Berriz batzuek alde zioten :

Bekatoros bat balitz, Jainkoak ez lezake lagunt holako sendatze-un egiten - Eta eskalinu zen beren artean - (eztabaida)

Orduan Farisauek galdegin zioten itsu izandari berari : Eta hik zer diok hire begiak argitu dituenaz ? Harek ihardetsi zioten : Profeta dela (hori ez entzun nahi, nyez ja que jamais les ennemis, jamais on n'a pu les mettre d'accord - nimen diapolo ebanketki, nola nahi)

Judueek, ez nahiz sinetsi itzu hura jenasek argitua zela, deitu zituzten beren aitzinera argitzaren burhasoak, eta heieri galdetu : Hau da zuen seme itsu sorthu dela diozuen hura ? Nola bada illusten du orai ? Burhasoek ihardetsi zuten : Guk dakizuna da, hau gure semea dela, eta itsu sorthu dela ; bainan nola duen orai ikusten, hori ez dakiza, ez eta ere nork ideki diozkan begiak ; berari galdeziozue ; adinak badu, bera mintza dadi bere buruaz - Horrela mintzatu ziren burhasoak judueen beldur ziztelakotz ; ukabainan orduko judu artzin dariak hitzhartuak ziren, beren henpetik eta erlijionetik kanpo ezarriko zituztela, jesusen jakal jainkozkoa ezagutuko zuten guziak - Horbakotz erran zuten haia amek : gure semeak badu adina, berari galdeziozue -

(usta lugue horban zeltitza jaida jatunak - ez jinetta nahiz ezlama beinc gezurragorik ez da -)

Farisauek berriz deitu zuten itsu izan zen gizona, eta eman zioten Aithor bitzurrok jainkoari ; guk badakigu Jesus deitako gizon hura bekatoros bat dela - Harek ihardetsi zioten : Bekatoros bada ere, nik ez dakit ; gauza bat dakit, itsu izanik, orai ikusten dutala - Berriz erran zioten : Zer egin dauk ? Begiak nola ideki daozkik ? Ihardetsi zioten : Jadanik erranu daotzuet, eta entzuna duzue ; zertako nahi duzue berriz entzun ? Ala zuek ere Jesusen dijipulu jarri nahi zaiste ? Orduan madarikatu zuten gizona, eta erran zioten : Hi, izan bekedi haren dijipulu ; gu, Abiahamen eta Moisen dijipulu gaituk - Badakigu jainkoz mintzatu zela Abiahami eta Moisi, bainan Jesus hori ez dakigu nongo den - Gizon harek ihardetsi zioten : Horbaz da bada harritzeko, zuek ez baitakizue nondikakoa den, eta harek niri begiak argitu - Guk badakigu jainkoak ez dituela bekatorosak entzuten (mes cienta frere du pecheur repentant ; mais ne donne pas les dons des miracles au pecheur qui ne connait frere du pecheur qui se repentait de ses miracles pour encourager le mal, trompe les peuples.)

bainan jainkoak entzuten du haren zerbitzari dena, haren nahia egiten duena. Egun'daino ez da aitu, mirbiciek ibsu soduari legiak ideki diezkala. Jesus hori ez balitz jainkoa ganitzatza, ez lukeke ez luke holako han balen egiteko akala. Heick iharzketsi jiten = Jekaduan ithoa sorthu hoiz, eta guri nahi dauzkuk zerbeitz eraikabi: Eta kanporat eman guten. (Errechago gen naski gizon zendako gaicho fraxi ez nahi mespejio erraitea, eta kanporat emaitea, haren esias jakunari iharzketa baino. Orai en ahizpearen ekaiak hola menderatzen dire, tzarkeriak eginey, ez dakitelarik nola iharzketa dizaren eman jaganeri.)

Jesusek jakin zuen kanporat eman zutela; eta bantik ondoan ikusi zuen batez, erran zion = Sinesten duzu jainkoaren Semearen baithan? Ibu jainak ihardetsi zion = Nor da Jauna, Sinets dezadan haren baithan? Jesusek erran zion = Zureki orai minko den hura bera da. Orduan gizonak erran zion: Sinesten dut, Jauna; eta lurrerat eroriz, adoratu zuen.

Jesusek erran zion = Lur hurbara etherri naiz, zutenari bere bidearen emaitelo; ibuak argi ditezen, eta argiak ibsu ikusi gabeak gerthatzen zaizan bakuek erran zioten = Eta gu, ibuak othe gare? Jesusek ihardetsi zuten = Ibuek bazinezte, bekaturik ez zindukete (C.a.d. Ibu bazinezte gizon hau jan ten bezala, ez zinuketen ekolarik, eta orduan argudurik zuen jakiteaz, ez zinuketen orai ten bezala; bekaturik, eta orduan ene argia erreskiago sen liteke zuen baithan, kumen baithan egin ten bezala; bekaturik gabe. Bainan diozue: guk ikusten dugu (C.a.d. ezkolatuak gare, argi: tuak gare. eta nahiago dugue gure argia, gure jakitatea, gure argia baino gure eraskenak baino) eta hola zuek bekaturik bauten de, (zuen bekatuan themazen zaizte, kurutzkiratzen - eta orduz argiaruak zaizten, ibiltzen zaizte.

Cet evangile fut, dit-on, St Isidore qui vint prêcher l'Evangile en Provence avec Lazare, madeleine, [illegible]

Dix lépreux - Reconnaissance.

Herriska batera sartzera zoatarik, bidera atthera zitzaizkon hamar lepradun ido legenkue, urrundik othuzka hasi zitzaizkonak, erranez = Jesus, gure nausia, urrikal zakizkizu.

(Leprakuek legenduek elgarrekin behar juten bizi. Herse jendetarik bereek, bazter= etche batean; eta lepra horretaki mintzatu nahi gitzetarik. Behar juten ohi egin urrundik. eta bi lauka thipi bettu eskuan bazkaldaitzaten, bel elgarri jog. Klarabaky, jendea thartaraji, hurbiltzea ubi gabe.)

Jesusek, ikusi zituenekoz, erran zioten = Zoaste (templora), apeyeri aitzinera age zaitezte - templora zoaztarik, bidean berean sendatu ziren. Helarik bateak, ikusi zuenean bere burua garbitua, itzuli zen Jesusen gana, goraki goresten zuela jainkoa; ahuspez erori jesusen oinetara, eskerrak bihurtzen ziztalarik. Orduan Jesusek eman zion = Ez zaitzea hamarrak sendatu? Bai Jauna. Eta nun dire bertze bederatziak? Zakar hau bezik ez da itzuli eskerren emaitera, eta jainkoaren gorestera. Gero sendatuari eman zion = Chuki zaite, gure sinestean salbatu zaitzaitu.

(Galdezko othuzka mai ahoan dugu, gertatu zaien gauzarik gogotsko ez aitzeko. Gero galdegina artzeki dugunkan, othuzten othe gare eskas ongiko othuzi labur baten emaiteaz jainkoari? Hori jaio haiuts gaitzitzen jainkoari - Hambeztze ongi batauke egonik, eta zein gutti eskas emaite! Hamarretarik bat! bakarrik! Zein samintki arrangurauntzen den bederatzi eskertu gabe jan ezkeroz - Eskerdun batin bazare, zabalduko dire naiko zehiago jainkoaren bitoka eta eskua, ezergabe bazare, hetsiko dire jainkoaren bitoka eta eskua, agorduko dire graziazte ithurriak.

Artzain ona

Egiazki egiazki erraten dautzuet: arditegian athetik sartzeko orde bertze nonbeitik sartzen dena, lura choin bat da - Athetik sartzen dena aldiz, lura da arthaldeko artzaina - Hauni idekitzen dio athe zainak, ardiek ezagutzen dute haren mintzoa, bere ardiak deitzen ditu beren izenez, eta alhatzera baderamatza - Sarrecharakoan, bera badoha ardien aitzinean, eta hauk jarraikitzen zaizko, ezagutzen dutelakotz haren deia - Bainan ez darraizkio arrotz bati, huni ihes egiten diote, ez dutelakotz arrotzaren mintzoa ezagutzen - Jesus mintzatu zitzaisten hitz estali horiethaz - parabola - alegiazko hortan - eta ez juten aferetu - konprenitu - zer nahi zuen erran (Jesusek themen aipatzen duen arditeria, Elija da - ardiak aldiz dire Elijara bilhtzen diren fededunak - Athetik sartzen den artzaina da Jainkoak igorririk holdu dena, animen ona bihaltzen duena, bai eta Jainkoarena

Beraz Jesusek erran zuelen eraino: Egiazki egiazki erraten dautzuet nik, ni naizela ardien athea (Beraz Jainkoak igorririko jaun) - Nitarik sartzen bada norbeit, salbatuko da - Brainetikan athetik sartu ez diren guziak, ohinak zuen, eta ardiek ez dituzte entzun - Ohoina ebhortzen da ebastera, hiltzera, chahutzera - Ni aldiz ethorri nauj, ardiek ukan dezaten bizia, nasiago ukan dezaten - (Themen Jesusek erran nahi du bazirela Judaen artean agintzen apez eraduek bat ere, Jainkoaren deia gabe ken berei buruz ebasteko, ebeiasteko, eta ez animen salbatzeko) hek ez dira ona gero - Ni naiz artzain ona - artzain onak bere bizia ematen du bere ardientzat - Bainan artzain ez denak, ardien jabe ez denak, zarian ikusi heldu denak, utzusten bada ohoa bathorela, ardiak utzirik, ihes badoha: eta ihesi ardiak harrapatzen ditu, eta barraiatzen ditu - Sariatako gizona ihes doha, sariaren gatik jiua delakotz, eta arditz achola guti duelakotz - Ni naiz artzain ona, ezagutzen ditut ene ardiak, eta ardiek ezagutzen naute eta ene ardien gatik bizia ematen dut -

Badirut bertze ardi batzu ere, hegitil hunitakoak ez direnak; hek ere bilduko behar ditut (Ez paüetus gutien convertitzuak) hek ere entzunen dute ene mintzoa, eta izanen da orduan arthalde bakhar bat eta artzain bakhar bat - Ene aitak maite nau, ene bizia ematen dualakotz, gero berriz hartzeko - Nihork ez dauk khentzen bizia, bainan nik ematen dut ene nahitara; badut ene bizia emateko ahala, bai eta haren berriz hartzekoa - Horra jertatako nauen ene aitak hunarat igorri (Jaunaren, Jainkoaren, ez parabolen)

Solas hori entzun eta, Judueten artetik batzu gizon: dohuia dea, espritua da; zertako entzuten duzue? Bertze batzu gizon: Hitzen bekatuak ez dire aithortzen lezakeak: Horrek ez dire debrubidiaren solasak; dohuak idek ahalketic dihazke itsuen begiak?

Gero, hamabi apostoluej bertzalde, Jesusek beregi jiduen eraino bertze hiriketan hozoi eta hamabi dihjualde (Fitaste) eta biaska igorri jiduen bere aitzinean, bera joaitekoa zen hiri eta toki guzietara, erranez: Handia da ustia, langileak ordean guti dire - (Ustia, c.a.v. ardi haunitz badira, lekatoen haunitz, pagano edo bertze, ene eppiltzea aitzegina bilduz behar litzkenak, tan handia beraz, bainan langile guti, hamabi apostolu bezik ez - munduz gueiaren gorithinaraziteko - herria zertako haudatzen dituen bertze hiriketen hozoi eta hamabi langile edo apez, apostoluen lagunzteko, eraiko apezak apezpikuak lagunitzen dituztenj bezala.)

Othoitz-ezue beraz aitaren jabea (Jainkoa) igor ditzan langileak bere ustara - Sartekik erraiteko - eraiko eguneetan ere langile eskasa da, apez eskasa - aditzen duzu erraiten zenbeit aldiz: zertako ez jaun apezpikuak emaiten erretor bat hotako herrian? Nondik igorreko du, ez baitin bada apezik aski - ez dire herriak gehiak falta - apezak dire falta - Eta horlaz jer dio J.Kristok: arrangurarea artzeko orde horlaz, behar dela othoitz egin Jainkoari igor ditzan langileak, c.a.v. eman dezan apez-tzeko bekaizarea edo deia haunitz haur eta gazteri - othoitz hori jor duzu gutiek - Grazia handi bat da herri batentzat, apez on baten, apez haztu baten ukaitea - Grazia hori ardiesten da, bertze grazia batzu bezala, othoitzaz - Gero Jainkoak eman dioneam haur bati apezteko deia, behar duzu hura lagundu zure konseilu ehe onez, obra onez -)

Joaste, igortzen zaituztet bildots batzu otsoen artera bezala - (Hori egia zen orduan, apostoluek eta discipuluek jaun behar bezalako pagamen eta jende eraiki-tzaile batzuen artera, eta hauek ez baitzuten entzun nahi ere aithatzen lituzkeen eskuine berriz; bainan ez ditezke eman eraiko apezak otsoen artera igortzen dituela - eraz gomendiuekak baitzaiste -) Ezeeman ez moltsa, ez murrichila, ez oinetakorik, eta bidean nihori agurrik ez egin - (Moltsarik gabe joaitea, c.a.v. jaunen zaisten herreetan, beharko deutsuete eman bizitzeko, langileari bere zain bezala - eta da beraz apezen bizitzaraziteko erai bitheen don diruz, edo hiri bat J.Kristok berak amaitua izan da - Gero agurrik ez egitea, c.a.v. bidean

nerbait kurutkatzen badizue, ez harekin ikas ligezuk egin, ez desbiderik gal, eskuetako hetako zenbek obi duten bezala.) Edozein etchetan sar zaitezten, errazue lehenik: Bakea dela etche huni. Eta hen bakezko amerik bahinbada, haren gainean jarriko da zuek eman bakea; bestenez, zuetara biharkuko da. Etche hartan egon zaitezte, han denetik zanez eta edanez, langileari bere saria zor baitzaio bere soldata zatzue han diren eriak, eta errazuete: Harbildua dugue Jainkoaren erresuma. Aldiz herri bakean ez balin bazaituzte onhartzen, hango karrikara zoanik, errazue: Herri huntan gure zangoeri lotzen zaikun herrautsa bera ere inharroskten dugu zuen kontra (hemen uzten dugu). Bizkitartean, hau jakinazue, hurbildua dela Jainkoaren erresuma. Nik errateu daukguet egiazki, herri hura, azken juzamendu egunean, Sodoma eta Gomorra baino errukitiago izanen dela. Gomorra baino (Sodomi) zorigaitz hiri, Betsaida zorigaitz hiri. Bezkaia eta Sidonen (hiri hirizien) gertatu izan balitz zuen eridiren egin diren zendatze mirakuluak, aspaldi du urrillitan jarkuak izanen zirela, zurdatz haustetan. (Zurdatz edo ile gogorrez egin zenikoa.) Bizkitartean, juzamendu egunean estiriago zazaritzo naiz Tyrri eta Sidoni. Zuetzat baino. Eta hi, Kafarnaum, zeruetaraino goratua, ifernuraino izanen haiz ondatua. (Bizitzen ez mehatxu, bihirik izigarririk egiten duten hiri hauentzat. Zeruko ez duteladatz nahi onhartu Jesukristok estainiz eskainiz, baizik egozri dizipulu edo predikariak. Zuduri du jedearen kontrako erlijionearen kontrako bekatu hori gehiago gaitzetzen zaiola bertze bekatu ikusienak baino. Egik dio Sodoma hiri bekio zelakotz erreak izan zela, ez dela azken egunean hain berbiski erabilia izanen, nola izanen baitzie J. Kristoren erlijionea onhartu nahiko ez dutenak, hari ukho egiten diotenak.)

Beraz, joazte, zuek entzuten zaituztenak, ni entzuten nau; zuek arbuiatzen zaituztenak, ni nau arbuiatzen. Eta ni arbuiatzen nauenak, arbuiatzen du ni igorri nauena, Jaun Aita.

Beraz, beira gaitzen dues laiborik egitelik dija gizoneri - aita Jainko, apezpikuen apezeri - Jainkoaren ordainordeko. Hellieri egin laidoa J. Kristok ferari egintzak harizan ditu - eta ijazarriki gozigaitzen, berak dion bezala. Lagunt ditzagun ahal guziaz, egin behar duten lan handiaren egiten. Onhar dezagun J. Kristok, heien ahoz, ematen dauskun eraberria, ebanjelioaren argia; horri baitzo Jainkoak gizonari egin gezoken grazirik handina, bera ere bizia egin beharrez zerurako. Ori ditzagun eta beira bethi gure artean argitzen onak;

Retour des disciples

Hirurelan hogoi eta hamabi dizipuluak (predikatzen arizanik 15 egunez) itzuli zirien hausiaren ganat toriotan, errazez: Jauna, zure izenean debruak ere hainitz gitxaizkote. Jesusek ihardetsi zioten: Ikusten nuen Satan chimista bezala zerutik erortzen (Satan fut precipité du ciel par S. Michel parce qu'il avait voulu se faire adorer comme dieu. Il manifestait par comme il tâchait de chasser les démons symbolisés par les serpents.) Eta orai emaiten daotzuet sugeen, harrotzen, eta ebaiaren indar guzien ostikatzeko ahala. Jesusek ere ez daotzue makurrik eginen. Halarik ere ez zekena bozkaria izpiritu gaitzak garhaitzen dituztuelakotz, bainan bozkaria zaitezte zuen izenak zeruetan izkribatuak direlakotz.

(J.C. berlatzire: Zekuen urrunzeko eta miatzaileen egiteko intzerra emen daukgu. Ez zinuketa urgulutan sarta tchar - tcharren tcharrena da zeruaren ezagutza, eta jeruzalen da urgulutik txiatuz -)

Dohatsu begiak, zuek orai ikusten dituztzuenak ikusten dituztenak. Profeta eta errege hainitzek nahi izan dituzte ikusi zuek ikusten dituztzuenak (hemeta urthez ene goait egin diceneik) eta ez dituzte ikusi; nahi izan dituzte entzuen zuen entzuten dituztzuenak, eta ez dituzte entzuen.

Zatozte ene gana, nekatuak eta zama pean tchertuak zaretenguziak, eta nik arinduko zaituztet. Seinera har-azue ene ustarria; ene ganik ikas-azue bihotzez ezti naizela eta aphalgura), eta horlan edirenen duzue (aurkituren) zuen arimen gozoa (zahatchura). Atabainan ezkia da ene ustarria, eta arina ene zama.

Jesu J.C. berlatzire: Jenek badugu jertzit jaraitzeko, nekatuak zahitzpa bat hunton, eta J. Kristok dio hemen hari jarraik zaitzion, gitxatzion, har dezagun haren erakaspena; harek du harek badarrik daukala bat huntako nahigabeen sendazatzea. Haren erakaspen horri zinezkotan badugu eta egiten, gure minak arinduko dire haren gibelez zabaldu eta zaizi egiten.

... Aitzineko iratzar altxatzen dharka zaizte judaen aitzindari eta apezak gain gogorrak zirien Jesusen chehearentzat, nola J. Kristok argitu zuelarik ikusi zortzua, ari izan zirien erran-arazi nahi ikusi argitu haren aita ameri, ez zuela Jesusek zendatu heien Semea, bainan ikusi zendatuak eta haren aita amaik bezain bitzean baitzagozia erranez bethi Jesusek zendatu zuela, horlakotz aitzindari eta apezek ezarri zituzten bezain dizipatik kanpo ikusi zendatu huria eta haren hurkasoak.

Orduan Kondaka ziotsen artzain onaren parabola salegiaz aldiaraztesko
artzain onak ez dituela giza hortan arthiak bespilotik kanporat
emaiten, bainan egin ahala egiten duela aldion herezanat biltzeko
eta heientzat bizia ere emaiten duela - adiaraztenn juen beraz
Judaen aitzindari eta apezak ez zirela artzain ona, bihotzez egsi
dela, ahal; haren buztarria bihartzera hartzen duenak, eta
hahi-baita haren erakaspenak eta manamendiak beiatu nahi dituenak, hetan kausitzeko duela bere gozoa.

Orai J.Kristok atheratzen diote bertze parabola bat, aldiaraztesko
hemen ere Judaen aitzindari eta apezak ez zirela egiazko apezak,
eta Jainkoak bertz-ordez hoyzi eman erditzinea ez zutela beratzen
bertzek, eta bertzeltatua zutela(1) Huna parabola hori.- Samaritano ospetsua.

Bidetsko doctor eta erakasle bat hurbildu zen Jesusen
ondora, eta hutsean kausitu nahiz, galdegin zion: Nausia,
zer egin behar dut betiereneko bizitzearen ardietsteko?
(Ustez zuen, neski ihardetsiko ziola mutsek ez dion zerbeit, hortarik
gero hotsik bat baizik ezta hari jazartzeko) Jesusek ihardetsi zion
hoyzen legean zer da ezarria, zer irakurtzen duzu? Harek erran
zuen: Zuic Jainko Jauna duzu maithaturen zure bihotz guziaz,
zure arima guziaz, zure indar guziez, bai eta zure laguna ere
zure burua bezala - Jesusek erran zion: edertki duzu ihardetsi.
Hori egizu, eta bizi-ko zare (ekenitzeko) Harek ordean, bere burua
edertu behanez, erran zion Jesusi: Eta nor da ene laguna? Hortan
Jesusek erran zuen - Zijon bat Jerusalemetik Jerikoren zelarik
Jerikoral, erori zen ohoinen eskuetara; hauriek bulusi zuten,
Jaki ezteli, eta erdi hiji utzirik joan ziren. Apez bat gertatu
zen bide berat zuztera, eta hura ikusirik hil hurriana, jo zuen
aitzina (apez judua - hahi-dituke aurdiaraziz ez zirela egiazko apezak --- aldiaraztesko
Lebitar bat ere handik iragan zen, bainan Kolpatua ikusirik gatik.
joan zen aitzina. Samaritar bat ethorri zen gero bide beretik,
eta Kolpatuari oharturik, urrikaldu zitzaion - Hurbildurzik,
olio eta arno ichuriz, bothu ziotsan bere sarrazkiak, ezarri zuen

(1) Bertzeak harritzeak zaizkaren, berek egiten ez zituztenen erlisionecko urhats batzu bertzeri egin-araziz

bere aberearen gainean, ostatu batera eraman, eta han arthatu.
Biharamunean athera zituen bi denario, ostalerari eman ziotsan,
erranez: arthta ijan-aze gizon huntaz, eta zer ere gehiagorik
chahutuzen baituzu, gibelerateakoan nik bihurtuzen daotzut
dirur horietarik, zuze ustez, zein ijan da gizon kolpatuaren laguna?
Harek ihardetsi zuen: Urrikaldu ijan zaiona. Jesusek erran zion:
zoazi, eta zuk ere orobat egizu.

J.Kristok zein ontsa arnatua duen parabola hori - hahi-diote Judaeni
aldiaraziz bizen apez eta aitzindariak ez zirela apez egiazkoak, ez bihotzez erlijionecko
urhats tchanenak ere egiten, lagunaz urrikaltzea - ebanjile gizon bihotzdunek egiten
zuena ere ez zutela egiten - Bertzalde aldiaraziten diote ez zela ohoinzen gizon
bihar - Judueek ez zutela Samaritarrik ikusi nahi ere legezko bizitzan, eta bizitzaretan
Samaritarrak ikusi zuenetko Judu hura abantcho hila, ahal gaizki egiten du
haren arthatzeko - Hola J.Kristok aldiaraziten diote behar direla maithatu gizon
guziak, bai eta ohoiak ere; ez bakarrik bihotzez, bainan obraz ere, egiteaz
ahal dugun laguntza guzia, hoien animari bai eta gorputzari

Obra onak (apezek) egin behar bide orori, izan ditzen gure gogoeak ala ez -
Gure gogoka ez ben bati egiteaz, merezimendu gehiago duzu - orduan Jainko-
-arenkjat ari gira, eta seria emanen dauku - Bertzeaz jenden gatik egiten
baduzu egiten dugun ongia, ez duke ga Jaunik Jesusen.

Behin otheitzean zagon toki batean (Olibetako mendiskaren gainean -han bada orai karmelitén komentu bat baieta Elija bat deitua Pater-eko elija, han jesusek irakatsi zioketzkoiz dizipulueri Jure aita ezo Pater-a - eta elija karkako pareta batean ikiribatua da Jure aita, numduan egaguzkuak diren minkgaiza guzietan egitzia)
Otheitza utzi zuenean, dizipulueturik batek eman zion: Jauna, iraikatsi dizagutzu otheitz egiten, jesusek jakitsak ere bere dizipulueri iraikatsi izan diotzen bezala - Jesusek eman zioten: otheitz eginen duzuenean, esazue: Aita, sainduki erabil bedi Jure izena, ethor bedi Jure erresuma - Iguzki egunean eguneko ogia, baikha ditzagutzu Jure bekatuak, gabaurek ere Jure gordun diren guzuei barkatzen diotegun bezala, eta gitzatzula utz gaitzaren eroitzera -
(otheitz zaiste lehenago ere galde tera egin zitzela Jesusi, eta oiduan, mendiaren gainean egin zuen perikuan, ihardetsi juela hitz bertzuetan, eta iraikatsi Jure aita - Eta da harritzeko Jesusek iraikatsirik ere otheitz hori lehin baino gehiagotan, jahi baitzuen alabainan egazkua izan zadien oretan, orok jakin zezaten, hitz berak edo bertzen berbuak errunez -) (celui qui fit cette demande ne devait pas savoir par se trouver au sermon de la montagne -)

Pour montrer la force de la prière, il ajouta la parabole de l'ami:

Zuetarik norbaitek bada adiskide bat, eta haren gana gabeko gau erdi(ra)ean, eta erraiten dio: Adiskidea, mailegu emazkidazu hirur ogi, adiskide bat jin baitzaut etchera, bide (lize bat eginik) eta eta ez baitzut hari jer eman jatera - Bainan adiskideak barnetik ihardesten dio: Ez nezazula khecharaz, orai etchea heltsia dut, haurrak eta ore ohean gira, ez naiteke jaiki deusseren emaitera Bainan berbeak kanpotik ihardukitzen badu joka, nik erraiten dautzuet aphenean ohetik jaikiko dela, eta ez badio egia emaiten adiskide duelakotz, emanen diota bederen bakearen gatik (haren nabarmenkiaren ariaz) Halaber erraiten dautzuet nik: Galda zazue, eta emanen zaitzue; jo zazue (atthea) eta idekiren zaitzue - Galdetzen duten guziek ukaiten dute, bilha dabiltzanek aurkitzen dute, atthea jotzen dutenei idekiten zaiste -
(Hemen J.-Kristok dio behar dela otheitz egin iraupenekin - ebaitu gabe - jainkoari bakerik ez eman, gallegina ukhan artio - iraupenekin otheitz egiten duen giziakin

eder zaio Jainkoari - Giristino batek erakusten du fida dela Jainkoari, Jainkoa aski ona emateko - Heri arraz eta zaio Jainkoari, beraz enfuna ijan dadien -
122.2
p. 162 – 263 + 92
zen iuda handia - eta behar dugula otheitz ietan - Ai, gizonaren ahala! zein thipia den to da arimakoetan - otheitzik egiten ez duen ke eran! otheitzak ze inter handia duen -- uza baliza nola tiburu aphezkean arditzen -

J.-Kristok:
rak ogia galdetzen eta, haizia emaiten egin eta, emanen ditze bi zuzea:
ditze dio haurrobia: Beraz zuek, gare - den gizonik hoberena ere Jainkoaren ukaina gabik) baitu badakizue zuen (emanen diots) enbateg are hobeki zuen aita zeruetoak galdetzen diotenei gauza ona (peut-être ne donne pas toujours ce qu'on nous paraît bon; parce qu'on réalité cette chose ne nous paraît pas telle bon pour nous, mais il remplace il donne toujours quelque chose de mieux - prière bien faite n'est jamais inutile -

Eraikusteko bettri otheitz egin behar dela eta ez unhatu otheitzean, atthera zuen oraino parabola hau - Bazen hiri batean zuze bat, Jainkoaren seldurrik, ez gizonen acholarik ez zuena - Hiri harkan bezean bazen alhargunkza bat, joaiten zena zuzeari erraitera maiz: Ekzi bat badut, bazaut nezaza haren ganik ene zuzenaren ardiestan: zuzea egun zen bezas deus egin gabe - Bainan aphezkean bere burnari erran zion: Ez badut ene Jainkoaren seldurrik, ez eta gizonez acholarik, halarik ere, khecharaxten baitut alhargunkza horrek, eman-arazteko diotbere-zuzena. seldurrez eta aphezkean egin dezadan laido zerbeit - Adiskidu duzue zuze gaixtoaren solasa, eta Jainkoak ez otthe diote (haurrizuei) tzeren zuzena emanen gau eta egun hari otheitzean dagozkion gizonkiro adiskideoma badakizkigu) oneri, eta egonen otthe da hekien alde khechaka gabe: Bai, nik emaiten dautzuet, Jainkoa laster agertuko dela hekien alde; (Jainkoaren emanes gaixtoa ouvri alors ses yeux) Jainkoaren eta otthejoneraren alderdia daukatenei, eta hekienzat zeruetan jaraiten dutenei, gaizki tratatiak izateneri - azkenean luz kuntsako gauek ez diote emaiten tzeren zuzena

122.2

p. 162 – 263 + 92

122.2

p. 162 – 863 + 92

Behin otheritzean zagon toki batean (Olibetako mendiskaren gainean-han
bada orai harmeliten komentu bat baieta Eliza bat deritza Pater-eko eliza, han Jesusek
irakatsi zituelakoty dizipuluei Gure aita eta Pater-a - eta eliza hartako pareta batean iskribatua
da Gure aita, mundoan esagutuak diren mundiaira gusietan eginta)

Otheritza altzi zuenean, dizipuluetarik batek eman zion : Jauna, irakatsi
dizagutzu otheritz egiten, Joanes Batistak ere bere dizipuluei irakatsi izan
diotenn bezala - Jesusek eman zioten : otheritz eginen duzuenean, errazue:
Aita, Sainduki eraduil bedi zure izena, ethor bedi zure erresuma -
Zuzu eginean eguneko ogia, barkha ditzagutzu gure bekatuak,
gahaurrek ere gure gordun direnn guzuei barkatzen diotegun bezala,
eta gitzatzula utz gaitzitean eroitzera -

Otheritz zaiste tchenago ere galde bat egin zitzela Jesusi, eta orduan, mendiaren
gainean egin zuen predikuan, ihardetsi zuela tiki bertzetuetan, eta irakatsi zure aita -
Eta da harritzeko Jesusek irakatsitik ere otheritz hori tchin baino gehiagotan,
nahi baitzuen alabainan esagutua izan zadien orotan, orek jakin zezaten, tiki terak
eta bethiere bertzuak erranez -) Celui qui fit cette de[illegible] sans doute
pas se trouver au sermon de la
Pour montrer la fer[illegible] Jesus :
Zuetarik norbeitzek bade[illegible] adoha gau
erdinean, eta erraiten di[illegible] aza furtu
ogi, (lurre adiskide bat zin be[illegible] rik) eta
eta ez baitut hari zer e[illegible] harnetik
ihardestin dio : Ez neza[illegible] dut,
haurrak eta ene ohean[illegible] ematera
Bainan bertzeak kanpotik[illegible] aiten
dautzuet azkenean ohetik[illegible] aiten
adiskide duelakoty emanen[illegible] en nabar-
menkiaren arau) Halaber e[illegible], eta
emanen zaitzue, jo zazue[illegible] detzen
duten guziek ukaiten dute, [illegible] ettea
jotzen dutenei idekitzen zai[illegible]

(Hemen J-Kristok die tchar dela otheritz egin irauspenekin - ebiitu gabe - Jainkoari
bakerik ez emen, gallegina ukhan artio - Irauspenekin otheritz egiten duen gizonina

eder zaio Jainkoari - Gizontino haieck eraikusten du fida dela Jainkoari, Jainkoa artio ona
eta arki ahalsua delakoty galdetu zauzaren emaiteko - Heri arraz eta zaio Jainkoari, hiraz
gizontino haren otheritzak merezi du azkenean entzuna izan dadin -

Hemen J-Kristok eraikusten dauzku otheritzaren inder hauzdia - eta tchar dugula otheritz
egin maiz eta maiz, gure tcher orda guzietan - Ai gizonaren ahala ! zein ttipia den
kurreko itzulietan ; eraino hainitzez ttipiago da ariunaketen - otheritzik egiten ez duen
gizona, duzutan ez da - Aldiz, ez diteke eman ! otheritzak ze inter haundia duen -
eta nihork sekulan ezanen ez zituen gauza baizik neta tihuen azkenean ardiesten -
Ez baitka Jainkoari, ardiesti artio -

Beha zer dion oraino aitzina J-Kristok :

Badea guen artean aitarik, haurrak ogia galdetzen eta, haurria emanen
diezna ? edo haurrak arraina galdezgin eta, emanen ottie dio suzea ?
arrokiea galdegiten badu, emanen ottie dio harrobia ? Beraz jaek,
gaizkoak izanki eta (bai zu gaizkoak gare - den gizonik heterena ene Jainkoaren
aldean gaizko bat da, nahi bezen bihotz ona ukana gabik) baiin badakijue guen
haurrei gauza onen emaiten, zenbatez are hobeki guen aita zeruetoak
emanen diotzu galdetzen dioteneri gauza ona (prier ne donne pas toujours ce qui nous paraît
bon, parce qu'en réalité ce ne serait pas tout à fait ce bon pour nous, mais à sa place il
donne toujours quelque chose de mieux - prière bien faite n'est jamais inutile -

Eraikusteko bertzi otheritz egin tchar dela eta ez unhatu otheritzean,
athera guen oraino parabola hau - Bazen hiri batean guze bat,
Jainkoaren beldurrik, ez gizonen achalarik ez zuena - Hiri hartan
bertzean bazen alhargunsa bat, joaiten zena zuzeari erraitera maiz :
Etzi bat badut, bazazu nezazu haren ganik ene zuzenaren ardiestea :
Zuzea egon zen luzaz denz egin gabe - Bainan azkenean tere buruari
erran zion : Ez badut ene Jainkoaren beldurrik, ez eta gizonez achalarik,
halarik ere, khecharaston baitzu alhargunsa horrek, eman-arazio diot
bere zuzena, beldurrez eta azkenean egin dezadan haldo gerbeit -
Aitzu duzue zuze Jainkoaren solasa, eta Jainkoak ez ottie diote
teren zuzena emanen gau eta egun hari otheritzean dagozkion gizontino
oneri, eta egonen ottie da hekien alde ? Bai, nik erraiten
dautzuet, Jainkoa laster agertuko dela hekien alde ; gaizkeri emanez gaztigua
Jainkoaren eta onlijoneaen alderdi daukatzuneri, eta hekiendik zeruetik zuzenen
gaizki erabiltzak direneri - azkenean lur hauntzako zuzek ez diote emaiten beren zuzena

Priere

Bainan gizonaren semea etherriko denean herriz hurreat, altzemanen
ottoe du orainо fedezik (finestetik) jenden artean.

Jesusek dio hemen. Fedea, munduaren azken denboretan, thipitua izanen dela,
eta fedetik heldu baita ethoitza, fedea askarago eta ethoitza ere karbuago
dela; fedezik ez bainak nola egiten du ethoitz? dio beraz munduaren
akabaurhan ethoitz egile gutti izanen dela. (in the margin: pas la prière dont elle [illegible])

Gero, hetzen burnak laindutzat jauzkaten batzuentzat eta bertzeak
meendratzen gitxustentzat, ethera guen parabola hau: Bi gizon izan
ziren templora, ethoitz egitera, bat Farisaoa, bertzea publikanoa.
Farisaoak, chutik, bere baithan hunela egiten zuen ethoitz: Eue jainkoa,
eskerrak derozkitzut, zeren ez naizen bertze gizonak bezala, harrapari,
bidegabe egile, lothia, ez eta publikano hori bezala. Barur egiten dut
astean bietan, eta dirudunetarik bamarretarik bat emaiten dut.

Publikanoak aldiz, urrundik zagolarik, ez zituen alchatu ere nahi
begiak zerurat; bainan bulharriak jotzen zituen, ziolarik: Jauna
diriral zakizkik, bekatoros bat bainiz. Nik erraiten dautzuet, publikano
hau bekatua itzuli zela bere etcherat, eta bertzea ez; zeren gorazen
direnak izanen baitire apaldurak, eta apaltzen direnak aldiz gorazpetuak.

Sans doute le pharisien faisait bien la prière, ce faire tous deux, mais il ne
devait pas s'en vanter, ni surtout mépriser les autres - tout ce que je fais de bien
en nous, c'est grâce à Dieu que nous le faisons - Dieu seul, nous rien, devait briller
Sanctity. Farisaio prière c'est: Jainkoaren aitzinean apaldu bere burmaz
bekatoros aithortzea.

Voila la gravité de la prière - pria avec humilité, confiance, persévérance
Dit le Catechisme

Marthe et Marie

Bidean joalarik, Jesus sartu zen Bethania deithu hiri batean:
han, Martha deitzen zen emazteki batek hartu zuen bere etcherat.
Marthak bazuen ahizpa bat, Maria deitzen zena, eta Jesusen oinetan
jarririk, haren solasen entzuten zagoena. (Si ahizpa horrek bazuen anaia
bat lazaro deitzen - gero ere Jesusek hura hiletarik pizka zuen)

Martha aldiz lehiatuki zabiltzan bere lanen egiten (Jesusi baptzuen
emaiteko) eta ukhitzik, errainten dio Jesusi: Jauna, ez deppena iduzten
ene ahizpak bakharrik uzten nauela lan guzien burutz? errezu bada
lagunt negan. Jesusek thartelaki jion: Martha, Martha, grinatzen
zare eta hainitz gauzaz khezkatzen. Gauza bat da bakharrik beharrezko
dako dena. (Gallatzia) Maria (haukeinak) hautatu du eskuabderik hobeena,
eta ez zaio khendua izanen. (Hemen Jesusek erakusten dautzu bi
arima mota, biak onak; bat, martha, lanean ari dena Jesusentzat, ongi ethorria
ahal bezen ederki egiteko - bertzea, maria hiraldatua, bekatoros handi izanik,
Jesusen oinetan dagona, hari beha, harek eraspenen entzuten, hari
Sanctity
bere espe onaren emaiten, barkatu diolan khadusentzat - erraiten hemen erakusten
du begiarren arima mota hauk mahiago dituela, eraanez: aski dut bakarrik
thipi bat, ez horrenbertze khecha ene gatik - Jainkoa eta hurreko gaiti lehiatzea
baino arthta gehiago harzu behar da arimak, Jesusen egaintzeaz eta maitatzeaz.

Avarice

Hola mintzo zelarik. Jaristan batek ethorrija zuen jinen zabion bazkaltera bere echerá - Jesusek onharka zuen. eta jarri zen mahaincan - Baiman bere echerá bathan gogoetaka ari zen, zerbaito Jesusek ez ottoe zuhen entzuak garbitu gabe jiaten zan aitzinean - hausiak eroen zion: zuek, jaristanoak, untxien kanpotto aldea diligentki garbitzen; baiman zuen barneko aldea choindrag eta gaizkakeriaz betherea da - Hobiak iduri zarete, kanpoz eder, baiman barnez ustel - Halarik ere anaina egiten badazue zuenetik, (ez bezainbeste) bekatu guziendrik garbituak izanen zarete" (Jaristanen bekatu gaistoenetarik bat zen jakintzeria, hirreto entzunen edo zain giaz entzuntzea - horra zerbaito Jesusek erraten dioten bekhatu kantidatea egin berendik, ebatzuen ortzirizko eta hola ardizteko gardea---)

Erdiuan, jenden artetik, gizon batek erran zion: hausia, errozu ene anaiari cheken zathi dezan batkolehari echekotik heldu zaukuna. Jesusek iharduki zion: Gizona, nork ezarri nau juje, nork emun diot etha) zuen zatzenen bereiztako - (Jesusek, jainko bezala, bazukeen etsia horri, nihork emun gabe - baiman nahi diote adiaraji eroti jaristanak zeina zathi zireta echekato goiti kabitzean, eta bura hontarik aphaski entzun zireta, eche heien kattetan) Gero, zuzendi mintzo zelarik, erran zuen: Beraukiza, guen biurtuak zaiu zathi zikoitzkeriaren khaukutik; elabainan, nahi bezen aberats izanik ere, ez dute entzunuek emaiten bizia (ez eta nien bateg luzatzen - bardin hetzoak khendutko dauzku kaster)

Gero, hortaz ditthera zioten parabola hau (alegoria hau)

Gizon aberats batek bere turretan bildu zuen usta bat ederra, eta bere baithan zerasan: ene bihitzegia txikiegi da holako usta baten kokatzeko, zer egiten dut? Utziuko dut ene bihitzegia, eta handiago bat egiten, harat biltzeko zin zaizkitan entzunanak. Gero ene biurtuari erranen diok: Ene anima, anai badiok hainitz entzun, asko urtheretzat bildurik; pausa hadi, jan zak, edan zak, egik ase nik. Baiman erran zion jainkoak: zoroa, gaur berean izanen diok hire animaren galdea. Geroz hik bildutzak norentzat izanen dire? Hola hola da beretzat entzunen bilzen ari dena, eta jainkoaren begietan aberats ez duena.

(Hemen J. Kristok adiaraziten dauku egiazko entzun bakarrak zein diren; ez hiltzean hemen aski beharko dituzunak, baiman gurekin etsenanen dituzunak eta obra onak, animak eternitatekotzat irabazi meretzimendiak. Parabola hunek, orgi zaizkien baliz bere bihotzetan, beren baithan zer arar bizkaiko zikoitz (zingor) gutziak. Bai eta asko gizentzino, eha onen egitea hiz andokotzat uzten dutenak. Parabola heri orgi bihotzean harthu dutelakotz, hainitz gizentzinoek egin dituzte obra onak, orgi handiak, erdu deno, heriaa zin zabez) Bertze batzuetri aldiz, bilduu entzunuez gozatu gozo zutelarik, ez ottoe zuzte zin heriaa, entzunuen heien haritzera ?)

Semeaen Vigilanta.

Egon beraz erne, ez bardatzigu noiz ethorriko den mausia Atchik gerriak tinkatuak, eta argi piztuak eskuetan, iduri zuhi batzu mausiaren goaitean dagozinak, noiz itzultiko den etxetarik, ethortzen denean eta jo orduko, idek dezaten altheia - (Erdiuan etzeiak egiten ziren gauaz - eta mausia etzeietan zelarik, echiek altzarririk egon behar zuten bura itzuli arte; eta harek altheia jo orduko, behar zioten idek eta argiak eskuan joan - eta hola erdiuan thiltzen baitzihaisten txincho nazai eta zabalak, txincho hoik tinkatzen zituzten gerriko batekin, behar zutelarik bethe taxuri eta kideari - Horra zerbaito J. Kristok diot: Jainkoa zinen zaukularik esperantza (fedeaki) gau bethean (horiea gauza kellpa bacta, gauaren pare) gure animako altheia joko duelarik, gure animaren bilha zinen delarik, ez gitzan atzeman lokarturik, baiman gerria tinkaturik - agertzeko prest.

Dohatsu zuhi hoik, mausiak etthorri eta, altzarririk atzemenean dituenak; egiaz erraiten daukuet, zuhi hoik mausiak jar arazoko dituela mahaincan, eta berak, gerria tinkaturik, emanen diotela jatera. (Hemen J. Kristok adiaraziten dauku, hiltzeko orenean atzemaiten bagitu erne eta garbi, berak emanen daukula zeruko zoriona.

Etcheko jaun batek bataki noiz ethortzekoa den ohoina, altzarririk bagoke, eta ez lezake bere etchea zilatzerat utzi - Beraz zuek ere, zaudezte erne, zeren gutiin uskan ethorriko baita Semea. (Hemen J. Kristok adiaraziten dauku hemen ethorriko zaizkuela gutien uskan, ohoina bezala; eta orduko behar dugula egon erne eta grazioko eskuetan - Solas bazgarri horri esker, jenbat anima izan diren salbatuak.

Sehi batek, dukiclarik bere nauziaren nahia, ez balin badu
egiten, gogorki joa izanen da; aldiz nauziaren nahia ez badaki eta
ez jakitean egiten, hura gatxago joa izanen da. Aldatzenan hainitz emaitza
zainari, hainitz zaio galtegiten; eta hainitzen harzua ducnari, galdu
-tzen zaio gehienik. (Hemen J.Kristok adiarazten du arima bakoitzeri jainkoak
eman diotela bertze bakoitzeri baino argi ta laguntza gehiago; halatxoetan jainkoak
nahi luke ela ikusi bertzetan baino ongi eta bertute gehiago, bertzenaz hobenduen
handi bicela.) professionen de grace de la faculté de salut par rien mais a faites des professions à tout
d'autres — Jaunen erne (proof) hilleche ezcuen ijan nahi ginuken bezala
Car ongi hilleche gaizki hilleche jer artea. Lagunzeaz jesuche altzu! gaizkoa! enfe-

Figuier sterile

Atheratu zuen parabola hau ere: Gizon batek pikondo bat
zuen bere mahastian landatua; harkara etherri zen pikondoa,
eta ez zuen karesitu. Orduan erran zion mahastizainari: Hunu
mila urthe pikondo huntara abiatuz naizela pikondoa, eta ez daut
emaiten; moztuko duzu beraz, hurrari ez baitio izatzik eta pocholuzik
gaizik egiten. Mahastizainak ihardetsi zion: Jauna utz-azu
urthe hau tederen, haintzur dezadan inguruan, eta eman dezadan
ongarria; tchar bada emanen ditu pikoak; bertzela moztuko
duzu gero.

Aitzineko hitzez parabolatan J.Kristok adiarazi dauzka 1° herria zein
zela ohitura bezala, gutxien urtean 2° ohitura onek egiten tchar direla ordea denoz, utziz gehi-
hi? ustetzeak. 3° noiz ere [illegible] tarthe ordaina gehiago eta grazia gehiago, hobeto duela jainkoak
gehiago galdegiten. Orduko parabolazco jujamentuan - jujamentua bezala - Ez jusko arrazoiak ikhes
Eusharik ez jaitzetzea - zuzen eta zintzoak ikusiko dauzu ez ezagutzeak ez ikhesteak.

4° Jesu-Kristo diozue adiarazi ze mailetzea da bere gaizkia fuzi gan ez konturik eman - il konturik gan ez
da ere inultzia, ezen fuzitu, eta orga lurz - ikusi lurzen tarthe - Et nous, gan fuzitu nuen legueia 3 eman
10 eman, 20 eman [illegible] fuzitu: gan fuzitu nuen, nuzi gan nuen: [illegible] fuzitu: [illegible]
[illegible] ordainaren [illegible] lagunzeaz diguzia ekhiemen ekhia: [illegible] [illegible]

Par voie pénitente (contraire de bonne mort) ne fuzitu nuen gan fuzitu à [illegible] [illegible] [illegible]: Ez nuen
[illegible] [illegible] [illegible], ze le [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible], [illegible]
Nun on [illegible] - [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

Jainkoa hartzia [illegible] [illegible]! [illegible] [illegible] [illegible]!

Porté ederik

Norbeitek galdetu zion Jesusi : Jauna guziak ijanen ditre salbatuko direnak ? Horrataz Jesusek ihardetsi zuen han zirenei guziei : Berma zaitezte atthe herbehik sartzera ; egiaz derratzuet, hainitzak ikhusiko dira sartu beharrez, eta ezin sartuko dire.

(Jesusek ez du erraiten hea salbatuko direnak gehiago ijanen direla salbatuko ez direnak baino - zer dohatsua ! gure anima salbatzen dugun bez - bakoitchak bere jenua bezala bega)

Hemen arpatsen duen atthe herbeia, zeruko athea da - Hartarik sartzeak banak ematen dira - gure burua botcheatu behar - bermatu behar - Gaitzetik ere, hil eta nahiko dute zeruko atthetik sartu, baino ez da orla ijanen -)

Etcheko jaunak, sartu eta, atthea hetsiko du ; zuek kanpoan chutik gelditzeko egonen zarete, haziko zarete attheari joka, erranez : Jauna, idek digazu - Eta ihardetsiko daotzuete : Ez dakit nongoak zarelen. Orduan haziko zarete erraten : Jan eta edan dugu zure aitzinean, zure eraskaspenak eman daoskuzu gure kalealtefara jinik (Judueek orduan erranen dute : gurekin biji ijan zare alchirde gisa jan eranez, gure herritan gisa, bainan hori ez baita aski ijanen zeruan sartzeko, botzeriik behardo baita) Berriz ihardetsiren daotzue jaunak : ez dakit nongoak zarelen, ziaste ni ganik urrun, ttzarkeria egile guziak. Han ijanen dire nigarrak eta hortz karrasKak, ikusiko bitzutzuenean Abraham, Isaak, Jakobe, eta profeta guziak jainkoaren erresuman, zuek aldiz kanpotik egon behar. Jainkoaren erresuman jarriko direnetan, ijanen dire iguzki aldetik jinak, mendebaletik, ipharrelik eta hegoatik - eta horrela azken direnak ijanen dire lehen, eta lehen direnak ijanen direz azken - (Hemen Jesusek aitzarpetzen du, Judueri zuela lehenik erakutsi bere legea, hetsen artean sartuzik, ondota bek bihar zutela lehenik sartu ahal ijan da zeruan. Bainan jaganeak giristinetuko direla bek baino lehenago, nunduaren han ijkinelan biji direlarik, hautik urrun ; judueak aldiz azkenik giristinetuko direla, nunduaren ahalmenean, jaganen ondotik, lehenik egin beharrak -

Orbeak galdetzen drai ere anima bakuetan, jainkoak hautetsi direnetan, hetsiri egiaz heltzeri baino grazia gehiago, argi gehiago - bainan helaz bakoitzen ez direnetan. Horrakotz jainkoak khentzen diezkete argi eta grazia bek, hortze bakuetri ematzeko.

Reproches à Jérusalem

Egun hartan berean. Farisau zenbeit hurbildu zitzaizkion, erraiteko Urrun zaite hemendik, Herodesek hilarazi nahi baitzaitue - (zinez mintzo zirena, ala Jesusen parabetak egin zuenez, ez ustelo Jesus jesusen gaistoetzeia ?) Jesusek ihardetsi zieten : Zoazite, errozue azeri hari, dehuak iraisten (bihitzen) dihudala, eriak ere sendatzeko dihudala oraino egun, bihar eta ororaino zenbeit egunez) eta gero bostet emanen dudala ene bizia - Bizkitartean egun bihar eta zenbeit egun hautan hurbildu behar naiz Jerusalemerat, zeren han bezik ez baitaiteke hil profeta bat - (Hemen Jesusek atthiratzen diote farisaoeri badakiela Herodes hire buru dela, eta Jerusalemen, hetsen farisauen eskutik - farisaoek ez luketela nahi hil dadien hortze norbeit, eta hortze norbeiten eskutik

Jerusaleme, Jerusaleme profesten hilthzaitea, eta hire argitzera egonzia zaigtikkanen harrikaltzaitea, ei, zenbat aldiz nahi izan dihudan hire haurrak bildu, hala nola hegazkinak bere umeak aldiz hegalen azpiza, eta ez dun nahi izan (Hemen aitzarpetzen Jesusek zein asmotakoa den, zein umiltasmendutsua den gizonentzat, tekatoreentzat, nola egiten duen heien bilzeko, bainan askotan zein gogor dagozin tekatoreak !

Horrakotz zuen herria geldituko da hutsik. (Dispersion des Juifs sur la terre - Ruine de Jérusalem par les Romains - Plus de prêtre ni de prêtre) Eta ez nauzue gehiago ikusiren azkenean bejik, erranen dautzuelarik : Ongi etorri Jainkoaren izenean datthorrenari -

Varumbat egun batez Jesusi gertatu zitzaion bazkaltzea Farisau buruzagi baten etchean (Kontrapas ichinnes de ses jenes dans chez les chrétiens qui mit tres en evidence (manifeste) ses actions - ahal itzuen parada guzies nahi du betiere kontra bitzeko - (surprise - Tasuchi -) Farisaoak behar zagopion - zeren aitzinean (jeune) bazuen gizon bat ukherjena, (urez hantua) eta Jesusek erran zieten farisau erakasle batzueri : Harzu ohre da Sabbatbatarekin eriei sendatzea (Hemen ere hartarik hitzetatuak zuen ezpainetik ahoretsua) Farisauak ichilik egon ziren - Jesusek aldiz erkhia emanik eriari, sendatu zuen eta igorri etchera - Gero farisaoeri erran zieten : Zein da zuetarik, asba edo idia erortzen zaionean putzura, berehala atheratuko ez duena, igandi ere larumbata ? Eta hortan ez zezaketen deus ihardets - (Palatinus : Jesukrist berak bi jer egin dittuen, egin hortzea bilatzik, jertatzi gaitze hantiz mutur handi gaitzo eskin bitzen dituena

Humilité

Jkusirik bazkaltiarrak behenbijiko tokiin hautatzen zabiltzala, parabola edo alegoria bat atheratzen ziotsen, erranez: Bazkari batera deitua izanen zarenean, ez jar mahain buruan, beldurrez eta zu baino ihuriagoa den bat gerta dadin bazkaltiarrelan, eta nausiak erran dezazun: Huni utz-ezu toki hori, eta orduan ahalge gorritan zoan behar duzu toki aphalago batera hartzera. Bainan bazkaitera galdea ikhanen duzunean, zoazi, jar zaite azken tokian, eta nausiak dathorrean, erranen dautzu: Aliskidea zato gorago. Orduan gorchia izanen zare mahainean diren denen aitzinean; geratzen dena izanen da aphaldua, eta aphaltzen dena goratua.

(Hemen Jesusek gaitzetsten du urgullua edo gora nahia - erakusten diote Farisaeeri (eta guri ere) bai mahainean, bai gauza gujietan, toki aphalena behar dugula bilatu; Jainkoaren eta gure buruaren aitzinean toki hura dela guri onena dena - eta aphalgura direnei Jainkoak gorazen dituela eta ezarten dituela.)

Gero nausiari erran zion: Bazkari bat edo afari bat ematen duzunean, ez deith gure adiskideak, ez ahaideak, ez auzo aberatsak, hetarik ordaina ijaitekotan. Bainan deith zaku tzehardunak herbailak, mainguak, itsuak. Eta dibertsko zuri bihurtzekorik, eta ijanen duzu gure saria, zainduak piztuko direnean.

(Jesusek ez du esan nahi ez dutela adiskide eta adiskidek ezpari bazkaririk eman behar, nahi du bakarrik altxagi bilatzeaz ezkero direla asko gauza tchargabeko, tchartasunezkoak eta obra onetzat eginiik bilatzeko bitzepenak.)

Excuses des invités

Horiek aditu eta, mahainean zirenetarik batek esan zuen: Zoriontsua Jainkoaren erreuman ogia janen duena. Jesusek esan zion: Behin gizon batek egin zuen afari handi bat, eta hartara deitu zituen asko. Afaltzeko orduan zin zelarik, tchi bat bidali zioten deituak zirenei, esatera ethor zitezela, gauza guziak ja aphaindurik zirelakotz. Bainan guziak hasi zuen esakuneka. Tchenak esan zuen: Erosi dut (Jaunpetarena) baserriteke bat, eta haren ikustera joan beharra naiz, behar daukazu barkatu. Bigarrenak esan zuen: Erosi ditut bortz idi pare, eta hetarik ikertzera noha, ethori barkatuko dautzu. Bertze batek esan zuen: Ezkondu berri naiz, eta horrela ezin nathorke. Tchiki itzultzirik nausiaren ganat, ekharri ziozkan esakuneu horiek. Nausia asarretu zen, eta esan zion tchiari: Joazi berehala hiriko karrikatara, eta sarazaz kitzu apaiterak errotzeak, ezinduak, itsuak eta mainguak. Errana egin zuen tchiak, eta zazin zen ere atera: Jauna, (Jinko) erraina egin dut, eta oraino bada toki mahainean. Nausiak ihardetsi zion: Joazi bidetara, eta berro bazterretara, eta atzemanak ere sar-arazi-kitzu nahi-ta-ez, bethe dadien ene mahaina. Nik erraiten dautzuet: afaltzera deituak zuen hetarik batek ere ez duela jasatuiren ene afaria. (Hemen Jesusek aharaujen daukazu jendeo jorinna afairu edo handi bat tzarala dela. Hetheko nausi afaria ematen duena da Jainkoa - afarie hartara galdea dutenak, hire zijnak, ere. Sijonetan, galdea tchenik ukhen jutenak, zuen judeak. Bainan hauk achola guti jaten afari hartaz, eta hartara ez joateko esatzunak aditu dituzue: tratuak, soltzeopenak, etxeetza edo tchikeriatzko urhatzeak ... aldiz errenes, mainuz itsuak dira paganoak Jainkoak deitu ditzenak, judeen ordain, (Jinkoaren) hire elizarat zeozat.

Jendeak gaitzetsiko, orai ere, Jainkoak deitzen ditzenak elizarat, jeozat, eta judeen esakuneu berak ematen ditzegenak ez jarraikitzeko atheratzari, Meza tzainduari, elizjetara, mahain tzaindura, afari afairu gaztetan tzarduna. Zoroek afairu (Jinko) deitu talbatzea dela zure egitteko eta tchena, tchareua, eta tur kuntako ikuztekoan ere hiteki atheratzen dela, elizjeneari jarraikiz.

Renaxcement

Ikusiric jendeketa handi bat bazarraikola, Jesus ikuli zen
hekien alderdat, erranez: Norbeit jartzekiken bazait, eta ez balin
badiku higuintzen bere aita-amak, emazte alaba, seme, anaia
eta arreba, bai eta bere bizia ere, ez daiteke izan ene dizipulu
(Hemen J.Kristok ez du erran nahi ez dikupela maitatu behar gure
ahideak, etchekoak, baizen jainkoa tehar dela maitatu aita amak
baino gehiago, etchako guziak baino gehiago; eta jainkoak hala nahi
balu, tehar litekela jakin etchekoetarik bereetan. Jainkoari jarraikitzeko-
tapesteko, komentura joateko.) Bekatu bat eginen dugun baino lehen,
tehar dela bizpairetu bere bizia ere, e.a.t. bere bizia eman, heriotzeraj
ez litekela izan egiazko giristino.)

Ene dizipulu izaiteko, behar da eni jarraiki, kurutzea zeinean-
(kurutzea - e.a.t. tar-tarrtako nahigabe guziak - Jesusek hiruk tchenik
harraiatu dugu kurutzea, eta arras doipea haubatu du bereetzat, guri
eraikusteko nola egin gure nahigabetan, eta gureetzat izabazi dihu bere
kurutzean, gure kurutzen jasaiteko tehar dihugun grazia eta indarrak

Dizinité ta J. Christ

Jesus harat hunaka zabiltarik tenpleko barnean; judiuak bilduz
zitzen haren ondora, eta erran zioten - Zaldin zu bazare Kristo, errazu
garbiki, nola arthio idukiren gaituzu ez baiean? Jesusek ihardetsi
zioten: Erraiten dautzuet, eta ez duzue sinesten. Ene aitaren izenean
nik egiten ditudanek lekuk, eraikusten dute hala naizela; juek ordean
ez duzue sinesten, ez baitzarete ene ardietarik (eran behar diziaak
harrak zirela galde herien egiteko Jesusi, jadanik Jesusek thun alldi errana eta
frogatua zioten bere miraculuez egiazki Messiaz zela jainkoak izenaz haren hune)
Ni eta ene aita, biak gauza bat gare (pene peronnes differentes, mais un
seul et meme vieu - biak bardin jainko)

Orduan judiuek harriak harthu zituzten, Jesusen harrikatzeko - Jesusek
erran zioten = Ene aitaren izenean, egin ditut asko eginka onak eta mira-
kuluzkoak, heietarik zoinengat nahi naizue harrikatu?

Judiuek ihardetsi zioten = harrikatzen zaituzu, ez egin duzun onginaren
gatik, bainan burko fede blasfemiaj egiten duzulakotz, erranez jainko
zarela, gizon choil bat zarelarik. Jesusek erran zioten = Ez balin-
badiotsut (Jainkoko obrak (miraeda) ez nezazuela sinets, jainko naizela
dioelarik; bainan egiten badiotsut jainkozko obrak, ene obretarik beren
sinets-ezue jainko naizela, ez sinetsirik ere ene erlatak - Ene obrek
aski erakusten dute ene aita ni baithan dela, eta ni haren baithan -

(Judu hek ijan baitzen fede eneekoak, erranen zuten = Jesus hunek egiten
ditu miraculuek egin ahalkoak, azeri baita jainkoak lagundu dula - Ha die bera
jainko dela, eta segur hala ijan behar du, seren segurra erraiten baluzte, diotarik
jainko dela, jainkoak ez leuke segurki bati emaen miraculuen egiteko indarra - Jainkoa
seren hezra gaistoan judiuek ez juten heri ilusten, aithortzen -)

Judiuek hura harthu nahiretz zabiltzan, bainan berien esku etzuelarik
atthera zen, eta hainitzek sinetse harthu zuten orduan Jesusen baithan -

Misericorde envers les pécheurs

Bekatorosak Jesusen ganat hurbiltzen ziren, haren entzuteko. Eta Farisauak erasiaka ari ziren, zioztatarik : Jesus horrek onesten ditu bekatorosak, eta heiekin jaten du. (Jesus ona zen bekatorosentzat, hek bildu nahiz - fariseuek ez zuten kreatz zeren eihuka ar Jesusentzat, bekatorosak egin gaizkiak on-hartu-baititu bezala)

Orduan Jesusek athera zuten parabola hau. (alegia)

Zuetarik norbeitek baitu-baditu ehun ardi, eta hekietarik bat galtzen badu, ez othe ditu utziko bortuan laurehun hogeita hemeretzi ardi galdu denaren ondotik joaiteko, atzeman dukeen arte ? Eta atzemanez duenean, bozik harturen du sin gainera ; eta etcherat denean, biltzen ditu adiskideak eta auzoak, diotzatarik : Enekin bozkaria zaizte, aurkitu baitut ene ardi galdu zena. Nik erraiten dautzuet, zeruan horrela izanen dela bozkario gehiago, urrikitan sartzen den bekatoros batentzat, ezenez laurehun hogeita hemeretzi justu urrikitze beharrik ez dutenentzat (Hemen Jesusek ez du eman nahi gaizkiak maitagoa ditzela onak baino - ez - jainkoak maite ditu oro, gaizkiak eta onak, oro bere seaurrak baititu - bainan maitagoa ditu onak gaizkiak baino, zuzen den bezala - Hemen adierazten dautzu bakarrik zer bihotzmina duen, ardi bat, arima bat galtzen delarik bekatuaz - ez urrikalmendu handiarekin dabilan bezala baldu beharrez - Hala nola emen bat, haur bat eri duelarik, ufsen baititu beste haur osagarriak Hirenak, nahiz hek ere bertzin maite ditzen - - -

---

Emazteki batek, hamar drakma izan eta, hetarik bat galtzen badu, ez othe pirten argia, garbitzen etchea, eta bilhatzen arthatzekin drakma galdua, atzeman arte ? (Drakmak balio zuen zure hogei sueldo) Eta haustu dukeenean, bertzen ditu auzoak eta adiskideak, erranez : Bozkaria zaizte enekin, aurkitu baitut galdu nuen drakma. Horrela diot zeruan izanen dela bozkario, urrikitan sartzen den bekatoros baten gatik.

Nik J.C. adiarazi nahi du ze urrikalmendu handia duen bekatorosentzat, eta nola ekarria den barkatzerat, bekatorosak den gutxieneko urrikia erakusten dueneko - Jainkoa hain ona denez geroz, ez duzu behinere ebaitu behar gure salbamenetaz -

Eran zioten oraino : Gizon batek bazituen bi seme, eta hekietarik gazteenak eran zion aitari : Aita, emadazu etcheko ontasunetik jazonez heltzen zaitana - Eta aitak berezi zioten zoini bere ontasuna zen urungo bakietarat, eta han bakitzerian (galdukerian) chahutu zituen ontasun guziak - Oro galdu zituenetik, herrialde hartan gertatu zen gosete handi bat, ebehar izan (zuen) jasan gabezia, erakasi - Orduan joan zen hango etcheko jaun baten menetik (muthil) eta bunek igorri zuen urdain (urdezain) bere baster-etche batera. Han nahi zukeen sabela bethe cherriek jaten zituzten bekatarik. bainan nihork ez zioen emaiten.

Orduan bere baithan sartutik, eran zuen : Zenbat jehi ene aitaren etchean ogia nasai dutenak, eta ni hemen gosez hiltzen ari. Jaikiko naiz, joanen naiz ene aitaren gana, eta eranen diot = aita, gaizkia egin dut jainkoaren eta zure aitzinean, ez dut gehiago merezi zure semearen izena, ezar nezazu zure jehien (zahatu) joan zen bere aitaren gana.

Zoda etchetik oraino urrun zelarik, bere aita ohartu zitzaion, eta bihotzak gaindi eginik, lasterrari eman zen, zauji egin semearen lephora, eta besarkatu zuen. Orduan semeak eran zion : aita hobendun naiz jainkoaren eta zure aitzinean, eta ez dut gehiago merezi zure seme deithua izaitea.

Bainan aitak eran zioten bere jehiei : Ekhar ezazue berehala bere lehenengo soinekoa (aldatzeko) eta jauntz ezazue - Ezar ezazue eskuian errezuna, eta oinetakoak zangoetan. Ekhar ezazue arateke gizendua hil zazue, dugun jan eta egin besta ; zeren hil baitzen ene seme hau, eta berriz pizten baita ; galdu zen eta berriz itzuli baita - Eta hasi zioten besta egiten -

Arte bitartean (ikusten zutelarik) semea zaharrena baster-aldetik etxerat, itzuli zelarik etcherat ; hurbiltzearekin, aditu zituen hango kantu eta bozkarioak ; deithu zuen jehietarik bat, eta galdatu zion zer zuen hek oro - Jehiak ihartzeki zion : Ethorri da zure anaia, eta zure aitak hil du aratoke gizendua, osagarritan itzuli zaielakotz. Anaia zaharrena, gaitzitzurik,

eken etchera sarta nahi. Aita bera zinik ethoizitu zuen Jar zadin. Bainan harek ihardetsi zion aitari: Huinbertze urthe hautan zure menetko egotu naiz, betti zuk eranak egin ijan ditut, eta behinere ez daotadazu pittika bat ere eman, ene adiskideekin bortxeko; bainan ethorri denetko zure seme hori, zihuen guziak zenik emaztarrekin, aratehe gizena hil diozu. Aitak ihardetsi zion: Semea, zu betti enekin zare, eta nik ditudanak zureak dire. Bainan behar zinuen egin bozkariozko baskari bat, zure anaia hau hil baitzen, eta berriz bizitzu baita; galdu baitzen, eta berriz ediren baitut (aurkitu)

Economne infidele

Jesusek eran zioten eraino: Gizon aberats batek bazuen etchegain bat (etchegizan) nausiari salatu zioten etchegain horrek chahutzen ziozkala bere ontasunak. Nausiak deithu zuen, eta eran zion: Zer aditzen diat hitaz? Eman ezadak garbitasun (kontu) hire multhil nausigoaz (etchegainzeaz) hemendik goiti ez dukek ene ontasunez arthia harturik. Orduan etchegainak egin zuen bere baithan: Nausiak khentzen daolanaz gerotz etchegaingoa, zer eginen dut? Haiturrecko ez nij on; eske ibiltzeko ahalge izanen naiz. Huna zer eginen duan, atzemaiteko zenbait adiskide, bereen etchetara hartuko naukenak, seihortik gabe izanen naizelarik. Deithu zituen bederazka bere nausiari zerbait zor zuten guziak. Lehenbizikoari eran zion: Zenbat zor diozu ene nausiari? Harek ihardetsi zuen: Ehun hordi (ijari) olio. Etchegainak eran zion: Jar zaite, oriju zure zorraren agenda (papera) eta ehunekoaren orde, egiozu berehe bat berrogoi ta hamarrekoa. Gero berehe bati ere galdatu zion: Eta zuk zenbat duzu zor ene nausiari? Ihardetsi zuen: Ehun errogeu (gaizuru) ogi. Eman zion hari: Har zaza zure agenda, eta ehun errogeuren orde, ezar aza zor dituzula bakarrik laurehun hogoi.

Nausiak eder kausitu zuen etchegainaren tzarkeria horri, zeren arbitrio jakinduriz (sabiki) erhoitzen egin zuelakotz (1) ezik munduetarrak eincago diren egiteketan jainkoaren haurrak baino (2) Eta orai nik eraitzen dautzuet: Ontasun [illegible] adiskideak, zeinek hartuko jainkoaren [illegible] egizkitzue adiskideak, zeinek hartuko jainkoaren [illegible] (3)

(1) Jesusek ez du eran nahi hemen enhartzen duela etchegainaren [illegible] bat baitzen lehenetikan gainera. Bainan ele jaio gizon haren jakinduria, zeren erhoitzen [illegible] nausiak kausitzen eman ebe, eraiteko adiskide berri egiteen, hauteik leihor bat emanaz diskideekin.

(2) Hala luke J.Kristok ga ere hola erhoitzen bazinez gerozaz, elemosinetaz, sekulako keihoraz, munduetarrek hemengoaz erhoitzen diren bezala. Hek bezein erne eta jakin bazinez.

(3) Eta eraiten dautzu nola joka - enhauzo [illegible] lehen bujuela iretzazi jenua -

Bekatuzkoak eran nahi ethe du - gaizki bildurik. [illegible] hala beitire gure enhaimek, enhaun lehen bilgarri ikusi jazenzpio nausiari - Jakindo etchegainak nausiari ekeki enhaunetikan egin zituen adiskideak eta jenua segurtatu - Bainan ez abal dire gure enhaimek gaizki bildurik - hala beitire. Bainan J.Kristok deitzen ditu bekatuzkoak, unpublikoen ser-eretzen gaizkiyakitatik; kurreri kirrpiltakoen gaizkiyakitatik, jenua ahaztzaraziz - eta egin-eretzen dauzpatzakotik; asko bekatu asko bekatuen eraentzenna emanez.

Eta nahi luke J.Kristok bildurezko bazinitzu gure enhaimek, ez bekatuzko ukhaitzeko, bainan jenuzkotik adiskide berri egiteen: Eta ez dire adiskide hek! Bekatuzkoak (gaizuru) eta onak, jainkoek ezarri ordejinetarri egiteen dire [illegible]

Aberats gaistoa

Bazen gizon aberats bat; soineko oso fin eta kolore handiko (churiz eta purpuraz) eta egun oro baskari hautsak. Bazen ere eskale bat, Lazaro deitzen zena, haren aitzean eztanik zagona, dena zauri; aseko zena gogotik aberatsaren mahaineko erorri papurretarik (ondarretarik) bainan nihork ez zion ematen; hango chakurrak bakarrik heldu zitzaizkon, zauriin miliskatzera. Hor eskalea hiltzen da, eta aingeruek baderamate Abrahamen besoetara.

Aberatsa ere hil zen, eta ifernua zolarat artikia ijan zen. (Jesukristok alegia hau aitzera zuelarik, zeruia ezpen oraino idekia. Hil eta, orduko gaistoak, oraikoak bezala, bazeazin ifernurat, sekulako gastigurat. bainan onak, hil eta, ez zitezken oraino Jaun Jesuan, zeruia ez zelakotz oraino idekia, eta ez zen oraino idekia, J. Kristok ez zuelakotz bekatua erreparatu (ordaindu) kurutzean hilez. Onak, hil eta, bazeazin limboak deitzu toki batera - ez zeru ez ifernu, arteko toki batera. Han zizen lau mila urthez hil zizen J. Kristo jin aitzineko saindoak, abel, Noe, abraham Isaise, San Josepe etc... Horra zertako dion J. Kristok eskale saindu hura cremaraijan zela Abrahamen besoetara. Limboetan baizen Abraham. Jesu handik zarthu zen zeruan J. Kristoekin, sakbatoez. (Limbo toitaz bezalle bada bertze toki bat, ijen bereiza (limboa) batthiatzu gabe hil haurrentzat.) bada oraino hirugarren toki bat, purgatorioa; eta laugarren bat, ifernuaren toki hoik elgarri hurbil dire, bainan berech, maitka bezala ejarriak. Ifernu zolan, limboak goienean.

Aberatsak, oinhazeen erdirik, begiak altchatu zituen, eta urrunera ikusi zuen Abraham, bai eta Lazaro haren besoetan (goitionean) eta oihuka erran zion: Aita Abraham, urrikal zakizkit, eta igor aju Lazaro, utzan zar dezan erhi puntaz, haitaz ene mihiaren bustitzeko, zeren oinhaze gaitzetan bainoiz su gar hunen erdian. Abrahamek (kardetsi zion: Semea, orhoit zaite lurrean zinelarik, goitionetan (kargineta) Lazaro aldiz oinhazetan (zela); orai Lazaro goitionean dago, eta ju oinhazetan. Gehiralde, zuen eta gure artean bada hain harnasko leze bat, non hemendik zuetara jun nahi lukeenek

ezin baitezakete, ez eta hortik hunat ethorri nahi lukeenek ere. (Aberats harek zer bekatu egin zuen bada ifernuan chortzita izateko? J. Kristok ez due aiphatzen, ez ehaintzarik, ez lehiakorarik, ez bertze bekatutik han baijik: Lazaro ez zuen tazundu behar handitsen zelarik. (Jauntzijon eta jaincan egin zuteen ere bekatu) eta bere mahaineko sobarrak ere ez zioztalakotz ezman nahi, orai ez zaio emana mihiaren bustitzeko nahi lukeen ur eskuta!) Zeruz bekatu da eta bekatu handi ifernuak deramana, gure ontasunekin ebra onik ez egitea.

Horra zertako giristino onak eta onetz egitera behatzen diren, aberatsak ukhan duen gorigaitzaren beldurrez. Ura hunek endurio haberenak dituz bai ongitzeenentzat, bai lagunduz senarentzat. el pour la bonté de sa femme.

Erranez aberats gaistoari buruzco gogoeta luzea jorinna izpare aldiz oinhazetzen zen... Jesusek aitzinatzen daukiu gure bizitzeen itzultzia gaijoa ez dela bakarrik bat bestearen ondotik etorriko diren bizitzetan, bainan bizitze bakoitzean ere. Munduan ezatzen dela, eta bizitza bakoitzi ijan behar hunen ya baino hobeki direnez. Jainkoak ez dituela bakotz ematen zorion gaijotik gaude bizi. - Mundu hunetan ere bizitzen bakoitza ijaten ez bada bizi.

Orduan aberatsak eman zion Abrahami: Jeoveren, aita, igor aju, ethori, Lazaro ene etche ondora, han bai bithar bortz anaia, eman dezaten hemen zer dabilan, bek ere ez ditezen jin aithajetzko toki hunetara.

Bainan Abrahamek ihardetsi zion: Jure anaiek han dituzte Moise eta profetak, hekien erraneri jarraik ditzela. Aberatsak aldiz eman zion: Hiletarik norbeit joan balakioke, urrikalan sar litzeke. Orduan Abrahamek ihardetsi zion: Ez balinbadituzte hinesten Moise eta profetak, hiletarik norbeit joan balakioke ere, ez legaketa hinetz.

Batzuetan aditzen da erraten: Ba ethe da ifernurik? Nihor ez jauzka hantik heldu erraitera badela. Egia, nihor ez da hantik heldu, geia jinen ere. Gainon jesu Kristo jin da bertze munduetik erraitera badela ifernu helhierretako bat, eta haren jainkotzko hitza egia da. Beitzalde jainkoak igorriren balauka norbeit ifernutik, sinhetsaraziz otoi fileke J. Kristo bera baino? ou croiront au fondement de...

Orduan haur batzu ekharri ziozkaten aitzinera, hunki zitzan. Dizipuluak charka sirenean, hari zioen haur hekien urruntzen. Bainan Jesusek hurbiharagi zituen haurrak, esanez: Utzatzue haur horik ene ganat joiten; eztik zeruko erresuma haur horik iduri dienentzat da. (Haurrak berenaz injentak lire, garbi, laño, umil, sinetskorrak - horiek dire salbatzekoltzat behar direnak gainjoak -)
Gero haur hek besarkatu zituen et benedikatu, eskuak hekien gainean emanez.

Perfection.

Hantik aitzina abian zelarik, Jesusi jin zitzaion lasterka gizon gazte abrats bat, eta belaunikaturik galde hau egin zion: Nausi ona, zer ongi egin behar da bethiereko bizitzearen ardiesteko? Jesusek ihardetsi zion: Zergatik deitzen nauzu ona? Nihor ez da onik, jainkoa bera baizik. (Hori esanez gizon gazteari Jesusek adiarazten zion jainko zela; sinesten huzunaz zeruz ona haizela, sinesten duzu ene jainko haizela.) Zeruko bizian sartu nahi bazare, aski duzu manamenduen beiratzea. Gizon gazteak erran zion: Zein manamendu? Jesusek ihardetsi zion: Ezagutzen dituzu manamenduak: Ez duzu nihor hilen, ez duzu lehiakerarik eginen, ez duzu ebatsiko, lekukotasun gezurrezkorik ez duzu eginen, zure aita-ama ohora zatzu, maularik edo bidegaberik ez egin, zure laguna maita zazu zure burua bezala. Gizon gazteak ihardetsi zion: Nausia, horiek oro gaztedanik beiratu ditut, zer duket egiteko oraino? Orduan Jesusek behatu zion eta maithatu; gero erran zion: Gauza bat duzu eskas oraino; nahi baduzu izan perfet (ez bakarrik gizkino on, mais ona baino hobea, nahi baduzu beiratu ez bakarrik manamendu horik, bainan oraino ene konseilluak) zure ondasun guziak saldu gatzu, eta beharduneri eman; ondasun (*) parregabeko bat ukanen duzu zeruan; gero zato, jarraik zakijkit.
Bainan gizon gazteak, aditu zuenean zein hori, joan zen illunik, ontasun handiak gabe zelakotz. Orduan Jesusek, behaturik inguruan zituen dizipuluei, erran zioten: Ai, aberatsak zein nekez sartuko diren zeruko erresuman!

(1) Ceci par pour tous - mais apkez, praile, ferora

(Ordukotz bazituen 7 Kristok hautatu gizon bere ganat: Bitxiak, 12 apostoluak. Erran ziolen: Nahi gaitute niri jarraiki: Utzirik zuen etcherkoak eta jaukitzuenak zuen sareak: Eginen zaituztet arimen arrantzari. -- Apostoluak jarraiki zioen Jesusen deiari, bokazionean, eta apezpik.
Gauza bera dio galdetu gizon gazte aberats hunek, eta huntarik eginen zuen hamahirurgarren apostolu bat, nahi izan balu jarraiki Jesusen deiari, saindutako zen, zerurako, bezte apostoluekin, eta ora bainan bere ontasun handien usteak galdu egiten zion; apostoluek erreskiago utzi zituzten beren sareak, beren ontasun itxiak, eta horra zertako Jesusek dion aberatsak beharduenak baino nekezago direla salbatzen.

Hala da gizon gazte hunek beiratzen zituen manamenduak, beraz salbatzeko behar zen guzia egiten zuen. Bainan zenbeiti jainkoak galdetzen diote bakuetan konseilluen beiratzea ere. Halakotz ukho egiten balin badute jainkoaren dei horri, gazte hunek bezala, inoiz handitan ezarriko diote + beren salbamendua. Askotan ez ottoe dire gertatzen hola aberats batzu, beren ontasunen gatik, jainkoaren deiari ukho egiten dutenak - ez naiz mintzo hemengo - zeren hemen izan baitira eta baitire oraino apezgeiak, ezoera geiak etcheseme eta alaba hoberenetan, nola aberats ez direnetan.

Zeruan sartzea nekez da aberatsentzat, ez aberatsa delakotz, bainan bere ontasuneri atchikitzegia delakotz.

Nec dicas: si j'observe commandements, jenne sauverai, mais suivre Conseils + pas sur - Car pour a fixé à chacun sa vie, vocation, et dans cette vie il a mis les graces speciales qui doivent sauver chacun de nous - si on sort de cette voie, on risque de se perdre, faute de graces qui étaient faites pour nous spécialement - Tel un train qui sort de sa voie -- Robespierre -

Donc que chacun suive la voie, vocation, idée - on parle au Confesseur, qui sera, suivra Ecriture - prendra ensemble -

Dizipuluak tolas horiez harritzeak ziren, bainan Jesusek erran ziolen berriz: ene haur maiteak, arras nekez sartuko dire Jaunaren beren gogoa aberastasunetan dadukatenak - Kamelua orratzaren chilotik erreskiago iraganen da, diruduna zeruan sartuko den baino - (Jerusalemen sartzeko altxetan, bigen bat deitzen zutena "orratz-chilo" horixia zelakotz eta aphala, harturik iragateko

Kameluek behar zuten burua afhalde, bethaunikatu, bijkaneko karga ere behar zituzten khendu, hain zen neke handik iragaitea. Eta eman zahar bat zen fundu artean, gauza neke baten egitea, eraitz ohi hartarik iragaitea tzala zela.

Hemen adiarazten du Jesusek, kameluek beren karga luzeyat utzi behar zuten tzala ethe hartarik sartzeko, hala aberatsak behar ditela utzi bere aberastasunen karga, zeruan sartzeko.

Berriz ere errailetzo, hau konseilatzo gauza, perfet izan nahi duenarentzat, bekatzione garaio batekara jartzitti nahi denarentzat.

Bertzek aski dute beren Soberakinetik emaitea..)

Horiek aditzean, harritzago ziren oraino dizipuluak, eta elgarri zeraraten: nor da beraz saltatuko ahal denik?

Aldiz Jesusek behatzen zietelarik, eman zuen: Hori egina da gizonentzat, bainan jainkoarentzat egintzian dire guziak. (et de fait, en au dieu tous les temps et aujourd'hui encore des riches donne tous les Siens de Ciel et du prochain - celon la grace

Orduan Piarresek eman zion: nausia, guk utzi ditugu ginituen guziak, eta zurraiki gatzaizkitzu, ze izanen da beraz guretzat. Jesusek ihardetsi zuen: Egiazki egiazki, zuek nire zurraiki zaretenak, zuretako aren semea zurriko delarik bere koroatzko aldian, azken egunean, zuek ere zurriko zarete hamabi aldietan, eta zupatuko ditutzue Israelgo hamabi herrialdeak. Eta nork ere, ene gatik, utziko baititu etchea anaia, arrebak, aita eta ama, emazteia eta haurrak, eta lurrak, harek enetzat utzi duen baino ehun aldiz gehiago ukanen du bai hunetan bertan, eta bethiereko joriena bertze munduan.

Ouvriers de la Vigne

Zeruetako errejumak iduri du etcheko jaun bat, goizean goizik ilki zena bere mahastirotzat langile atzemaitera. Langileekin bitzartu zen egunetco denario batez (semion 1ª) eta igorri zituen bere mahastira. Berriz atheratarik beberatzi orenak irian, ikusi zituen bertze batzu plazan alfer. Eta eman zieten: zuek ere joaite ene mahastira, eta emanen dautzuet zuzen ditekena. Eta joan ziren. Berriz ere ilki zen egyerdiran eta arratsaldetco hirur orenetako ingurutsuan, eta orobat egin zuen. Azkenekotz ilki zen arratsaldetco bei orenetan, eta bertze batzu kausitutik han jaudela alferrik, eman zieten: zergatik jaudezte hor egun guziaz deus egin gabe? Hek ihardetsi zieten: bihork ez gaitu galdetu lanera. Eman zieten: joaite zuek ere ene mahastira.

Arratsa zin zenean, mahastiaren jabeak eman zion bere mestril nausiari (etcheko zainari) Deith zaitzu langileak, eta emozute beren saria, azken zinetarik hasirik, lehen zinetaraino.

Hurbildu zirenean arratsaldetco bei orenetan lanera zin zienek, ukhan zuten denario bana. Gero ethorri zirenean goizean goizik lanean hasi zirenak, hauk uste izan zuten gehiago ukhanen zutela, bainan heiek ere denario bana ukhan zuten. Eta erasiaka ari ziren etcheko jaunarentzat, zietelarik: Azken horiek oren bat aritu dire lanean, guk aldiz egun guziko beroa eta nekea jasan ditugu, eta deneri bardin eman diautzu. Bainan nausiak ihardetsi zion hetarik bati: Ez zinena enekin denario batez hitz artua? Beraz ez dautzut bidegaberik egiten. Har zazu zurea dena, eta zoazi. Azken zin hunі ere nahi baditut eman zuri bezenbat, ez oltze naiz nahi duanaren egitera haizu? Eta zure begia gaizkian da, hi hunentzat ona izizatokotz? Horrela izanen dire azkenak lehen, eta lehenak azken. Hainitzak dire deithuak, guti ordoan hautatuak.

Lazaro

Lazaro deitzen zen gizon bat eri zen ; Bethanian zagon bere bi arrebekin, Maria Madalena eta Marthrarekin - Maria Madalena (bere migrainez deitzen da, bere ilezi chukatu zituen ermazteki lehatorosa.
zen Jesusen zangoak, bere ilezi chukatu zituen ermazteki lehatorosa.
Bi arrebek beraz igorri zuten norbeit Jesusi errailera : Jauna, zuk maite duzun gure anaia eri da[1] Jesusek erran zion mandatariari : Gaitz horren bidez ez da ene aita eta ni biak handitzki gorestiak izanen gare - Jesusek maite zituen Lazaro eta haren bi arrebak ; halarik ere haino bi egunez egon zen toki hetan[2] Gero erran zieten bizipulucei : Atzul gitzen erai Judeara - Bizipuluek ihardetsi zieten : Haundia, judiuak oraino berriki zabiltzan zu harrikatu beharrez, eta hetarat itzuli nahi zinuke - Orduan Jesusek erran zieten garbiki : Lazaro hila da[3] eta nahiago dut hura hiltzean, ez bainintzen han, zuen gatik, zuen sinestea azkar dadien - (3)
Bainan goazen haren ganat - Thomas Didimok erran zieten Bizipulu lagunei : Goazen gu ere, hil gaitezen hunekin - (4)

(1) Othoitz ederra - doi diria bihitz - maite duzu, jakitez geroz eri dela, sendatuko duzu hotako sidantzjarekin othoitz egitea ederjato jainkoari

(2) Euzkaldun da, galdegina berehala eman gabe - gero hobeki eta gehiago emaiteko Lazaren pitz-arazteaz an -

(3) Hila fijitz, eria sendatuz baino miragarriagoa egingen baitzuen, eta hola zuen sinestea gehiago azkartuko baita -

(4) Thomasek hemen bihotzdun agertzen da ; judiuk hiltzen badute gure nausia, gu ere hil gitzatela harekin -

Jesus ethorri zelarik Bethaniara, Lazarok ordukotz hazitzen lau egun hobian choritzia zela - Bethania Jerusalemetik hurbiltzen, hamabortz estadiotan bezala (ez arrao oraiko 2 kilometra) eta Judu hainitz bazirien handik jinak, Marthraren eta Mariaren bihotz-minaren ezkitzera, anaia galdu zutelakotz - Marthrak jakin zuenetko Jesus heldu zela, joan zen haren bidera - aldiz Maria Madalena geldika zen etchean - Marthrak erran zion Jesusi : Jauna, hemen izan bazina, ene anaia ez zen hilen bainan badakit zure aitari galdegin guziak ardietsiko dituzula

Jesusek ihardesten dio : Zure anaia pizturako da - Bai, dio Marthrak, badakit pizturako deta azken eguneko piztean - Jesusek erran zion : Ni naiz pizkera eta bizitzea ; ni baithan sinesten duena, hila balitz ere, bizitzko da - Nitan bizi dena eta nitan sinesten duena ez da hilen betikotzat - Sinesten duzuia hori ? Ihardetsi zion : Bai, Jauna, sinesten dut nik Kristo zarela, jainko bizitzaren semea, lur huntara jautsi zarena - Solas hori erranik, joan zen bere ahizpari errailera ahapetik : Nausia hemen da, eta zure galdera du.

Aditu orduko, Maria jelki zen berehala, eta joan zen zuzen ganamariarekin etchean zirien judiuek kanteman zutelarik Maria hola batbatean jaikiten, ondotik abiatu zitzaizkion, uste eta hobiria joan[zen], han negar egitera - Bainan, Maria heldu ijan zenean Jesus zagon tokiria, hura ikuskearekin, oinetara erori zitzaion, erranez : Jauna, hemen ijan bazine, etzen hilen ene anaia -

Jesusek ikusi zuenean Maria negarrez, barneaz tzitzaion, eta erran zuen : Non ezarri duzue hila ?

Ihardetsi zieten : Jauna, zatoz, eta ikus-ezu - Eta negar egin zuen Jesusek - Orduan judiuek erran zuten : Beha nola maite zuen Lazaro - Aldiz hetarik zenbeitek erran zuten : Sorkchikako itsuaren begiak ideki ditue, eta nola ukin du bada hau hiltzera ?

Jesus hurbildu zen hobiria - Harri zilo bat zen, eta lauza bat zuen gainetik - Jesusek erran zuen : Khen zazue harria - Jauna, dio Marthrak, hilaren arrebak, urraindua da oraikotz, lau egun hautan hor egarria baita - Jesusek ihardesten dio : Ez othe dautzut erran, nitan sinesta balinbaduzu, ikusiko duzula nere jainkoko indarra - Khendu zuten beraz harria, eta Jesusek, begiak jeinuz goititzez, erran zuen : Ene aita, eskerrak bihurtzen dauzkitzut, entzun nauzulakotz - Nik banakien entzunen nauzula betti, bainan hola mintzatu naiz ene inguruan den jendea ustez hunen gatik, sinets dezan zuk igarri naizela (Batteo miracle, pour se mettre bien)
Hori erranik, goza egin zuen oihu : Lazaro, atzera zaite hobi horretik - Eta berehala hila illi zen, eskuak eta oinak cherrendez lotturik, eta hil oihala begitarteau - Jesusek erran zuen : Khen

zetzue tottura hoik (edagozik) eta bego jaitera -

Mariaren eta martharen garat etorriak jiren judu herrik hainitzek
sineste hartu juten jesusen baitan, ikusteagatik jer egin juen - Bainan
hetarik batzu joan ziren Fariseotara, salatzera zer egin juen -

Orduan Fariseuek eta judu aitzindariek bildu juten bazarra (egin
juten bilkura bat) eta elgarri zioten: zer ari gare? Jesus horrek hainitz
sendatzie egiten du - Hola uzten badugu, guziek sineste hartuko
dute hortan - Eta egun hartaz geroztik buruan hartu juten hilaraz,
behar zutela - (ordubatez jar behar juten erran: "ongi jon hori jainko da, hola
hilak ere pizten ditunean, beraz horrek erranak egiak lire, beraz behar lituzu guk
ere sinetsi eta egin." Ba, bainan hola mendu baitin jesusen aitzinean,
ero jesusen ondotik ibilko ziren, beren karga eta nagitasuna galtzeko pirastan, eta
horrbaratu baino, nahiago izan juten beren ttherna gaitzen buruzkinda, eta egiazko jainkoan
ukho egin - Sanguis ejus super nos, hirien odola eror bekigula -- gure eta gure
ondoren gainere - Regnio, pople juif. maudit -- Royaume - peuple juif.
Conversion la foi - espan Religion ou J. C.

Hartakoz jesus ez jen gehiago ageriki juduen artean ibiltzen -
(ez bilkuretz, mendi ttherna ez jerusalemgo pina) Bainan joan zen berbe aldera, Efrem
deittu hiritza, eta han egon zenbeit egun bere ikasleekin - Hola
hurbildua baizen judueu Pazko eguna, aurkintze betarik hainitzak
Jerusalemerat igan ziren Pazko ditzineau, beren burueu garbitzera.
Han temploan zaudelarik, bilhatzen juten jesus, elgarri zioteiarik:
"Jesus ez othe da jinen besta egun hauetara, ez? Jaitzue?"
Orduko Fariseuek eta judu aitzindariek manatua juten, norbeitek
balin bajakin non jen jesus, hala gezan, gero haren presa hartzeko.
Arte batean jesus bidean zen, bere apostoluekin, Jerusalemerat ari-
penen aitzinean zohan, eta apostoluak ordotik, ijaldura handiegnan:
(bajakiten alabainan Jerusalemeko fariseuek jesus hil nahi zutela)

Jesusek bere ondora bildu zituen, eta ahopetik erran: Bagoazi beraz
Jerusalemera, eta jainkoaren semeaz profetek aitzinetik erran guziak
orai gertatzera doaz: Saldua izanen da Fariseuei, judueu aitzindarieri,
hauk erranen dute behar dueta hil - emanen dute paganoen eskuetara,

eskarnio eta thu eginen diote, azotatuko eta kurutze bati izatuko dute
bainan hirugarren eguneau pizkuko da -
(Jesusek hemen erraten situ aitzinetik bere hiltzeko chehetasuna guziak - horiatako behar da
izan jainko - Aitzinetik nahi ditu jar-araji gertatuak bere hiltzeari., ez bekigitzeiten
iduri bedarik zuela jakitatela jesusi - horek berezek pizkaraspen eta -
Ez jnen nahi, hiltzeko nesna pitzeretzin, Apostoluek galzeyaten - sineskea (karen baithako)

Jakobe eta Joanes hurbildu ziren Jesusi beren amarekin,
zerbeit galdatu nahiz - Jesusek erran zion amari: Zer nahi duzu?
amak thardetsi juen: Egizu ene semek hauk biak jare erreuman
jar ditezen, bat jare eskuinetik, bertzea jare eskerretik.
Jakobe eta Joanesek ere erran zioten: Nausia, nahi ginuke
egin bagineazan guk galdatuten duguna - Eta Jesusek erran zioten:
Zer nahi duzue egin dezagueedan? Eta erran zuten: Iguzu jare
erreuman jar gaitezen bat jare eskuinean eta bertzea jare
eskerrean - (Jesus mintzo zaitelarik bere pasionez pasionaren aitzinetz, apostolu hauek
mintzo zaizko ohorez - zein ernan dabiltzan elgarrelarik? Horia gertatu
Jesusek thardetsiten dioten bai amari bai bi semeri -)
Ez dakizue zer galdatzen duzuen - Edan ahal othe dezakezue nik edan
behar duan kalitza? (Jesus hemen mintzo da bere heriotzeko kalitzaz, eta
galdatzen diote hea ni ganen diren beren bizitzaren ernatzeko
Jesusek heienzat ernan gogo duen bezala)
Heiek erran zioten: nausia, edan dezakegu - Jesusek berriz erran
zioten: Egia da nik edanen duan kalitza, jusek ere edanen duzuela.
(Jacques fut decapité par Hérode - Joanes eho ziaduelen egasia ijan zen Tromen -
Beraz jusek ere pairatuko duzue enetzat, bainan partzea ene
eskuineetarik eta eskerretarik, ez dago niri ematea, bainan ene
aitari - (aitak baitu ematen saria merezi duenari)
Heri adiarik, bertze hamar apostoluek zuminkzen abiatu ziren
Jacobeen eta Joanesen aldetat - Bainan Jesusek hurbil araji zituen
bere ganat, eta erran zioten: Badakizue populuen buruzagiek
manatzen dutela herreri - Bainan ez da horrela izanen gureen
artean - juen artean lehenbizikoa izan nahiko duena, guziren
zehi jarri behar ko da - Alabainan jainkoaren semea etorri da
ez zerbitzatua izateko, bainan zerbitzatzera, eta bere bizitzaren ematera
hainitzen salbamenerako tzat.

Arrogle de Jericho.

Jesus Jerikora hurbiltzen zelarik, itsu bat bide baterean, eskе parria zagon - Nola deitzen baitzuen (jende) oste handi bat iragaiten, galdatu zuen zer zen harramantz hura.
Jharderi zioten Jesus Nazarethtarra zela han iragaiten. Orduan, oihu egin zuen: Jesus jabiten Semea, urrikal zakizkit. Jesusen aitzinean zohazinak, gaizkiki arri zitzaizkon, ichil-arazi beharrez. Bainan harek hainitz gorago egiten zuen oihu: Dabiten Semea, urrikal zakizkit - Orduan Jesus geldidu zen, hurbil-arazi zuen bere, eta erran zion: Zer nahi duzu egin dezadan? Harek jharderi zion: Ikhus dezadan, jauna. Eta Jesusek erran zion: Ikhus-azu, zure sinesteak salbatu zaitu - Orduan berean ikusi hasi zen ikusten, eta ta Jesusen ondotik zohan, ospe Jainkoari biharriz. Han zirien guziek ere, ikusi zutenean hori, eskeр eman zioten Jainkoari.

Zachée.

Jerikon bazen gizon bat, Zakeo deitzen zena; publikanoen aitzindaria zen eta aberatsa. Jesus ikusi beharrez zabiltan, nor ote zen, eta ezizion ikus zende ostearen gatik, bere hurbean ttipia zelakotz. Aitzinera lastr egiñik, igan zen Gastigar sikomoro bat gainera, Jesusen ikusteko, handik iragaitekoa baitzen. Harana zelarik, Jesusek begiak gorritu eta ikusi zuen Zakeo, eta erran zion: Zakeo, jauts zaite lastr, egun zure etchean egon gogo bainiz - [Jesus hartu da sede-sagrado bihurtu den haren ohantzera - nahi duzula igaiti Jainkoaren bururi, behatutakin adhera - Gaurtzako, on hori ikusiriik, Jesusek adhoriltze bat egin zuen bere bihotzeko barnetik - Gaurtzako adhora bera.] Berehala jauts zirik arbolatik, Zakeok toritzen hartu zuen Jesus bere etcherat - Orduan, guziak erasiaka hasi zirien, ziotzlarik gizon ttar baten gana zohala - Zakeok aldiz erran zion Jesusi: Ene ontasunen erdia emaiten diotet beharduneri, eta norbeiti egin izan badiot zerbait bidegabe, laurkun itzurtuko diot (1) Jesusek erran zion: Salbamendua etche huntan sartu da egun - Jainkoaren Semea zina baita zuzutik, galdua zenaren billatzera eta salbatzera.

(1) Eskes beraek ichil-arazi zituen ere - ikusi baitzituen ebatziak itzultzeko nahi zituela, behatutakin adhera nahi zuela.

Dix mines

Jesus Jerusalemera itzultzen zelakotz, guziek uste zuten Jainkoaren erresuma orduan agertzera zoala. Bidean erran zuen bera parabola hau.

Sortzé handiko gizon bat joan zen urrungo herriallе batera, hango erregetasunaren hartzera, gero etcherat itzultzekotan - Joaitean, hamar sehi deitturik, eman ziozkaten bakotchari hamar mina, erranez: Mina hoik ezarraitzue irabazian (interesean) ni itzuli artio - Toki urruin hartara zenean, hangoek higuindu zuten, eta erran: ez dugu nahi gizon hori gure erregetzat -

- Cet homme de grande naissance est Jesus lui-même, fils de -
- Joan da toki urruin batera, c.à.d. vers du Ciel en terre, pour y établir son royaume qui est l'Eglise
- Ces juifs, herritarrek, ne voulurent pas reconnaître son autorité -
- Mais, malgré eux, ses ennemis, il a établi recollement l'Eglise
- Puis, il est revenu chez lui, au ciel, - où il juge des hommes, demandant à chacun Compte des mines et des grâces reçues

Han erregе zarri eta, itzuli zen etcherat, eta deitzen zituen bere aitzinera diruа ukhan zuten sehi hek, ikusteko zer irabazi egin zuen bakotchak -
Lehenbiziko ethorri zen, eta erran zuen: jauna, zuk eman minatik (diruak) irabazi ditut bertze hamar; hausiak (harduesi zion: Ederki, zerbitzari ona, gauza ttipia baliarazi duzulakotz, ezartzen zaitut hamar hirirен gaine - Bertze sehi bat ethorri zen, zioelarik: jauna, zuk eman minekin, bertze bortz irabazi ditut. Hari nausiak erran zion: zu, ezartzen zaitut bortz hirirен gaine - Bertze sehi bat jin zen, zioelarik: jauna, huna zuk eman zinautan diruа, oihal batean altchatuirik ideki dut (plazatu gabe) zure beldur bainintzen, gizon zorrotza zarelakotz, eta bildu nahi duzulakotz ereiñ duzun baino gehiago -

faire la sieste, ne souffle plus - ne pas faire mal - dans ne rien, ce n'est pas grâce, dans pas un

Hari erraiten dio : gerbitzari gaizka, bire aholik barkeen haut ; bañakiten ejan zerbitza nahizela, erain gabe bilkeen duela ; zerbaito ez duk beraz emaiten emen diru maitegura, nik eskeratzearekin, atthera nezan bire izabaziekin ! Eta han zirenei erran zielen : Kben zaude hezan bire izabaziekin ! Eta han zirenei erran zielen -

(1) Bethania Jerikotik Jerusalemera bidean - 1 K.
Lazaro - ...
1512

(2) Santutia hori obora egiteko ohiturik bai judaismo
artetan.

(3) 300 Pikerako hori sobera gitxiagotan Jerusalemeko ... Zeharkaneri emaitea hobe
Otoi eue ez oltze bire ikusten, alegia jende
kharrez artha hauei dutelako ostatuman,
sobera baikaiete J. Kristoren kat, edirenaurik
gerkeit emaitea - ...

(4) Beharrezkan [illegible] birenak sekti batira, eta
isanen - keren asperkeriak, irritazuez,
baizuetan kreen faltaz, katigatzen ez ...
pone giristino bihotzetarik kanpotako sekti mota
emaiz - egin lagunkia ...
Jaio Mai, gaiz mundu ustekabeko ondarena -
eta emazte hunek ikusirik hil eta ez
hauela gankatuen (ohiturra legala) oraindanik
egin dio eue gorputzari, hil eta egin behako
gitxiegina -

Communios maiteuses Kristoli - Jesusen botie -
Penaren hatxiloj - ohartzen han Mirjoni gertatzen zitzaiona, ta bestea
Hotie l'espe - [illegible]
tertiaires

+ 152.3

Villefranche le 5 Septembre 1924

Monsieur le Doyen,

J'ai reçu la lettre de Mgr. notre Evêque touchant la Défense religieuse dans le Diocèse. C'est de tout mon cœur et sans la moindre réserve que j'adhère à la lettre épiscopale.

Veuillez agréer l'assurance de mon respectueux dévouement en N. S.

P. Bazard

Hari errailen dio - gerbitzari gaitzka, hire ahotik hartzen haut ;
bakakirin ejion gerriba naizela, erain gabe bilkiñ ducla ; gertako ez
duk beraz emaiten hiria maitzura, nik, dehiatzerainkin, atteria
zegan beie irabazieiñ ! Eta han gizonei erran zieten - Khen zazue
hörren esturik miña hori, eta emejue hamer diruetari. Hek ihardetsi
zieten : Jauna, jadanik badire hamer. Jai, bainan nik erraiten
dautzuet diruetari emanen raiela eta nasai ukhanen ducla, eta gabe
dirutari, duen

Kurut
erraiten dautzu
Eta nola hainit
bainan hetaz -
erakasten dauke
eraino orgia er
baliaraji gabe
Arima bat sa
eginak ito ede
baino, baliatzen
gratia batez,
bathandurz, ar
da, behar orgi
Jesus eri
zatzue hunar
Ja jes
Lettre
Response
quand aux
puuit pas
l'evêque, c'est le juge

Villefranque le 5 Septembre 1924

Monsieur le Doyen,

J'ai reçu la lettre de Mr Vinchon
Vicaire touchant la Réunion reli-
gieuse dans le Diocèse. C'est en
tout non avenu et sans la moindre
réserve que j'adhère à la lettre
Principale.

Veuillez agréer l'assurance de
mon respectueux dévouement en N. S.

P. Lazard

la proposition - [illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible] le pays pour lequel il se [illegible] - ah ! pere si [illegible] [illegible] [illegible]
Jaindunk emen miña, urkha, graziz, baliaraji behar, gorrito gaitzka ezkonen haukien bere jesum-
ori, le maître a l'air d'être bien [illegible] [illegible] - pire à l'on - [illegible] [illegible] [illegible]
pa profité de tout le monde - [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]
agina altxatu dugu - [illegible] [illegible] [illegible]

Bethaniako afaria

Sei egun bazko baino lehen, Jesus jin zen Bethaniara, non hil
izan baitzen Lazaro, gero pizturazuena. Hor egin zioten afari bat
Simon Leprosuaren etxean. Lazaro Jesusekin mahainean zegoenetarik
bat zen - Martha ari zen jateko eta mahaiera ekartzen - Aldiz
Maria Madalenak ezarri zuen antzi bateon litera bat gantzugarria bali-
-osenetik eta usain hotsemetik, Jesusen oinak gantzutu zituen eta
bere ileez chukatu ; gero untzia hautsi zuen, eta usain
bat betez etxea guzia. Gantzugarria haren usainaz betthe zen etxe guzia
(2) Orduan apostoluetarik batek, Judasek, Jesus saldu behar zuenak,
erran zuen : Zertako gal hau hau gantzugarria hori ; hiru zentz
denariotan baino gehiagoren sal zitekeen, eta beharduneri emaiten
horren balioa - Judasek hori erran zuen, ez beharduneq kontu
zelakotz, bainan ohoina zelakotz, eskuetan baitzaukan mollza,
bai eta hartan ezartzen zuenak - Han zuenbarik Jesus esan zuen
ere erraztiaz ari zuen hiria Madalenarentzat (3) (Scène affectueuse...

Bainan Jesusek erran zioten - Utz ezazue emazteki hori damurik
egin gabe ; hunek eni egin daotana, ongi da. Beharduna baditu
betti gutzuekin (bainan ni ez nauzue betti) eta tagantza
eginen ahal diozuete, nahi duteguenean - Hunek egin du bere
ahal guzia ; aitzinde da ene gorpuaren gantzutzera ehortzi
behar deneko - Egiaz erraiten dautzuet - Ebanjelioa munduan
den toki guztietan, hunek orai egin duena ere aiphatua izanen da
haren orhoitzapenetan - (4)

Jude andana hauti bat, jakinik Jesus han zela, jin zen
Jerusalemetik, ez bakarrik Jesusen ikustea gatik, bainan ere
ikusi nahiz Lazaro hiletarik pizpa zuena. Orduan Judeo nausiek
hartu zuten erabaki gutxan, hilaraji behar zutela Lazaro, zeren, haren
buruan, ezrabili gutxan, Judeo hainitz urrunetzen ari baitzitzen hetarik, eta
Jesus baithan sineste hartzen baitzuten -

Zer erhoteria ! Lazaro lehen pizpa duenak, egothe de bigarren aldi batez ere
pizkotz - Beren herrian, hori ez dute ikusten jiduzk -
Jesus ferura joan eta, jeltzuek pezo harturen Lazaro eta haren arrebak, eskuiska bereu
egarri ibaitzen, eta alki urrizkia goala nahi gaten bezala, hainek eta abiatu
il arriva à Marseille, et la traîne des juifs servit à christianiser la France (pour nous, [illegible]

Rameaux

Biharamunean (jun da Domenic) Jesus abiatu zen Bethaniatik Jerusalemera
burutz - Ohleta diticen den mendiskara zelarik, erran zioten dijipulueiei
(Olivetes) : Goazte juen aitzinean den herritto hortara, eta hor sarthean
berean aizemanen dujue asto bat bere umearekin, estekatua dgeela,
ume haren gainera ez da egundaino iyan gizonik ; lacha zatzue eta erakar
niri. Eta baldin norbeitek erraiten balaztue : zer ari zaizte hor ? Errojue
= Jaunak behen beharra du, eta berehala utziko ditue hunara
Joan ziren beraz bi dijipuluak, eta hiritto aitzinean bide hurutzie batean
aurkitu zituzten ti ahuleak ; eta estekatik harzken ari zirelarik,
jabeak erran zioten : zer ari zaizte hor ? Ihardetsi zioten : Jaunak
badu astohume hunen beharra, eta utzi zituzten joatera - Erakarri
zituzten Jesusi, gero beren soinekoak astohumeari bizkarrera emanik,
jar-araxi zuten Jesus haren gainean (1) Bazko bestako jendea
bosteka-bildua zen Jerusalemerat ; jakin zutelarik Jesus ere harat
heldu zela, bilera joan zitzaikon ; palmitzek bidearen gainean
hedatu zituzten beren soinekoak ; bertze batzuek aldiz haustin
zituzten arbola hostoilak, eta bidean hedatzen - Denak boskari-
otan abiatu ziren jainkoaren goraki goreretsiz, ikusi izan zituzten
lendatze guzien gatik ; oihuka zioten : Hosanah ! Ongi-etorri
Jainkoaren izenean datorrenari - Hosanah Jesu goienetarraino !
Jesusen aitzinean zohazenak bai eta ondotik hurditz zirenak
oihuka zioten : Hosanah jainkoaren semeari, Bake eta ospe
Jesu goienetarraino (2) Bazirien Jesus ikusi zutenak Fazaroren piztiaz,
han zirien lekuko, eta piztu hori hondatzen zutenak harat heldu
ziren gurtzeri - Fariseuetarik jenbeitek erran zioten Jesusi :
Mausia, ichilarazi zatzu jure dijipulue horik - Jesusek ihardetsi
zioten : Horik ichil balitze, harriak berak harat hitzegke oihuka (4)

(1) Toki hetan arbeak gora bira, ez hemengoak beyen aphal - eta hetien gainean dohana ez da hain
itzeligarri - D'ailleurs le Prophete tavait annoncé : voici que ton roi vient à toi avec son ane -

(2) Horra jendeak jende ebeiek, jendeak maite zuen Jesus, pozik eraikusten zin bere ahoroa, haimbertze
ez ebalako piztuarekin handitzu hil jiten zituzenak - Judueek beyekitzen nori ez zuten bar, horra zertako
egiten ditzen Jesusi Triunfa ele orje ele hori - Jendeko batzi hegala - Hosanah ere eguneu bezalan, aitziale bezalaz
jendeak hura bera, jendea aitzindariek itzultzaleak (fariseuek) oihuka ari zen Jesus hil galtzen gatik -
Horra jendea joie eldakor den - haizea norat, hura harat - ez dakioke ezbeza fida -

(4) Fariseuek eta aintzindariek, ikusiten bate jopulua Jesusi laudorioak jeretu gabiago ; oje hori egin
jarreyez, chipiskuak, ez ditzeke neurtuz jopulueri lasai eraztera idiei bezin - Jesusi bere eraikusi ichilarazi
dezan berak - Jesusek ihardetsiten bide jopulua ustez bate baya bere bitzeun, ebenkien Dodu - baizen ferrenak
harriak beziro ez zagoyezo bizia - harriek berek kanta hitzapetuko lituzke ustez -

Jerusalemeratt hurbildueak baitzirien Betfagia ikusiaretin, haren
gainean (hartaz) nigar egin zuen, eta erran : Ai ! Jerusalemez, azken egun
huntan bederen, ezagut baheza nendik dukenan bakea - Gainan hire
begiak ihuzkatuak ditun - Hortakotz ihusi ikariko bitzun egun batzu nigaregin
garriak, ekaick inguratuko haute pesarinez, setiatuko, alde orotarik
herbatuko, hi eta hire barneen ditunan umeak lurrerat arthuikak izanen
dizte, harria harriaren gainean ez hire diue hitan utziko, ez dunatatik
ezagutu hire jainkoa ihustera etherri zaizen eguna -

Azkenean Jesus sartu zen Jerusalemen ; hiri guzia kanhitz zen
elgarri zietelarik : zein da hori ! Hori da Jesus, Nazarethco profeta
Tenplean sartu zen, eta ihusi zituelarik saltzeroken ari zirien batzu,
diru aldatzaile eta uso saltzaileak batzu, ehilda zituen (haizatu)
templotik, eta ezkaili heien mahainak ; mihor ez zuen utzen Tenplean
sartzera untziekin, eta goraki erraiten zioten : Idazki da ez hamen
Jaharrean = Fine etchea otthoitzeko etchea da, juek ordean hunterik
ohitin zilo bat egiten dujue - Ordean hurbildu zitzaikon itsu
eta maingu batzu, eta sendatu zituen -

Hori ikusirik, fariseuek elgarren artean zeraztin : Denak horren
ondotik doazi, ez dugu horretin deus iradazpiko - Judu aitzindarick ere
ikusirik Jesusek egin sendatzeak, eta haurrak nola ari zirien Tenplean
oihuka = Hosanna Dabiden semeari, gaitzitzurik eta khechu zuri zituen ;
eta erran zioten Jesusi berari : aditzen duzu ze dioten ? Jesusek ihardetsi
eta erran zioten Jesusi berari : aditzen dugu ez dioten ? Jesusek ihardetsi
= Ezpurki aditzen baitut : haur hizien ahotik atheratzen da laudoriua
garbiena - Gero hek han utzirik, Jesus joan zen Jerusalemetik Betaniara

Fundi zaint

– Pikondo madarikatua –

Biharamuncan Bethaniatik izuli zen berriz Jerusalemerat. Bidean, gose baitzen, ikusiric ürrunera pikondo bat hostoactin, joan zen (ikustera) pikorik othe zukeen batere. Hurbildu eta ikusi zuen hostoz beterik deus ez zuela (ez baitzen pikoren aroa). Orduan pikondari erran zion: Hilarik ez beti gehiago pikorik zor. Solas hori bitjpuluek aditu zuten. Gero Jerusalemera ziellarik, Jesus joan zen Templera, eta berriz ere han ukemanik saf-erosten ari zirien batzu, handik izaiki zituen (ichilki) (déjà S'Ies avait chassés la veille le lendemain des Rameaux – mais les pharisiens les avaient fait revenir espérant le lendemain pour dénoncer à la chasse encore et le rendre impopulaire) Farisiuak eta aitzindariak Jesus galarazi beharrez zabiltzan, eta ez zakiten zer egin hartako; beldur zirien, populuak arrtiraeltin entzuiten zuelakik Jesusen erakaspenak.

Populuaren artean bajiren pagano batzu ere – Hauk erran zioten Philipe apostoluari – nahi ginuke Jesus mintzatu (pagano hauk herabe zirien, usté baitzuten Jesus mundura jina zela bakarrik judaukat – eta ez jentilekin) Jesusi beraz mintzatzera (Philipe badoha Andres bere apostolu lagunarekin Jesus Herren ikustera – Jesusek ihardesten diote: Ethorria da jainkoaren semea gorespetsia izanen den orena (erran baliote bezala: gai, aki-aitjue paganak bere hurbiltzera ari ginak, judauak bezala, ezik hurbildiren baita egunu, gizon guziak bekhatutik eremtio ditsuban egunu) Egiazki egiazki diotsuet erraiten – Ogi bihia, larrean ereina ijan ondoan, ez bada hiltzen, bera dago bakarrik; baldin ordean, hiltzen bada, biki hainitz ekarriko du (Ainsi Jésus ne peut sauver le monde que par sa mort)

Bere bizia maite duenak galduko du, bainan bere bizia munda hunlan gaitzesi duenak. Haurek beiratuko du betirako (hemen bere burua hainatzen duenak ez dela zerurako, aldiz bere bizia jainkoarentzat emanez, erlijioarentzat jarkuí jaiatuz, sekulako bizia irabaziren dela.)

Horlakek nahi badira nik erranak egin, jarraik behit. Hari zeruan ene aitak ohore eginen dio.

Orai ene arima nahasia dago. Eta zer eranen dut? Ai ene aita, beira nezazu orduhuntarik (herriteko orenetik) bainan ez nija jina hor huntara, hiltzeko oren hunen galtik: gai aita, emoiu ohore espe zure

Jainkotasunari

(Je m'avait déjà dans l'âme de Jésus le trouble qui éclatera au jardin de Gethsémani. Cependant, il sait bien que la mission rédemptrice du Sauveur ne s'accomplira que par la mort. Mais il ne veut pas encore prier pour qu'elle lui soit épargnée. Bainan orheitzen da zeruetik jina dela bere heriotzeaz mundurantzat zabaltzeko. Eta orhu egiten dio aitari: aita, bekatuak egin dauzkun laidenjan beti ordaintzat, barnetik ene ohiaz ene heriotzeaz, eta hola ijan zite gorespetsia.)

Orduan mintzo bat aditu zuten ernaiten zeruetik: Zeruan diot ohore espe, eta eranen diot oraino jainkotasunari – (C'est exhortation dut une demande d'exemple sacrificielle, héritière – jainkoaren gorespetsia – Jamais une gorespetsia tel une femme, une mintzoa orai aldiarazi haren alde denen aitzinean.)

Zerutikako mintzo hori entzun zutenek, batzuek ziotsen ihurtzuria zela – beste batzuek ziotsen aingeru bat zela mintzatu – Jesusek erran zioten: Zerutikako mintzo hori ez da ene gatik jautsi, bainan guen gatik – Orai da munduaren juzamendua – Mundu hunen buruzagia orai ijanen da thildua (debrua garaitua) (prince mort)

Eta nik lurretik altchatua gorathua ijanen naizenean, oro bilduko dikut ene ganat (C'est: Kurutzera altchatua ijanen nijatarik, handik emanen dut ene anoiduaren sinalerik handiena, eta bihizak ene ganat bilduko dire – cela inspirera du sacrifice)

Hola mintzo zen, eraktusteko zer heriotzez hil beharra zen – (Christ) Orduan populuak ihardetsi zion: Guk entzun dugu Kristok betti irauncn duela, eta zuk nolaz diozu kurutzerat altchatua izanen dela (non moritur ut Jesus – et même Comme homme il est ressuscité – mais alors encore faut-il une compensation pour la qui allait arriver –)

Jesusek erran zioten: argia (nil) oraino zuekin da aphur batchtzat – (ene Piakaspenen argiaz baliazaitzte) Argia duzueno ibil zaitezte, ilhunbeak ez zaitzaten harrapa uste gabean; ilhunbeka dabilanak, ez baitaki noral ariden – Argia duzueno, ijan zazue argian sineste, argiaren ume izaiteko.

(J.Kristok zeruetik ekarri du bere erakaspenen argia zuretzkat – bortan sineste hartuko duenek chuchen bidea hartuko duke, zerurakoa – aldiz sinestu nahiko ez duenetzi, dutenek chuchen bidea hartuko duke, zerurakoa – aldiz sinestu nahiko ez duenetzi, argi hura ikhaliko zaiote uste gabean, bere piapia lagunkja guziekin, ilhunbetan Kausituko dire, zerurako bidea galduerik, joko dute ifernurat

Hainbertze sendatze mirakuluzko eginik ere Judu buruzagien
aitzinean, batzuek ez zuten Jesusen baitthan sinesten (
(ispiritako itsumendua eta bihotzeko gogortasuna heldu dire gizonaren gaista
kreialik - Sero jainkoak ere hotlakoeri bakantzen diopata bere grazia, ikusiz
haien ikusmena gaistoa)

Bizkitartean Judu buruzagietarik ere hainitzek sinesta hartu
zuten Jesusen baitthan, bainan Farisauen beldurrez, ez zuten beren
sinestea ageriki aitkortzen, nahiago baitzuten gizonekilakoa egin
jainkoarekilakoa baino. Orduan Jesusek erran zioten, oihuka
bezala: Ene baitthan sinesten duenak, ez du sinesten ene baitthan
bakarrik, bainan oraino ni zeruetik igorri nauenaren baitthan,
ene aita baitthan; ni ikusten nauenak, ikusten du ere ni igorri
nauena. Ni, argia nais munduan huntarat ethorria, ene
baitthan sinesten duenak ez ditezen ilhunbeetan geldi.
(Ikusten duzue Jesus zein azkartki mintzo den fedeaz -
Hura sinetsi, jainko aita sinesten dela.
Hura sinetsi zuna - ez sinetsi ifernua
- Jorigaitz handia dela argiari ukho egitea - buruzkintzea
- Gerdin zorigaitz dela, sinesten dutarik, sineste haren gordetzea,
gizonek begiten hartuko gaitzetakotz, zeren hori baino
handia baita jainkoarentzat - jainkoa ez maitatzea zenbeit
baino gehiago - Jainkoaren beldurra ez ijaitea gizonena baino gehiago.
Bayaki hil behar dugula bostz eginen bizian, eta bere azken orduak
fedeaz ditu - fedea baita giristino bizi arren errea)

Baldin ene ferenak norbeitek aditzen baditu eta ez egiten, ez dut nik hura jatsaitzen
(alde ferenak dut ene munduan munduan ferenak ez nais munduaren)
ez nais akabatzen munduaren mundakera zina, bainan bai munduaren salbatzera - Ni arbuiatzen nauenak
ene hitzak sinesten ez ditzenak ikhasten du norbeit jatsaitzeko duena; nik erran ernan
erakaspenek beidek jatsaitzen dute azken egunean. Ni ez bainiz ene buruzarik
mintzatu, bainan aita, ni igorri nauenak, harek dauzkat manatu zer erran, zertaz
mintzatu. Haren erakaspenek badakit bizitze betiereko dutela ondorik.
Hola mintzatu zen, Jesus Joan zen Bethaniarat hamabi apostoluekin.

Biharamunen goizean (mardi santu) bidean ibartu zioen pikondoa erraldoiaren
ibartua zela. Eta Pierresek erran zion: Maestria, juk otoi mirakuluka
pikondoa ibartu da, eta berlze apostoluak ere harritzuak zagoten nola
ibartu zen horren laster. Jesusek erran zioten: Izan fedea sinesta jainkoa
baitthan; egiaz erraiten dautzuet, sinesten baginuke ginez, egin ginezake
zuek ere pikondo hortaz nik egin duana, eta harako mendi hau
erran baginiezote: Habil hortik eta sinesarat jauki hadi, egin legoke,
hortako aski dugun sinestea bihotzetik zuek ernan geyzia gertatuko dela.
Harbakotz erraiten dautzuet: Otoitzean ari zarelarik, edozein gauza
galdu dezazuen, sinets azu ukanen duzuela, eta ukanen duzue.
Bainan otoitzean ariko zarelarean, barka zeyuk norbeiti gaizki egin
dautzukeenari, zuen aita zeruetan denak, barka dezazuen zuen gaizkiak
zuek ez badugue barkatzen, zuen aita zeruetan denek ere ez dautzkitzue
zuen gaizkiak barkatuko.

Ez pitzen sena ofizioan = 2 Evangiletan = une parmile fui = une parmile thomitti ternon de pierre = Cette
Seconde tentation fait partie des cinq tentations qui ont la permission = Ste Jt Evangelle est imitateur.

Sarthu ziren berriz Jerusalem, eta Jesus templuan harat
bunaka zabilalarik, hurbildu zihaizkon apez nausiak, Eskribau
eta Zaharrak. Galdeka zioten: Zer ildarrez egiten ditutzu gauza
horiek, eta nork eman daroztu horien egiteko ahala? (1)

Jesusek erran zioten: Nik ere galde bat eginen daztuet behenik,
eta berri ihardesten balin baduzue nik ere ihardetsiko diet zuen
galdeari. Erradazue, Joanesen baptistaren bordidakoa zen? Eta
Jerusalemeko ala gizonen ganikakoa? Hek orduan pogeatuak
elgarri zerasaten: Erraten badugue zeruetikakoa zela, galdegingoen
daroque zertako ez duguen sinetsi Joanes - eldiz ihardesten badugue
gizonen ganikakoa zela, populu guziak harrikakuren gaitu, ekabainan
Joanes profetokat baitzaduketen Joanes. Eta ihardetsi zioten Jesusi
gueziek profetokat baitzaduketen Joanes. Eta ihardetsi zioten Jesusi
ez zakiela nondikakoa zen. Jesusek erran zioten: Ez daroztuet bada
ez zakitela nondikakoa zen. Jesusek erran zioten: Ez daroztuet bada
nik ere erranen zer eskuz (ahalez) ditudan egiten gauza horiek.
nik ere erranen zer eskuz (ahalez) ditudan egiten gauza horiek.

Eta hortan hasi zitzaizten parabeletan mintzatzen. evangel

Zer zaitzue (hizpide) huntaz:

(1) Hitze hauetik = Si Jesus ez zen ezagutzen zen ezagutzen ezagutzen zen, eta ez zen ezagutzen, eta ez
zen ezagutzen eta ez zen ezagutzen, eta ez zen ezagutzen zen ezagutzen eta ez zen ezagutzen zen ezagutzen eta ez zen.

Gizon batek bazituen bi seme, eta Zaharrenari erran zion: Semea, lanera zoazi egun gure mahastia. Baizuen ordean hunek ihardetsi zuen: ez dut nahi. Bainan gero, urrikiturik, joan zen mahastiat. Gero bertze semeari erran zion gauza bera. Eta harek ihardetsi zion: Banoha, aita. Bainan ez zen joan. Bi seme hoietarik zeinek egin otte zuen aitaren ollera (gogora) judukoak ihardetsi zuten: lehenbizikoak. Jesusek erran zuten: Egiazki egiazki, publikanoak (jaubeurs) eta emazkiarrak (galtoak) aitzinduko zaizkitzue jainkoaren erresumara. (Les pecheurs ont d'abord devant, dit-on, à Dieu, puis contrits, ils sont allés à Dieu. Mais le juste, ne sont toujours partis de leur fidelité; à la entendre jeremie le ri fairsotiar, et ils ont toujours tendu à Dieu. Les gens les ont devanciers disent-on.)

Bai. Joanes ethorri izan zaitzue, zuzentasunaren eta zainteasunaren, erakastera, eta hura ez dutzue sinetsi; aldiz publikanoek eta emazkiarrek sineste eman diote; halarik ere, hori ikusi eta, ez zarete urrikitu, ez dutzue sinetsi.

Cette parabole montre la patience, miséricorde de Dieu envers les pécheurs, si coupable soient-ils: si ceux-ci sont dit-on, devant, ils reviennent avec contrition et la paix au cœur avec lui - quant à ceux qui commencent bien et finissent mal

Mahastizain hiltzaileak

Adi zazue bertze parabola hau. Etcheko jaun batek landatu zuen mahasti bat, berroz inguratu, lako bat ere harturik egin, dorre bat alchatu. Gero mahastizain batzueri etchehiergoan hura emanik, urrun joan zen handik, haintz denbora(urtegat).

C'est l'histoire du peuple juif. Dieu propriétaire a planté le peuple comme une vigne précieuse. protégé contre ennemis, donné toute sorte de propriétés. Mahats aroa zin zelarik, naiesiak igorri zuen etchehiarrekana tchi bat, mahastiotik har zezan hari zagokiona. Etchetiarrek aldiz tchi hau hartu, jo, eta eskuak hutsik igorri zuten. Naiesiak berriz bitalt jinten bertze tchi bat, bainan hunsi tapi bat egin ziolten buruan, eta eskarnioka gibelerat igorri eskuak hutsik. Naiesiak igorri zintzin bertze mutturil bat, eta hau hil zuten

gero ere naiesiak igorri jitzuen asko muttirl, bainan etchetiarrek helarik batzu jo zituzten, harrikatu, bertze batzu hil zituzten.

Histoire du juif. En echange de sa bonté, Dieu avait droit à attendre que sa famille le servait fidèlement - mais non - guizi-gabeak ez jinen. Dieu leur envoyait prophètes, les corriger, leur rappeler le but de Dieu - tchanelis ecouta par, mais la jeunesse, chasse, malhurtsa, et parsi les mit à mort.

Naiesiak bazituen oraino seme bakar bat bere bihotzetoa. hura ere igorri zitzien azkenean, erranez: Ene semearentzat lotsatuen jerate izanen ahalt bire. Bainan mahasti zainek elgarri erran zuten: Hau etcheko premua da; hil dezagun, eta gurea izanen da primoskia. (geldi dadigun ondorezoa) Kottun zitzaizkon beraz, mahastitik khendu, eta hil zuten.

Ethorriko delarik mahastiaren jabea bera, zer eginen diote mahastizain horiei? Farisaeek ihardetsi zioten jesusi: Heriotze gogor bat jasan arazpiko diote gaiztagin horiei; bere mahastia emanen diote bertze etchehiar batzueri, fruck mahats eman dezaten bere aroan.

Jesusek erran zioten: Bai, naiesia ethorriko da, eta hiltarazpiko ditu etchetiar hek, eta mahastia bertze batzueri emanen diote (azken hitz hoik jesusek erran zitzaizkien farisaeeri, jezira tchalgen jiteiteaz eta kontinuez ahalgarriek hek hunak jizela gaiztagin hek, jainkoak gaztigatu tcharrak.)

Horri ohartu zirenean, erran zioten jesusi: Ez agian naiesiak ez ote holakorik eginen. Orduan begiak landaturik hekien gainean erran zioten: Ni ez naiesie sinesten, bainan David profetaz Ecriture sinesten tchutjue, eta hura jes diot profeta harrock testamentu zaharreko sinesten tchutjue. Harginek tzartzat ukhi harria. bihotzatu da ijkina harri, (ust. etche gejia chutik dautan harria) hor ere harri haren gainera Ecriture harria, chehatutako da. - Comme si leur avait dit: vous me regardez, et regardant Christ vers Dieu a dit comme Ecriture ancienne, ni haiz harria, erbiziona chutik dautatana. Jesusek eni jarraikitzen ez denari. harri hartan tchertutko da, hari jazarriz.

Hori aditzean, farisaeek ezagutu zuten berentzat aitzina jitzela parabola hura, eta han herean nahi zuketen eskua jesusen gainean

ezarri, bainan es ziren Menturale, populeak Jesus profeta handi batenzat zaduela sinhetz.

Gueldick (zainkoaren gudu hautetsia) es zuten onhetsi Jesus - hitarazi ere zuten - Zainkoak Khristo bidi ezbaita eman zuten erlijionea eta grajiak, eta eman ditu herri gudu batzuri - guri - hitzetsi baliatuko diren batzuri - fruituek, mahabak eta mak zainduari emanen diotsemeri -

Ai es baliazula gerta judueri gertatu zaitzena - Zainduak ere haudatu du gure arima, orthain dolatu mahasti hura beyala - jendak grajiaj, agentiaz - guri dago fruituen emahaben ebaitzea - Zainduarentzat - Es baliu baliogea mahabiz ematen, khenduko deutsa mahastia - herri emanen du -

Baliu gaitzen hemen biziguen grajien, Zainduak bai araji gaitu beti seruen batean. Burutako gristinotasunez, gure bekeyalde, autore de nous qui nous gardent contre la haie garde la vigne - Conseron bi grinaje Jesus bere "enfance", et no grandiment toth gitzen maine echiago hitzeri - hek zainduako gaitzyte, hemengo altheta salgarritan pregunturiko ez sacramento - -

gure ekintzat ala bainuk ez ikusyte egin ahal izango?

Eman ondoren ekintza egin beha ala bakartasunean ala ez

Jesus itsatse galdu, bekatzaileak bi ere zainduari emaitzeguiteak ez bagaude ekintzo egin ahal, gure ekintzak egin behar / ala bakarka ere - (1)

Jesu bekatzaileak bezala onhartzen ze ezan gure ekintzetan

(1) zuek, bizi Khristok. Ekintza egitean, ez pagatu beha bainuk Eroan, pagamenik bigela, bainuk ezin beha eraxtio bigarren ekintzeri: entzun ez beha - Ez dezagu izan beren ikusiko, gaitzik aitzeko bentaiko, zuek gertatu zaizuo beha, Jesu beharra dugunen - Hunra bezain nola egiten dugun ekintza - Jesu aitz zuenda jarraiz, eroaten bainuk: zuei Jesus zaitzu - (ekintzeki) zuen emanen - egin ekitzen dabela Jesus bigela bezain ere - egiaz egin gure egunero egin, beha biziguelta gure jarraik, zuek zu zaitzu Jesus bizi beharra bizitzeko bigela, ez gitzaigula ukh Jaungoiko ezaitzen bainuk beren gitzaigu gaitzeko

Uttard, 6/12 26

J'ai l'honneur de
rappeler à Mr le Curé
de ne pas oublier que le
mercredi 15 X^bre C^t
messe de 8 heures, doit
être dite pour mon fils
Albert Rollet, cette date
étant l'anniversaire de
son décès.

Respectueuses salutations

F. Rollet

153.5

esarri, bainan es ziren mendurako, populuak Jesus profeta handi batentzat jadukatzelz.

(Jeduek, jainkoaren semea haurtzia) es zuten onhetsi Jesus - hilarazi ere zuten - Jainkoak Khendu bide eshura eman zuen fedea eskainiz eta grazia, eta eman ditu testu fedea baizeri - geri - heteki bakhakako diren baizeri - fruituak, mahabak ebra mak jainkoari emanen dizkioneri.

Ai, es dakizula gerta jadanik gertatu jainkoa - Jainkoak ere haurtalu du gure arima, artthalu, dakako mahatsi hura bezala - jendak grazia, agentiaz - zuri dago fruituak emahatzen eskatzea jainkoarentzat - Ez batzu bakhoque mahatsik ematen, ebanjelio berriko mahatsik - testuari emanen die.

Dalia
bakean. b
la haie ga
beki gitez
fiziendek

Testuak bakhoki bi bide: gezurrak eta egiazko ebanjelioak, eta bere bigarde bada jainkoaren bide bakhoa, eskia egiten dauka gizon bide asgiztu gezurrezko bakhoa, bere ezpada ezin bakhoki dirikek, eta aitzin egiazko bakhoa bere asgiztu gezurrezko bakhoa bezala - Aitzinako testuak ebanjelio berriaren eskatzen dirikek - Testuari emanen die.

Gezurrezko bakhoki bi bide: gezurrak eta egiazko ebanjelioak, eta bere bigarde bada jainkoaren bide bakhoa, eskia egiten dauka gizon bide asgiztu gezurrezko bakhoa, bere ezpada ezin bakhoki dirikek, eta aitzin egiazko bakhoa bere asgiztu gezurrezko bakhoa bezala - Aitzinako testuak ebanjelio berriaren eskatzen dirikek - Testuari emanen die.

Testuak

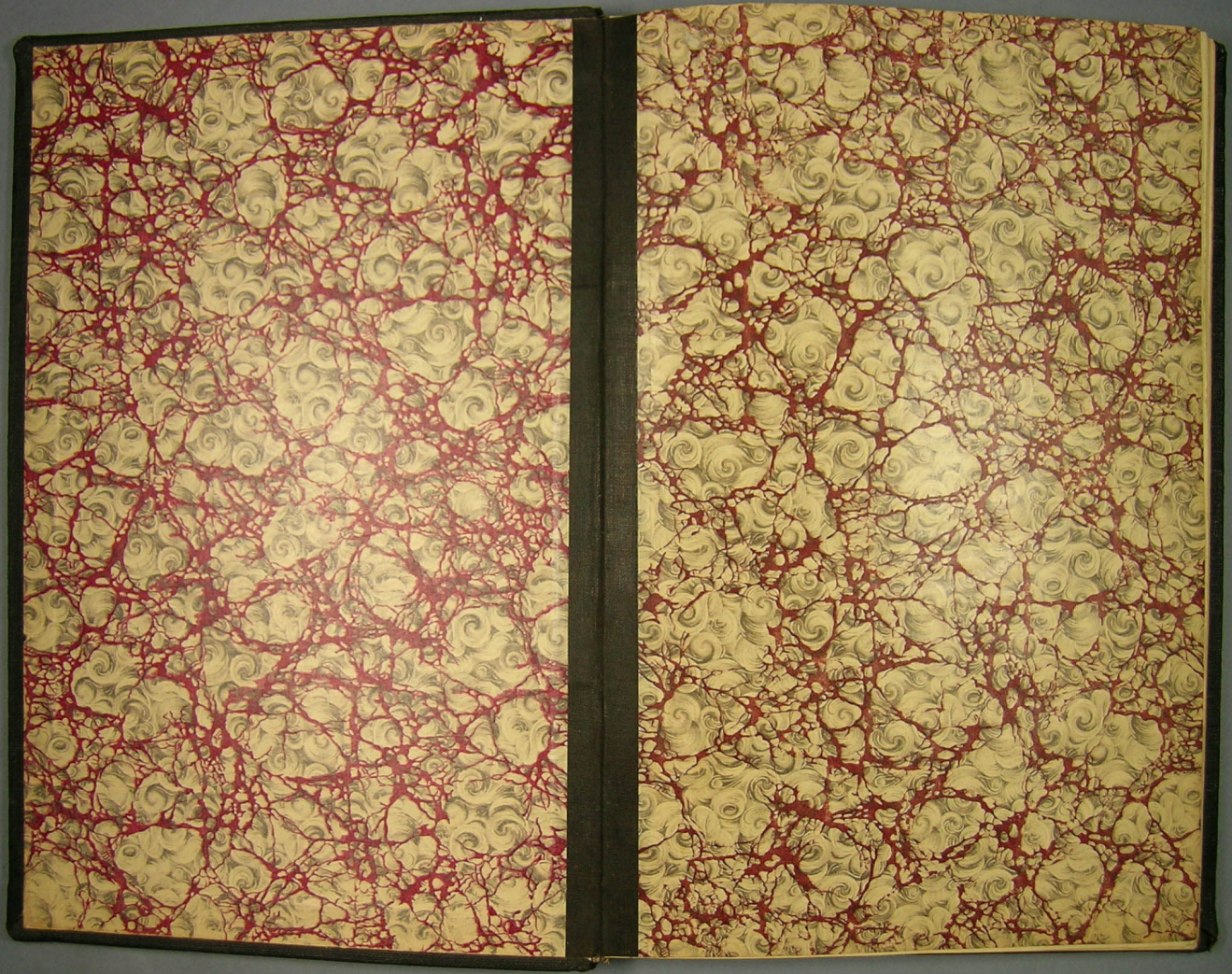

Examen de Conscience

Faire une courte prière, car l'aide de Dieu est necessaire - impossible de se rappeler tous les péchés - Jesu-Jauna, argi zazu ene izpiritua, eyazu dizadan ene bekatuen nombrea eta handitasuna (grandeur) ikus dezadan zuk bakarrik zer, eta ez ahantzi - zure aitzinera agerduko nijoalarik, eyazu ardüzto dagitzazun bezala - condrair faire bonne Confession -

Dire après un acte Maria -- mais pas le chapelet - pas le moment --

Arthatzellin egin behar da - Arthatzekin egin fallan, ahanzten balitz bekatu mortal bat, cobesio gachtoa egin biloke

Voyez vous même où vous le ferez le mieux - à domicile ou à l'Eglise ?

Thus zer bekatu mota egin den - zein manamendutan - bata mota bakotchean zenbat aldiz - bekatu mortalentzat nombrea baitez padako da -

---

Thus zagan cobesioak eta conciencieak nola egin diren -

Cobesio gachtorik egin duzu ? (Bekatu mortal zenbait ukiz erran gabe ahalgez edo beldurrez - edo contricionerik gabe cobesatuz --) examina eskatez -

Cobesio gachto bat arik santa cominiatu duzu ? zenbat aldiz ?

Cominiatu duzu barura haulsia zinuelarik ?

Azken cobesio aldian apezak eman penitenzia ukiz duzu egin gabe ?

- peché de ne pas la faire - elle reste toujours à faire - ia ou au purgatoire -

si vous ne pouvez la faire - demandez au Confesseur qu'il vous la change -

Balentziaz kontatu dituzu bekenzo bekatu batzu, ya cobesatu dituzunak baihan oraino eder zaitzanak ? - (Bekatu berrien gogoan atzegineko erabiltzea, gogorko bekatu berri baten egitea da)

Mintzatu zira cobesioan (adituarekin) edo apezak erran gauzez) ?

(Hori da penitenziatto sacramenduari bat den errespetuari hutz egitea, eta batzuetan cobesio bati gaf-arazten behar duen estimua eta confianza -

Fedearen kontra bekatu egin duzue ?

Katiximan ikhi-tallan - predikuetan hatu egin tallan)
(Erlijioneko egia gehitez dudatuz - gure tallhan egonez hea egiak othe direnez -
Helaxetan lehar da jaharthu ordutzo) eman federako acta galdutzeko egia heien
permeki sinesteko gratia -

Federaren galtzeko bizitzean zazi zirea, erlijioneric ez dutenekin ibiltzeagatik
lehar gabe ? Erlijioneko egiten kontrako solasak eman ditugue ?
Hala nola : nork dezi hitz ela zer iganen den -- judaen eta protestanten erlijioneaz
gurea heren ona da - eta helako --
Helako solasak herkeri entzutearekin, onhartu ditugue ? (sinesgaitzez ez fidatzeagatik)
Trufatu zira erlijioneko gauzez - elijako urhatsetan jarraikiak direnez ?
Ahalegindu zira giristino aperiteaz --
Traktatu ditugu kitatu edo bateka erlijioneaz makur minzo direnak

Hamiky denbora egoin zira sedegabo acta eman gabe :
Jaudrait pas parce le mois sans exprimer la foi à Dieu - Jaco disoit
nous de fuir dire bache se foi on le tiedo quitidie dans la prière la foi.
Sinesta sotera ahan duzue, sinestea merezi ez dutenetan, hala nola
asiolan ikhi, ustez ela gerra jakinen duzun hetarik, gauza galdu
bat ahemark arrazio dautzuten -- (spinkisme)
Norbeitek gain egarri dituzu zuhaurren edo kabalen gaitzak --

Esperantzaren kontra bekatu egin duzue ?

Esperantza estases ? Beldur ez sineta zabaleko - ez ditzoketa
manamenduak heina - Erbazunetan, nahigabe handietan
galdu duzu Jainkoaren baitzango confiantzia ? Hilhzea desiratu duzue ?
Entzeiatu zira zure kumaaren hiltzera ? Helakoetan egon zirea
esperantzako acta eman gabe ? (grâce en ce monde, gloire dans l'autre)
Badutzia esperantza sotera ? Jainkoa ona delakoan, bazaudea
konbertitzu gabe ? aithina bekatu gehiago egiten duzuia, bethi barkatzeko
dautzalakoan ?

Karitatearen kontra bekatu egin duzue ?

Proxite duzue zerbeit edo norbeit Jainkoa baino gehiago ?
Khristinetchin Jainkoari eginak zaizkon kaikoak Khristinak, haren
erlijioneari eman akoldiak, pena harkzen duzue ? hala alegin ? ne contre deux ?
Egon zirea kuzaz karitatezko acta eman gabe ? hôpour ni contre - Contra me est ille etc.

Kerfu de Religion

Egon zirea kuzaz ethorkik egin gabe ? Jenbat denbora
ethoitzak nola nahi egin ditutzu - Jogoa zure nahiaren barraiatuz
ethoitzetan galdetzen dituzu kuneko gauzak, animoak baino gehi-
ago Jainkoaren soriari doazkonak baino gehiago ?
Zehar den errespetua izan duzu gauza eta toki sendikatuentzat,
nola kaltze Elizak, kisterriak, eği sendikatua, ur sendikatua --
Jainkoari konsecratu jesuna jenbeit jo duzue ? zerbeit afuntza
kaido egin diozu ? Haren kontra plaintarik egin kuneko tribunalen
aitzinean ? (faut se plaindre à l'Eglise, s'il y a lieu, par un tribunal, sous peine
d'excommunication)

Vol de biens d'Eglise (excommunication)

Bizarren manamenduan -

Egin duzu zinik (besoa altchatu) lehenik gabe ? Jin egin duzu gaiski den zerbeit eginen durula ? (gaiski ez da egin lehen, jina eginik ere eginen zela - hi lehalu ezin liteke lezenaz -)
Jin egin duzu gezurraren ziñetsi araiteko ? Zin faltsua -
Jaztoren athinean zen ? Ichunahiik kanpo ere ?
Bertzeri jin faltsu egin araji duzu ? Galdatu dioju nehori jin zahizun, jaztoren athinera lekuko faltsuzkat ?

Bizi-semierik egin duzu ? Ciri badujzu arduna ahoan hitzkuntza
Jenkeri jainkoaren konbia, erhijmeko gauzen konbia, hala nola
Jainkoa ez dela ona, jizena, nola jaraiten diuzen edo gertaraztea
Mathur handi batzu --- eta holako -

Jainkoaren izen laindua aipatu duzu nola nahi ? Lotsa
Jenkeri meprezioko hitzkuntzarekin emanez, lehalu morbala da ---
Lertzenaz kemila --

Jehovaren izena aipatzen bada, lainan deus gehiagorik
gabe, Jesus da, lainan ez lehalu -
Ether eginen ahaz bat, edo holako zerbeit madarikione, erraiten
badiz ziñez, likitzerik, lehalu mortal diteyke -

Bekurik hautsi duzu ?

Hirugarren Mamenduan

Jandelan egin duzu lan debekaturik ? Zonbat denbora ari
Jzan zira oro konta ? Jare menehoak ar-araxi dituzu ?
Edo lerje langile senbait, lehar handiik gabe ? Jan bat
utzi erbecha zitekelarik Jeroko ? Jancan arzeko arrazoin erdi-
kako bat edo dudazko bat baizik ez zinuelarik, galdatu duzu
Elizaren laumena ?
Jan bat egin utzia labin bada, arnas egin lehara, arrazoin
marekin eginez, ez da lehalu.
Jainan kasu, ez gaiten sobera gose izan -

Mezarat igandetan batere joan gabe egon zira ? arrazoin aski
onik gabe ? arrazoin hitzia handiarentzat hartuz ? (Arrazoin
handia lehar da, egin beharreko, bezeroa lehalu markalarean jun
manatu gauza delakoti ?) Meza huts egin araxi diozute lerkeri ?
(edo etchekoari zerbeit lan emanez, norapeik izonik, zuhaur kantzegi
ekhenat ikusiz lesten alditzatzeko
edo kanpokoari, helara joanez zerbeit afera, zinakielarik mezara joateko
denorea heientzat kuidatzen ari zela, hala nola lehijetara -- eta holako --

Meza hasi ondoan sartu zira Elizan ? (etchean, lidean ahaztuz,
kezinakielarik kantzen ari zaintzula) Erran behar da meza ze
pondutan zen zu sartzean -
Ether meza huts egina kezinuen, bizarrenera joan gabe egon
zira, arrazoin askorik gabe ?
Meza gaizki entzun duzu ? Solasean ari, beharrez, gozoa nonbait
atchikiz zure nahiara ? Mezako parte handi bat utzi duzu era-
gaztera, meza otoi gogotik galdua zinuelarik ? Zenbat igandez ?
Aldeko kezakuari gaz-araxi dioju meza parte handi bat, zuk bolas
emanik ?
Predikua gaizki entzun duzu ?
Besperetara egiteko egin duzu zure ahaz gozoa ?

Aingarren mamamendua

Haurra, ait ameri buts egin diozute? Handijki ere?
Idorki minkatuz, mehatchatuz, ethenik eman gabe igaroz, gaiski gobernatuz
ez lagunduz tchar orduan. Herre asko maneraz ...
Hek hil ondoan, othoitz egiten duzue heientzat?
Hek hiltzean, testamentuz edo herzela eranzak, egin dituzue?
Etchekó chahartentzat, zure haurridentzat nahatoa zira?
Aita ama chaharrentzat, zure haurridentzat nahatoa zira?
Aita ama chaharrez hargatua zirena, ontsa aithatzen dituzue
aingarrian direlarik, entzasunetan?
Herantetsi zaultzu niz hiten diren?
Heiek ukhi zorrak pagatu gabe zaude?
Heiek manatu obra onak ez dituzue egin?
Iduri lazaustia zotora ukhi nahi zutela oba onetan, konseilu
harthu duzu nola tchar dazun ziarriatu?
Ono ez dituzu gehiago eman, batere eman gabe zaude?

Aita edo ama, zure haur ttikiei eraikatsi daizkozute
gaizik tchen othoitzak? (Zure aita, agur Maria, sinhesten
dut, sederko, esperantzazko, karitatezko aclak?) Eta
Eraikatsi daizkozute ttipi-ttipitik ortzitzeko tchen egiak?
(Badela Jainko bat, metan dela, ono ikusten dituela, tchaku eginez pena
egiten zaiola, badela zeru bat, iferno bat - Ez haatik tchaku tentatzik
hiortatzentzat har-araz.

Egin-arazten daizkozute othoitzak? ar-arazten tchichiman?
Igandetako mesara zarraikarazten dituzu, luminine ttipia eginez
Jesutik? ala elchean dauzkazu nola nahi, tchar bada arrozak
egin lotsaz - Sinen eman diozute meche egunetan? Konfesatu
dituzu ikusi dituzunean egiten gaiski gehiaut? Hala nola azur,
ohintza, ibuskeria (Ez utz geroko, eranez gaztetche direla oraino
Errechki nahi badituzu alchatu ontsa zure haurrak tchar
zaitzote izaguteko osoa zin gabe, lorpatzi urtthetan; orduan laita
errechenik eta segurenik plegu onen har-arazten.

Haurrak handitzearekin, lagun txarretarik kentzeko egin
ahalak egiten dituzu? Entzuaten zira jakitera nola gobernatzen
diren? Norbeitek aberastu nahi ian baithu zure haurren kaltez,
jazarri zaizko, eranez tchakez gozo edo gachtakeriaz minko zaizkala
nor nahiren haurrak tchen onak direla zureak.

Eskolatan ezarri tchar ian dituzunean, konde eman duzu
tchen tchenik zein eskola ianen zen hetorenik hobeto arimentzat.

Tchi ejartzean, ezarri dituzu ortzizineko urhatsak kentzeko
diren tchuan: oharrtzari zure haurra iruiskuko tchian dela,
ez duzu berehala hantxik jetxiarazi?

Entzuaten zira jakitera non eta nola dabiltzan ianzuetan?
Adin batera heltzetari, zure haurrak uzten dituzu nola nahi
plaza ipheztatarat, postela lanjerostatarat? (Eranez segur zirela
zure haurrez - ez dutela deus tchar ez denik egiten - Egundaneko
kaita anma baizuen ikusmendua! Dakizutarik gaztetik hobenna gal
errech dela - eta asko gaztek, zureak tzen gizako zirenak, gaizki
go dutela - Bestalde, mundduaren kerazen legetlan desohoratzen diren
huts hetara gabe, badire asko tchaku - Aita ameri da, hekarik ere
ahalaz tzen haurren gitxiatzea.)

Ez tzide dituzu tchdoren zuhaurrek pursaltzen, hoien arimentzat
onharduz? Hala nola eranez: gazte direla - gaztek tchar dutela
postatu - gaztek tchar dituzte la tzen txuvak egaztatarazi - eta holako.

Exenplu gachtorik eman diozute haurreri? Hoien aithinean
eranez gaizkia ongiarentzat har araz dituzkelen solasak, edo bihaz
hala nola igandeak ez ongi tzeiratuz, tzeiant errekiatuz, eta holako.

Aita ameri hutsak dotteska tchaku dira, haurrei exenplu
gachtoa emaiten dutenean.

Zure haurreri har-arazi diozute grado bat tzen hurinaz
goragoko? Biji gizako urkadera eman diozute - eta hoien
arimak iruiska handian ezarri.

Borthitzegi zira zure haurrentzat?

Nausia - Atchikitzen duzu sehi txarrik, zure familiarentzat
sanjeros denik - Zehi araxi dituzu sehi, asperdiz
sangoikoak jerkeit solas makur gerasakeharik - Zan handiik
ematen diozute izandetan ? Utzen diozute kehar den
urrechtasuna mezara joaiteko, sakramendueteara kurbiltzeko ?

Sehia - Zanaren artetik denbora galdu duzu ? Zana gaizki
egin ? Etcheko gauzarik funditu ? edo fandikeratuteki ?
(Behar da eman gaiza harek zer balio zuen) Etcheko gauzarik
hartu duzu, saldu, eman ? Etcheko zerbaik galdu dituzu
kanpoan ? Etchekoen ohorea gaf edo thipiaraz jezaiten jerkeit
eranez ?

Elizako aitzindariz hunez, ukan duzu kehar din errespetuta
zure ostatuan, eitaketan - Herrin bizitarasteko kehar paga
eman duzu, ahalaren arabera ?

Herriari hunez, boza emaiteaz bilhatu duzu kehenik erabiltzeaz
eta herriaren ona ?

Bortzgarren manamenduaz.

Pehori Kalterik egin diozu ?

1° Gorputzean - joz ? eriarazi ? hilarazi ? (arrazoinik askigabe - c.ad. non ez zinen gerlan edo zure buruaren zainketako kehar handiban.) Zure fallaz utzi duzu eri bat bilkera ? arthaeskasez ? (Gisa horiako kasuetan, baditeke errepasione egiteko)
Zure bezala tribunalean izan bazira, bilkera condenatu duzu norbeit arrazoinik askigabe.
Norbeit bere osagarrian makurtu duzu pena handi jerbait egiaz ?

2° Ohorean - Mespretxuzko elkeak eranez, beiari ? herben aitzinean ?
Norbeiten kontra gordeak agertuz kehar gabe (suspitzance)
Egin ez diruen kontuak ere kharen gain emanez (calomnie)
Nihori egin diozu asmatutik, laitzetik ? trufarik ? (nola
baitzie kantuak, koplak, izen goitiak, toberak, berdurak, leka bat ....

3° Arimaz - Bekatu den jerbeit egin-arazi diozu norbeiti ?
Konseilu emanez egin dezan kaltedo kura (bat, gaxo, mengoaz ...)
trufatuz jerbaiko ez den miendekatu - ordaina eman -
jerbaiko ez duen jar bat utzatu, tzatu bateau norbeit tronpatu ?
jerbaiko habilan mairi ilzian, mahaiz tsuntzuan, lezperetan ....
Gitelatu duzu nihor apez-egitetik ? Komenkura joaitetik ?
Gaiki gobernatu nahi zulendak lagundu dituzu zure ekeherat
hartuz ? Padukazu ekeran kitzuru edo pobret jerbeit arimori
kalte egin dezakenik ? - Gantzuan ekandala ....

Elgarrekin bakean jizenak makurtu dituzu ?
Makur jizenak gehiago gaitz-arazi ?
Barrei-arazi duzu, edo hitzen entzeitik barrei-arazteko ekonkia
abiatu bat edo terze jerbeit afera - arrazoin onik gabe, bekaizgoz ?

Norbeitek jerbeit makur egin dautsuncan, ser nahi madarisone athera duyu harentsat, (Zeher egin beheza ezpinak ere beleja eta hedako eranez.) (Berari gainbeherakoak eman daikeyu ?

Herra atchikki dioyu onteko eguneban ?

Herra, eman nahi da: Ordainez jerbeit gaizkiren egiteral zaude ? Egiteral emteala ! Absolin barka jerbeit Kalte gerthatu zaioncan ? Desiatu gertha zaikion ? Agurrik gabe iragaiten zaikio atchik ! Ez daikeyu bihurtu gogo thuidikoan arteko abiapen arteko, jenden arteko egitale baitu parlako hek tedeusen ? Jerbeit makur ejan dautsarik norbeitekin, ausiara joan zira nola nahi ? Ausiara joaitean, bihatsen zinuen zure zuzena, eta hrespitu zure partitari Kalte egitea ?

Karitatea egin duzu beharrez, zure abalaren arabera ? Zure desiak, jerbeit makur egin dautsitenak bijuinkien dituzu ? Entsiatzen zira hein mutatzea zure burua hizala ? eman nahi baita: sarcpat nahi duzun ongi ikra nahi duzu gerta dakion, eKarria jainkoa haren laguntzea zure kbanetan baliz ?

Seigarren eta hederatzigarren manamenduak --

Biek debekatzen dituzte bekiteriatko bekatuak -

Bederatzigarrenak debekatzen ditu gogoeta bekiak, guhijiak --

Gogoan guhijia tzarrik atchikki duzu ? (Guhijia tzarrik, eman nahi baita obraz bekatu bileken jerbeitzeko egiteko guhijiarik - Eta nolakoa baiteke obraz bekatua, halakoa da gogoz choilki egiten dena)

Atchikki eman nahi baita, obathe zirelarik guhijia tzarra gogoan zinuela, Teraz Rhendu beharra, aitzina egon zinuez guhijia tzartan, haren obratzeko nahiarekin, ahala bazinue ?

Gogoeta tzarrik atchikki duzu ? (eman nahi da: zure gogoan bekiteriatzko gauzeri beha egon zinuez, ez ijanik ere egiteko guhijiarik -

Noiz jerbeit egin bekatu bekiak atzeginekin erabili dituzu gogoan ?

Egin duzu bekatze bijunik ? (aste gabean ikusten bada, eta hegia altzaratzen, ez da bekatzerik)

Libutua, jostet, Cartze postale ijusiak baliturik ? bertzeri erakutsi dituzu ?

Elhez - Solas bijunik atchikki duzu ? zenbateen aitzinean ? Gazen han gazterik, haurrik ? - guzira hasi ? Zuhaurrek ez errannik ere solas bijunik, solas heinn bertzeko suldeaz, erbaitea aitzina artzera ekarri duzu ? Ez ginikez beren uzuri Compainia bertanik (Transit comunitas...) Juxti fallaz aunkitsen ziren han ? Erraitea ez duzu ichil- araxi ?

Obraz egin duzu bekiteriarik ? Bekharrik ? laguneskin ? Gabaikin ? eskondueskin ? (Padrie chebelarren batzu bekatuaren moda kambiatzen dutenak, eman bekatzen direnak, ex. zin a sdi à l'ellie, si on fasse sa pièce qi non un pauvre ntinaire, - (de même ici a jouk Kolja diteke bijuaren manamendua eta ezkontzako Sacramentua ...) Ordut atinaredzat - Mundako titulu ek bonk bekiteko Office bekigabek adiarik gabeko bat galzen bada ...) Jenden begietan desbonatzen gituztenn bekatu bekaia gate ere, badira bekatuak, eta morbalak direnak jainkoaren begietan, nahij mundutarrek zostela batzuentzat dauskatzin-

Bekatu bijunen egiteko edo eginarazteko obligazionean ikiteziza ? (nola baitira mutiko neskakoen arteko familiertasuna nausi duken zostela guziak

Egin duzu bekatze bijunik ? (Aste gabean ikusten bada eta begia altzaratzen, ez da bekatzerik)

Kantu tzarrik kantatu duzu ?

Liburu tzarrik iakurtu duzu ? nihori eman iakurtzera ?

Postel edo Carte postale ijusiarik baduzu ? nihori erakutsi ?

Soineko obskenik dabilzkatzu ?

Manamendu huntan bekatu egiteez bertzerik, obligazione berri batzuetan sar ditake - Obligazione hek bettre jakin zaude ?

Senhar-emazteak, ezkontzako Sacramenduari buruz egin dituzu ?

Jaspigarren manamenduan (et tixime)

Kalterik egin diozu nihori bere ondasunetan, bere gauzetan ?
Kalte egiteko gutxiza atchiki duzu gogoan ? Eginen zinuen ahala
izan bazinu ? (pixinau bai.)
Ebatsi duzu zerbeit ? Zertzen gauza zerbeit fundiku ?
Zorrak pagatu gabe zaude aspaldian, barkhamenak ez duelakoan
paperik, egizuk ?
Zerren ez pagatzeko, zure ondasunak ezarri dituzu leihe norbeitzen
ifrenean ? Entregatzen zuia zerren pagatzera, alhian guttitxa bidun,
Gauza edozein bat obehiditzen duzu, zabal kilhaka gabe ?
Obetna lagundu diozu obasten ? Ebatsi duen gauza baten
gordetzeko atherbea emaiten diozu ? Gauza ebatsi hura erosi duzu,
finaltzarik ebatsia zela ? Saldu diozu ?
Ixanian edo pixuin estas emaiten diozu ?
Trompatu duzu norbeit saltzerpenetan, kontratuetan, edozein
afera tan, arrenjamenduetan - Tokoan -
Han hat egiteko emaiten dautzutenean, gaia ezarekin egin duzu ?
ala han hura egin eta khario pagarazi ?

Cobetsian ez da baitezpadako errailtea zer gauza den ebatsi,
fundiku, zer makal egin den, bainan bai zuzaren kalioa zenbaten
makurra egin den. - Ez da aski Cobetsalea - zuzen kontu kildua
behar da lekurtu egiteko zabaari - zabal hila bada, haren ondokoei.
Jabea ez badakike hatzemaiten, eta onelan emaiten behar da gaiiki
kildua (zabalaren ekhiteka, haren animaren onetan) ez dezakeju zuhaurentzat
atchik - Ezianik ere keldurrik kuneko lege eta tikunaiten
aldetik, ez du deus emaiten nahi - Conzienzia hor da, haren
arabera gizu egun bakoitz Jainkoak juzaturen.

Zortzigarren manamenduan -

Gezurrik esaiten duzu ? gauza handitan ?
Ketucho salsa izan zira ? (pehinere haiza ez dena, ez norbeiti
plazer egiteko edo gertatzia egitea gatik, ez eta diruz edukitzia jaustulatzeko izaniz
Traitre mettre en fuite, diruz tromper, au Tribunal de Dieu. on parjure -
esfiguru grauiti hec egitiki gueiá pensu -
Opinione gachtorik egin duzu jure baitharn norbeitzentzat,
arrazoirik asti gabe, ausiki ? (Jugement temeraire)

Elizaren manamenduetan

1° Faut voir si on a fait ses Pâques - Obtia egin zinituen ?
Communione gachtoaz ez baitzia Pazkoak egiten -

2° Gizen egin duzu meche eguneian, arrazoirik gabe ? (gran)
ezjaolkeriaz, germanitzaz, Compainiaren ahalgez ?
Gizen egin araxi norbeiti ?
Barurik Gudsegin arrazoin gabe (gran)
Barurak uzten dituzu ez balioz ?

1° Jeanne Marie Duhalde
Bilegaraiko --
2° Jeanne Marie Agornague
3: Hardako Bertrand

profession d'e cuisinière *âgée de* 24 *ans,*

domiciliée à Ustaritz

En foi de quoi nous avons délivré le présent certificat pour servir à la cérémonie religieuse.

Donné à la Mairie, le 24 Juillet 1924.

L'Officier de l'Etat-Civil,

MAULÉON FRÈRES, BAYONNE — 160.

Elisabeth Lageste
Louise
Anne Marie St. Martin
Catherine Urruty.
Marie Elisabeth Accoceberry.
Marcelline Camou
Gracieuse Camou.
Jeanne Rascouau

J. B. Larrabeth

L'amie... grande... (jeune... la soldate chez lui... la Corse... offerte à un ami... par lui.

Serment... (fiancé, amie, etc.) Retour mariage... après la victoire...

Colère... (Souffle de l'étranger de son amie)

Délibération... (Fête de Mr Hausmann) Mémoire...

3e) Le Prêtre

Eloge-éloge... (Un exposé sur quelque point de théologie des lieux de culte; $\frac{2}{3}$ d'h. à la fin $\frac{1}{4}$ d'h. à répondre.

Cœurs impressionnables... Remarques sur les confessions...

Costume... Charge... confusion étrange... Noir: tristesse de...

Vue de la femme... de l'esprit de femme.

– Communion... : Chiffon au cœur d'hommes... regard...

Paroissien... qui l'encadrent... grincheux...

Le Liturgiste... Petites recherches – Recevait toute sa paroisse...

Prédication... (Fac de conscience...) ... Etat de la paroisse... Individualisme... La voix de Sainte... Christ...

Rôle à fond... (Lecture... travaux... etc...) Roman policier...

1°) Dossier Dispenseur...

Né à Agen... Formation -

Lauréat au ... (Palmarès ?), 1928-29...

1 an au Lycée d'Orléans 85
60

St Exupéry... 1

2 ans à Voltaire. - Année... 25
6

Lycée St Exupéry 19
6

Bacc. 1903 - 1924

Recrutement - Secrétariat
X Mais vague activités Afrique
Revient alla à l'écrit Belge

2°) L'homme

Gai ; jovial ... bon mot... Sait ce qu'il dit...

Propre - gentil. Soigné. Tenue correcte. Veste un peu fatiguée. Cravate. (Diner ... St André ... salons d'Agen ou Lot et Garonne ... il était accueilli - (Palmarès Lycée Pasteur)
à Londres ... et le midi résidait à Londres...

Propre à manger.

Santé : Habitus gibbeux de goutteux... grosses fringales (à Paris, regarde... sait aussi vite... regarde la fringale...

Travailleur : serein, respecté, etc. Réagit fringale à 5 h et travail fringale au matin.

Manger : bon fromage ou sauf le vin ... ne se sert pas trop ... mais il mange de tout ... qu'il lit à la table ... Gaîté, etc...

I

1re groupe

O	M	C	G	V	Ch.	Croc	Bic.	Sc.	Ap.	Zyr.	½	Cono.	V.
7	5	4	66	16	44	1	188	68	3	20	20	16	14
7	8	6	90	14	56	3	35	48	24	0	2	43	115
7	6	6	42	16	16	0	185	29	11	12	6	56	13
21	19	16	198	46	116	4	398	147	38	32	28	115	142
~~28~~	~~26~~	~~23~~											
28	24	21	215	46	149	4	411	173	38	32	28	135	148

2e.gr.

7	7	5	35	4	20	0	71	10	11	9	0	7	7
7	5	5	32	2	60	0	62	80	8	10	0	15	32
7	5	5	10	0	44	0	11	15	3	0	4	10	9
3	7	1	5	1	21	0	0	1	0	0	1	0	0
7	7	7	0	26	35	1	61	52	30	23	0	41	85
7	12	6	102	6	85	0	37	74	19	28	8	53	29
7	4	1	10	0	9	0	28	15	3	7	0	39	7
45	47	30	194	39	274	1	290	246	74	77	13	175	~~129~~
52	54	37	272	53	348	1	501	330	95	87	13	194	121
54	58	39	286	58	378	1	511	344	88	81	14	199	123

II

1. gr. 4/5

O	M	C	Cr	V	Ch.	Croix	P.	S.	Ap.	Dev.	1/4	Conv.	Pp.
7	7	5	40	16	28	2	130	33	9	60	8	3	15
2	4	6	7	8	11	0	21	29	0	0	0	0	7
7	7	6	100	8	26	1	24	25	4	0	3	42	6
7	4	3	45	13	16	0	32	25	8	6	28	30	16
28	25	20	190	39	141	3	247	112	21	66	39	75	44
35	29	24	218	39	196	3	260	147	21	66	39	118	50

2. gr. 7e

11

7	6	6	17	0	35	0	11	7	0	0	3	10	11
7	7	6	32	5	21	0	75	12	7	4	0	14	4
4	5	3	3	1	21	0	0	0	0	0	0	6	0
7	7	5	25	18	33	1	31	46	15	20	0	33	26
7	13	5	117	10	75	0	13	41	21	8	10	11	17
7	1	1	10	0	7	0	20	13	7	7	0	10	7
7	3	2	40	4	22	0	29	80	10	0	0	35	45
7	7	5	63	13	25	0	157	62	3	2	2	4	6
53	49	33	307	51	239	1	337	261	53	41	15	124	113
60	60	40	341	65	314	2	556	342	65	41	21	138	138
67	66	44	391	77	336	9	571	359	73	41	21	141	149

5	13	7	6	2	42	1	15	7	2	9	1	12	2
7	7	2	30	33	41	18	3	13	19	7	5	3	4
4	1	1	0	3	9	0	0	2	0	7	0	3	5
7	5	6	23	7	7	2	22	22	1	7	2	4	0
7	7	7	10	0	6	0	16	20	0	5	0	0	0
4	0	0	0	5	13	0	0	0	0	0	0	0	0
32	33	28	69	55	118	21	89	64	22	35	8	22	11

7	3	3	20	2	23	1	21	27	13	4	2	17	14
1	1	0	35	1	11	0	49	14	0	2	0	10	0
3	3	2	15	5	2	0	22	11	2	7	0	3	5
2	3	4	0	5	6	0	19	30	3	4	0	0	0
7	3	2	9	0	40	0	7	8	1	3	0	0	0
2	7	7	15	0	4	0	3	11	5	2	0	9	5
27	20	18	94	13	86	1	121	101	24	22	2	33	24

VIII

5	9	7	10	2	34	2	20	17	2	7	2	8	1
7	6	6	9	7	7	1	13	13	5	7	2	3	0
7	7	7	14	0	3	0	14	30	0	5	0	0	0
19	22	20	33	9	44	3	49	62	7	19	4	11	1

7	5	4	19	0	35	0	13	11	24	7	14	0	8
3	3	3	15	3	6	0	29	8	0	6	0	6	6
7	2	3	0	4	9	0	8	0	0	0	0	0	0
2	1	1	19	1	4	0	5	21	4	5	0	12	2
19	11	11	53	8	54	0	55	40	28	18	14	18	16

VI

6	13	7	11	7	45	2	27	20	3	1	2	7	2	
5	4	5	15	18	15	4	11	34	1	11	5	5	4	
7	5	3	14	1	35	0	21	12	0	5	9	0	12	
7	5	5	19	7	7	2	30	25	3	7	1	5	0	
7	7	7	13	0	7	0	15	19	0	0	0	0	0	
2	0	0	0	2	11	0	0	0	0	0	0	0	0	
34	38	27	72	33	120	8	103	110	7	24	17	17	18	

6	3	2	20	3	27	0	16	24	15	4	2	16	11	
4	4	1	14	3	21	0	49	21	1	0	0	0	0	
4	3	2	8	4	4	0	19	10	0	5	0	2	3	
7	1	2	0	3	0	0	10	32	0	4	0	0	0	
7	4	4	6	1	40	0	7	11	0	13	0	0	0	
1	7	6	3	0	1	0	3	10	2	2	0	5	5	
29	22	17	51	14	86	0	105	107	18	25	2	23	19	

IX

5	11	6	16	3	11	1	9	16	2	12	2	6	3
7	5	5	14	7	7	2	17	7	4	7	1	13	0
7	7	7	12	1	5	0	20	17	0	5	1	0	0
19	24	18	42	11	30	3	46	30	6	24	4	19	3

9	6	5	23	0	35	0	16	14	8	7	14	0	12
3	3	7	0	8	5	0	26	5	0	5	0	4	5
7	5	5	0	3	0	0	10	0	0	0	0	0	0
4	1	1	12	1	4	0	3	12	3	3	0	5	3
21	15	18	35	12	44	0	55	31	11	21	14	9	20

Biarritz. Samedi matin

Très cher

Y aurait il beaucoup d'inconvénients à faire notre tournée les 12 - 13 et 14 août ou bien en fin août ? Pour mon départ en vacances, c'est-à-dire le 4 et 5 j'aurais un projet important pour Londres et Gauvain où je trouverais mes fusées gens, et j'aurais quelque regret de manquer ce rendez-vous. Envoie-moi un mot au plus tôt. Ce soir je vais à Bletterie voir cette pauvre famille, et puis annoncer de bien tristes nouvelles. --

Je n'ai rien eu vu au point de vue de Mr Kuldema. Cela viendra sûrement une heure, peut-être la semaine prochaine. Attendons patiemment.

Tu sais, de plus en plus je me persuade qu'un fond la tête n'importe pas tant que cela, à condition qu'elle n'soit point trop folle, et que l'important c'est que la collaboration continue et s'amplifie.

Adieu, très cher. A bientôt

P. Picochet

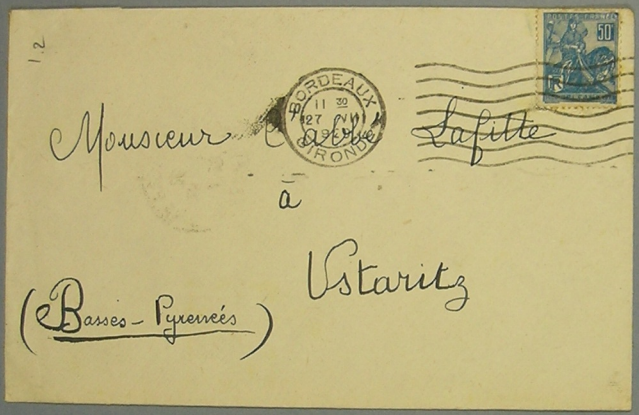
12
Monsieur
Lafitte
à
Ustaritz
(Basses-Pyrenées)
BORDEAUX
GIRONDE
50

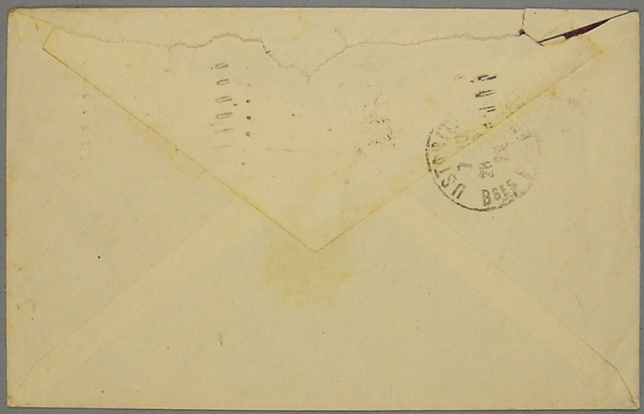

ÉVÊCHÉ
DE
BAYONNE
†

Chèques Postaux :
BORDEAUX C/C 4174
Secrétaire de l'Évêché
BAYONNE (B.-P.)

BAYONNE, le 4 - 1 - 1930

Bien cher ami,

Avec mes vœux les plus
cordiaux pour la nouvelle année
Feuilly trouvez ici un tout petit
souvenir au nom de l'Akademia
Euskara bat begala han
zaze, eta balio duen arrapatuko!
Je sais bien que vous
nous préparez des ouvriers pour
l'avenir - Et âge peut beaucoup
pour peu qu'on le guide et
qu'on l'encourage - Vous pouvez
nous venir à ce sujet d'immenses
services pour le futur recrutement
des ouvriers actuels. Ortaq
veiller les hauts bat.

Votre très dévoué

J. Lamarque

6.010
1 Exp
111,00 00
16,00 00
127,00 00

FRANK MOREAU
AVOCAT
AU BARREAU DE BAYONNE

TÉLÉPHONE 4.12
15, Arceaux Port-Neuf

Guitharry, le 5 Janv. 930

Mon cher Abbé,

J'avais pensé vous rencontrer le jour de la rentrée à Ustaritz pour vous parler de Roland, mais j'ai dû rejoindre mes occupations à Bayonne sans vous avoir vu, ce que j'ai bien regretté.

Nous avons vu le bulletin de l'enfant, nous rendant compte de ses notes évidemment mauvaises. Nous avons réprimandé Roland qui nous a donné l'assurance formelle de sa bonne volonté, de son désir de mieux faire à l'avenir. Il nous paraît que c'est surtout le défaut total de méthode de l'enfant, si tant est que l'on ait de la méthode à 9 ans, qui est la cause de ses notes.

Roland me fait entendre

quand il s'était au lycée de rebelles mal
leurs : un délant de forme avait pour
conséquence des négligences incessant
le fond même des devoirs.

Mais nous devons dire que
le petit est moralement très changé :
il nous a semblé meilleur, plus obéis-
sant et surtout désireux de bien
faire.

Croyez, Monsieur l'abbé,
la lettre d'un papa qui vous demande
de maintenir, malgré la note médiocre
du passé, à aider l'enfant, à lui
permettre de garder l'espoir d'un
avenir meilleur.

Je serais bien heureux en
fin de trimestre de constater une
nouvelle amélioration qui porterait
cette fois sur le classement de l'en-
fant.

Je vous remercie de tout
ce que vous faites. Croyez que j'ap-
précie à sa valeur la tâche souvent
ingrate que vous accomplissez et
croyez, Monsieur l'abbé, à mes
sentiments reconnaissants et
entièrement dévoués.

J. Lemaire

3.3

Monsieur l'abbé Lafitte
Professeur au Petit Séminaire

Ustaritz

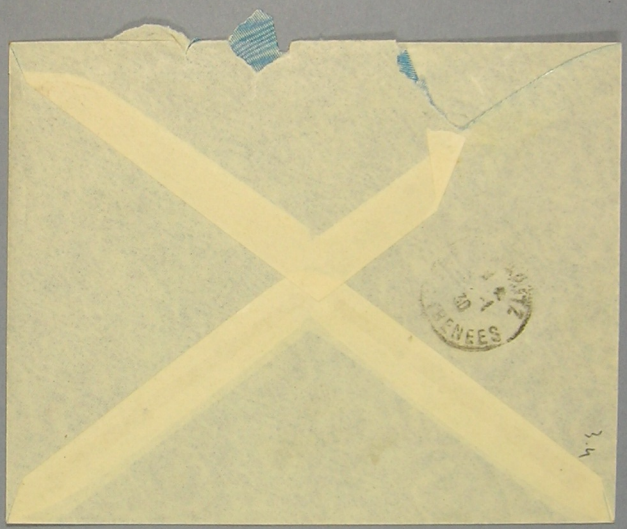

Le 27 Juillet

Bien cher professeur.

Je viens de recevoir votre aimable lettre qui m'a fait un grand plaisir et qui m'a encouragé comme si on me mettait un peu d'huile dans mon spirituel, vous m'avez fait du bien merci beaucoup.

Pour les bulletins je n'ai pas fait attention aux dates.
Je participe de grand cœur au deuil de mes chers camarades dont ceux mon condisciple.

+ et présent mon père. Je crois bien marcher. Je suis tombé une fois mais cette fois je ne l'ai pas voulu. Certes je n'ai pas du tout cherché mais enfin! Je me suis relevé avec un grand élan et ça marche.

Je pars le 1er pour Charenton voici mon adresse

M. B. des St Sauveur
12 Rue de la République
Seine Charenton.

Alors le mois d'étant prior pour mois.

Je vous quitte mon père

Votre élève et votre pénitent reconnaissant

Robert de St Sauveur

St Sébastien le 21 8. 50

Monsieur l'abbé

Comme vous nous l'aviez dit je vous envoie aujourd'hui les billets de croisade. Je ne peux pas vous envoyer les vrais billets car vous allez voir ce qui m'arrive. Ma malle est à St Jean de Luz avec les billets et le reste et moi je suis ici sans rien. Alors j'ai noté sur ces deux petits cartons ce que j'ai fait pendant

ces deux semaines.
Je vais commencer à travailler d'arrache pied pour avoir une bonne note à la fin des vacances.
Je fais comme je vous l'avais dit une méditation tous les matins et je ne reste pas assis je vous assure !
Je vous ~~[illegible]~~ demanderais de faire prier la croisade pour une de mes tantes qui est très malade. J'espère que tout s'arrangera !
Je pense que vous allez très bien et que la croisade marche.
Enfin j'ai plus grand' chose à vous dire et d'ailleurs ma sœur m'appele pour jouer et elle ne me laisse pas jusqu'à ce que j'arrive.
Mes respectueux souvenirs.

Bonjour de la part de papa et de maman

Miguel

Le 24 juillet Royan

6.1

Monsieur l'abbé je ne comprends rien aux numéros des bulletins de la croisade. J'ai reçus votre lettre hier. Je vais vous envoyer le trésorier juillet que je vous ai pas envoyé je fais parti du groupe

62

d'Hiriburren et je vous prie de m'envoyer tous les renseignements que vous avez recueillis l'abbé Lespès les titres de noblesse que vous auriez intrigués

Recevez mes sentiments respectueux

Votre élève

Pierre Loti

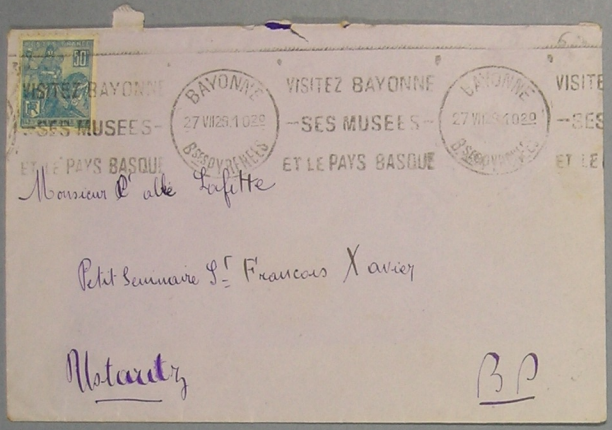
VISITEZ BAYONNE
-SES MUSEES-
ET LE PAYS BASQUE
BAYONNE
27 VIII 26 1029
VISITEZ BAYONNE
-SES MUSEES-
ET LE PAYS BASQUE
Monsieur l'abbé Lafitte
Petit Seminaire St François Xavier
Notre-Dame
BP

Bahonne le 27 juillet 1950.

Bien chère Monsieur

Je vous envoie donc le bulletin de la croisade, excusez-moi car c'est bien vrai que j'y ai songé lorsque juste j'ai ouvert mon carnet après faire mes devoirs. – Mes parents vous présentent leur respect, et nous vous vous souhaitons nos meilleurs souvenirs. –

B. Guichenduc

Hasparren le 9 Janvier 1930

✠
Y.J.Y.

Monsieur l'Abbé,

J'ai été très touché de l'attention que vous avez eu pour moi en m'écrivant malgré toutes vos occupations. Jamais je ne vous serai assez reconnaissante.

Je vous adresse les meilleurs vœux de bonne et sainte Année que j'ai déjà déposés dans le Cœur de Jésus le jour de la grande Fête de l'Adoration.

Je vous dirai Monsieur l'Abbé que j'ai passé une très bonne journée Samedi et Dimanche comme c'était la grande Fête de la prise

L'abbé Petit était avec ma grande amie Joséphine Pierotti. Il y avait beaucoup de monde beaucoup de prêtres: Une quarantaine: Le matin Monseigneur était en tête de la Cérémonie. Il a très très bien parlé (de l'Esprit de la Servante de Marie) Nous avons vu trois de nos Compagnes devenues des Servantes de Marie, nous avons vu aussi la Postulante des Bernardines qui est tout à fait habituée à cette vie plus ou moins austère elle très gaie et très heureuse et certe elle se porte mieux qu'avant.

Je n'ose trop vous le dire.....
J'ai fait un grand voyage avec Monsieur l'abbé Bordarampé.....

Cela fait du bien et d'aller les voir quelquefois ça rappelle l'ancien temps et puis elles ont toujours un petit conseil à donner.

Monsieur l'abbé je me recommande à vos prières. Dans le fond de mon âme demande lui la lumière que je cherche la force que je dois avoir pour accomplir la sainte volonté, c'est tout ce que je désire faire ici bas.

Je suis allée saluer Madame Vidal votre tante, comme il faisait déjà nuit je ne suis pas restée très longtemps.

Monsieur l'abbé Veuillez transmettre je vous prie mes vœux les plus

Sincères de bonne Année et Bonheur
Cette Année.

Veuillez croire à l'assurance
de mes prières.

Unissons-nous dans les divins
Cœurs de Jésus et de Marie.

M. Thérèse de Marie

garriekin, ala ibai ezti eta pullitak ala horrat doan eta herriaren muga den ur-errekak aberasten dituen ibarrekin, Larresorrok baditu hainiz edergailu mota begien atseginarentzat, gogoaren deskantsuarentzat. Alde guzietarik kampoa arrai da ; gure gogoa eta bihotza idekitzen ditu gochotasun ezin-erranezko bati.... Osasunari buruz, Larresorrok ez zuen deusen eskasik. Bertzalde, toki hortan, ez zen harrasi handi beharrik. Zenbat bertze ikhastegi ez dituzte harrasi handi hoiek presondegi batzuen iduriko egiten, han bizi diren gazteen kaltetan, hoien gogoak ilhuntzen eta zikintzen baitituzte ».

Daguerre jaun apeza ez zen aberats : lanari lotu zelarik, hamar luis zituen moltsan. Bainan Jainkoa baitan bazuen sineste bat ezin-kordokatu koa. Jaun apezpikuak emaiten zion hitz on eta laguntza. Bertze moltsa hainiz ere idekiak atzeman zituen, eta batzuetaa gutienik uste zuen tokian. Haurren lanean arazteko ere lagun onak etorriko zaizko. Camboarrek nahiko zuten semenario berria beren herrian eta agintza ederrak egin zituzten. Azkenean Larresoarrak agintza ederragoekin nausitu ziren.

Orduan mende khurtsuenetako ikusgarri handienak ikhusi dire. Utz dezagun berriz ere Duvoisin jaun kalonjea mintzatzerat : « Lanak hasi behar izan zirelarik, hain handia agertu zen Larresoarren kharra non, hainiz egunez aitzinat, gizon eta emazte, baitzoazin, zoin gehiagoka, beren tresnekin, beren saskiekin, harrobi batetarat, horren hein onean ezartzeko, horko harriatheratzaileen laguntzeko. Baziren, beren zuhaitzak lurrerat aurdikirik emaiten zituztenak, etche berriarentzat edo laza, edo gapirio, edo taula egiteko. Baziren beren moltsa meharrean bazterrerat eman diru guzia ekhartzen zutenak. Baziren beren idi edo behiekin karraioan ari zirenak, eta urririk. Harrigarri zen ikustea hoik guzien bihotz ona eta kharra, nahiz bizitzekoa ez zuten beren lanetik beizik. »

Harrasiak eta bertzeak egin ziren, eta laster ere ideki etche berriko atheak. Larresorroko semenarioaren idekitze hori, zer gertakari handia Eskual herri guziarentzat ! Ezen Eskual-herriak ez zuen mota hortako ikhastegirik. Eskualdun seme onek, herrietan erakasten zen baino gehiago ikhasi nahi zutenean, joan behar zuten Bordeleraino edo Tolosaraino.

Orai gure alde huntako hiru eskualdetarik joanen dire mulkoka Larresorrorat. Daguerre jaun apezaren chedea zen : semenario baten egitea Eskual-herriko gazteen, bereziki apezgeien, altchatzeko jakitatean eta khartsutasunean. Laster chede horren arabera gertatzen da. Hola nahi zuen jaun apez horrek : etche hori idekia izaitea ala apez-geientzat ala bertzeentzat.

Iduri luke apez-geien hola bertzeekin nahastekatze hori ez dela ongi, eta Elizak ez du holakorik nahi semenario ttikietan. Bainan Eskual-herria da eskualde bat arras berezia : osoki katolikoa da, eta hor erlisionea betitik goretsia daukate. Apeza maitatua da eta horren nausitasuna onhartua. Larresorroko semenarioan guziak lege berari dire jarreikitzen : semenario ttikien legeari. Burhasoek eta haurrek badakite, onhartzen dute ; hola izan da beti. Hor apez-gei ez direnak jarreikitzen zaizko erlisioneari, beren etchean egiten zitzaizkon bezala, gero, hortik ilkitzen direlarik, hobeki eta bihotz gehiagorekin eginen zaizkon bezala. Larresorroko semenarioa ezagutu duten guziek badakite, ez dela hortako zeren beldur izan apezgeientzat. Ezen apez-geiek ukho egiteko orde, bertze zenbeitek dute, urthe gehienez, apeztasunerateko lehia hartzen.

Batzuen eta bertzeen batasun horrek ondorio handiak ditu gure Eskual-herri hunentzat. Apez eta bertze, berdin altchatuak, mintzaira berekoak, odol berekoak, etorki berekoak, chede berekoak. egiazko adiskidantzan emaiten dire elgarrekin. Gero ere, herriaren eta erlisioneaen onari buruz, gogo bereko izanen dire. Elgarri atchikiak, aski azkar ditezke eta ez dire bertzelatuko.

Dibildos jaun kalonjeak erran izan du arras ongi nola elgarrekin altchatuak izaite horrek batasun egiazkoan ezartzen dituen guziak, erakasten diotelarik elgar laguntzen, heien artean emaiten duelarik lotgarri bat betierekoa. Huna zer dion :

« Larresorroko semenarioa izan da beti Eskual-herrian jende-saila guzien lotgarria, eta hala liteke orai ere. Zertako ? Zeren handik ilkitzen baitire gure apezak, abokatak, notariak, mirikuak, etcheko-jaun laborariak, gure herriaren buru diren guziak. Elgarrekin altchatuak, elgar ezagutzen dute ezin hobeki, eta betikotz. Horra non diren pilota partida batean, merkatu batean, etchetako bilkuretan : abokat bat toka mintzaio bikari bati, deputatu bat eskuka ari da bere nausi ohi kalonjearekin ; horra musean elgarrekin mirikua, notaria eta bi laborari. Herrian zerbeit diren horiek trebe dire bordariekin, etche-mutilekin, langile ttikiekin. Eskualdun guziak elgarri atchikiak dire, bertze edozoin frautses mota baino gehiago. Eta hori, bereziki, Larresorroko semenarioari esker ».

ik ez direla gei, daiorzira ikasteral
sie hantan hachemana izan den arrain
zigarria. Bortz metro bederen luze
litu ; ona balitz jateko, ziburutar gu-
ien aseteko dina baluke. Horizak ere
horrotch, ausikitzeko hautek ; mihia
men du biziki laburra. Zer eskasa !
Gorphutzaren araberako mihia izan
balu, zer kalakaria ! Badut uste, nahiz
ez den errech, gure kaskarotak nausi-
tuko zituenla.

ZIBURU

Otoak gutitu, bai eta ere ichtripuak.
Bizkitartean bat gertatu da berriz, Golf
delakoari buruz doan bihurgina sorgi
nean. Toki hortan berean zenbatgarrena
othe da aurthen ? Otoak zoazin laster-
regi. Bihurgina hortarat hurbilzearekin,
behar lukete beren oldarra eztitu. Bi
otoak fundituak, bainan barnean zire-
nek minhartu gabe.

SEMPERE

Ganden igande goizean gertbatu zaio
ichtripu bat Bassusarriko ihiztari bati,
gure oihanean usoan hari zelarik. Bere
etcholan zagolarik zizpa erori zaio taula
tarte batetarat, bere ganat ekarrarazi
nahiz hartu du kanoietik eta ordu be-
rean tiroa partitu da. Gizon gaichoak
izan du eskuineko besoa hazkarki fun-
ditua. Bere lagunek jausi dute etcholatik eta eman diozkate ahal ziren arthak odolaren geldiarazteko. Eta berehala deithurik hurbil hari zen gure herritar ihiztari bat, hunek eremanidu bere kar-rosan Uztarizko mirikurat eta hunen eskuetan utzi. Agian Baionako miri-kuek salbatuko dute ihiztari dohakabe horren besoa.

—

Aspaldian errengura dire hainitz sempertar eta arrazoinekin ikusiz hauzo herrietako potoka andana handia bada-bilala, gure oihanetan. Herrikoek paga eta hauzokoek goza : Hori ez dela zuzen iduritu zaio gure kontseiluari eta gan-den Aboztuko bilkuran galdetu du oiha-netako administrazioneari kasu egina-raztea kampotik heldu diren zaldi horieri. Hunek berehala onhartu du kontseiluaren galdea eta manatu oihan-zaineri markatzeko herriko potoka gu-ziak. Horra zertako Jaun Merak gomi-tatu dituen potoka jabeak herriko et-ohean declarazionea egiterat lehenbai-lehen. Hambat gaichto markatuak ez direu potokentzat. Bahituak izanen dire eta berbal on batek ikasaraziko diote heyen nausieri gure oihan-zainek begi onak dituztela. Ez dea hala Ganich ?

HAZPARNE

Azkeneko aldian, Etcheber jaun kalon-jeaz egorri solasean, baziren bi huts. Jaun hori mintzatu zauku ez Rhur de lakoaz, bainan Rhénanie deitzen den eskualdeaz. Eskualde hortan badira ez sei edo zazpi mila arima, bainan bi aldiz gehiago. Ez da egia bezalakorik.

BEZKOITZE

Yuan den astean erran ginuen bezala Urriaren 21an zen herriko Adorazionea.

Denbora ederra bestaren hobeki zele-bratzeko. Ethorri dira ere « Schola Cantorum » Donianeko kantari aiphatuak zoinek yende guzia atchiki baitute cho-ratua.

Adorazione aitzinean baginuen erre-treta edo misione bat hiru egunez. Aita Arnaud Beneditanoa mintzatu zauku fermuki. Bazen yende polliki phederi kuetan.

Eliza aphaindua zen usayan bezala Elizako atheak, aperiku azpia girlandaz kienaren erakusle emazte gaizoak.

Alfer eta erdi duzu bertzenz, etchekoanderea, holako zer hoitaz hitzik errai-tea, deus ez jakin, eta oro badazkitzatela zuk baino hobeki uste duten batzueri.

Bazinaki, zer dautan ihardetsi, atzo edo herenegun, solas hau aiphatu dio-tan mutchurdin moko mehe batek ! Huna zer :

« Orizu jauna, horrek erran nahi du, sukreak oro ontzen dituela.

« Gazte nintzalarik, gure herrian eza-gutu dut atso zahar bat, nahi zuten gu-zieri pariatzen zuena, seseten egun-daino nehork jan zuken hoberena be-zen ona eta hobea eginen zuela, nork eman zazpi libera sukre eta bi libera cherri... ongarri !

Zoazi zu holako batzuri serioski mint-zatzera !

Eskualdun pilotarientzat eta musla-rientzat pilotarik eta kartarik hobere nak, bai eta ere laneko eta aldatzeko zapata eta ezpartin hoberenak, huna non atzemanen dituzuen : Lacaze, 30, rue d'Espagne, Bayonne. Nehon merkeago.

KOPLAK

HAZPARNE - HAZKETAN

Airea : *Ai ai ai mutila !*

1

Zikite bat gaztea bai eta gizena,
Hazketako errekan jan izan duguna ;
Bi bertsuz nahi diot egin aiphamena.

Errepika :

Ai ai ai zikitia,
Balio dik jatia ;
Ai ai ai zikitia
Ez duk egin kaltia.

2

Jaun Amerikanoak gomita eginik,
Juan ginen guziak zangoak arinik ;
Ez baiginuen handi sabeleko minik.

3

Lekhurat ginenian guziak ethorri,
Zikitea kampoan erretzen zen ari ;
Jaun amerikanoa bera kozinari.

4

Kozinerak eginik ongi bere lana.
Laster ekharri zuen mahainera dena,
Orduen ageri zen nor zen barur jina.

5

Zahar eta gazteak oro ginen hasi,
Bai eta zikitea gostura iretsi
Abisu ez dugula azitarik hautsi.

6

Krakada egin eta haudik goiti gero,
Hastean hotzak bezein estomakrk bero :
Kantuak eta koplak han baziren oro.

7

Akhabatzean zuri murde Ihistory,
Guzien phartez dautzut hitz bat erran [nahi ;
Milesker anhitz zure borondateari.

LAPURDIN

Huna hazilaren 12an Peuen bilduko diren Asisetako juje esxualdunak :

Joseph Costes, Arrantakoa.
Guillaume Curutchet, Bostintzekoa.
J.-B. Etchegaray, Ezpeletakoa.
Salvat Etchevers, Bastidakoa.

LINGERIE ✻ A.-M. COSSID & Cie ✻ BONNETERIE

SUCCURSALES

DAX
PEYREHORADE
St-SEVER – LOURDES
St-VINCENT-DE-TYROSSE
SALIES-DE-BÉARN
HAGETMAU
HABAS

PAU
HASPARREN
OLORON-Ste-MARIE
MONTFORT-EN-CHALOSSE
St-JEAN-PIED-DE-PORT
NAVARRENX
ORTHEZ

BIARRITZ · HENDAYE · St-JEAN-DE-LUZ · CAPBRETON · LE BOUCAU · St-ESPRIT

VILLE DE MADRID

MAISON PRINCIPALE : *32, 34, 36, Rue Victor Hugo*

BAYONNE

MERCERIE – CHEMISERIE – PARFUMERIE – BLANC

LINGERIE A.-M. COS

SUCCU

DAX
PEYREHORADE
St-SEVER – LOURDES
St-VINCENT-DE-TYROSSE
SALIES-DE-BÉARN
HAGETMAU
HABAS
BIARRITZ - HENDAYE - St-JEAN-DE-LUZ

IX

handia agertu zen Larresoarren
kharra non, hainiz egunez aitzinat,
gizon eta emazte, baitzoazin, zoin
gehiagoka, beren tresnekin, beren